

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 1296

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 28 decembrie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 696 din 6 octombrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. g) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru	2–3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.193. — Ordin al ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor privind publicarea acceptării amendamentelor la Codul internațional din 2011 privind programul intensificat de inspecții efectuate cu ocazia inspecțiilor la vrachiere și petroliere (Codul ESP 2011), adoptate de Organizația Maritimă Internațională prin Rezoluția MSC.461(101) a Comitetului de siguranță maritimă din 13 iunie 2019	4
2.205. — Ordin al ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 1.305/2012 privind aprobarea tarifelor percepute de Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română” pentru prestarea activităților pentru care i-au fost delegate competențe de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	5
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
11. — Regulament pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudentiale pentru instituțiile de credit	6–95
29. — Circulară privind lansarea în circuitul numismatic a unei monede din aur cu tema <i>160 de ani de la nașterea generalului Ioan Dragalina</i>	96

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 696

din 6 octombrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. g) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. g) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Corneliu Căileanu în Dosarul nr. 33.758/245/2015* al Judecătoriei Iași — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.075D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că autorul excepției a depus mai multe solicitări pentru accesarea electronică a dosarului, informațiile fiindu-i comunicate. De asemenea, având în vedere susținerile autorului excepției, în baza informațiilor comunicate, s-a procedat la verificare, constatându-se că nu există niciun impediment în accesarea electronică a dosarului.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției, având în vedere că, în realitate, autorul acesteia invocă o omisiune legislativă, aspect ce excedează competenței instanței de contencios constituțional.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 19 iunie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 33.758/245/2015*, **Judecătoria Iași — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. g) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.** Excepția a fost ridicată de Corneliu Căileanu într-o cauză având ca obiect rejudecarea unei cereri privind restituirea taxei judiciare de timbru.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că interpretarea dată de instanța de judecată art. 45 alin. (1) lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 face imposibilă recuperarea taxei judiciare de timbru plătită în fața unei instanțe necompetente. În acest sens, se afirmă că reclamantul nu poate invoca nici lit. a) și nici lit. b) ale art. 45 alin. (1), și nici vreun alt caz prevăzut la alin. (1) al respectivului articol, deoarece acesta a plătit în mod corect la momentul introducerii acțiunii taxa judiciară de timbru datorată pentru serviciul juridic solicitat (cererile în fața instanței de contencios administrativ); Judecătoria Iași (instanța competentă) nu poate soluționa cererea de restituire a taxei judiciare de timbru plătită în fața instanței de contencios administrativ, întrucât în art. 45 alin. (4) se prevede în mod explicit că cererea de restituire se adresează instanței judecătorești la care s-a introdus acțiunea, și nici nu poate pune în sarcina părâtului — care a pierdut procesul — obligația de a plăti taxa respectivă sub forma de cheltuieli de judecată pentru simplul motiv că acesta nu este responsabil de faptul că reclamantul a introdus acțiunea la o instanță necompetentă. Ca atare, reclamantul este în imposibilitatea de a-și recupera banii plătiți pentru un serviciu judiciar care nu a mai fost prestat.

7. **Judecătoria Iași — Secția civilă** apreciază că dispozițiile criticate sunt constituționale, întrucât opinia exprimată de reclamant are la bază o interpretare greșită a acestora. Astfel, taxa de timbru plătită în fața instanței necompetente poate fi recuperată și după declinarea de competență, cu condiția ca un text al art. 45 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 să fie incident.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 45 alin. (1) lit. g) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, având următorul cuprins: „(1) *Sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie, după caz, integral, parțial sau proporțional, la cererea petiționarului, în următoarele situații:*

g) în cazul în care instanța de judecată se declară necompetentă, trimițând cauza la un alt organ cu activitate jurisdicțională, precum și în cazul respingerii cererii, ca nefiind de competența instanțelor române; [...]

(4) Cererea de restituire se adresează instanței judecătorești la care s-a introdus acțiunea sau cererea. În cazul taxelor plătite pentru cereri formulate Ministerului Justiției sau Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cererea de restituire se adresează acestuia.”

12. Autorul excepției apreciază că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor din Constituție cuprinse în art. 44 privind dreptul de proprietate privată și în art. 56 referitor la contribuțiile financiare. De asemenea, se invocă și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 45 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 reglementează situațiile în care poate interveni restituirea integrală, parțială sau proporțională a sumelor achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru, precum și procedura care trebuie urmată pentru redobândirea acestora.

14. Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate are în vedere o pretinsă neconstituționalitate a normelor criticate prin prisma interpretărilor date acestora de către autoritățile îndrituite cu aplicarea în concret a legii, respectiv de către instanțele de judecată pe rolul cărora se află litigiul. În ceea ce privește conținutul și întinderea celor două noțiuni, interpretarea,

respectiv aplicarea legii, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut că acestea acoperă identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, iar instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide cu privire la aceste aspecte (a se vedea Decizia nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009). Așadar, în virtutea rolului constituțional al instanțelor de judecată, revine acestora competența de a stabili anumite chestiuni de fapt aplicabile speței în funcție de obiectul litigiului dedus judecătii.

15. De altfel, printr-o jurisprudență constantă, Curtea Constituțională s-a pronunțat cu privire la competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a soluționa probleme care țin de interpretarea și/sau aplicarea legii. Astfel, prin Decizia nr. 504 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 22 decembrie 2014, paragraful 14, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta asigură controlul de constituționalitate a legilor, a ordonanțelor Guvernului, a tratatelor internaționale și a regulamentelor Parlamentului, prin raportare la dispozițiile și principiile Constituției. Așadar, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte aplicarea și interpretarea legii, aceste atribuții revenind instanței judecătorești investite cu soluționarea cauzei.

16. Prin urmare, Curtea reține că nu este competentă să controleze constituționalitatea unei interpretări date de o anumită instanță judecătorească textelor legale criticate, astfel încât excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

17. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 45 alin. (1) lit. g) și alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Corneliu Căileanu în Dosarul nr. 33.758/245/2015* al Judecătoriei Iași — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Iași — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 octombrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR, INFRASTRUCTURII ȘI COMUNICAȚIILOR

ORDIN

privind publicarea acceptării amendamentelor la Codul internațional din 2011 privind programul intensificat de inspecții efectuate cu ocazia inspecțiilor la vrachiere și petroliere (Codul ESP 2011), adoptate de Organizația Maritimă Internațională prin Rezoluția MSC.461(101) a Comitetului de siguranță maritimă din 13 iunie 2019

Având în vedere Referatul Direcției transport naval nr. 41.268/1.555 din 26.10.2020 de aprobare a Ordinului ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor privind publicarea acceptării amendamentelor la Codul internațional din 2011 privind programul intensificat de inspecții efectuate cu ocazia inspecțiilor la vrachiere și petroliere (Codul ESP 2011), adoptate de Organizația Maritimă Internațională prin Rezoluția MSC.461(101) a Comitetului de siguranță maritimă din 13 iunie 2019,

ținând seama de prevederile art. VIII (b)(vi)(2)(bb) și ale art. VIII (b)(vii)(2) din Convenția internațională din 1974 pentru ocrotirea vieții omenești pe mare (SOLAS 1974), la care România a aderat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 80/1979,

luând în considerare prevederile art. 4 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor,

ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se publică amendamentele la Codul internațional din 2011 privind programul intensificat de inspecții efectuate cu ocazia inspecțiilor la vrachiere și petroliere (Codul ESP 2011), adoptate de Organizația Maritimă Internațională prin Rezoluția MSC.461(101) a Comitetului de siguranță maritimă din 13 iunie 2019, prevăzută în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Autoritatea Navală Română va duce la îndeplinire dispozițiile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 1 ianuarie 2021.

Ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor,
Lucian Nicolae Bode

București, 21 decembrie 2020.
Nr. 2.193.

---

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1296 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR, INFRASTRUCTURII ȘI COMUNICAȚIILOR

ORDIN**pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 1.305/2012 privind aprobarea tarifelor percepute de Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română” pentru prestarea activităților pentru care i-au fost delegate competențe de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii**

În temeiul prevederilor art. 6 alin. (5) din Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian și ale art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor,

ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor emite prezentul ordin.

Art. I. — Litera A a capitolului 8 „Supervizarea furnizării serviciilor de navigație aeriană, a managementului spațiului aerian și a managementului fluxurilor de trafic aerian în FIR București” din anexa la Ordinul ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 1.305/2012 privind aprobarea tarifelor percepute de Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română” pentru prestarea activităților pentru care i-au fost delegate competențe de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 612 din 27 august 2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„A. Tarife

Nr. crt.	Denumirea prestației	Tariful		Mod de plată/Observații
		U.M.	Valoarea	
8.1	Supervizarea furnizării serviciilor de navigație aeriană de rută, a managementului spațiului aerian și a managementului fluxurilor de trafic aerian pentru zonele de rută din FIR București*)	lei	10.581.419	Lunar, conform condițiilor de aplicare
8.2	Supervizarea furnizării serviciilor de navigație aeriană terminală, a managementului spațiului aerian și a managementului fluxurilor de trafic aerian pentru zonele terminale din FIR București în sensul Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 2019/317 al Comisiei din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanță și de tarifare în cadrul cerului unic european și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 390/2013 și (UE) nr. 391/2013*)	lei	716.996	Lunar, conform condițiilor de aplicare

*) Include certificările, autorizările și supravegherea continuă a menținerii condițiilor asociate certificării/autorizării furnizorilor de servicii de navigație aeriană, inclusiv aprobarea procedurilor de zbor instrumental și la vedere destinate traficului aerian general și evaluarea condițiilor privind proiectarea acestora, supervizarea respectării cerințelor privind interoperabilitatea sistemelor utilizate pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană, a componentelor și procedurilor aferente acestora, avizarea/aprobarea/acceptarea procedurilor de coordonare între două sau mai multe persoane juridice implicate în activități aeronautice civile în ceea ce privește furnizorii de servicii de navigație aeriană, avizarea/aprobarea/acceptarea procedurilor de coordonare a zborurilor între unitățile de trafic aerian limitrofe, precum și între unitățile de trafic aerian civile și militare, în condițiile legii, supravegherea potrivit domeniului său de competență a furnizorilor de servicii de navigație aeriană care au atribuții în activitățile de căutare-salvare a aeronavelor civile aflate în pericol, coordonarea la nivel național a proceselor aferente gestionării resurselor limitate în aviația civilă, inclusiv a frecvențelor de telecomunicații destinate aviației civile și alocate autorității de stat în domeniul aviației civile, a indicativelor pentru rețeaua fixă de telecomunicații aeronautice (indicative AFTN), autorizările și avizele acordate furnizorilor de servicii de navigație aeriană, în baza legislației naționale, pentru exploatarea sistemelor, mijloacelor, echipamentelor și instalațiilor aferente protecției navigației aeriene, elaborarea și monitorizarea Planurilor de performanță și avizarea bazelor de cost ale României și aprobarea conținutului Publicației de Informare Aeronautică din România — AIP România, precum și al altor documente de informare aeronautică, la solicitarea furnizorilor de servicii de navigație aeriană.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2021.

Ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor,
Lucian Nicolae Bode

București, 23 decembrie 2020.
Nr. 2.205.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT

pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit

Având în vedere dispozițiile art. 4 alin. (1), art. 13, 24, 36¹, 77, 101, 104, 106, 108—110, 122, 123, 126, 126¹, 126², 148, 149, art. 150 alin. (1), art. 152¹, 163, 163¹, art. 164 alin. (2), art. 166—166⁶, 169, 173⁴, art. 186 alin. (4) lit. d), art. 191 alin. (1) lit. b), art. 224 alin. (1) lit. c), art. 226 alin. (3) lit. a), c) și e), alin. (4) lit. b), e) și f), alin. (5) și (6), art. 228 alin. (1) lit. e), f) și n), art. 230¹ alin. (1) lit. b), art. 289, 320, 382, art. 384 alin. (1), art. 385 alin. (1), art. 404¹ alin. (1) și ale art. 420 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 25 alin. (2) lit. a) și ale art. 48 alin. (1) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, precum și ale art. 420 alin. (1), (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Art. I. — Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 30 decembrie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri și condițiile de externalizare a activităților instituțiilor de credit;”

2. La articolul 3 alineatul (1), punctul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„3. *conducerea superioară* — persoanele fizice care exercită funcții de conducere în cadrul unei instituții de credit care sunt împuternicite cu activitatea de conducere curentă a instituției de credit și răspund de modul de îndeplinire a acesteia față de organul de conducere în funcția sa de supraveghere. Conducerea superioară este reprezentată de directori în cadrul sistemului unitar de administrare și de către membrii directoratului în cadrul sistemului dualist de administrare;”

3. La articolul 3 alineatul (1), punctul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„6. *profil de risc* — evaluarea într-un anumit moment în timp a expunerilor la risc, brute și, după caz, nete (după luarea în considerare a diminuatorilor de risc), agregate în cadrul fiecărei categorii de risc relevante, precum și între acestea, pe baza unor ipoteze curente sau anticipative;”

4. La articolul 3 alineatul (1), punctul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„7. *apetit la risc* — nivelul agregat și tipurile de risc pe care instituția de credit este dispusă să și le asume în limita capacității sale de risc, conform modelului său de afaceri, în vederea realizării obiectivelor sale strategice;”

5. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 7 se introduc trei puncte noi, punctele 7¹—7³, cu următorul cuprins:

„7¹. *capacitatea de risc* — nivelul maxim de risc pe care o instituție de credit și-l poate asuma, ținând seama de cerințele de capital și lichiditate aplicabile, propriile capacități de administrare și control al riscurilor, precum și constrângerile sale în materie de reglementare;

7². *limitele de risc* — măsuri cantitative bazate pe ipoteze anticipative care alocă apetitul la risc agregat din declarația privind apetitul la risc pe linii de activitate, entități juridice, categorii de risc specifice, concentrări și, după caz, alte nivele;

7³. *cultura privind riscurile* — normele și conduita instituției de credit în legătură cu conștientizarea, asumarea și administrarea riscurilor, precum și mecanismele de control care stau la baza deciziilor privind riscurile. Cultura privind riscurile influențează deciziile conducerii și ale angajaților în cursul activităților lor curente și are un impact asupra riscurilor pe care aceștia și le asumă;”

6. La articolul 3 alineatul (1), punctul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„8. *toleranță la risc* — tipurile de riscuri și nivelurile acelor riscuri la care instituția de credit nu se expune în mod deliberat, dar pe care le acceptă/tolerează;”

7. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 8 se introduce un nou punct, punctul 8¹, cu următorul cuprins:

„8¹. *praguri de risc* — nivelul cuantificabil al riscului care depășește toleranța la risc;”

8. La articolul 3 alineatul (1), punctul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„9. *risc de conformitate* — riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor, fondurilor proprii sau a lichidității, care poate conduce la pierderi financiare semnificative sau care poate afecta reputația unei instituții de credit, ca urmare a încălcării sau neconformării cu cadrul legal și de reglementare, cu acordurile, practicile recomandate sau standardele etice aplicabile activităților sale;”

9. La articolul 3 alineatul (1), punctul 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„10. *conflict de interese* — acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al personalului instituției de credit contravine interesului acesteia, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea acestora în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care le revin în exercitarea atribuțiilor de serviciu;”

10. La articolul 3 alineatul (1), punctul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„11. *persoane care dețin funcții-cheie* — membri ai personalului care au o influență semnificativă asupra orientării instituției de credit, care nu sunt membri ai organului de conducere. Această categorie de persoane include coordonatorii funcțiilor de control intern, în situația în care aceștia nu sunt membri ai conducerii superioare, persoanele desemnate să asigure conducerea structurilor care privesc activitățile de administrare a riscurilor, audit intern și conformitate, în situația în care coordonatorii funcțiilor de control intern sunt membri ai conducerii superioare, precum și persoanele desemnate să

asigure conducerea structurilor care privesc activitățile juridice, de trezorerie, de creditare și orice alte activități care pot expune instituția de credit unor riscuri semnificative. Noțiunea poate include coordonatorii unor linii de activitate importante, ai sucursalelor din Spațiul Economic European/Asociației Europene a Liberului Schimb, ai filialelor din state terțe și coordonatorii altor funcții interne;”.

11. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 11 se introduc două puncte noi, punctele 11¹—11⁹, cu următorul cuprins:

„11¹. *coordonatorii funcțiilor de control intern* — persoane de la un nivel ierarhic adecvat care sunt responsabile de conducerea efectivă a funcționării curente a funcțiilor independente de administrare a riscurilor, conformitate și audit intern;

11². *director general (CEO)* — persoana responsabilă cu conducerea și coordonarea tuturor activităților unei instituții de credit, respectiv directorul general în cadrul sistemului unitar de administrare, sau președintele directoratului, în cadrul sistemului dualist de administrare;

11³. *personal* — toți angajații unei instituții de credit și ai filialelor sale care intră în perimetrul de consolidare prudențială al acesteia, inclusiv filialele care nu sunt incluse în domeniul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, sau a legislațiilor naționale din alte state membre de transpunere a Directivei 2013/36/UE, cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și toți membrii conducerii superioare și ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere;

11⁴. *mandat* — deținerea unei funcții de către un membru al organului de conducere al unei instituții de credit sau al altei entități juridice. În situația în care organul de conducere, potrivit formei juridice a entității, este compus dintr-o singură persoană, această funcție este de asemenea luată în considerare ca un mandat.

11⁵. *mandat în funcție executivă* — mandat încredințat unei persoane care este responsabilă cu conducerea efectivă a unei entități. În cazul instituțiilor de credit administrate în sistem unitar, exercită un mandat în funcție executivă orice persoană căreia i-au fost delegate atribuții de conducere a societății, respectiv acei membri ai consiliului de administrație care au fost numiți directori și acele persoane din afara consiliului de administrație cărora li s-au delegat atribuții de conducere. În cazul instituțiilor de credit administrate în sistem dualist, exercită un mandat în funcție executivă membrii directoratului.

11⁶. *mandat în funcție neexecutivă* — mandat încredințat unei persoane care este responsabilă cu supravegherea și monitorizarea procesului decizional, fără a avea atribuții executive în cadrul unei entități. În cazul instituțiilor de credit administrate în sistem unitar, exercită un mandat în funcție neexecutivă acei membri ai consiliului de administrație care nu au fost numiți directori. În cazul instituțiilor de credit administrate în sistem dualist, exercită un mandat în funcție neexecutivă membrii consiliului de supraveghere.

11⁷. *instituții de credit semnificative* — instituții de credit globale de importanță sistemică de tip G-SII și alte instituții de credit de importanță sistemică de tip O-SII, identificate de Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială conform Regulamentului Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială nr. 2/2017 privind metodologia și procedura utilizate pentru stabilirea amortizoarelor de capital și sfera de aplicare a acestor instrumente și, după caz, alte instituții de credit stabilite ca fiind semnificative de către Banca Națională a României sau potrivit

legii, pe baza unei evaluări a mărimii și organizării interne a instituțiilor de credit, precum și a naturii, obiectului de activitate și complexității activităților lor;

11⁸. *instituție de credit listată* — instituție de credit ale cărei instrumente financiare sunt admise la tranzacționare:

— pe o piață reglementată din lista publicată de Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe în conformitate cu art. 56 din Directiva 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare;

— într-un sistem multilateral de tranzacționare, astfel cum este acesta definit în legislațiile naționale care transpun art. 4 alin. (1) pct. (22) din Directiva 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare, într-unul sau mai multe state membre.

11⁹. *riscuri pentru capital* — riscuri distincte care, dacă se materializează, au un impact prudențial semnificativ asupra fondurilor proprii ale instituției de credit în următoarele 12 luni. Acestea includ, printre altele, riscurile prevăzute la articolul 24 alineatul (21) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;”.

12. La articolul 3 alineatul (1), punctul 12 se abrogă.

13. La articolul 3 alineatul (1), punctul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„13. *proces intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (ICAAP)* — procesul de identificare, măsurare, administrare și monitorizare a capitalului intern, implementat de către instituția de credit conform articolului 148 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare; ICAAP are ca scop menținerea capitalizării adecvate în mod continuu, contribuind la continuitatea instituției de credit pe termen mediu;”.

14. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 13 se introduc cinci puncte noi, punctele 13¹—13⁵, cu următorul cuprins:

„13¹. *procesul intern de evaluare a adecvării lichidității la riscuri (ILAAP)* — procesul de identificare, măsurare, administrare și monitorizare a lichidității, implementat de către instituția de credit, în baza prevederilor din cadrul paragrafului „2.7 Riscurile de lichiditate și finanțare” din secțiunea a 2-a din capitolul II al titlului II;

13². *revizuire și validare internă* — succesiune de procese în care (i) revizuirea internă acoperă o gamă largă de controale, evaluări și rapoarte care asigură că strategiile, procesele și metodologiile ICAAP și ILAAP se mențin solide, cuprinzătoare, eficiente și proporționale, iar (ii) validarea internă, ca parte a revizuirii interne, include procese și activități care evaluează dacă metodologiile de măsurare a riscului și datele referitoare la risc ale instituției surprind, în mod adecvat, aspectele relevante ale riscului;

13³. *proces intern solid* — proces intern care asigură o evaluare clară a riscurilor prin utilizarea metodologiilor de cuantificare și care dispune de un cadru intern de administrare a riscurilor bine structurat și de proceduri de escaladare a riscurilor, corelate cu strategia la riscuri a instituției și transpuse într-un sistem de limite ale riscurilor;

13⁴. *planificarea capitalului* — proces intern multidimensional care stabilește planul de capital ce conține o proiecție multianuală (minimum 3 ani), a necesarului și a resurselor de capital, prin luarea în considerare a scenariilor, strategiei și planurilor operaționale ale instituției;

13⁵. *adecvarea capitalului* — gradul în care riscurile sunt acoperite cu capital;”.

15. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 14 se introduc cinci puncte noi, punctele 14¹—14⁵, cu următorul cuprins:

„14¹. *simulare de criză în sens invers* — simulare de criză care pornește de la identificarea unui rezultat prestabilit (spre exemplu stare de dificultate majoră în asigurarea continuității), pentru a explora apoi scenariile și circumstanțele care ar putea determina apariția aceluși rezultat;

14². *scenariu de bază* — o combinație de evoluții preconizate ale factorilor interni și externi (inclusiv evoluții macroeconomice și financiare), care este utilizată pentru a evalua impactul acelor evoluții preconizate asupra adecvării capitalului instituției de credit pe termen mediu. Scenariul de bază trebuie să fie în concordanță cu ipotezele planurilor de afaceri și ale bugetului instituției de credit și să acopere un orizont de timp de cel puțin trei ani.

14³. *scenarii adverse* — o combinație de schimbări adverse presupuse a avea loc cu privire la factorii interni și externi (inclusiv schimbări macroeconomice și financiare, precum și perturbări severe ale pieței) care este utilizată pentru evaluarea rezistenței adecvării capitalului și/sau lichidității instituției față de schimbări adverse potențiale pe un orizont de timp mediu (minimum 3 ani). Schimbările presupuse cu privire la factorii interni și externi trebuie combinate în mod consecvent, trebuie să fie severe, dar plauzibile, din perspectiva instituției de credit, și să reflecte riscurile și vulnerabilitățile care sunt evaluate ca reprezentând cele mai pertinente amenințări la adresa instituției de credit.

14⁴. *creditare în valută* — acordarea de credite debitorilor, indiferent de forma facilității de credit (inclusiv, de exemplu, plăți amânate sau convenții financiare similare) în alte monede decât mijlocul legal de plată din țara de domiciliu a debitorului;

14⁵. *risc generat de creditarea în valută* — riscul existent sau potențial de afectare negativă a profiturilor și fondurilor proprii ale instituției de credit, care este asociat creditării în valută a debitorilor expuși la riscul valutar;”.

16. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 18 se introduc trei puncte noi, punctele 18¹—18³, cu următorul cuprins:

„18¹. *lichidități pe parcursul zilei (intraday)* — fonduri care pot fi accesate în cursul zilei lucrătoare pentru a permite instituției de credit să efectueze plăți în timp real;

18². *risc de lichiditate pe parcursul zilei (intraday)* — riscul existent sau potențial asociat incapacității instituției de a-și gestiona în mod eficace cerințele de lichiditate din cursul unei zile;

18³. *capacitate de contrabalansare* — capacitatea instituției de a deține sau de a avea acces la lichiditate în exces pe orizonturi de timp scurte, medii și lungi, ca răspuns la scenarii de criză;”.

17. La articolul 3 alineatul (1), punctul 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

„19. *risc aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și de securitate* — subcategorie a riscului operațional care se referă la riscul înregistrării de pierderi din cauza încălcării confidențialității, pierderii integrității sistemelor și a datelor, caracterului necorespunzător sau indisponibilității sistemelor și datelor sau incapacității de a schimba tehnologia informației (TI) într-o perioadă de timp rezonabilă și la costuri rezonabile, atunci când cerințele de mediu sau de afaceri se schimbă (agilitate). Acesta include riscuri de securitate care rezultă fie din procese interne inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie din evenimente externe, inclusiv din atacuri cibernetice sau din securitatea fizică inadecvată;”.

18. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 19 se introduc două puncte noi, punctele 19¹ și 19², cu următorul cuprins:

„19¹. *servicii de tip cloud* — servicii furnizate cu ajutorul tehnologiilor de calcul de tip cloud, și anume un model pentru permiterea accesului universal, convenabil, la cerere în rețea la un grup comun de resurse de calcul configurabile (de exemplu rețele, servere, soluții de stocare, aplicații și servicii), care poate fi rapid pus la dispoziție și lansat cu un efort minim de gestionare sau interacțiune cu furnizorul serviciului;

19². *risc de conduită* — riscul existent sau potențial de pierderi pentru o instituție de credit, care este asociat prestării necorespunzătoare a serviciilor financiare, inclusiv a cazurilor de abatere disciplinară cu intenție sau din neglijență;”.

19. La articolul 3 alineatul (1), punctul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„20. *risc reputațional* — riscul actual sau viitor de afectare negativă a profiturilor, fondurilor proprii sau a lichidității, determinat de prejudicierea reputației instituției de credit;”.

20. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 23 se introduce un nou punct, punctul 23¹, cu următorul cuprins:

„23¹. *unitate internă* — parte a structurii operaționale, fără personalitate juridică, care nu are activitate operațională de sine stătătoare;”.

21. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 39 se introduce un nou punct, punctul 39¹, cu următorul cuprins:

„39¹. *riscuri de lichiditate și finanțare* — riscuri distincte care, dacă se materializează, au un impact prudentțial semnificativ asupra lichidității instituției de credit pe diferite orizonturi de timp;”.

22. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 40 se introduc două puncte noi, punctele 40¹ și 40², cu următorul cuprins:

„40¹. *risc de finanțare* — riscul ca instituția de credit să nu dispună de surse stabile de finanțare pe termen mediu și lung, ceea ce duce la riscul existent sau potențial ca instituția de credit să nu poată îndeplini, sau să îndeplinească la costuri de finanțare inacceptabile, obligațiile sale financiare, cum ar fi plățile și nevoile de garanții reale, pe măsură ce acestea devin scadente pe termen mediu și lung;

40². *plan de finanțare* — rezultatul unui proces intern multidimensional care conține o proiecție multianuală a surselor de finanțare ale instituției de credit, prin luarea în considerare a scenariilor, strategiei și planurilor operaționale ale acesteia;”.

23. La articolul 3 alineatul (1), punctul 50 se modifică și va avea următorul cuprins:

„50. *risc juridic* — o subcategorie a riscului operațional care reprezintă riscul de pierdere ca urmare atât a amenzilor, penalităților și sancțiunilor de care instituția de credit este pasibilă în caz de neaplicare sau aplicare defectuoasă a dispozițiilor legale sau contractuale, cât și a faptului că drepturile și obligațiile contractuale ale instituției de credit și/sau ale contrapartidei sale nu sunt stabilite în mod corespunzător;”.

24. La articolul 3 alineatul (1), după punctul 53 se introduc două puncte noi, punctele 54 și 55, cu următorul cuprins:

„54. *cadru privind apetitul la risc* — cadru ce trebuie să includă politicile, procesele, controalele și sistemele prin care apetitul la risc este stabilit, comunicat și monitorizat. Acesta include declarația privind apetitul la risc, limitele de risc, precum și rolurile și responsabilitățile aceluia care supraveghează implementarea și monitorizează cadrul privind apetitul la risc.

55. *declarația privind apetitul la risc* — o declarație în formă scrisă a organului de conducere în funcția sa de supraveghere, prin care este exprimat apetitul la risc. Aceasta include indicatori calitativi și cantitativi exprimați cel puțin relativ la profituri, fonduri proprii, indicatori de risc și lichiditate, precum și aspecte privind

riscurile mai greu cuantificabile (cum ar fi: riscul reputațional și riscul de conduită) și privind domeniul spălării banilor, al finanțării terorismului și al practicilor lipsite de etică.”

25. La articolul 3, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (4) și (5), cu următorul cuprins:

„(4) Pentru scopurile prezentului regulament, expresiile „expuneri neperformante” și „expuneri restructurate” au înțelesul expunerilor considerate drept neperformante, respectiv expunerilor cărora le-au fost aplicate măsuri de restructurare, în conformitate cu anexa V din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei din 16 aprilie 2014 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare.

(5) Pentru scopurile prezentului regulament, expresia «toleranță la riscul operațional» are înțelesul prevăzut la art. 2 pct. 10 din Regulamentul delegat (UE) 2018/959 de completare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea metodologiei de evaluare pe baza căreia autoritățile competente permit instituțiilor să utilizeze abordări avansate de evaluare pentru riscul operațional.”

26. Denumirea titlului II se modifică și va avea următorul cuprins:

„TITLUL II

Cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit, evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri, politicile și practicile de remunerare, simulările de criză și condițiile de externalizare a activităților instituțiilor de credit”

27. La titlul II, denumirea capitolului I se modifică și va avea următorul cuprins:

„CAPITOLUL I

Cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit. Dispoziții generale”

28. La articolul 4 alineatul (1), după litera a) se introduce o nouă literă, litera a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) modelul de afaceri și strategia aferentă;”.

29. La articolul 4 alineatul (1), literele b)—e) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„b) organul de conducere al instituției de credit, respectiv: atribuții și responsabilități, componența și funcționarea acestuia, inclusiv înființarea, componența, procedurile și responsabilitățile comitetelor organului de conducere în funcția sa de supraveghere;

c) cultura privind riscurile și conduita în desfășurarea activității;

d) controlul intern și mecanismele aferente, respectiv: cadrul de administrare a riscurilor și funcțiile de control intern, politica de aprobare a produselor noi și a modificărilor semnificative aduse produselor, proceselor și sistemelor existente;

e) administrarea continuității activității;”.

30. La articolul 4, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1)¹, cu următorul cuprins:

„(1)¹) În aplicarea dispozițiilor prezentului capitol, atunci când documentează politici și măsuri privind cadrul de administrare a activității, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere cel puțin aspectele prevăzute în anexa nr. 5. Atunci când politicile privind cadrul de administrare a activității și documentația aferentă sunt evidențiate în documente separate, instituțiile de credit trebuie să le trateze ca parte a unui singur document-cadru privind cadrul de administrare a activității.”

31. La articolul 5, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) La elaborarea și implementarea cadrului de administrare a activității, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare mărimea și organizarea lor internă, precum și natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente modelului de afaceri și activităților lor, conform principiului proporționalității cuprins în articolul art. 24 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Prevederile alin. (2)—(2¹) se aplică de casa centrală a cooperativelor de credit și la nivelul rețelei cooperatiste.”

32. La articolul 5, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2)¹, cu următorul cuprins:

„(2)¹) În scopul aplicării principiului proporționalității și pentru a asigura implementarea corespunzătoare a cerințelor aferente cadrului de administrare a activității, instituțiile de credit și Banca Națională a României iau în considerare următoarele criterii:

a) mărimea, sub aspectul bilanțului total, a instituției de credit și a filialelor acesteia în perimetrul de consolidare prudențială;

b) prezența geografică a instituției de credit și amploarea operațiunilor sale în fiecare jurisdicție;

c) forma juridică a instituției de credit, inclusiv dacă instituția de credit face parte dintr-un grup și, în acest caz, evaluarea proporționalității la nivelul grupului respectiv;

d) dacă instituția de credit este listată sau nu;

e) dacă instituția de credit este autorizată să utilizeze modele interne pentru determinarea cerințelor de capital, precum abordarea bazată pe modele interne de rating;

f) tipul de activități și servicii autorizate desfășurate de instituția de credit, în special cele prevăzute la art. 18 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

g) modelul de afaceri și strategia aferentă, natura și complexitatea activităților, precum și structura organizatorică a instituției de credit;

h) strategia privind administrarea riscurilor, apetitul la risc și profilul actual de risc ale instituției de credit, ținându-se cont și de rezultatele evaluării capitalului și a lichidității în cadrul procesului de supraveghere și evaluare (SREP);

i) structura acționariatului și a finanțării instituției de credit;

j) tipul de clienți (de exemplu, de tip retail, corporate, clienți instituționali, întreprinderi mici și mijlocii, entități publice) și complexitatea produselor sau a contractelor;

k) activitățile externalizate și canalele de distribuție; și

l) sistemele existente ale tehnologiei informațiilor (IT), inclusiv sistemele de continuitate și activitățile de externalizare în acest domeniu.”

33. După articolul 5 se introduce un nou articol, articolul 5¹, cu următorul cuprins:

„Art. 5¹. — (1) Evaluarea semnificației instituțiilor de credit prin aplicarea criteriilor prevăzute la art. 5 alin. (2)¹ se realizează de către acestea anual și ori de câte ori intervin modificări în situația acestora care determină modificarea evaluării realizate anterior. Rezultatul evaluării se transmite spre confirmare Băncii Naționale a României — Direcția Supraveghere.

(2) Banca Națională a României confirmă, printr-o notificare adresată instituțiilor de credit, rezultatul evaluării prevăzute la alin. (1).”

34. La secțiunea 1 din capitolul I al titlului II, denumirea paragrafului 1.1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1.1. Cadrul organizațional — Dispoziții generale”

35. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — (1) Organul de conducere al unei instituții de credit trebuie să asigure o structură operațională și organizatorică adecvată și transparentă pentru instituția de credit în cauză și trebuie să dețină o prezentare scrisă a acesteia.

(2) În sensul alin. (1), structura operațională și organizatorică trebuie să promoveze și să demonstreze administrarea eficientă și prudentă a unei instituții de credit la nivel individual, subconsolidat și consolidat. Organul de conducere trebuie să se asigure că funcțiile de control intern sunt independente de liniile de activitate pe care le controlează, inclusiv faptul că există o separare adecvată a responsabilităților lor și că acestea dețin resursele financiare și umane adecvate, precum și competențele necesare pentru a-și îndeplini rolul în mod eficient.

(3) Liniile de raportare și alocarea responsabilităților, în special între persoanele care dețin funcții-cheie în cadrul unei instituții de credit, trebuie să fie clare, bine definite, coerente, funcționale și documentate în mod corespunzător. Documentația trebuie să fie actualizată în consecință.

(4) Structura operațională și organizatorică a instituției de credit nu trebuie să afecteze capacitatea organului de conducere de a supraveghea și a administra în mod eficient riscurile cu care se confruntă instituția de credit sau grupul din care aceasta face parte sau capacitatea Băncii Naționale a României de a supraveghea în mod eficient instituția de credit.

(5) Organul de conducere trebuie să evalueze dacă și în ce fel modificările semnificative în structura grupului, care pot rezulta, printre altele, din înființarea unor noi filiale, fuziuni și achiziții, vânzarea sau dizolvarea unor părți ale grupului sau din evoluții exterioare grupului, afectează soliditatea cadrului organizațional al instituției de credit. În cazul în care sunt identificate deficiențe, organul de conducere trebuie să efectueze orice modificări necesare cu promptitudine.”

36. La secțiunea 1 din capitolul I al titlului II, denumirea paragrafului 1.2 se modifică și va avea următorul cuprins:**„1.2. Cadrul organizațional în contextul unui grup”****37. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 7. — (1) Organul de conducere al unei instituții de credit filială, persoană juridică română, trebuie să adopte și să implementeze, la nivel individual, politicile privind cadrul de administrare a activității de la nivelul grupului, instituite la nivel consolidat sau subconsolidat, astfel încât să se asigure conformarea cu toate cerințele specifice prevăzute în legislația națională și a Uniunii Europene aplicabilă în materie.

(2) În sensul alin. (1), organul de conducere al unei instituții de credit filială trebuie să adere la aceleași valori și politici privind cadrul de administrare a activității cu cele instituite la nivelul grupului, cu excepția cazului în care există cerințe legislative sau de supraveghere ori considerente de proporționalitate care determină o altă conduită. În acest sens, organul de conducere al unei instituții de credit filială trebuie ca, în cadrul propriilor responsabilități pe linia cadrului de administrare a activității, să își stabilească propriile politici și să evalueze orice decizii sau practici la nivel de grup pentru a asigura că acestea nu determină încălcarea de către filială a prevederilor cadrului de reglementare ori a legislației care instituie regulile prudențiale aplicabile la nivel individual pe teritoriul României. Organul de conducere al unei instituții de credit filială trebuie, de asemenea, să asigure că asemenea decizii sau practici nu aduc atingere:

- a) administrării sănătoase și prudente a filialei;
- b) solidității financiare a filialei; sau
- c) intereselor legale ale părților interesate în filială.

(3) O instituție de credit consolidantă, persoană juridică română, trebuie să asigure, la nivel consolidat și subconsolidat, respectarea politicilor privind cadrul de administrare a activității de la nivelul grupului de către toate instituțiile de credit și alte

entități care intră în perimetrul de consolidare prudențială, cu luarea în considerare a prevederilor art. 311 din prezentul regulament, inclusiv de către filialele acestora care nu sunt incluse în sfera de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, sau a legislațiilor din alte state membre care au transpus Directiva 36/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE.

(4) Atunci când implementează politici privind cadrul de administrare a activității, o instituție de credit consolidantă trebuie să se asigure că fiecare filială a sa dispune de un cadru de administrare solid. De asemenea, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere un cadru specific de administrare a activității dacă activitățile nu sunt organizate în entități juridice separate, ci în cadrul unei matrice a liniilor de activitate care cuprinde mai multe entități juridice.

(5) O instituție de credit consolidantă trebuie să aibă în vedere interesele tuturor filialelor sale și modul în care strategiile și politicile instituției de credit contribuie la interesul fiecărei filiale și la interesul întregului grup pe termen lung.

(6) O instituție de credit-mamă, persoană juridică română, și filialele acesteia trebuie să se asigure că entitățile din cadrul grupului respectă toate cerințele specifice aplicabile în oricare dintre jurisdicțiile relevante.

(7) O instituție de credit consolidantă se asigură că filialele sale, înființate în state terțe și incluse în perimetrul de consolidare prudențială, dispun de procese și mecanisme privind cadrul de administrare a activității care sunt consecvente cu politicile privind cadrul de administrare a activității de la nivelul grupului și respectă cerințele în materie prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și de prezentul regulament, în măsura în care acest lucru nu contravine legislației statelor terțe.

(8) Cerințele privind cadrul de administrare a activității prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și de prezentul regulament se aplică inclusiv instituțiilor de credit, persoane juridice române, filiale ale unei întreprinderi-mamă dintr-un stat terț. Dacă o instituție de credit, persoană juridică română, filială a unei întreprinderi-mamă dintr-un stat terț, este o instituție de credit consolidantă, perimetrul de consolidare prudențială nu include întreprinderea-mamă din statul terț și filialele directe ale întreprinderii-mamă respective.

(9) Instituția de credit, persoană juridică română, filială a unei întreprinderi-mamă dintr-un stat terț, trebuie să se asigure că în politica sa privind cadrul de administrare a activității ia în considerare politica privind cadrul de administrare a activității la nivelul întregului grup al instituției de credit-mamă dintr-un stat terț numai dacă acest lucru nu contravine cerințelor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, legislației Uniunii Europene în materie și ale prezentului regulament.”

38. Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 8. — (1) Organul de conducere trebuie să cunoască și să înțeleagă pe deplin structura juridică, organizatorică și operațională a instituției de credit și să se asigure că aceasta

este conformă cu strategia de afaceri și strategia de administrare a riscurilor aprobate, precum și cu apetitul la risc.

(2) Organul de conducere trebuie să stabilească obiective pentru întreaga structură juridică, organizatorică și operațională a instituției de credit și trebuie să se asigure că această structură este justificată și eficientă și nu presupune un nivel de complexitate nejustificat sau necorespunzător.

(3) Organul de conducere este responsabil pentru aprobarea unor strategii și politici solide pentru stabilirea unor noi structuri. Atunci când o instituție de credit înființează mai multe entități juridice în propriul grup, aceasta trebuie să se asigure că numărul entităților juridice și, în special, legăturile și tranzacțiile dintre acestea nu creează dificultăți pentru conceperea modelului de cadru de administrare a activității și pentru administrarea și supravegherea eficace a riscurilor întregului grup. Organul de conducere se asigură că structura unei instituții de credit este clară, eficientă și transparentă pentru personalul și acționarii instituției de credit sau alte părți interesate, precum și pentru Banca Națională a României.

(4) În cazul unei instituții de credit consolidate, organul de conducere se asigură că structurile din cadrul grupului respectă prevederile alin. (3), cu luarea în considerare a cerințelor prevăzute la art. 7.

(5) Organul de conducere al unei instituții de credit consolidate trebuie să înțeleagă nu numai structura juridică, organizatorică și operațională a grupului, ci și scopul și activitățile diferitelor entități ale sale și legăturile și relațiile dintre acestea. În acest sens, organul de conducere trebuie să înțeleagă riscurile operaționale specifice grupului și expunerile din interiorul grupului, precum și modul în care finanțarea, capitalul, lichiditatea și profilurile de risc la nivelul grupului ar putea fi afectate în scenarii de bază și scenarii adverse. Organul de conducere se asigură că instituția de credit consolidantă este capabilă să obțină cu promptitudine informații despre grup cu privire la tipul, caracteristicile, organigrama, structura acționariatului și activitățile fiecărei entități juridice din grup și că instituțiile de credit din cadrul grupului respectă toate cerințele de raportare la nivel individual, subconsolidat și consolidat.

(6) Organul de conducere al unei instituții de credit consolidate se asigură că diferitele entități din grup (inclusiv instituția de credit consolidantă însăși) primesc suficiente informații pentru a avea o percepție clară asupra obiectivelor, strategiilor și profilului de risc, generale, la nivelul grupului, precum și asupra modului în care entitatea vizată din cadrul grupului este integrată în structura și funcționarea operațională ale grupului.

(7) Informațiile prevăzute la alin. (6) trebuie să fie documentate și puse la dispoziția funcțiilor relevante implicate, incluzând organul de conducere, liniile de activitate și funcțiile de control intern.

(8) Membrii organului de conducere al unei instituții de credit consolidate trebuie să se informeze permanent cu privire la riscurile ce pot rezulta din structura grupului, cu luarea în considerare a cerințelor prevăzute la art. 7.

(9) În sensul alin. (8), informațiile referitoare la riscurile ce pot rezulta din structura grupului includ:

a) informații privind determinanții de risc semnificativi;

b) rapoarte periodice de evaluare a structurii globale a instituției de credit consolidate și de evaluare a conformității activităților entităților individuale cu strategia aprobată la nivelul grupului; și

c) rapoarte periodice privind tematici pentru care cadrul de reglementare impune conformitatea la nivel individual, subconsolidat și consolidat.”

39. La secțiunea 1 din capitolul I al titlului II, denumirea paragrafului 1.4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1.4. **Structuri complexe și activități care nu sunt desfășurate în mod obișnuit sau care nu sunt transparente**”

40. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Instituțiile de credit nu trebuie să înființeze structuri complexe și potențial netransparente, care ar putea fi utilizate pentru comiterea de infracțiuni în legătură cu domeniul financiar sau care nu au o justificare clară economică sau un scop legal.

(2) În procesul de adoptare a deciziilor privind înființarea unor structuri complexe și potențial netransparente, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare rezultatele unei evaluări a riscurilor efectuate pentru a identifica dacă structurile ar putea fi utilizate pentru comiterea unor infracțiuni asociate spălării banilor sau altor infracțiuni în legătură cu domeniul financiar, precum și controalele aferente acestor domenii și cadrul legal în vigoare.

(3) În scopul alin. (2), instituțiile de credit trebuie să ia în considerare, fără a se limita la acestea, următoarele situații:

a) dacă jurisdicția în care va fi înființată structura respectă standardele UE și cele internaționale privind transparența fiscală, combaterea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului;

b) dacă structura în cauză servește unui scop economic și legal evident;

c) dacă structura în cauză ar putea fi utilizată pentru a ascunde identitatea beneficiarului real;

d) dacă solicitarea clientului privind o posibilă înființare a unei structuri determină îngrijorări;

e) dacă structura în cauză ar putea împiedica supravegherea corespunzătoare de către organul de conducere al instituției de credit sau capacitatea acestuia de a administra riscurile aferente;

f) dacă structura în cauză creează obstacole în supravegherea eficace de către Banca Națională a României.

(4) În situația în care o instituție de credit înființează structuri complexe și potențial netransparente, organul de conducere trebuie să asigure o supraveghere mult mai riguroasă a acestora, să înțeleagă scopul și riscurile specifice asociate acestora și să se asigure că funcțiile de control intern sunt implicate în mod corespunzător.

(5) Structurile menționate la alin. (2) trebuie aprobate de organul de conducere și menținute numai atunci când scopul acestora a fost definit și înțeles în mod clar, iar organul de conducere este încredințat că toate riscurile semnificative, inclusiv riscul reputațional, au fost identificate, pot fi administrate în mod eficace și pot fi raportate în mod corespunzător și că este asigurată o supraveghere eficientă.

(6) Instituțiile de credit trebuie să își fundamenteze deciziile privind înființarea structurilor menționate la alin. (2) și să le poată justifica în fața Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere.

(7) Organul de conducere trebuie să asigure luarea de măsuri corespunzătoare pentru a evita sau a diminua riscurile asociate activităților din cadrul structurilor menționate la alin. (2).

(8) În sensul alin. (7), măsurile includ respectarea următoarelor obligații:

a) instituția de credit trebuie să dispună de politici și proceduri adecvate, precum și de procese documentate (de exemplu, limite aplicabile, cerințe de informare) pentru luarea în considerare, verificarea conformității, aprobarea și administrarea riscurilor aferente unor astfel de activități, având în vedere consecințele pentru structura organizatorică și operațională a grupului, precum și profilul de risc și riscul reputațional ale instituției de credit;

b) informațiile privind aceste activități și riscurile aferente trebuie să fie accesibile instituției de credit consolidante și auditorilor interni și auditorilor financiari ai acesteia și trebuie să fie raportate organului de conducere în funcția sa de supraveghere și Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere;

c) instituția de credit trebuie să evalueze periodic necesitatea de a menține structurile respective.

(9) În conformitate cu alin. (7) și (8), instituția de credit trebuie să adopte același tip de măsuri de administrare a riscurilor ca și cele pentru activitățile proprii atunci când desfășoară pentru clienții săi activități care nu sunt transparente sau care nu sunt desfășurate în mod obișnuit (cum ar fi, de exemplu, sprijinirea clienților pentru a înființa vehicule în jurisdicții offshore, dezvoltarea de structuri complexe, finanțarea tranzacțiilor clienților sau prestarea de servicii fiduciare) și care creează probleme similare la nivelul cadrului de administrare a activității și generează riscuri operaționale și reputaționale semnificative. În special, instituția de credit trebuie să analizeze motivele pentru care un client dorește să înființeze o anumită structură.

(10) Toate structurile și activitățile instituțiilor de credit prevăzute de prezentul articol, inclusiv conformarea acestora cu legislația și standardele profesionale în domeniu, trebuie să fie supuse unor analize periodice de către funcția de audit intern pe baza unei abordări bazate pe risc.”

41. După articolul 9 se introduce o nouă secțiune, secțiunea 11 „Modelul de afaceri și strategia”, cuprinzând articolele 91—97, cu următorul cuprins:

„SECȚIUNEA 11

Modelul de afaceri și strategia

Art. 91. — Instituțiile de credit trebuie să aplice modele de afaceri viabile și strategii sustenabile care prezintă un risc minim pentru viabilitatea acestora.

Art. 92. — (1) În sensul art. 91, instituțiile de credit realizează o evaluare a modelului de afaceri și a strategiei care să permită identificarea vulnerabilităților principale, susceptibile de a avea un impact semnificativ și/sau de a conduce în viitor la o stare de dificultate majoră astfel cum este definită potrivit art. 181 din Legea nr. 312/2015 privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar, precum și evaluarea riscurilor strategice și de afaceri.

(2) Evaluarea prevăzută la alin. (1) se realizează cu frecvență cel puțin anuală, precum și ori de câte ori apar modificări semnificative ale modelului de afaceri și ale strategiei instituțiilor de credit. Evaluarea se documentează și se transmite Băncii Naționale a României, Direcția supraveghere, în termen de 10 zile lucrătoare de la aprobarea de către organul de conducere, dar nu mai târziu de sfârșitul primului trimestru al anului, în situația evaluărilor realizate anual.

Art. 93. — În vederea determinării viabilității modelului de afaceri în sensul art. 91, instituția de credit demonstrează că modelul de afaceri are capacitatea de a genera în următoarele 12 luni venituri solide și stabile, acceptabile, date fiind performanța cantitativă a acesteia, factorii-cheie care determină/condiționează succesul acesteia și mediul de afaceri.

Art. 94. — La evaluarea modelului de afaceri, instituția de credit identifică și acordă o atenție deosebită liniilor de activitate care au cea mai mare importanță pentru viabilitatea sau sustenabilitatea sa viitoare și/sau care prezintă cea mai mare probabilitate de a crește expunerea instituției de credit la vulnerabilitățile existente sau la altele noi.

Art. 95. — (1) Evaluarea realizată de instituția de credit include o analiză cantitativă a caracteristicilor modelului de

afaceri curent, în vederea înțelegerii performanței sale financiare și a măsurii în care aceasta este influențată de apetitul la risc.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit au în vedere elemente precum: profitul și pierderile, bilanțul, concentrările (de exemplu, concentrările de active sau concentrările de surse de venit nesustenabile), inclusiv tendințele acestora, și apetitul la risc.

Art. 96. — Evaluarea realizată de instituția de credit cuprinde și o analiză calitativă care trebuie să includă principalii factori exogeni și endogeni care influențează succesul modelului de afaceri.

Art. 97. — În vederea asigurării sustenabilității strategiei în sensul art. 91, instituția de credit:

a) stabilește ipoteze strategice plauzibile pentru elaborarea de previziuni financiare, pornind de la evaluarea mediului de afaceri în care își desfășoară activitatea;

b) se asigură, pe baza planurilor strategice și a previziunilor financiare și în condițiile unei analize prudentiale a mediului economic, că are capacitatea de a genera pe perioada următorilor 3 ani venituri solide și stabile, acceptabile din perspectiva apetitului său la risc și structurii sale de finanțare;

c) ia în considerare adecvarea planurilor strategice din perspectiva nivelului de risc aferent strategiei de afaceri, respectiv a complexității și a posibilității de atingerea obiectivelor strategiei în comparație cu modelul de afaceri curent, și a probabilității de succes estimate pe baza gradului de realizare a strategiilor anterioare.”

42. La capitolul I al titlului II, denumirea secțiunii a 2-a se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 2-a

Organul de conducere și comitetele instituției de credit”

43. Articolul 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 10. — (1) Responsabilitățile organului de conducere trebuie să fie definite în mod clar, astfel încât să existe distincție între responsabilitățile aferente conducerii superioare și cele ale organului de conducere în funcția sa de supraveghere, și să fie prevăzute într-un document aprobat în mod corespunzător de către organul de conducere, cu respectarea legislației relevante în materie.

(2) Responsabilitățile prevăzute în documentul menționat la alin. (1) trebuie să respecte prevederile Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.”

44. După articolul 10 se introduce un nou articol, articolul 101, cu următorul cuprins:

„Art. 101. — (1) Toți membrii organului de conducere trebuie să cunoască pe deplin structura și responsabilitățile organului de conducere, precum și repartizarea atribuțiilor între organul de conducere în funcția sa de supraveghere, comitetele sale și conducerea superioară.

(2) În scopul asigurării unor verificări și echilibrări corespunzătoare, procesul decizional al organului de conducere trebuie să nu fie dominat de un singur membru sau de un grup restrâns al membrilor săi.

(3) Organul de conducere, în funcția sa de supraveghere, și conducerea superioară trebuie să interacționeze în mod eficace și să își furnizeze reciproc informații suficiente pentru a asigura îndeplinirea atribuțiilor specifice.”

45. Articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 11. — Organul de conducere trebuie să aibă responsabilitatea finală și generală pentru instituția de credit, să definească, să supravegheze și să fie responsabil pentru implementarea unui cadru de administrare a activității care să asigure o administrare eficace și prudentă a instituției de credit,

inclusiv separarea responsabilităților în cadrul organizației și prevenirea conflictelor de interese.”

46. La articolul 12, alineatele (1), (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 12. — (1) În sensul art. 11, organul de conducere al instituției de credit este responsabil pentru:

a) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării strategiei generale de afaceri și a politicilor-cheie ale instituției de credit cu luarea în considerare a cadrului legal și de reglementare aplicabil, a intereselor financiare și a solvabilității pe termen lung ale instituției de credit;

b) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării strategiei generale privind administrarea riscurilor, incluzând apetitul la risc și cadrul de administrare a riscurilor, precum și măsurile necesare în scopul asigurării că organul de conducere dedică suficient timp problemelor legate de riscuri;

c) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unui cadru de administrare a activității adecvat și eficace care să includă o structură organizatorică clară, precum și a unui cadru aferent controlului intern care are la bază organizarea unor funcții independente de control, respectiv funcția de administrare a riscurilor, funcția de conformitate și funcția de audit intern;

d) stabilirea, aprobarea și monitorizarea sumelor, tipurilor și distribuției atât ale capitalului intern cât și ale capitalului reglementat pentru a acoperi în mod corespunzător riscurile instituției de credit;

e) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării obiectivelor care vizează administrarea lichidității instituției de credit;

f) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unei politici de remunerare care să respecte principiile de remunerare prevăzute de prezentul regulament;

g) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unui cadru care să asigure că evaluarea adecvării organului de conducere, atât la nivel individual cât și la nivel colectiv, este realizată în mod eficace, că planificarea succedării membrilor și componența organului de conducere sunt corespunzătoare și că organul de conducere își îndeplinește atribuțiile în mod eficace;

h) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unui proces de selecție și de evaluare a adecvării persoanelor care dețin funcții-cheie;

i) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unui cadru care să asigure funcționarea internă a fiecărui comitet al organului de conducere, atunci când este înființat, și care cuprinde în mod detaliat:

(i) atribuțiile, responsabilitățile și componența fiecărui comitet;

(ii) un flux adecvat al informațiilor, inclusiv documentația aferentă recomandărilor și concluziilor formulate de fiecare comitet, linii de raportare între fiecare comitet, organul de conducere al instituției de credit și alte părți;

j) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unei culturi privind riscurile, în conformitate cu art. 29;

k) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unei culturi și a valorilor corporative, în conformitate cu art. 29¹—29²;

l) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unei politici privind conflictul de interese la nivel instituțional în conformitate cu art. 29³ și la nivel de personal, în conformitate cu art. 29⁴—29⁶;

m) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unui cadru care să asigure integritatea sistemelor de contabilitate și de raportare financiară, inclusiv a controalelor operaționale și financiare, precum și conformarea cu dispozițiile legale și standardele în domeniu;

n) stabilirea, aprobarea și supravegherea implementării unei politici de externalizare, asigurându-se că orice modificare a acesteia este implementată cu promptitudine;

o) supravegherea procesului de publicare a informațiilor și de comunicare cu Banca Națională a României — Direcția supraveghere și alte terțe părți interesate.

.....
(3) Toți membrii organului de conducere trebuie să fie informați în legătură cu întreaga activitate, cu situația financiară și cea a riscurilor instituției de credit, cu luarea în considerare a mediului economic, precum și în legătură cu deciziile adoptate care au un impact major asupra activității instituției de credit.

(4) Un membru al organului de conducere poate fi responsabil cu coordonarea unei funcții de control intern, astfel cum este prevăzut la art. 34⁹, cu condiția ca membrul respectiv să nu dețină alte mandate care să compromită activitățile de control intern ale acestuia și independența funcției de control intern.”

47. La articolul 12, alineatul (5) se abrogă.

48. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 13. — (1) Organul de conducere trebuie să monitorizeze și să evalueze periodic implementarea proceselor, strategiilor și politicilor aferente responsabilităților prevăzute la art. 12 alin. (1), precum și să ia măsuri corespunzătoare pentru remedierea oricărei deficiențe identificate, atât în ceea ce privește eficiența proceselor, strategiilor și politicilor aferente, cât și aplicarea acestora.

(2) Cadrul de administrare a activității și implementarea acestuia trebuie să fie revizuite și actualizate cel puțin anual, cu luarea în considerare a principiului proporționalității potrivit art. 5 alin. (2) și art. 5 alin. (21). O revizuire aprofundată trebuie să fie efectuată în cazul în care există modificări semnificative care afectează instituția de credit.”

49. După articolul 13 se introduce un nou paragraf, paragraful 2.11, cu următoarea denumire:

„2.11 Conducerea superioară”

50. Articolul 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 14. — (1) Conducerea superioară trebuie să se implice în mod activ în activitatea unei instituții de credit și trebuie să ia decizii fundamentate și în cunoștință de cauză.

(2) Conducerea superioară este responsabilă pentru implementarea strategiilor stabilite de organul de conducere în funcția sa de supraveghere și să discute în mod regulat cu acesta în legătură cu implementarea și adecvarea respectivelor strategii.

(3) Conducerea superioară trebuie să pună în discuție în mod constructiv și să evalueze în mod critic propunerile, explicațiile și informațiile primite atunci când emite propriile judecăți și ia decizii.

(4) Conducerea superioară trebuie să raporteze în mod cuprinzător și să informeze în mod periodic, conform procedurilor interne, și ori de câte ori este cazul, fără întârziere nejustificată, organul de conducere în funcția sa de supraveghere, cu privire la elementele relevante pentru evaluarea unei situații, a riscurilor și evoluțiilor care afectează sau pot afecta instituția de credit, ca de exemplu, deciziile importante luate în privința activităților și a riscurilor, evaluarea mediului economic și de afaceri al instituției de credit, a lichidității și solidității capitalului, precum și evaluarea expunerilor la riscuri semnificative.”

51. După articolul 14 se introduce un nou paragraf, paragraful 2.12, cuprinzând trei noi articole, articolele 14¹—14³, cu următorul cuprins:

„2.12 Organul de conducere în funcția sa de supraveghere

Art. 14¹. — Membrii organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să monitorizeze și să pună în discuție într-o manieră constructivă strategia instituției de credit.

Art. 142. — Organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să aibă membri independenți în condițiile prevăzute la art. 67⁶⁰— 67⁶⁴.

Art. 143. — În aplicarea art. 106 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie:

a) să supravegheze și să monitorizeze procesul decizional și acțiunile de la nivelul conducerii superioare, astfel încât să asigure o supraveghere eficace a acesteia, inclusiv să monitorizeze și să examineze performanțele la nivel individual și colectiv ale conducerii superioare, precum și implementarea strategiei și a obiectivelor instituției de credit;

b) să pună în discuție în mod constructiv și să examineze în mod critic propunerile și informațiile furnizate de către membrii conducerii superioare, precum și deciziile adoptate de aceștia;

c) să îndeplinească în mod adecvat și cu luarea în considerare a principiului proporționalității atribuțiile și responsabilitățile comitetului de administrare a riscurilor, comitetului de remunerare și ale comitetului de nominalizare, atunci când comitetele respective nu au fost înființate;

d) să asigure și să evalueze în mod periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității instituției de credit și să ia măsurile adecvate pentru remedierea oricăror deficiențe;

e) să supravegheze și să monitorizeze dacă obiectivele strategice ale instituției de credit, structura sa organizatorică și strategia privind administrarea riscurilor, inclusiv apetitul la risc și cadrul de administrare a riscurilor, precum și alte politici (ca de exemplu, politica de remunerare) și cadrul privind cerințele de publicare sunt implementate în mod consecvent;

f) să monitorizeze dacă cultura privind riscurile a instituției de credit este implementată în mod consecvent;

g) să monitorizeze implementarea și menținerea unui cod de conduită sau a altor politici similare și eficace în scopul identificării, administrării și atenuării conflictelor de interes actuale și potențiale;

h) să supravegheze integritatea informațiilor financiare și a raportării, precum și cadrul aferent controlului intern, ce include un cadru solid și eficace de administrare a riscurilor;

i) să se asigure că coordonatorii funcțiilor de control intern sunt capabili să acționeze în mod obiectiv și că, independent de responsabilitatea raportării către alte organe interne, linii de activitate sau unități, pot să exprime îngrijorări și să avertizeze în mod direct organul de conducere în funcția sa de supraveghere, dacă este cazul, atunci când evoluțiile riscului afectează sau pot afecta instituția de credit; și

j) să monitorizeze implementarea planului de audit intern, după implicarea prealabilă a comitetului de administrare a riscurilor, dacă a fost înființat, și a comitetului de audit, potrivit atribuțiilor acestor comitete.”

52. După articolul 14³ se introduce un nou paragraf, paragraful 2.1³, cuprinzând articolul 14⁴, cu următorul cuprins:

„2.1³. Atribuțiile președintelui organului de conducere în funcția sa de supraveghere

Art. 14⁴. — (1) Președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să coordoneze organul de conducere în funcția sa de supraveghere, să contribuie la realizarea unui flux eficient de informații în cadrul organului de conducere în funcția sa de supraveghere și între organul de conducere și comitetele sale, dacă acestea au fost înființate, și trebuie să vegheze la funcționarea generală eficace a acestuia.

(2) Președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să încurajeze și să promoveze discuții libere și critice și să se asigure că opiniile divergente pot fi exprimate și discutate în cadrul procesului decizional.

(3) În cazul unei instituții de credit administrate în sistem unitar, președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să fie, de regulă, un membru neexecutiv. În cazul în care, în aplicarea dispozițiilor art. 107 alin. (2¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere îndeplinește funcția de director general, instituțiile de credit trebuie să instituie măsuri pentru a aduce la neutralizarea acestei situații create în componența organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

(4) Președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să stabilească ordinea de zi a reuniunilor și să asigure discutarea cu prioritate a aspectelor strategice.

(5) Președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să se asigure că deciziile organului de conducere în funcția sa de supraveghere sunt luate în mod întemeiat și în cunoștință de cauză, iar documentele și informațiile sunt primite în timp util înainte de reuniune.

(6) Președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să aibă în vedere realizarea unei alocări clare de responsabilități și asigurarea unui flux eficient de informații între membrii organului de conducere, pentru a permite membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere să discute într-o manieră constructivă și să-și exprime votul pe o bază întemeiată și în cunoștință de cauză.”

53. La secțiunea a 2-a din capitolul I al titlului II, denumirea paragrafului 2.2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„2.2. Înființarea, componența și responsabilitățile comitetelor organului de conducere în funcția sa de supraveghere”

54. După paragraful 2.2 al secțiunii 1 din capitolul I al titlului II se introduce un nou subparagraf, subparagraful 2.2.1, cuprinzând opt noi articole, articolele 14⁵—14¹², cu următorul cuprins:

„2.2.1. Dispoziții generale

Art. 14⁵. — (1) Toate instituțiile de credit care sunt semnificative la nivel individual, subconsolidat sau consolidat, după caz, trebuie să înființeze un comitet de administrare a riscurilor, un comitet de nominalizare și un comitet de remunerare, cu rol consultativ pentru organul de conducere în funcția sa de supraveghere, inclusiv în vederea pregătirii deciziilor ce vor fi luate de acesta.

(2) Instituțiile de credit care nu sunt semnificative, inclusiv atunci când acestea intră în perimetrul de consolidare prudențială al unei instituții de credit care este semnificativă la nivel subconsolidat sau consolidat, pot înființa comitetele prevăzute la alin. (1). În cazul în care instituțiile de credit care nu sunt semnificative și nu au înființat comitetele prevăzute la alin. (1), sunt aplicabile dispozițiile art. 14³ lit. c).

(3) Comitetele prevăzute la alin. (1) sunt înființate de consiliul de administrație, în cazul instituțiilor de credit administrate în sistem unitar, și de consiliul de supraveghere, în cazul instituțiilor de credit administrate în sistem dualist.

Art. 14⁶. — Instituțiile de credit pot să înființeze și alte comitete, cum ar fi, comitetul de etică, comitetul de conduită și comitetul de conformitate, cu luarea în considerare a criteriilor prevăzute la art. 5 alin. (2) și (2¹) din prezentul regulament.

Art. 14⁷. — (1) Instituțiile de credit trebuie să asigure o alocare și o repartizare clară a atribuțiilor și responsabilităților comitetelor specializate ale organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

(2) Fiecare comitet trebuie să aibă un mandat documentat, care să includă responsabilitățile sale, acordat de organul de

conducere în funcția sa de supraveghere și să stabilească proceduri adecvate de lucru.

(3) Comitetele trebuie să consilieze organul de conducere în funcția sa de supraveghere în domenii specifice și să faciliteze dezvoltarea și implementarea unui cadru solid de administrare a activității.

(4) Delegarea către comitete nu exonerează în niciun fel organul de conducere în funcția sa de supraveghere de îndeplinirea sarcinilor și responsabilităților sale.

Art. 14⁸. — (1) Toate comitetele trebuie să fie prezidate de către un membru neexecutiv al organului de conducere în funcția sa de supraveghere care este capabil să exercite o judecată obiectivă.

(2) Comitetele trebuie să fie formate din cel puțin trei membri.

Art. 14⁹. — Membrii independenți ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să aibă o implicare activă în cadrul comitetelor.

Art. 14¹⁰. — (1) Toate comitetele au obligația de a înainta periodic rapoarte asupra activității desfășurate organului de conducere în funcția sa de supraveghere, conform procedurilor interne.

(2) Comitetele trebuie să interacționeze între ele, după caz. Fără a aduce atingere art. 14¹² alin. (1), o astfel de interacțiune poate avea loc sub forma unei participări încrucișate, astfel că președintele sau un membru al unui comitet poate fi membru al altui comitet.

(3) Membrii comitetelor trebuie să participe la discuții deschise și critice în cadrul cărora opiniile divergente să fie abordate într-o manieră constructivă.

(4) Comitetele trebuie să consemneze într-un document ordinea de zi a reuniunilor comitetelor, precum și dezbaterile care au avut loc, principalele rezultate și concluziile reuniunilor respective.

Art. 14¹¹. — În cazul în care comitetul de administrare a riscurilor și comitetul de nominalizare sunt înființate în instituții de credit care nu sunt semnificative, acestea pot să reunească respectivele comitete. În acest caz, instituțiile de credit care nu sunt semnificative trebuie să își documenteze motivele pentru care au ales să reunească comitetele și modul în care această abordare contribuie la realizarea obiectivelor comitetelor. Membrii comitetului astfel reunit trebuie să dispună, la nivel individual și la nivel colectiv, de cunoștințele, aptitudinile și expertiza necesare pentru fiecare din cele două comitete, în vederea înțelegerii depline a responsabilităților ce revin comitetului reunit.

Art. 14¹². — (1) Instituțiile de credit trebuie să se asigure, ținând seama de dimensiunea organului de conducere și de numărul membrilor independenți ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere, că aceste comitete nu au o componență identică.

(2) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere rotația președinților și a membrilor comitetelor, în funcție de experiența, cunoștințele și competențele necesare în cadrul comitetelor respective, atât la nivel individual cât și la nivel colectiv.”

55. Articolele 15—21 se abrogă.

56. După subparagraful 2.2.1 al secțiunii 1 din capitolul I al titlului II se introduce un nou subparagraf, subparagraful 2.2.2, cu următoarea denumire:

„2.2.2. Comitetul de audit”

57. Articolul 22 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 22. — (1) Instituțiile de credit trebuie să înființeze un comitet de audit, potrivit Legii nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative.

(2) Fără a aduce atingere atribuțiilor prevăzute în Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale

și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, comitetul de audit trebuie, printre altele:

a) să monitorizeze eficacitatea sistemului de control intern și a sistemelor de administrare a riscurilor și, dacă este cazul, a funcției de audit intern, în ceea ce privește raportarea financiară a instituției de credit, fără a aduce atingere independenței funcției respective;

b) să supravegheze elaborarea de către instituția de credit a politicilor contabile;

c) să monitorizeze procesul de raportare financiară și să prezinte recomandări care să vizeze asigurarea integrității acestei raportări;

d) să analizeze și să monitorizeze independența auditorilor financiari astfel cum este prevăzut la art. 21—25, 28 și 29 din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative și la art. 6 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei, și în special, caracterul adecvat al prestării de alte servicii decât cele de audit financiar astfel cum este prevăzut la art. 5 din regulamentul respectiv;

e) să monitorizeze auditul statutar al situațiilor financiare anuale și consolidate, în special desfășurarea acestuia, cu luarea în considerare a oricăror constatări și concluzii ale Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar înființate potrivit Legii nr. 162/2017, astfel cum este prevăzut la art. 26 alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 537/2014;

f) să fie responsabil pentru procedura de selecție a auditorului financiar și să recomande, în vederea aprobării de către adunarea generală a acționarilor instituției de credit, nominalizarea, onorariul și revocarea acestora. La nominalizarea auditorului financiar sunt avute în vedere dispozițiile art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 537/2014, cu excepția cazului în care se aplică art. 16 alin. (8) din același regulament;

g) să revizuiască domeniul de aplicare și frecvența auditului statutar al situațiilor anuale sau consolidate;

h) să informeze, astfel cum este prevăzut la art. 65 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 162/2017, organul de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la rezultatul auditului statutar și să explice modul în care a contribuit auditul statutar la integritatea raportării financiare și rolul comitetului de audit în procesul respectiv;

i) să primească și să ia în considerare rapoartele de audit.

(3) Comitetul de audit trebuie să fie compus din membri neexecutivi ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere și/sau din membri desemnați de adunarea generală a acționarilor instituției de credit. Majoritatea membrilor comitetului de audit trebuie să fie independenți de instituția de credit, potrivit prevederilor art. 67⁶⁰—67⁶⁴. Președintele comitetului de audit este numit de membrii acestuia sau de către organul de conducere în funcția sa de supraveghere al instituției de credit și este independent de instituția de credit. În situația în care președintele este un fost membru al conducerii superioare a instituției de credit, acesta poate ocupa funcția de președinte al comitetului numai după trecerea unei perioade de timp corespunzătoare, în conformitate cu criteriile privind independența stabilite potrivit prevederilor art. 67⁶⁰—67⁶⁴.

(4) Fără a aduce atingere cerințelor de calificare prevăzute de Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, membrii comitetului de audit în ansamblul său trebuie să aibă experiență practică recentă și relevantă în domeniul piețelor financiare sau trebuie să fi obținut, în urma activităților anterioare, o experiență

profesională suficientă legată în mod direct de activitatea pe piețele financiare. Președintele comitetului de audit trebuie să aibă cunoștințe de specialitate și experiență în aplicarea principiilor contabile și a proceselor de control intern.”

58. După articolul 22 se introduce un nou subparagraf, subparagraful 2.2.3, cu următoarea denumire:

„2.2.3. **Comitetul de administrare a riscurilor**”

59. Articolul 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 23. — (1) În cadrul instituțiilor de credit semnificative, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să fie compus din membri ai organului de conducere care nu exercită nicio funcție executivă în instituțiile de credit respective.

(2) În cadrul instituțiilor de credit de tip G-SII și O-SII, majoritatea membrilor comitetului de administrare a riscurilor, inclusiv președintele, trebuie să fie independenți.

(3) În cadrul instituțiilor de credit, altele decât cele prevăzute la alin. (2), considerate semnificative de către Banca Națională a României sau potrivit legii, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să fie compus dintr-un număr suficient de membri independenți. În măsura în care este posibil, președintele comitetului de administrare a riscurilor trebuie să fie un membru independent.

(4) În toate instituțiile de credit, președintele comitetului de administrare a riscurilor nu trebuie să fie președintele organului de conducere și nici președintele unui alt comitet.

(5) Membrii comitetului de administrare a riscurilor trebuie să dispună, la nivel individual și colectiv, de cunoștințe, aptitudini și expertiză adecvate cu privire la practicile de administrare și de control al riscurilor, pentru a înțelege pe deplin și a monitoriza strategia privind administrarea riscurilor și apetitul la risc al instituției de credit.

(6) Banca Națională a României poate permite unei instituții de credit, care nu este considerată semnificativă, să reunească comitetul de administrare a riscurilor și comitetul de audit, cu condiția ca respectivul comitet de administrare a riscurilor să nu fi fost reunit cu comitetul de nominalizare astfel cum prevede art. 14¹¹. Membrii comitetului astfel reunit trebuie să dispună, la nivel individual și la nivel colectiv, de cunoștințele, aptitudinile și expertiza necesare pentru fiecare din cele două comitete, în vederea înțelegerii pe deplin a responsabilităților ce revin comitetului reunit.

(7) Pentru a sprijini stabilirea unor politici și practici de remunerare solide, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să verifice, fără a aduce atingere sarcinilor comitetului de remunerare, dacă stimulentele oferite de sistemul de remunerare iau în considerare riscurile, capitalul, lichiditatea, precum și probabilitatea și momentul realizării veniturilor preconizate ale instituției de credit.”

60. După articolul 23 se introduc două noi articole, articolele 23¹ și 23², cu următorul cuprins:

„Art. 23¹. — Comitetul de administrare a riscurilor trebuie, fără a fi limitativ:

a) să consilieze și să sprijine organul de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la monitorizarea apetitului la risc global și a strategiei globale privind administrarea riscurilor, actuale și viitoare, ale instituției de credit, luând în considerare toate tipurile de riscuri, pentru a se asigura că acestea sunt în concordanță cu strategia de afaceri, cultura și valorile corporative ale instituției de credit;

b) să asiste organul de conducere în funcția sa de supraveghere în supravegherea implementării, de către conducerea superioară, a strategiei privind administrarea riscurilor și a limitelor corespunzătoare stabilite. Responsabilitatea generală privind administrarea riscurilor revine în continuare organului de conducere în funcția sa de supraveghere;

c) să supravegheze implementarea strategiilor de administrare a capitalului și a lichidității, precum și pentru toate celelalte riscuri relevante ale unei instituții de credit, respectiv riscul de piață, riscul de credit, riscul operațional (inclusiv riscul juridic și riscul informatic) și riscul reputațional, în scopul evaluării adecvării acestora față de apetitul la risc și strategia privind administrarea riscurilor aprobată;

d) să furnizeze recomandări organului de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la ajustările necesare ale strategiei privind administrarea riscurilor rezultate, printre altele, din modificările modelului de afaceri al instituției de credit, din evoluțiile pieței sau din recomandările făcute de funcția de administrare a riscurilor;

e) să consilieze organul de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la numirea consultanților externi pe care acesta ar putea decide să îi angajeze pentru acordarea de consultanță sau asistență;

f) să analizeze o serie de scenarii posibile, inclusiv scenarii de criză, pentru a evalua modul în care profilul de risc al instituției ar reacționa la evenimentele externe și interne;

g) să supravegheze alinierea tuturor produselor și serviciilor financiare oferite clienților cu modelul de afaceri și strategia privind administrarea riscurilor ale instituției și să evalueze riscurile asociate acestora. În evaluarea riscurilor asociate acestora, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să aibă în vedere alinierea între prețurile stabilite pentru respectivele produse și profiturile obținute din acestea. În cazul în care constată că prețurile nu reflectă în mod corespunzător riscurile în conformitate cu modelul de afaceri și cu strategia privind administrarea riscurilor, comitetul de administrare a riscurilor trebuie să prezinte organului de conducere un plan de remediere a situației;

h) să evalueze recomandările auditorilor interni sau auditorilor financiari și să urmărească implementarea corespunzătoare a măsurilor luate;

i) să aibă acces la toate informațiile relevante și datele necesare îndeplinirii atribuțiilor și responsabilităților lor, inclusiv la informații și date primite de la funcțiile de control intern și de la alte funcții relevante cum ar fi cele aferente domeniilor juridic, financiar, al resurselor umane;

j) să solicite și să primească rapoarte periodice, informări ad hoc, comunicări și opinii de la coordonatorii funcțiilor de control intern referitoare la profilul de risc actual, cultura privind riscurile și limitele de risc ale instituției de credit, precum și cu privire la orice încălcări semnificative care ar fi putut avea loc, însoțite de informații detaliate și recomandări în ceea ce privește măsurile de remediere adoptate, care urmează a fi adoptate, sau recomandate a fi adoptate cu privire la acestea;

k) să revizuiască periodic, conform procedurilor interne, și să propună conținutul, formatul și frecvența informațiilor cu privire la risc care trebuie raportate comitetului de administrare a riscurilor;

l) să asigure implicarea corespunzătoare a funcțiilor de control intern și a altor funcții relevante, cum ar fi cele aferente domeniilor juridic, financiar, al resurselor umane, în domeniile lor de expertiză și/sau să solicite opinia consultanților externi numiți de către organul de conducere în funcția sa de supraveghere în acest scop, dacă este necesar.

Art. 23². — Comitetul de administrare a riscurilor trebuie să colaboreze cu celelalte comitete specializate ale căror activități pot avea un impact asupra strategiei privind administrarea riscurilor și să comunice în mod periodic cu funcțiile de control intern ale instituției de credit, în special cu funcția de administrare a riscurilor, conform procedurilor interne.”

61. După articolul 23² se introduce un nou subparagraf, subparagraful 2.2.4, cu următoarea denumire:

„2.2.4. **Comitetul de nominalizare**”

62. La articolul 24, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 24. — (1) În cadrul instituțiilor de credit semnificative, comitetul de nominalizare trebuie să fie compus din membri ai organului de conducere care nu exercită nicio funcție executivă în instituțiile de credit respective.”

63. La articolul 24, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (1¹) și (1²), cu următorul cuprins:

„(1¹) În cadrul instituțiilor de credit de tip G-SII și O-SII, majoritatea membrilor comitetului de nominalizare, inclusiv președintele, trebuie să fie independenți.

(1²) În cadrul instituțiilor de credit, altele decât cele prevăzute la alin. (1¹), considerate semnificative de către Banca Națională a României sau potrivit legii, comitetul de nominalizare trebuie să fie compus dintr-un număr suficient de membri independenți. Instituțiile de credit respective pot lua în considerare ca bune practici numirea unui președinte independent al comitetului de nominalizare.”

64. La articolul 24 alineatul (2), după litera d) se introduc două noi litere, literele e) și f), cu următorul cuprins:

„e) să aibă acces la toate informațiile relevante și datele necesare îndeplinirii atribuțiilor și responsabilităților lor, inclusiv la informații și date primite de la funcțiile de control intern și de la alte funcții relevante cum ar fi cele aferente domeniilor juridic, financiar, al resurselor umane;

f) să asigure implicarea corespunzătoare a funcțiilor de control intern și a altor funcții relevante, cum ar fi cele aferente domeniilor juridic, financiar, al resurselor umane, în domeniile lor de expertiză și/sau să solicite opinia consultanților externi numiți de către organul de conducere în funcția sa de supraveghere în acest scop, dacă este necesar.”

65. La articolul 24, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Comitetul de nominalizare trebuie să contribuie în mod activ și la îndeplinirea responsabilității instituției de credit privind elaborarea unor politici interne corespunzătoare privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, în condițiile art. 67⁸³ alin. (2). Evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, realizată atât inițial, cât și ulterior, pe bază continuă, trebuie să fie în primul rând responsabilitatea instituției de credit.”

66. După articolul 24 se introduc trei noi articole, articolele 24¹—24³, cu următorul cuprins:

„Art. 24¹. — Membrii comitetului de nominalizare trebuie să dispună, la nivel individual și la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și expertiză adecvate cu privire la procesul de selecție și cerințele privind evaluarea adecvării. Membrii comitetului de nominalizare trebuie să dispună de cunoștințe, expertiză și experiență adecvate în legătură cu activitatea unei instituții de credit, pentru a evalua componența adecvată a organului de conducere și a recomanda candidați în vederea ocupării posturilor vacante ale organului de conducere.

Art. 24². — În cazul în care nu a fost înființat un comitet de nominalizare, organul de conducere în funcția sa de supraveghere îndeplinește responsabilitățile prevăzute la art. 24 alin. (2) și dispune de resursele corespunzătoare în acest sens. În acest caz, evaluarea menționată la art. 24 alin. (2) lit. b) și c) se realizează cel puțin o dată la 2 ani.

Art. 24³. — Comitetul de nominalizare și, după caz, organul de conducere în funcția sa supraveghere, pentru a-și îndeplini sarcinile, au acces la toate informațiile necesare și pot implica funcțiile de control intern și alte funcții interne relevante, după caz.”

67. Paragraful 2.3 al secțiunii a 2-a din capitolul I al titlului II, care cuprinde articolele 25—27, se abrogă.**68. La capitolul I al titlului II, denumirea secțiunii a 3-a se modifică și va avea următorul cuprins:**

„SECȚIUNEA a 3-a

Cultura privind riscurile și conduita în desfășurarea activității”**69. Articolul 28 se abrogă.****70. Articolul 29 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 29. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dezvolte o cultură privind riscurile integrată la nivel de ansamblu al instituției de credit, bazată pe o deplină înțelegere și o abordare generală a riscurilor cu care se confruntă și a modului în care acestea sunt administrate, având în vedere apetitul la risc al instituției de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să dezvolte o cultură privind riscurile prin politici, comunicare și formare profesională a personalului cu privire la activitățile, strategia și profilul de risc al acestora. Comunicarea cu personalul și formarea profesională a acestuia trebuie să fie adaptate în funcție de responsabilitățile personalului pe linia asumării și administrării riscurilor.

(3) Personalul din cadrul unei instituții de credit trebuie să fie deplin conștient de responsabilitățile sale pe linia administrării riscurilor. Responsabilitatea administrării riscurilor nu trebuie limitată la specialiștii în domeniul riscurilor sau la funcțiile de control intern. Unitățile operaționale, sub supravegherea organului de conducere, sunt în primul rând responsabile pentru administrarea zilnică a riscurilor, cu luarea în considerare a apetitului la risc și a capacității de risc ale instituției de credit și în conformitate cu politicile, procedurile și controalele instituției de credit.

(4) Organul de conducere trebuie să dedice timp suficient pentru examinarea problemelor legate de riscuri.

(5) În sensul alin. (4), organul de conducere trebuie să fie implicat în mod activ și să asigure alocarea unor resurse adecvate în vederea administrării tuturor riscurilor semnificative abordate în cuprinsul prezentului regulament și în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, cu modificările ulterioare, precum și în vederea evaluării activelor, a utilizării ratingurilor externe și a modelelor interne referitoare la riscurile respective.

(6) La dezvoltarea unei culturi solide privind riscurile, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere, fără a se limita la acestea, următoarele principii:

a) organul de conducere trebuie să promoveze, să monitorizeze și să evalueze pe bază continuă cultura privind riscurile, să analizeze impactul acesteia asupra stabilității financiare, profilului de risc și asupra cadrului de administrare al instituției de credit și, dacă este cazul, să aducă modificări cu privire la aceasta;

b) organul de conducere trebuie să fie responsabil pentru stabilirea și aducerea la cunoștință a valorilor și așteptărilor de bază ale instituției de credit;

c) organul de conducere al instituției de credit, precum și celelalte persoane care dețin funcții-cheie trebuie să contribuie la aducerea la cunoștința personalului a valorilor și așteptărilor de bază ale instituției de credit;

d) membrii organului de conducere trebuie să aibă o conduită aliniată la valorile instituției de credit;

e) personalul relevant la toate nivelurile din cadrul instituției de credit trebuie să cunoască și să înțeleagă valorile de bază ale instituției de credit, precum și, în măsura în care sunt necesare pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi revin, apetitul la risc și capacitatea de risc ale instituției de credit. Personalul instituției de credit trebuie să aibă capacitatea de a-și îndeplini atribuțiile și să conștientizeze că va fi ținut răspunzător pentru acțiunile

sale în legătură cu conduita instituției de credit în asumarea riscurilor;

f) personalul din cadrul instituției de credit trebuie să acționeze în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile și să comunice cu promptitudine orice încălcare a acestora de care a luat cunoștință;

g) politica culturii privind riscurile trebuie să promoveze un mediu de comunicare deschisă și de dezbatere constructivă și eficace la nivelul întregii instituții de credit.”

71. După articolul 29 se introduc cinci noi paragrafe, paragrafele 3.1¹—3.1⁵, cuprinzând articolele 29¹—29⁸, cu următorul cuprins:

„3.1¹. **Valorile corporative și codul de conduită în desfășurarea activității**

Art. 29¹. — (1) Organul de conducere trebuie să dezvolte, să adopte și să promoveze standarde etice și profesionale de calitate ridicată, în funcție de nevoile și specificitatea instituției de credit, precum și să asigure implementarea acestor standarde prin intermediul unui cod de conduită sau al unui instrument similar.

(2) Organul de conducere trebuie să supravegheze respectarea de către personal a standardelor menționate la alin. (1).

(3) Organul de conducere poate adopta și implementa, dacă este cazul, standardele instituției de credit elaborate la nivel de grup sau standarde comune publicate de către asociații sau alte organizații relevante.

(4) În sensul alin. (1), implementarea unor standarde corespunzătoare trebuie să contribuie la reducerea riscurilor la care este expusă instituția de credit, în special a riscurilor operaționale și reputaționale.

(5) Organul de conducere trebuie să dispună de politici clare și documentate privind modul de îndeplinire a standardelor. Politicile respective trebuie să cuprindă cel puțin aspectele prevăzute în anexa nr. 6 la prezentul regulament.

Art. 29². — Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze conformarea cu standardele menționate la art. 29¹ alin. (1) și să se asigure că personalul le cunoaște (de exemplu, prin instruire). Instituțiile de credit trebuie să stabilească funcția responsabilă pentru monitorizarea conformării și pentru evaluarea încălcărilor codului de conduită sau ale unui instrument similar, precum și un proces pentru tratarea situațiilor de neconformare. Rezultatele trebuie să fie raportate periodic organului de conducere, conform procedurilor interne.

3.1². Politica privind conflictele de interese la nivel instituțional

Art. 29³. — (1) Organul de conducere trebuie să stabilească, să aprobe și să supravegheze implementarea și menținerea unor politici eficace de identificare, evaluare, gestionare și reducere sau prevenire a conflictelor de interese actuale și potențiale la nivel instituțional.

(2) În sensul alin. (1) pot fi avute în vedere conflictele de interese actuale și potențiale la nivel instituțional ca rezultat al diferitelor activități și roluri ale instituției de credit, al structurii perimetrului de consolidare prudențială în care se regăsește instituția de credit sau al diferitelor linii de activitate sau unități din cadrul unei instituții de credit ori cu privire la terțe părți interesate.

(3) Instituțiile de credit trebuie să ia măsuri adecvate pentru a preveni efectele negative generate de conflictele de interese asupra intereselor clienților acestora. Astfel de măsuri trebuie să fie documentate și includ, printre altele:

a) o separare adecvată a atribuțiilor, cum ar fi încredințarea în sarcina unor persoane diferite a activităților de natură să genereze conflicte de interese în cadrul lanțului de operațiuni aferente procesării tranzacțiilor sau în prestarea de servicii, sau încredințarea în sarcina unor persoane diferite a

responsabilităților de supraveghere și raportare a activităților de natură să genereze conflicte de interese;

b) stabilirea unor bariere în circulația informațiilor, cum ar fi, de exemplu, prin separarea fizică a anumitor linii de activitate sau unități;

c) stabilirea de proceduri adecvate pentru tranzacții cu părțile afiliate, astfel cum acestea sunt definite la art. 102 alin. (3), cum ar fi, de exemplu, necesitatea desfășurării tranzacțiilor în condiții normale de piață.

3.1³. Politica privind conflictele de interese pentru personalul instituției de credit

Art. 29⁴. — (1) Organul de conducere al unei instituții de credit trebuie să stabilească, să aprobe și să supravegheze implementarea și menținerea unor politici eficace de identificare, evaluare, gestionare și atenuare sau prevenire a conflictelor actuale și potențiale între interesele instituției de credit și interesele individuale ale angajaților acesteia, inclusiv ale membrilor organului de conducere, care ar putea influența în mod negativ îndeplinirea atribuțiilor și a responsabilităților lor.

(2) O instituție de credit consolidantă, persoană juridică română, trebuie să trateze interesele în cadrul unei politici privind conflictul de interese la nivelul întregului grup pe bază consolidată sau subconsolidată.

(3) Politica privind conflictele de interese trebuie să identifice conflictele de interese ale personalului, inclusiv interesele membrilor apropiați ai familiilor acestora, astfel cum sunt definiți la art. 102 alin. (3) lit. g) pct. (ii) din prezentul regulament. Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare conflictele de interese care ar putea să apară ca urmare a relațiilor personale sau profesionale actuale și anterioare ale personalului. În cazul apariției unor conflicte de interese, instituțiile de credit trebuie să evalueze semnificația acestora și să decidă cu privire la acestea, precum și să implementeze măsuri de atenuare a respectivelor conflicte, după caz.

(4) Instituțiile de credit trebuie să stabilească un termen adecvat pentru care personalul raportează relațiile personale sau profesionale anterioare ale acestora care pot genera conflicte de interese, ținând cont de faptul că astfel de conflicte pot avea un impact asupra comportamentului și participării personalului, potrivit competențelor, în procesul de luare a deciziilor.

(5) Politica privind conflictele de interese trebuie să vizeze, fără a se limita la acestea, următoarele situații sau relații care pot genera conflicte de interese:

a) interese economice, cum ar fi, spre exemplu, acțiuni, alte drepturi de proprietate, participații și calități de membru, participații financiare și alte interese economice în entități economice, clienți ai instituției de credit, drepturi de proprietate intelectuală, împrumuturi acordate de către instituția de credit unei societăți deținute de personal, calitatea de membru într-un organism sau calitatea de acționar al unui organism sau al unei entități cu interese conflictuale;

b) relații personale sau profesionale cu persoanele care au dețineri calificate în cadrul instituției de credit;

c) relații personale sau profesionale cu personalul instituției de credit sau al entităților incluse în perimetrul de consolidare prudențială, cum ar, de exemplu, relațiile familiale;

d) alte locuri de muncă din ultimii 5 ani;

e) relații personale sau profesionale cu terțe părți interesate relevante, cum ar, de exemplu, asocierea cu furnizori, firme de consultantță sau alți furnizori de servicii importanți;

f) influența politică sau relațiile politice.

(6) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (5), situațiile în care un membru al personalului instituției de credit este acționar al instituției de credit sau are conturi personale sau împrumuturi la instituția de credit ori folosește alte servicii ale instituției de credit nu trebuie să fie considerate de instituțiile de credit ca

generând conflicte de interese dacă valoarea participației, a sumelor depuse sau împrumutate ori a serviciilor pe care le utilizează se situează sub un prag de 1% din capitalul eligibil al instituției de credit.

Art. 29⁵. — (1) Politica privind conflictele de interese trebuie să conțină procese pentru raportarea și comunicarea către funcția responsabilă în cadrul politicii. Personalul instituției de credit trebuie să aducă la cunoștință, cu promptitudine, la nivelul organizatoric stabilit prin politica privind conflictele de interese și comunicat acestuia, orice situație care a generat sau ar putea genera un conflict de interese.

(2) Politica privind conflictele de interese trebuie să diferențieze între conflictele de interese care persistă și care trebuie să fie gestionate în permanență și conflictele de interese care apar brusc în legătură cu un singur eveniment (de exemplu, o tranzacție, selecția prestatorului de servicii etc.) și care pot fi gestionate, de regulă, prin aplicarea unei măsuri unice. În toate circumstanțele, interesul instituției de credit trebuie să fie în centrul deciziilor luate.

(3) Politica privind conflictele de interese trebuie să conțină proceduri, măsuri, cerințe privind documentația și responsabilități pentru identificarea, prevenirea și evaluarea semnificației conflictelor de interese și pentru luarea unor măsuri de atenuare a acestora. Astfel de proceduri, cerințe, responsabilități și măsuri trebuie să asigure respectarea următoarelor cerințe:

a) încredințarea unor activități sau tranzacții de natură să genereze situații conflictuale către persoane diferite;

b) împiedicarea personalului care desfășoară activități și în afara instituției de credit de a exercita o influență necorespunzătoare în cadrul instituției de credit cu privire la activitățile desfășurate în afara acesteia;

c) stabilirea obligației membrilor organului de conducere de a nu participa la nicio deliberare cu privire la orice chestiune în care un membru are sau ar putea avea un conflict de interese sau în care obiectivitatea sau capacitatea sa de a-și îndeplini atribuțiile în mod corect ar putea fi compromisă în alt fel;

d) stabilirea de proceduri adecvate pentru tranzacții cu părțile afiliate;

e) împiedicarea membrilor organului de conducere de a deține mandate în instituții de credit concurente, cu excepția cazului în care aceștia dețin mandate în cadrul instituțiilor de credit care sunt membre ale aceleiași scheme de protecție instituțională, astfel cum este prevăzut la art. 113 alin. (7) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, cu modificările ulterioare, în cadrul instituțiilor de credit afiliate în mod permanent aceleiași case centrale, astfel cum sunt prevăzute la art. 10 din același regulament, sau în cadrul instituțiilor de credit care intră în perimetrul de consolidare prudențială.

(4) În sensul alin. (3) lit. d), instituțiile de credit pot avea în vedere, printre altele, impunerea desfășurării tranzacțiilor în condiții normale de piață, a aplicării depline a tuturor procedurilor de control intern relevante în cazul unor astfel de tranzacții și a consultării obligatorii a membrilor independenți ai organului de conducere.

(5) Politica privind conflictele de interese trebuie să aibă în vedere existența riscului unor conflicte de interese la nivelul organului de conducere. În acest sens, politica trebuie să conțină suficiente îndrumări cu privire la identificarea și gestionarea conflictelor de interese care ar putea împiedica capacitatea membrilor organului de conducere de a lua decizii obiective și imparțiale menite să răspundă cel mai bine intereselor instituției de credit.

Art. 29⁶. — (1) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare impactul pe care conflictele de interese îl pot avea asupra gândirii independente a membrilor organului de conducere.

(2) Instituțiile de credit trebuie să evalueze și să gestioneze în mod corespunzător conflictele de interese actuale sau potențiale care au fost aduse la cunoștința funcției responsabile din cadrul instituțiilor de credit. În cazul identificării unui conflict de interese în rândul personalului, instituția de credit trebuie să fundamenteze decizia luată, în special atunci când respectivul conflict de interese și riscurile aferente au fost acceptate. În cazul în care conflictul a fost acceptat, decizia trebuie să arate modalitatea în care acesta a fost atenuat sau remediat în mod satisfăcător.

(3) Funcția responsabilă din cadrul instituției de credit trebuie să documenteze corespunzător toate conflictele de interese actuale și potențiale de la nivelul organului de conducere, la nivel individual și colectiv, și trebuie să le comunice organului de conducere care trebuie să le gestioneze în mod corespunzător, inclusiv prin luarea unor decizii cu privire la conflictele în cauză.

3.14. Proceduri interne de avertizare

Art. 29⁷. — (1) În conformitate cu prevederile art. 234² alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri adecvate pentru raportarea internă de către personal a încălcărilor actuale sau potențiale ale cerințelor de reglementare sau ale cerințelor interne, inclusiv, dar nu numai, ale prevederilor respectivei ordonanțe de urgență, ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și ale reglementărilor emise în aplicarea acestora, inclusiv ale prezentului regulament, precum și ale reglementărilor interne ale instituțiilor de credit, prin intermediul unui canal specific independent și autonom.

(2) Pentru a evita conflictele de interese, personalul instituției de credit trebuie să poată raporta încălcările în afara liniilor normale de raportare, cum ar fi, de exemplu, prin funcția de conformitate sau funcția de audit intern sau potrivit unei proceduri interne independente de avertizare. Procedurile de avertizare trebuie să fie disponibile întregului personal din cadrul unei instituții de credit. Informațiile furnizate de personal printr-o procedură de avertizare trebuie să fie puse la dispoziția organului de conducere și a altor funcții responsabile definite în cadrul politicii interne de avertizare, dacă este cazul. La solicitarea persoanei care raportează încălcarea, informațiile sunt furnizate organului de conducere și altor funcții responsabile în mod anonimizat. Instituțiile de credit pot să prevadă ca raportarea să permită transmiterea informațiilor în mod anonimizat.

(3) Procedurile de avertizare trebuie să asigure protecția datelor cu caracter personal atât în privința persoanelor care raportează încălcarea, cât și a celor pretins vinovate de respectiva încălcare, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE. Instituțiile de credit trebuie să asigure protecția corespunzătoare a persoanelor care raportează încălcările din cadrul instituțiilor de credit de orice impact negativ precum: represaliile, discriminarea sau orice alt tip de tratament inechitabil, aplicate ca urmare a raportării. Instituțiile de credit se asigură că nicio persoană care se află sub controlul acestora nu întreprinde acțiuni de natură a prejudicia persoanele care au raportat o încălcare și dispun măsurile adecvate împotriva persoanelor responsabile pentru orice astfel de acțiuni.

(4) Instituțiile de credit trebuie să protejeze persoanele care au fost reclamate împotriva oricăror efecte negative dacă, în

urma investigațiilor, se constată că nu există dovezi care să justifice luarea de măsuri împotriva persoanelor respective. Dacă instituțiile de credit dispun de măsuri, acestea trebuie să asigure protecția persoanelor reclamate împotriva efectelor negative care depășesc obiectivul măsurilor luate.

(5) În sensul alin. (1), procedurile interne de avertizare trebuie:

a) să fie documentate;

b) să conțină reguli clare în scopul garantării confidențialității informațiilor privind raportarea, persoanele reclamate și încălcarea, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, cu excepția cazului în care dezvoltarea este prevăzută de lege în contextul unor anchete suplimentare sau al unor proceduri judiciare ulterioare;

c) să protejeze membrii personalului care exprimă îngrijorări cu privire la posibilitatea de a fi prejudiciați ca urmare a faptului că au divulgat încălcări care pot fi raportate;

d) să asigure că încălcările potențiale sau actuale semnalate sunt evaluate și comunicate Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere sau autorității abilitate cu aplicarea legii, după caz;

e) să asigure, dacă este posibil, că persoanele care au raportat încălcări potențiale sau actuale primesc o confirmare a primirii informațiilor;

f) să asigure urmărirea rezultatului unei investigații asupra unei încălcări raportate;

g) să asigure păstrarea unei evidențe corespunzătoare.

3.15. Raportarea încălcărilor către Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă

Art. 29⁸. — (1) În conformitate cu prevederile art. 234² alin. (1)—(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, raportarea de către personalul instituțiilor de credit către Banca Națională a României a încălcărilor potențiale sau actuale ale cerințelor de reglementare, inclusiv, printre altele, ale prevederilor respectivei ordonanțe de urgență, ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, cu modificările ulterioare, și ale reglementărilor emise în aplicarea acestora, inclusiv ale prezentului regulament, precum și ale reglementărilor interne ale instituțiilor de credit se realizează prin mecanisme eficiente și credibile care includ cel puțin următoarele:

a) proceduri specifice pentru primirea raportărilor privind încălcările și pentru urmărirea acestora, cum ar fi un departament, o unitate sau o funcție specială pentru înaintarea raportărilor;

b) protecția corespunzătoare prevăzută la art. 297 alin. (2)—(4);

c) protecția datelor cu caracter personal atât în privința persoanelor care raportează încălcarea, cât și a celor pretins vinovate de respectiva încălcare, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE;

d) proceduri clare astfel cum sunt prevăzute la art. 297 alin. (5).

(2) Fără a aduce atingere posibilității personalului instituțiilor de credit de a raporta încălcări prin intermediul mecanismelor stabilite de Banca Națională a României în conformitate cu prevederile art. 234² alin. (1)—(2) din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, Banca Națională a României încurajează personalul instituțiilor de credit să recurgă mai întâi la procedurile de avertizare internă din cadrul acestora.”

72. Paragrafele 3.2 și 3.3, cuprinzând articolele 30—32, se abrogă.

73. La capitolul I al titlului II, denumirea secțiunii a 4-a se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 4-a

Cadrul privind controlul intern și mecanismele aferente”

74. Articolul 33 se abrogă.

75. Articolul 34 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 34. — (1) O instituție de credit trebuie să dezvolte și să mențină o cultură care să încurajeze o atitudine pozitivă față de acțiunile de control al riscurilor și de asigurare a conformității în cadrul instituției de credit, precum și un cadru solid și cuprinzător aferent controlului intern care presupune următoarele:

a) liniile de activitate ale instituției de credit trebuie să fie responsabile pentru administrarea riscurilor cu care se confruntă în desfășurarea activităților lor și trebuie să dețină mecanisme de control pentru a asigura conformarea cu cerințele aplicabile în materie;

b) instituția de credit trebuie să aibă funcții de control intern cu autoritate, statut și acces la organul de conducere suficiente și corespunzătoare pentru a-și îndeplini atribuțiile;

c) instituția de credit trebuie să aibă un cadru de administrare a riscurilor.

(2) Cadrul aferent controlului intern al instituției de credit trebuie să fie adaptat la nivel individual la specificul activității, la complexitatea sa și la riscurile conexe, ținând cont de organizarea grupului. Instituțiile de credit trebuie să organizeze schimbul de informații necesare, atât la nivel individual, cât și la nivel de grup, astfel încât fiecare organ de conducere, linie de activitate și unitate internă, inclusiv fiecare funcție de control intern, să își poată îndeplini atribuțiile.

(3) Cadrul aferent controlului intern trebuie să acopere instituția de credit în ansamblul său, inclusiv responsabilitățile și atribuțiile organului de conducere, precum și activitățile tuturor liniilor de activitate și ale unităților interne, inclusiv funcțiile de control intern, activitățile externalizate și canalele de distribuție.

(4) Cadrul aferent controlului intern trebuie să asigure:

a) operațiuni eficiente și eficiente;

b) desfășurarea prudentă a activității;

c) identificarea, măsurarea și diminuarea riscurilor;

d) credibilitatea informațiilor financiare și nefinanciare raportate la nivel intern și extern;

e) proceduri administrative și contabile solide;

f) conformarea cu cadrul legal aplicabil, inclusiv cu cerințele în materie de supraveghere, precum și cu politicile, procesele, regulile și deciziile interne ale instituției de credit.”

76. După articolul 34 se introduc patru noi paragrafe, paragrafele 4.1¹—4.1⁴, cuprinzând articolele 34¹—34¹⁰, cu următorul cuprins:

„4.11. Implementarea cadrului aferent controlului intern

Art. 34¹. — (1) Organul de conducere trebuie să fie responsabil pentru stabilirea și monitorizarea adecvării și a eficacității cadrului aferent controlului intern, proceselor și mecanismelor de control intern, precum și pentru supravegherea tuturor liniilor de activitate și a unităților interne, inclusiv a funcțiilor de control intern. Instituțiile de credit trebuie să stabilească, să mențină și să actualizeze în mod regulat politici, mecanisme și proceduri scrise de control intern adecvate.

(2) Politicile, mecanismele și procedurile de control intern prevăzute la alin. (1) trebuie să fie aprobate de către organul de conducere.

(3) Instituțiile de credit trebuie să aibă un proces decizional clar, transparent și documentat, precum și o repartizare clară a responsabilităților în cadrul aferent controlului intern, inclusiv în cadrul liniilor de activitate, al unităților interne și al funcțiilor de control intern.

(4) Politicile, mecanismele și procedurile de control intern, precum și orice modificări semnificative ale acestora vor fi comunicate de instituțiile de credit întregului personal.

(5) La implementarea cadrului aferent controlului intern, instituțiile de credit trebuie să stabilească:

a) o separare adecvată a atribuțiilor, cum ar fi încredințarea în sarcina unor persoane diferite a activităților de natură să genereze conflicte de interese în cadrul lanțului de operațiuni aferente procesării tranzacțiilor sau în prestarea de servicii, sau încredințarea în sarcina unor persoane diferite a responsabilităților de supraveghere și raportare a activităților de natură să genereze conflicte de interese;

b) bariere în circulația informațiilor, cum ar fi, de exemplu, prin separarea fizică a anumitor departamente.

(6) Funcțiile de control intern trebuie să verifice dacă politicile, mecanismele și procedurile de control intern sunt implementate în mod corect în ariile lor de competență.

(7) Funcțiile de control intern trebuie să transmită periodic organului de conducere, conform procedurilor interne, rapoarte scrise privind deficiențele majore identificate. Aceste rapoarte trebuie să includă, pentru orice nouă deficiență majoră identificată, riscurile relevante implicate, o evaluare a impactului, recomandări și măsuri de remediere care urmează a fi luate. Organul de conducere trebuie, pe baza unei proceduri formale de monitorizare, să acționeze în mod prompt și eficace în baza constatărilor funcțiilor de control intern și să solicite luarea unor măsuri adecvate de remediere.

4.12. Cadrul de administrare a riscurilor

Art. 342. — (1) Cadrul de administrare a riscurilor la nivelul unei instituții de credit trebuie să cuprindă toate liniile de activitate, unitățile interne, inclusiv funcțiile de control intern, cu recunoașterea deplină a semnificației economice a tuturor expunerilor sale la risc. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să permită instituției de credit adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză cu privire la asumarea riscurilor.

(2) Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să cuprindă riscurile bilanțiere și extrabilanțiere, precum și riscurile actuale și viitoare la care ar putea fi expusă instituția de credit. Riscurile trebuie să fie evaluate printr-o abordare ascendentă și una descendentă, în cadrul și între liniile de activitate, folosind o terminologie consecventă și metodologii compatibile în cadrul instituției de credit la nivel consolidat și subconsolidat. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să cuprindă toate riscurile relevante, ținându-se cont de riscurile financiare și cele nefinanciare, inclusiv de riscul de credit, riscul de piață, riscul de lichiditate, riscul de concentrare, riscul operațional, riscul informatic, riscul reputațional, riscul juridic, riscul de conduită, riscul de conformitate și riscul strategic.

(3) Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să includă politici, proceduri, limite de risc și mecanisme de control al riscurilor care să asigure în mod corespunzător, la timp și pe bază continuă, identificarea, măsurarea sau evaluarea, monitorizarea, administrarea, diminuarea și raportarea riscurilor aferente activităților instituției de credit la nivel de linie de activitate și la nivel consolidat sau subconsolidat.

(4) Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să includă orientări specifice privind implementarea strategiilor instituției de credit. Aceste orientări trebuie să stabilească și să mențină, după caz, limite de risc în concordanță cu apetitul la risc al

instituției de credit și adaptate pentru buna funcționare, soliditatea financiară, baza de capital și obiectivele strategice ale instituției de credit. Profilul de risc al unei instituții de credit trebuie să fie menținut în limitele de risc stabilite. În cazul în care există încălcări ale limitelor de risc, acestea vor fi soluționate pe baza unei proceduri adecvate de monitorizare.

(5) Cadrul de administrare a riscurilor trebuie să facă obiectul unei revizuirii interne independente, efectuate, de exemplu, de către funcția de audit intern. Cadrul de administrare a riscurilor trebuie reevaluat periodic în raport cu apetitul la risc al instituției de credit, cu luarea în considerare a informațiilor furnizate de funcția de administrare a riscurilor și de comitetul de administrare a riscurilor, după caz. Printre factorii care trebuie luați în considerare se numără evoluțiile interne și externe, inclusiv variațiile bilanțului și ale veniturilor, orice creștere a complexității activității, profilului de risc sau a structurii operaționale ale instituției de credit, extinderea geografică, fuziunile și achizițiile, introducerea de produse sau linii de activitate noi.

(6) Atunci când identifică și măsoară sau evaluează riscurile, o instituție de credit trebuie să dezvolte metodologii adecvate care să includă instrumente de tip forward-looking (anticipative) și backward-looking (retrospective). Metodologiile trebuie să permită agregarea expunerilor la risc între liniile de activitate și să faciliteze identificarea concentrărilor de risc. Instrumentele trebuie să includă atât evaluarea profilului de risc actual în raport cu apetitul la risc al instituției de credit, cât și identificarea și evaluarea expunerilor la risc potențial și în situații de criză într-o serie de circumstanțe în raport cu capacitatea de risc a instituției de credit. Instrumentele trebuie să ofere informații cu privire la orice ajustare a profilului de risc care ar putea fi necesară. Atunci când elaborează scenarii de criză, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere ipoteze conservatoare adecvate.

(7) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că rezultatele metodelor de evaluare cantitativă, inclusiv simulările de criză, depind într-o mare măsură de limitele și ipotezele modelelor (inclusiv severitatea și durata șocului și a riscurilor aferente). Stabilirea nivelului de risc trebuie să se bazeze atât pe informații cantitative și rezultatele modelelor, cât și pe informații calitative (opinii ale experților și analize critice). Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere tendințele și datele relevante ale mediului macroeconomic în scopul identificării eventualului impact al acestora asupra expunerilor și portofoliilor.

(8) Responsabilitatea finală pentru evaluarea riscurilor aparține exclusiv instituției de credit care trebuie să-și evalueze riscurile în mod critic și nu trebuie să se bazeze exclusiv pe evaluări externe. Cu titlu de exemplu, în situația achiziționării unui model de risc, instituția de credit trebuie să valideze modelul de risc și să îl calibreze în funcție de circumstanțele sale individuale, pentru a se asigura că acesta surprinde și analizează în mod corespunzător riscul.

(9) La evaluarea riscurilor, instituțiile de credit trebuie să cunoască pe deplin limitele modelelor și ale indicatorilor și să folosească atât instrumente cantitative de evaluare a riscului, cât și instrumente calitative, inclusiv opinii ale experților și analize critice. Instituțiile de credit pot avea în vedere și evaluări externe ale riscului, inclusiv ratingurile externe sau modele externe de risc. Instituțiile de credit trebuie să cunoască pe deplin domeniul de aplicare al unor astfel de evaluări și limitările acestora.

Art. 343. — (1) Instituțiile de credit trebuie să stabilească mecanisme de raportare periodică și transparentă, astfel încât organul de conducere, comitetul de administrare a riscurilor, în cazul în care a fost înființat, și toate unitățile relevante dintr-o instituție de credit să beneficieze de rapoarte emise la timp, precise, concise, inteligibile și pertinente și să poată face schimb de informații relevante privind identificarea, măsurarea sau

evaluarea, monitorizarea și administrarea riscurilor. Cadrul de raportare trebuie să fie bine definit, documentat și aprobat de organul de conducere.

(2) În sensul alin. (1), instituția de credit trebuie să stabilească linii de raportare către organul de conducere care să acopere toate riscurile semnificative, politicile de administrare a riscurilor și modificările aduse acestora.

(3) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere și comitetul de administrare a riscurilor, în cazul în care a fost înființat, trebuie să aibă acces adecvat la informații privind situația riscurilor instituției de credit și, dacă este necesar și corespunzător, la funcția de administrare a riscurilor și la consultanță externă de specialitate.

(4) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere și comitetul de administrare a riscurilor, în cazul în care a fost înființat, trebuie să stabilească natura, volumul, formatul și frecvența informațiilor privind riscurile pe care urmează să le primească.

(5) Instituțiile de credit se asigură că la nivelul întregului proces de administrare a riscurilor, inclusiv în procesul de analiză și cel decizional, există o comunicare eficientă și o conștientizare cu privire la riscuri care să preîntâmpine luarea unor decizii de natură să conducă la creșterea riscurilor în mod neprevăzut. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că există o raportare eficientă a riscurilor care să presupună o analiză și o bună comunicare internă a strategiei privind administrarea riscurilor și a datelor relevante referitoare la riscuri (de exemplu, expuneri și indicatori principali de risc), atât în plan orizontal la nivelul instituției de credit, cât și în sens ascendent și descendent la nivelul lanțului de conducere.

Art. 344. — Cadrul de administrare a riscurilor semnificative trebuie să fie transpus în mod clar și transparent în norme interne, proceduri, inclusiv în manuale și coduri de conduită, făcându-se distincție între standardele generale aplicabile întregului personal și regulile specifice aplicabile anumitor categorii de personal.

Art. 345. — Instituțiile de credit trebuie să determine profilul de risc pentru fiecare risc considerat semnificativ la nivelul acestora, sens în care trebuie să analizeze cadrul de administrare a activității și a riscurilor și să evalueze strategia privind administrarea riscurilor și, după caz, apetitul/toleranța la risc pentru fiecare dintre riscurile considerate semnificative.

Art. 346. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru privind apetitul la risc care să ia în considerare toate riscurile semnificative, inclusiv cele reputaționale, la care sunt expuse instituțiile de credit și care să cuprindă limite de risc, toleranțe la risc și praguri de risc.

(2) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că apetitul la risc și strategia privind administrarea riscurilor sunt coerente și sunt implementate în mod corespunzător.

(3) Instituțiile de credit trebuie să se asigure, referitor la cadrul apetitului la risc, că acesta este anticipativ și conform cu orizontul de planificare strategică și este revizuit în mod regulat.

(4) Responsabilitatea organului de conducere pentru cadrul privind apetitul la risc trebuie să fie definită în mod clar și trebuie să fie exercitată în practică.

(5) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că strategia privind administrarea riscurilor ia în considerare în mod corespunzător resursele financiare de care dispun (apetitul la risc trebuie să fie coerent în raport cu cerințele de supraveghere privind fondurile proprii și lichiditatea, precum și cu alte măsuri de supraveghere).

(6) Instituțiile de credit trebuie să elaboreze o declarație privind apetitul la risc, care să fie formalizată și comunicată personalului.

4.13. Produse noi și modificări semnificative

Art. 347. — (1) O instituție de credit trebuie să dispună de o politică bine documentată de aprobare a produselor noi, aprobată de către organul de conducere în funcția sa de supraveghere, care vizează dezvoltarea de noi piețe, produse și servicii și modificări semnificative ale celor existente, precum și desfășurarea de tranzacții excepționale.

(2) Pe lângă cele menționate la alin. (1), politica de aprobare a produselor noi trebuie să cuprindă modificări semnificative ale proceselor (de exemplu, mecanisme noi de externalizare) și sistemelor aferente (de exemplu, procese de modificare a sistemelor informatice). Politica de aprobare a produselor noi trebuie să asigure că produsele și modificările sunt în concordanță cu strategia privind administrarea riscurilor, apetitul la risc și cu limitele aferente și că sunt efectuate revizuirile necesare.

(3) În sensul alin. (1), modificările semnificative sau tranzacțiile excepționale pot include:

a) fuziuni și achiziții, inclusiv consecințele posibile ale unui proces de due diligence insuficient, care nu identifică riscurile și pasivele după fuziune;

b) înființarea de structuri, cum ar fi, de exemplu, filiale noi sau entități cu scop special;

c) produse noi;

d) modificări la nivelul sistemelor, procedurilor sau cadrului de administrare a riscurilor;

e) modificări la nivelul structurii organizatorice a instituției de credit.

(4) O instituție de credit trebuie să dispună de proceduri specifice pentru a evalua respectarea politicii de aprobare a produselor noi, cu luarea în considerare a contribuției funcției de administrare a riscurilor. Aceasta trebuie să includă o evaluare preliminară sistematică și o opinie documentată din partea funcției de conformitate cu privire la produsele noi sau modificările semnificative ale produselor existente.

(5) Politica de aprobare a produselor noi trebuie să acopere toate elementele luate în considerare înainte de a decide intrarea pe piețe noi, tranzacționarea de produse noi, lansarea de servicii noi sau modificarea semnificativă a produselor sau serviciilor existente. Politica de aprobare a produselor noi trebuie să includă definițiile privind termenii «produse/piețe/activități noi» și «modificări semnificative» utilizați în cadrul organizației, precum și funcțiile interne implicate în procesul decizional.

(6) Politica de aprobare a produselor noi trebuie să stabilească, fără a fi limitative, următoarele aspecte ce trebuie avute în vedere anterior adoptării unei decizii de lansare a unei activități noi:

a) conformarea cu cadrul de reglementare;

b) contabilitatea/modalitatea de contabilizare;

c) modelele de preț;

d) impactul asupra profilului de risc, adecvării capitalului și profitabilității;

e) disponibilitatea unor resurse adecvate pentru activitatea din front, back și middle office;

f) disponibilitatea instrumentelor și a expertizei interne adecvate pentru înțelegerea și monitorizarea riscurilor conexe.

Decizia de lansare a unei activități noi trebuie să indice în mod clar unitatea operațională și persoanele responsabile. O activitate nouă nu trebuie începută decât atunci când există resurse adecvate pentru înțelegerea și administrarea riscurilor conexe.

(7) Funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate trebuie să fie implicate în aprobarea noilor produse sau la modificările semnificative ale produselor, proceselor și sistemelor existente. Implicarea acestor funcții presupune o evaluare completă și obiectivă a riscurilor aferente noilor

activități într-o varietate de scenarii, a oricăror eventuale deficiențe din cadrul de administrare a riscurilor și din cadrul aferent controlului intern, precum și a capacității instituției de credit de a administra orice nou risc în mod eficace. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să aibă o perspectivă clară asupra introducerii noilor produse sau a unor modificări semnificative ale produselor, proceselor și sistemelor existente în cadrul diferitelor linii de activitate și portofolii și trebuie să aibă competența de a solicita ca modificările produselor existente să treacă prin procesul formal al politicii de aprobare a noilor produse.

(8) Elaborarea politicii de aprobare a produselor noi și adoptarea deciziei de lansare a unei activități noi se realizează cu luarea în considerare a opiniei structurii din cadrul instituției de credit care are responsabilități în aplicarea măsurilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului.

4.14. Funcțiile de control intern — Dispoziții generale

Art. 34⁸. — (1) Funcțiile de control intern trebuie să includă o funcție de administrare a riscurilor, o funcție de conformitate și o funcție de audit intern. Funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate trebuie să fie verificate de către funcția de audit intern.

(2) Sarcinile operaționale ale funcțiilor de control intern pot fi externalizate, cu aplicarea criteriilor de proporționalitate prevăzute la art. 5 alin. (2) și (21), către instituția de credit consolidantă sau către entități din cadrul sau din afara grupului, cu acordul organelor de conducere ale instituțiilor de credit implicate și numai în baza aprobării prealabile a Băncii Naționale a României.

(3) În cazul externalizării sarcinilor operaționale ale funcțiilor de control intern către entități din afara grupului, instituția de credit trebuie să se asigure că entitățile respective au capacitatea și competența profesională pentru a îndeplini în mod eficient sarcinile respective și să se asigure că respectivele entități fac parte din cadrul unor organisme/organizații care sunt supuse unor forme de supraveghere/control la nivelul unei autorități competente.

(4) Atunci când sunt externalizate parțial sau integral sarcinile operaționale ale funcțiilor de control intern, coordonatorul funcției de control intern implicate și organul de conducere sunt în continuare responsabili pentru sarcinile respective și pentru menținerea unei funcții de control intern în cadrul instituției de credit.

(5) În aplicarea art. 384 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, casa centrală a cooperativelor de credit asigură coordonarea funcțiilor de administrare a riscurilor, de conformitate și de audit intern și pentru cooperativele de credit afiliate.

Art. 34⁹. — (1) Coordonatorii funcțiilor de control trebuie să fie stabiliți la un nivel ierarhic adecvat care să le confere o autoritate și un statut corespunzătoare pentru îndeplinirea responsabilităților lor. Fără a aduce atingere responsabilității generale a organului de conducere, coordonatorii funcțiilor de control intern trebuie să fie independenți de liniile de activitate sau de unitățile pe care le controlează. În acest scop, coordonatorii funcțiilor de control intern trebuie să raporteze și să răspundă în mod direct în fața organului de conducere. Organul de conducere trebuie să analizeze performanța coordonatorilor funcțiilor de control intern.

(2) Coordonatorii funcțiilor de control intern trebuie să aibă posibilitatea de a avea acces și de a raporta direct organului de conducere în funcția sa de supraveghere pentru a semnala probleme și a avertiza organul de conducere în funcția sa de supraveghere, după caz, atunci când există evoluții specifice care afectează sau ar putea afecta instituția de credit. Acest

lucru nu îi împiedică pe coordonatorii funcțiilor de control intern să raporteze și în cadrul liniilor obișnuite de raportare.

(3) Instituțiile de credit trebuie să dispună de procese documentate pentru atribuirea poziției de coordonator al unei funcții de control intern sau pentru retragerea acestei calități. Coordonatorii funcțiilor de control intern nu pot fi demisi fără aprobarea prealabilă a organului de conducere în funcția sa de supraveghere. Instituțiile de credit trebuie să informeze cu promptitudine Banca Națională a României cu privire la demiterea acestor persoane și la motivele care stau la baza acestei decizii.

Art. 34¹⁰. — (1) Instituțiile de credit trebuie să aibă funcții de control independente în condițiile prevăzute la alin. (2) și (3) ale prezentului articol și la paragrafele 4.2, 4.3 și 4.4 din secțiunea a 4-a din prezentul capitol.

(2) O funcție de control intern este considerată independentă, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) personalul său nu are nicio sarcină operațională care intră în sfera activităților pe care funcția de control urmează să le monitorizeze și controleze;

b) funcția de control intern este separată din punct de vedere organizațional de activitățile pe care le monitorizează și controlează;

c) fără a aduce atingere responsabilității generale a membrilor organului de conducere pentru instituția de credit, coordonatorul funcției de control intern, atunci când nu este membru al conducerii superioare, nu trebuie să fie subordonat unei persoane cu responsabilități de conducere a activităților pe care funcția de control intern le monitorizează și controlează;

d) remunerarea personalului care exercită funcții de control intern nu trebuie să fie legată de performanța activităților pe care funcția de control intern le monitorizează și controlează, ci de atingerea obiectivelor legate de funcțiile respective și nu trebuie să compromită obiectivitatea acestuia.

(3) În funcție de mărimea, natura, extinderea și complexitatea activităților instituției de credit, funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate pot fi combinate, în sensul celor prevăzute la art. 38⁹ alin. (5) și art. 49 alin. (4). Funcția de audit intern nu trebuie să fie combinată cu nicio altă funcție de control intern.

(4) Funcțiile de control intern trebuie să dispună de un număr suficient de personal calificat (atât la nivelul instituției de credit-mamă, cât și la nivelul filialelor din cadrul unui grup). Personalul, care trebuie să aibă autoritate corespunzătoare, trebuie să fie calificat pe o bază continuă și trebuie să beneficieze de instruire, dacă este necesar.

(5) Funcțiile de control intern trebuie să dispună de asistență și sisteme informaționale corespunzătoare, cu acces la informații interne și externe necesare pentru îndeplinirea responsabilităților lor. Acestea trebuie să aibă acces la toate informațiile necesare cu privire la toate liniile de activitate și filialele relevante care suportă riscuri, în special la cele care pot genera riscuri semnificative pentru instituțiile de credit.”

77. Articolele 35 și 36 se abrogă.

78. La secțiunea a 4-a din capitolul I al titlului II, denumirea paragrafului 4.2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„4.2. Funcția de administrare a riscurilor — Dispoziții generale”

79. Articolul 37 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 37. — (1) Fiecare instituție de credit trebuie să înființeze o funcție de administrare a riscurilor care să acopere întreaga instituție de credit. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să aibă, ținând cont de criteriile de proporționalitate prevăzute la art. 5 alin. (2) și (21), suficientă autoritate, statut și resurse pentru a implementa politici privind riscurile și cadrul de administrare a riscurilor.

(2) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să aibă, după caz, acces direct la organul de conducere în funcția sa de supraveghere și la comitetele acestuia, în special la comitetul de administrare a riscurilor. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să aibă acces la toate liniile de activitate și la alte unități interne care pot genera riscuri, precum și la filialele și părțile afiliate relevante.

(3) Personalul din cadrul funcției de administrare a riscurilor trebuie să dețină suficiente cunoștințe, aptitudini și experiență în legătură cu tehnici și proceduri de administrare a riscurilor, precum și cu piețe și produse, și trebuie să aibă acces la programe periodice de instruire.

(4) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să fie independentă de liniile de activitate și unitățile ale căror riscuri le controlează. Acest lucru nu împiedică funcția de administrare a riscurilor să interacționeze cu funcțiile operaționale în scopul de a facilita atingerea obiectivului ca întregul personal al instituției de credit să fie responsabil pentru administrarea riscurilor.

(5) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să fie o componentă centrală în cadrul unei instituții de credit și trebuie structurată astfel încât să poată implementa politicile de risc și să poată controla cadrul de administrare a riscurilor. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să aibă un rol important în asigurarea faptului că instituția de credit dispune de procese eficiente de administrare a riscurilor. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să fie implicată în mod activ în toate deciziile privind administrarea riscurilor semnificative.

(6) În cazul instituțiilor de credit semnificative se poate lua în considerare stabilirea unor funcții dedicate de administrare a riscurilor pentru fiecare linie de activitate semnificativă. Cu toate acestea, trebuie să existe în cadrul instituției de credit o funcție centralizată de administrare a riscurilor, respectiv o funcție de administrare a riscurilor la nivel de grup la nivelul instituției consolidante care să furnizeze o vedere de ansamblu la nivel de instituție și la nivel de grup asupra tuturor riscurilor și să asigure respectarea strategiei privind administrarea riscurilor.

(7) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să furnizeze informații, analize și expertize relevante și independente privind expunerile la risc, precum și să acorde consultanță privind propunerile și deciziile în materie de riscuri adoptate de liniile de activitate sau unitățile operaționale, și trebuie să informeze organul de conducere dacă acestea sunt conforme cu apetitul la risc și strategia instituției de credit privind administrarea riscurilor. Funcția de administrare a riscurilor poate face recomandări cu privire la îmbunătățirea cadrului de administrare a riscurilor și la luarea unor măsuri de remediere pentru nerespectarea politicilor, procedurilor și limitelor în materie de riscuri.

(8) Casa centrală a cooperativelor de credit asigură că politicile și obiectivele strategice ale fiecărei cooperative de credit afiliate sunt conforme cu cele ale casei centrale și cu apetitul la risc și obiectivele generale stabilite de casa centrală. În acest sens, casa centrală a cooperativelor de credit definește politicile și principiile pentru evaluarea și măsurarea riscurilor și stabilește procedurile de control al riscurilor la nivelul rețelei cooperatiste și pentru fiecare cooperativă de credit afiliată.”

80. După articolul 38 se introduce un nou articol, articolul 38¹, cu următorul cuprins:

„Art. 38¹. — În cazul în care este necesar, funcția de administrare a riscurilor trebuie să raporteze direct organului de conducere în funcția sa de supraveghere, independent de raportarea către conducerea superioară, și să facă sesizări și să avertizeze acest organ, atunci când este cazul, dacă au loc evoluții specifice ale riscurilor care afectează sau ar putea să afecteze instituția de credit, fără a aduce atingere responsabilităților pe care le au organul de conducere în funcția

sa de supraveghere și/sau conducerea superioară în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, ale prezentului regulament și ale Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012.”

81. După articolul 38¹ se introduc cinci noi subparagrafe, subparagrafele 4.2.1—4.2.5, cuprinzând articolele 38²—38⁹, cu următorul cuprins:

„4.2.1. Rolul funcției de administrare a riscurilor în elaborarea strategiilor privind administrarea riscurilor și în procesul decizional

Art. 38². — (1) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să fie implicată în mod activ dintr-o etapă incipientă la elaborarea strategiei instituției de credit privind administrarea riscurilor și în toate deciziile importante privind administrarea riscurilor, și să poată oferi o imagine completă asupra întregii game de riscuri la care este expusă instituția de credit. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să se asigure, dintr-o etapă incipientă, că instituția de credit instituie procese eficiente de administrare a riscurilor.

(2) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să furnizeze organului de conducere toate informațiile relevante legate de riscuri pentru a-i permite acestuia să stabilească nivelul apetitului la risc al instituției de credit.

(3) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să evalueze soliditatea și durabilitatea strategiei privind administrarea riscurilor și a apetitului la risc, asigurându-se că apetitul la risc este transpus în mod adecvat în limite de risc specifice.

(4) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să evalueze strategia privind administrarea riscurilor, inclusiv obiectivele propuse de către unitățile operaționale, și să se implice înainte ca organul de conducere să ia o decizie cu privire la strategia privind administrarea riscurilor. Obiectivele trebuie să fie realiste și consecvente cu strategia instituției de credit privind administrarea riscurilor.

(5) În procesul decizional vor fi luate în considerare în mod corespunzător aspecte privind riscurile semnalate de funcția de administrare a riscurilor. Cu toate acestea, unitățile operaționale și unitățile interne și, în ultimă instanță, organul de conducere, trebuie să rămână responsabile pentru deciziile luate.

4.2.2. Rolul funcției de administrare a riscurilor în privința modificărilor semnificative

Art. 38³. — (1) În concordanță cu art. 34⁷, înainte de luarea unor decizii privind modificările semnificative sau tranzacțiile excepționale, funcția de administrare a riscurilor trebuie să fie implicată în evaluarea impactului unor astfel de modificări și tranzacții excepționale asupra nivelului general de risc al instituției de credit și al grupului și trebuie să raporteze constatările sale direct organului de conducere înainte de luarea deciziei.

(2) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să evalueze modalitatea în care riscurile identificate ar putea afecta capacitatea instituției de credit sau a grupului de a-și administra profilul de risc, lichiditatea și baza sa de capital, atât în scenarii de bază, cât și în scenarii adverse.

4.2.3. Rolul funcției de administrare a riscurilor în identificarea, măsurarea, evaluarea, administrarea, diminuarea, monitorizarea și raportarea riscurilor

Art. 38⁴. — (1) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să se asigure că toate riscurile sunt identificate, evaluate, măsurate, monitorizate, administrate și raportate corespunzător de către unitățile relevante din cadrul instituției de credit.

(2) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să se asigure că identificarea și evaluarea riscurilor se bazează atât pe abordări calitative, cât și pe informații cantitative sau rezultate ale aplicării modelelor pentru cuantificarea valorii riscurilor. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să informeze organul de conducere cu privire la ipotezele utilizate și la eventualele deficiențe ale modelelor de risc și ale analizei riscurilor.

(3) Organul de conducere al instituției de credit trebuie să dispună de capacitatea de a înțelege:

a) limitele și incertitudinile privind rezultatele modelelor pentru cuantificarea valorii riscurilor și riscului de model;

b) riscurile aferente produselor noi și inițiativelor majore de modificare (cum ar fi modificări ale sistemelor, proceselor, modelelor de afaceri și achiziții majore).

(4) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere se asigură că incertitudinile aferente măsurării riscurilor sunt recunoscute.

Art. 38⁵. — Funcția de administrare a riscurilor trebuie să se asigure că tranzacțiile cu părți afiliate sunt analizate, iar riscurile pe care acestea le presupun pentru instituția de credit sunt identificate și evaluate în mod adecvat.

Art. 38⁶. — (1) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să se asigure că toate riscurile identificate sunt monitorizate în mod eficiente de unitățile operaționale. Funcția de administrare a riscurilor trebuie să monitorizeze periodic, conform procedurilor interne, profilul de risc actual al instituției de credit și să îl examineze în raport cu obiectivele strategice ale instituției de credit și cu apetitul la risc pentru a permite luarea deciziilor de către conducerea superioară și punerea în discuție de către organul de conducere în funcția sa de supraveghere.

(2) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să analizeze tendințele și să recunoască riscurile noi sau în curs de apariție care decurg din modificarea circumstanțelor și condițiilor. Aceasta trebuie să revizuiască periodic, conform procedurilor interne, rezultatele actuale privind riscurile în raport cu estimările anterioare cum ar fi, de exemplu, prin testarea ex-post (back testing), pentru a evalua și îmbunătăți acuratețea și eficacitatea procesului de administrare a riscurilor.

Art. 38⁷. — Funcția de administrare a riscurilor trebuie să evalueze modalitățile posibile de diminuare a riscurilor. Raportarea funcției de administrare a riscurilor către organul de conducere trebuie să includă propuneri de măsuri adecvate de diminuare a riscurilor.

4.2.4. Rolul funcției de administrare a riscurilor în privința expunerilor neaprobată

Art. 38⁸. — (1) Funcția de administrare a riscurilor trebuie să analizeze în mod independent situațiile de nerespectare a apetitului la risc sau a limitelor de risc, inclusiv cauza acestora și efectuarea unei analize juridice și economice a costului actual de închidere, reducere sau acoperire a expunerii în raport cu costul potențial al menținerii acesteia, să informeze unitățile operaționale implicate și organul de conducere și să recomande măsuri de remediere posibile.

(2) Dacă situațiile de nerespectare menționate la alin. (1) sunt semnificative, funcția de administrare a riscurilor trebuie să raporteze direct organului de conducere în funcția sa de supraveghere, independent de raportarea către alte funcții interne și comitete.

(3) Recomandările făcute de funcția de administrare a riscurilor trebuie să facă obiectul unei decizii luate la un nivel corespunzător, care să asigure respectarea acesteia de către unitățile operaționale cărora li se adresează și să fie raportată în mod corespunzător organului de conducere și comitetului de administrare a riscurilor, dacă acesta a fost înființat.

4.2.5. Coordonatorul funcției de administrare a riscurilor

Art. 38⁹. — (1) Coordonatorul funcției de administrare a riscurilor trebuie să furnizeze informații cuprinzătoare și

inteligibile privind riscurile și să consilieze organul de conducere astfel încât acesta să înțeleagă profilul de risc al instituției de credit.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și coordonatorului funcției de administrare a riscurilor a unei instituții de credit-mamă în ceea ce privește situația consolidată.

(3) În cadrul instituțiilor de credit, coordonatorul funcției de administrare a riscurilor trebuie să fie un membru al conducerii superioare, cu responsabilități distincte privind funcția de administrare a riscurilor. Coordonatorul funcției de administrare a riscurilor poate coordona și alte funcții, altele decât funcțiile de control intern, în condițiile respectării cerințelor de independență prevăzute la art. 34¹⁰.

(4) Prin derogare de la prevederile alin. (3), în funcție de mărimea, natura, extinderea și complexitatea activităților instituției de credit, în situația în care nu este posibil ca un membru al conducerii superioare să fie coordonatorul funcției de administrare a riscurilor, pe baza unei fundamentări corespunzătoare a instituției de credit, aprobată de organul de conducere al acesteia și transmisă Băncii Naționale a României, coordonarea acestei funcții poate fi îndeplinită de o persoană care deține funcții-cheie, cu responsabilități distincte și exclusive, cu condiția să nu existe niciun conflict de interese și să raporteze direct organului de conducere.

(5) Prin derogare de la prevederile alin. (3), în funcție de mărimea, natura, extinderea și complexitatea activităților instituției de credit, pe baza unei fundamentări corespunzătoare a instituției de credit, aprobată de organul de conducere al acesteia și transmisă Băncii Naționale a României, coordonatorul funcției de administrare a riscurilor poate coordona și funcția de conformitate, cu condiția să nu existe niciun conflict de interese între funcțiile combinate. Această persoană trebuie să aibă suficientă autoritate, statut și independență față de liniile de activitate și unitățile operaționale pe care le controlează. Coordonatorul celor două funcții de control intern poate coordona și alte funcții în condițiile respectării cerințelor de independență prevăzute la art. 34¹⁰.

(6) Coordonatorul funcției de administrare a riscurilor trebuie să dețină suficientă expertiză, independență și vechime pentru a pune în discuție deciziile care afectează expunerea la risc a instituției de credit.

(7) Coordonatorul funcției de administrare a riscurilor trebuie să aibă capacitatea de a pune în discuție deciziile luate de către organul de conducere al instituției de credit, iar motivele care stau la baza obiecțiilor sale trebuie să fie documentate și transmise organului de conducere. Dacă o instituție de credit dorește să acorde coordonatorului funcției de administrare a riscurilor dreptul de a se opune în privința deciziilor luate la un nivel inferior organului de conducere cum ar fi, de exemplu, o decizie privind un credit sau o investiție sau pentru stabilirea unei limite, aceasta trebuie să specifice domeniul în care poate fi exprimată opoziția, procedurile de soluționare sau de contestare, precum și modul în care organul de conducere este implicat.

(8) Instituțiile de credit trebuie să stabilească procese solide pentru aprobarea deciziilor cu privire la care coordonatorul funcției de administrare a riscurilor și-a exprimat un punct de vedere negativ. Organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să aibă capacitatea de a comunica direct cu coordonatorul funcției de administrare a riscurilor cu privire la problemele esențiale legate de riscuri, inclusiv cu privire la evoluțiile care ar putea să nu fie în concordanță cu apetitul la risc și cu strategia instituției de credit."

82. **Articolele 39—48 se abrogă.**

83. **Articolul 49 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 49. — (1) Instituțiile de credit trebuie să înființeze o funcție de conformitate permanentă și eficace pentru

administrarea riscului de conformitate și să numească o persoană responsabilă pentru această funcție la nivelul întregii instituții de credit, în calitate de coordonator al funcției de conformitate.

(2) Coordonatorul funcției de conformitate trebuie să fie un membru al conducerii superioare, cu responsabilități distincte privind funcția de conformitate. Coordonatorul funcției de conformitate poate coordona și alte funcții, altele decât funcțiile de control intern, în condițiile respectării cerințelor de independență prevăzute la art. 34¹⁰.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (2), în funcție de mărimea, natura, extinderea și complexitatea activităților instituției de credit, în situația în care nu este posibil ca un membru al conducerii superioare să fie coordonator al funcției de conformitate, pe baza unei fundamentări corespunzătoare a instituției de credit, aprobată de organul de conducere al acesteia și transmisă Băncii Naționale a României, coordonarea acestei funcții poate fi îndeplinită de o persoană care deține funcții-cheie, cu responsabilități distincte și exclusive, cu condiția să nu existe niciun conflict de interese și să raporteze direct organului de conducere.

(4) Prin derogare de la prevederile alin. (2) în funcție de mărimea, natura, extinderea și complexitatea activităților instituției de credit, pe baza unei fundamentări corespunzătoare a instituției de credit, aprobată de organul de conducere al acesteia și transmisă Băncii Naționale a României, coordonatorul funcției de conformitate poate coordona și funcția de administrare a riscurilor, cu condiția să nu existe niciun conflict de interese între funcțiile combinate. Coordonatorul care asigură coordonarea celor două funcții de control intern poate coordona și alte funcții în condițiile respectării cerințelor de independență prevăzute la art. 34¹⁰.

(5) Funcția de conformitate, inclusiv coordonatorul funcției de conformitate, trebuie să fie independenți de liniile de activitate și de unitățile operaționale pe care le controlează și trebuie să aibă suficientă autoritate, statut și resurse. Acest lucru nu împiedică funcția de conformitate să interacționeze cu unitățile operaționale în scopul identificării și administrării riscului de conformitate dintr-un stadiu incipient.

(6) Personalul din cadrul funcției de conformitate trebuie să dețină cunoștințe, aptitudini și experiență în legătură cu procedurile de conformitate și trebuie să aibă acces la programe periodice de instruire.”

84. Articolul 50 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 50. — (1) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să supravegheze implementarea unei politici de conformitate bine documentate, care trebuie să fie comunicată întregului personal.

(2) Instituțiile de credit trebuie să instituie o procedură pentru a evalua în mod periodic, conform procedurilor interne, modificările cadrului legal și de reglementare aplicabil activităților lor.”

85. Articolul 51 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 51. — (1) Funcția de conformitate trebuie să acorde consultanță organului de conducere cu privire la măsurile care trebuie luate pentru a asigura conformitatea cu prevederile cadrului legal și de reglementare și cu standardele aplicabile și trebuie să evalueze posibilul impact al oricăror modificări ale cadrului legal și de reglementare asupra activităților instituției de credit și cadrului de conformitate.

(2) Funcția de conformitate trebuie să se asigure că monitorizarea conformității este realizată prin intermediul unui program de monitorizare a conformității bine definit și structurat și că politica de conformitate este respectată.

(3) Funcția de conformitate trebuie să raporteze organului de conducere și să comunice cu funcția de administrare a riscurilor cu privire la riscul de conformitate al instituției de credit și la

administrarea acestuia. Funcția de conformitate și funcția de administrare a riscurilor trebuie să coopereze și să facă schimb de informații, după caz, în vederea îndeplinirii atribuțiilor lor. Constatările funcției de conformitate trebuie să fie luate în considerare de către organul de conducere și de funcția de administrare a riscurilor în procesele decizionale.”

86. Articolul 52 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 52. — În concordanță cu paragraful 4.1³ din secțiunea a 4-a din prezentul capitol, funcția de conformitate are și rolul de a verifica în strânsă colaborare cu funcția de administrare a riscurilor și funcția juridică dacă noile produse și proceduri sunt în conformitate cu cadrul legal și de reglementare în vigoare și, după caz, cu orice viitoare modificări cunoscute ale cadrului legal și de reglementare aplicabil și ale cerințelor de supraveghere.”

87. După articolul 52 se introduce un nou articol, articolul 52¹, cu următorul cuprins:

„Art. 52¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să adopte măsuri corespunzătoare împotriva comportamentului fraudulos intern sau extern și încălcării disciplinei, cum ar fi, de exemplu, încălcarea procedurilor interne, încălcarea limitelor.

(2) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că filialele și sucursalele lor iau măsuri pentru a asigura conformitatea operațiunilor lor cu cadrul legal și de reglementare aplicabil acestora. În cazul în care respectivul cadru legal și de reglementare împiedică aplicarea de către grup a unor proceduri și sisteme de conformitate mai stricte, în special dacă împiedică publicarea și schimbul de informații necesare între entitățile din cadrul grupului, filialele și sucursalele trebuie să informeze coordonatorul funcției de conformitate sau ofițerul de conformitate al instituției de credit consolidante.”

88. Articolul 53 se abrogă.

89. Articolul 54 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 54. — (1) Instituțiile de credit trebuie să înființeze o funcție de audit intern independentă și eficace și să numească un coordonator al acestei funcții la nivelul întregii instituții de credit.

(2) Funcția de audit intern trebuie să aibă suficientă autoritate, statut și resurse. În acest sens, instituția de credit trebuie să se asigure că personalul și resursele funcției de audit, precum și instrumentele de audit și metodele de analiză a riscurilor sunt adecvate mărimii și locațiilor instituției de credit, precum și naturii, amplitudinii și complexității riscurilor asociate modelului de afaceri, activităților, culturii privind riscurile și apetitului la risc ale instituției de credit.

(3) În sensul alin. (1), funcția de audit intern trebuie să fie independentă de activitățile auditate și nu trebuie să fie combinată cu nicio altă funcție.

(4) Funcția de audit intern trebuie să evalueze în mod independent, pe baza unei abordări bazate pe risc, și să ofere asigurări obiective cu privire la conformitatea tuturor activităților și unităților ale unei instituții de credit, inclusiv a activităților externalizate, cu politicile și procedurile instituției de credit, precum și cu cerințele externe. Fiecare entitate din cadrul grupului trebuie să intre sub incidența funcției de audit.

(5) Funcția de audit intern trebuie să evalueze eficiența și eficacitatea cadrului aferent controlului intern al instituției de credit, prevăzut la art. 34, respectiv să evalueze:

a) adecvarea cadrului de administrare a activității instituției de credit;

b) dacă politicile și procedurile existente rămân adecvate și sunt conforme cu cerințele legale și de reglementare, precum și cu apetitul la risc și strategia instituției;

c) conformitatea procedurilor cu cerințele legale și de reglementare și cu deciziile organului de conducere;

d) dacă procedurile sunt implementate în mod corect și eficace (de exemplu, conformitatea tranzacțiilor, nivelul de risc suportat efectiv etc.); și

e) adecvarea, calitatea și eficacitatea măsurilor de control aplicate și a raportării efectuate de către unitățile operaționale și de către funcțiile de administrare a riscurilor și de conformitate.”

90. Articolul 55 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 55. — Fără a aduce atingere prevederilor aferente funcției de audit din prezentul regulament, funcția de audit intern va fi organizată potrivit reglementărilor emise de Camera Auditorilor Financiar din România.”

91. Articolul 56 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 56. — Funcția de audit intern trebuie să aibă acces neîngrădit, la nivelul instituției de credit, la toate evidențele, documentele, informațiile și spațiile fizice ale acesteia. Acest acces trebuie să includă accesul la sistemele informaționale ale conducerii și la procesele-verbale ale tuturor comitetelor și organelor decizionale ale instituției de credit.”

92. După articolul 56 se introduce un nou articol, articolul 56¹, cu următorul cuprins:

„Art. 56¹. — Instituțiile de credit se asigură că funcția de audit intern este informată în timp util cu privire la orice modificări semnificative aduse strategiei, politicilor sau proceselor privind administrarea riscurilor.”

93. La articolul 57, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Funcția de audit intern trebuie să evalueze și calitatea și modul de utilizare a unor instrumente calitative pentru identificarea și evaluarea riscurilor, precum și măsurile luate privind atenuarea riscurilor.

(3) Funcția de audit intern nu trebuie să se implice în conceperea, selectarea, stabilirea și implementarea politicilor, mecanismelor și procedurilor specifice aferente controlului intern, precum și a limitelor privind riscurile. Acest lucru nu împiedică conducerea superioară să solicite contribuția funcției de audit intern cu privire la aspecte legate de riscuri, control intern și de conformitate cu regulile aplicabile.”

94. Articolul 58 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 58. — Toate recomandările făcute de funcția de audit intern trebuie să facă obiectul unei proceduri formale de monitorizare de către nivelurile corespunzătoare de conducere pentru a asigura și a raporta soluționarea eficace și promptă a acestora.”

95. Articolul 59 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 59. — (1) Funcția de audit trebuie să adere la standardele profesionale naționale și internaționale, cum ar fi, de exemplu, standardele profesionale internaționale stabilite de Institutul Auditorilor Interni.

(2) Activitatea funcției de audit intern trebuie să fie desfășurată în conformitate cu un plan de audit și cu un program detaliat de audit având în vedere o abordare bazată pe risc.

(3) Planul de audit trebuie să fie întocmit, cel puțin o dată pe an, pe baza obiectivelor anuale de control privind auditul intern și să fie aprobat de organul de conducere în funcția sa de supraveghere.”

96. Articolul 60 se abrogă.

97. La capitolul I al titlului II, denumirea secțiunii a 5-a se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 5-a

Administrarea continuității activității”

98. Articolele 61 și 62 se abrogă.

99. După articolul 63 se introduc două noi articole, articolele 63¹ și 63², cu următorul cuprins:

„Art. 63¹. — Instituțiile de credit pot înființa o funcție specifică independentă de asigurare a continuității activității, de exemplu, ca parte a funcției de administrare a riscurilor.

Art. 63². — Procesul de administrare a continuității activității trebuie să urmărească reducerea consecințelor operaționale, financiare, juridice, reputaționale și a altor consecințe importante care decurg din întreruperea severă sau prelungită a accesului la resursele critice (de exemplu, sisteme informaționale, servicii de tip cloud, sisteme de comunicare și clădiri) și din întreruperea, pe cale de consecință, a procedurilor normale de desfășurare a activității instituției de credit. Pot fi prevăzute și alte măsuri de administrare a riscurilor pentru reducerea probabilității unor astfel de incidente sau pentru transferul impactului financiar al acestor incidente către terțe părți (de exemplu, prin intermediul asigurărilor).”

100. Articolul 64 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 64. — (1) Pentru a stabili un plan solid de administrare a continuității activității, o instituție de credit trebuie să analizeze cu atenție expunerea sa la întreruperi severe ale activității și să evalueze, cantitativ și calitativ, potențialul impact al acestora, prin folosirea unor date interne și/sau externe și a unei analize de tip scenariu. Această analiză trebuie să includă toate liniile de activitate și unitățile interne, inclusiv funcția de administrare a riscurilor, și să țină cont de interdependența acestora. Rezultatele analizei trebuie să contribuie la definirea obiectivelor și a priorităților de redresare ale instituției de credit.

(2) Pe baza analizei de la alin. (1) o instituție de credit trebuie să dispună de:

a) planuri pentru situații neprevăzute și de continuitate a activității pentru a asigura că reacționează în mod corespunzător la situații de urgență și este capabilă să își mențină cele mai importante activități dacă există o întrerupere a procedurilor normale de desfășurare a activității;

b) planuri de redresare pentru resursele critice, pentru a-i permite să revină la procedurile normale de desfășurare a activității într-o perioadă de timp corespunzătoare. Orice risc rezidual din eventuale întreruperi ale activității trebuie să fie conform apetitului la risc.

(3) Planurile pentru situații neprevăzute, de continuitate a activității și de redresare prevăzute la alin. (2) trebuie documentate și implementate cu diligență. Documentația trebuie să fie disponibilă în cadrul liniilor de activitate, al unităților interne și al funcției de administrare a riscurilor și trebuie stocată în sisteme separate din punct de vedere fizic și ușor accesibile în cazul unor situații neprevăzute. În acest scop, este necesar să se asigure o instruire corespunzătoare.

(4) Planurile pentru situații neprevăzute, de continuitate a activității și de redresare prevăzute la alin. (2) trebuie testate și actualizate periodic. Orice dificultăți sau eșecuri apărute în cursul testelor trebuie documentate și analizate, iar planurile trebuie revizuite în mod corespunzător.

(5) Planurile pentru situații neprevăzute, de continuitate a activității și de redresare prevăzute la alin. (2) trebuie aprobate de către organul de conducere al instituției de credit.”

101. Articolul 65, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 65. — (1) În vederea asigurării transparenței la nivelul instituției de credit, strategiile, politicile și procedurile trebuie comunicate personalului relevant din cadrul unei instituții de credit.

(3) În sensul alin. (1) și (2), organul de conducere trebuie să informeze și să țină la curent personalul relevant, într-un mod clar și consecvent, cu privire la strategiile și politicile instituției de credit, cel puțin la nivelul necesar pentru a-și îndeplini atribuțiile sale specifice. Acest lucru se poate realiza prin ghiduri, manuale în formă scrisă sau alte mijloace.”

102. Articolul 67 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 67. — În sensul dispozițiilor art. 313 din prezentul regulament, o instituție de credit trebuie să facă publice cel puțin următoarele:

a) o prezentare privind organizarea internă a instituției de credit și structura grupului, precum și privind modificările aduse acestora, inclusiv principalele linii de raportare și responsabilități;

b) orice modificări semnificative înregistrate de la ultima publicare, și data la care au intervenit modificările semnificative;

c) noi structuri juridice, de administrare a activității sau organizatorice;

d) informații privind structura, organizarea și membrii organului de conducere, inclusiv numărul membrilor acestuia și numărul persoanelor considerate ca fiind independente, cu precizarea genului și a duratei mandatului fiecărui membru al organului de conducere;

e) responsabilitățile-cheie ale organului de conducere;

f) o listă a comitetelor organului de conducere în funcția sa de supraveghere și componența acestora;

g) o prezentare a politicii privind conflictul de interese aplicabile instituției de credit și organului de conducere;

h) o prezentare a cadrului aferent controlului intern;

i) o prezentare a cadrului de administrare a continuității activității.”

103. După articolul 67 se introduce un nou capitol, capitolul I¹ — Evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, cuprinzând articolele 67¹—67¹⁴⁷, cu următorul cuprins:

„CAPITOLUL I¹

Evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie

SECȚIUNEA 1

Definiții. Aplicarea principiului proporționalității

Art. 67¹. — În sensul prezentului capitol, termenii și sintagmele de mai jos au următoarele semnificații:

1. *adecvare* — măsura în care o persoană este considerată ca având o bună reputație și ca deținând, la nivel individual și la nivel colectiv, împreună cu alte persoane, cunoștințe, aptitudini și experiență corespunzătoare pentru a-și îndeplini responsabilitățile care îi revin. Adecvarea include și onestitatea, integritatea și gândirea independentă ale fiecărei persoane, precum și capacitatea acesteia de a alocă timp suficient pentru îndeplinirea responsabilităților sale;

2. *diversitate* — situația în care caracteristicile membrilor organului de conducere, inclusiv vârsta, genul, proveniența geografică, experiența educațională și profesională, sunt diferite astfel încât să permită o varietate de opinii în cadrul organului de conducere;

3. *proveniență geografică* — regiunea în care o persoană a dobândit experiență culturală, educațională sau profesională;

4. *inițiere* — orice inițiativă sau program având drept scop pregătirea unei persoane pentru o anumită funcție nouă de membru al organului de conducere;

5. *pregătire* — orice inițiativă sau program de îmbunătățire a aptitudinilor, cunoștințelor sau competențelor membrilor organului de conducere, desfășurate permanent sau ad hoc.

Art. 67². — (1) La elaborarea și implementarea politicilor și proceselor prevăzute de prezentul capitol, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare mărimea, organizarea internă, precum și natura, amploarea și complexitatea activităților lor.

(2) Politicile și procesele menționate la alin. (1) trebuie să asigure respectarea criteriilor de evaluare a adecvării membrilor

organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie, precum și a cerințelor privind luarea în considerare a diversității la recrutarea membrilor organului de conducere, și furnizarea de resurse suficiente pentru inițierea și pregătirea lor.

Art. 67³. — (1) Toți membrii organului de conducere trebuie să dispună de bună reputație, onestitate, integritate și gândire independentă, indiferent de mărimea instituției de credit, de organizarea internă și de natura, amploarea și complexitatea activităților sale, precum și de sarcinile și responsabilitățile aferente funcției respective, inclusiv de calitatea de membru deținută în comitetele organului de conducere.

(2) Toate persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să dispună de bună reputație, onestitate și integritate, indiferent de mărimea instituției de credit, de organizarea internă și de natura, amploarea și complexitatea activităților sale, precum și de sarcinile și responsabilitățile aferente funcției respective.

Art. 67⁴. — În scopul aplicării principiului proporționalității prevăzut la art. 67² și pentru a asigura implementarea corespunzătoare a cerințelor în materie de guvernare corporativă, instituțiile de credit și Banca Națională a României iau în considerare criteriile prevăzute la art. 5 alin. (2¹) lit. a)—h) și j).

SECȚIUNEA a 2-a

Domeniul de aplicare a evaluării adecvării de către instituțiile de credit

2.1. Evaluarea de către instituțiile de credit a adecvării, la nivel individual, a membrilor organului de conducere

Art. 67⁵. — (1) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că, în îndeplinirea obligației prevăzute la art. 108 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, membrii organului de conducere sunt în permanență adecvați la nivel individual.

(2) Instituțiile de credit trebuie să evalueze adecvarea, la nivel individual, a membrilor organului de conducere, în special atunci când:

a) formulează o cerere de autorizare, potrivit art. 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

b) apar modificări semnificative în componența organului de conducere, inclusiv:

(i) la numirea unor noi membri ai organului de conducere, inclusiv ca rezultat al unei achiziții directe sau indirecte sau al unei majorări a deținerii calificate într-o instituție de credit. Această evaluare se limitează la membrii nou-numiți;

(ii) la o nouă numire a membrilor organului de conducere, dacă cerințele funcției s-au modificat sau dacă membrul este numit într-o funcție diferită în cadrul organului de conducere. Această evaluare se limitează la membrii ale căror funcții s-au modificat și la analiza aspectelor relevante, luând în considerare orice cerințe suplimentare pentru funcția respectivă.

(3) Instituțiile de credit trebuie să evalueze sau să reevalueze adecvarea, la nivel individual, a membrilor organului de conducere în mod continuu, cu respectarea art. 67⁸ și art. 67⁹.

Art. 67⁶. — Instituțiile de credit sunt responsabile pentru evaluarea inițială și continuă a adecvării, la nivel individual, a membrilor organului de conducere. Această evaluare nu aduce atingere evaluării efectuate de Banca Națională a României în scopuri de supraveghere.

Art. 677. — (1) Instituțiile de credit trebuie să evalueze, în special, dacă membrii organului de conducere:

- a) dispun de o bună reputație;
- b) dispun de cunoștințe, aptitudini și experiență suficiente pentru exercitarea responsabilităților lor;
- c) sunt capabili să-și exercite responsabilitățile cu onestitate, integritate și gândire independentă, pentru a evalua și pune în discuție în mod eficace deciziile conducerii superioare, precum și alte decizii relevante ale conducerii, după caz, și pentru a supraveghea și monitoriza în mod eficace procesul de luare a respectivelor decizii;
- d) au capacitatea de a aloca timp suficient pentru îndeplinirea funcțiilor ce le revin și respectă, în cazul instituțiilor de credit semnificative, cerințele referitoare la limitarea mandatelor prevăzute la art. 108¹ alin. (2¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În cazul în care evaluarea prevăzută la alin. (1) are în vedere o anumită funcție, evaluarea nivelului suficient de cunoștințe, aptitudini, experiență și timp alocat trebuie să se raporteze la rolul funcției vizate. Nivelul și natura cunoștințelor, aptitudinilor și experienței necesare unui membru al conducerii superioare pot fi diferite de cele impuse unui membru al organului de conducere în funcția sa de supraveghere, în special dacă aceste funcții sunt atribuite unor organe diferite.

Art. 67⁸. — Instituțiile de credit monitorizează în permanență adecvarea membrilor organului de conducere pentru a identifica, în contextul oricărui element nou relevant, situațiile în care trebuie să efectueze o reevaluare a adecvării acestora. Instituțiile de credit trebuie să efectueze o reevaluare în special în următoarele cazuri:

- a) atunci când există îngrijorări cu privire la adecvarea, la nivel individual sau colectiv, a membrilor organului de conducere;
- b) în cazul unui eveniment cu impact semnificativ asupra reputației unui membru al organului de conducere sau a instituției de credit, inclusiv în cazurile în care membrii nu respectă politica instituției de credit privind conflictul de interese;
- c) ca parte a revizuirii cadrului de administrare a activității de către organul de conducere;
- d) în orice altă situație care poate afecta în mod semnificativ adecvarea membrului organului de conducere.

Art. 67⁹. — Instituțiile de credit trebuie să reevalueze alocarea de timp suficient din partea unui membru al organului de conducere în cazul în care membrul respectiv își asumă un mandat suplimentar sau începe să desfășoare activități noi relevante, inclusiv activități politice.

Art. 67¹⁰. — Instituțiile de credit trebuie să își întemeieze evaluările privind adecvarea pe criteriile prevăzute în secțiunea a 3-a din prezentul capitol, ținând seama de diversitatea organului de conducere, detaliată în secțiunea a 5-a din prezentul capitol, și trebuie să pună în aplicare o politică și procese privind adecvarea, astfel cum sunt prevăzute în secțiunile a 6-a și a 7-a din prezentul capitol.

2.2. Evaluarea de către instituțiile de credit a adecvării, la nivel colectiv, a organului de conducere

Art. 67¹¹. — Instituțiile de credit se asigură că, în îndeplinirea obligației prevăzute la art. 108 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, organul de conducere dispune în orice moment, la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate pentru a putea înțelege activitățile desfășurate de instituția de credit, inclusiv riscurile principale aferente acestor activități.

Art. 67¹². — (1) Instituțiile de credit trebuie să evalueze sau să reevalueze adecvarea, la nivel colectiv, a organului de conducere, în special:

- a) atunci când formulează o cerere de autorizare potrivit art. 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;
- b) atunci când apar modificări semnificative în componența organului de conducere, inclusiv:
  - (i) numirea unor noi membri ai organului de conducere, inclusiv ca rezultat al unei achiziții directe sau indirecte sau al unei majorări a deținerii calificate într-o instituție de credit;
  - (ii) o nouă numire a membrilor organului de conducere, dacă cerințele funcției s-au modificat sau dacă membrii sunt numiți în altă funcție în cadrul organului de conducere;
  - (iii) atunci când membrii numiți sau numiți din nou în funcție încetează să mai fie membri ai organului de conducere.

(2) Instituțiile de credit trebuie să evalueze sau să reevalueze adecvarea, la nivel colectiv, a organului de conducere în mod continuu, cu respectarea cu art. 67¹³.

Art. 67¹³. — Instituțiile de credit trebuie să reevalueze adecvarea, la nivel colectiv, a membrilor organului de conducere în special în următoarele cazuri:

- a) atunci când există o modificare semnificativă a modelului de afaceri al instituției de credit, a apetitului la risc sau a strategiei privind administrarea riscurilor ori a structurii la nivel individual sau la nivel de grup;
- b) ca parte a revizuirii cadrului de administrare a activității de către organul de conducere;
- c) în orice altă situație care poate afecta în mod semnificativ adecvarea, la nivel colectiv, a organului de conducere.

Art. 67¹⁴. — Atunci când efectuează reevaluări ale adecvării organului de conducere la nivel colectiv, instituțiile de credit trebuie să își concentreze evaluarea asupra modificărilor relevante ale activităților, strategiilor și profilului de risc ale instituției de credit, asupra repartizării sarcinilor în cadrul organului de conducere, precum și asupra efectului acestora asupra cunoștințelor, aptitudinilor și experienței organului de conducere, necesare la nivel colectiv.

Art. 67¹⁵. — (1) Instituțiile de credit trebuie să își întemeieze evaluările privind adecvarea organului de conducere pe criteriile prevăzute în secțiunea a 3-a din prezentul capitol și trebuie să pună în aplicare o politică și procese privind adecvarea, conform celor prevăzute în secțiunea a 6-a și secțiunea a 7-a din prezentul capitol.

(2) Instituțiile de credit sunt responsabile pentru evaluarea adecvării inițiale și continue, la nivel colectiv, a organului de conducere. Această evaluare nu aduce atingere evaluării efectuate de Banca Națională a României în scopuri de supraveghere.

2.3. Evaluarea de către instituțiile de credit a adecvării persoanelor care dețin funcții-cheie

Art. 67¹⁶. — (1) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că persoanele care dețin funcții-cheie dispun în orice moment de o bună reputație, onestitate și integritate, precum și de cunoștințe, aptitudini și experiență suficiente pentru exercitarea responsabilităților aferente funcțiilor lor.

(2) Instituțiile de credit evaluează/reevaluează îndeplinirea de către persoanele care dețin funcții-cheie a cerințelor prevăzute la alin. (1) în special în următoarele cazuri:

- a) imediat după autorizare, înainte de începerea activității instituției de credit;

b) înainte de numirea unor noi persoane care dețin funcții-cheie, inclusiv ca rezultat al unei achiziții directe sau indirecte sau al unei majorări a deținerii calificate într-o instituție de credit;

c) în cazurile prevăzute la art. 67¹⁷ alin. (2).

Art. 67¹⁷. — (1) Instituțiile de credit monitorizează în permanență reputația, onestitatea, integritatea, cunoștințele, aptitudinile și experiența persoanelor care dețin funcții-cheie pentru a identifica, în contextul oricărui element nou, relevant, situațiile în care trebuie să realizeze o reevaluare.

(2) Instituțiile de credit realizează reevaluarea adecvării persoanelor care dețin funcții-cheie în special în următoarele cazuri:

a) în cazul în care există îngrijorări cu privire la adecvarea acestora;

b) în cazul unui eveniment cu impact semnificativ asupra reputației persoanei care deține o funcție-cheie;

c) ca parte a revizuirii cadrului de administrare a activității de către organul de conducere;

d) în orice altă situație care poate afecta în mod semnificativ adecvarea persoanei care deține o funcție-cheie.

Art. 67¹⁸. — (1) La evaluarea îndeplinirii la nivel individual de către persoanele care dețin funcții-cheie a cerințelor de la art. 67¹⁶ alin. (1), instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere aceleași criterii ca și cele utilizate pentru evaluarea adecvării membrilor organului de conducere la nivel individual. Evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și experienței trebuie să aibă în vedere rolul și responsabilitățile aferente funcției evaluate.

(2) Instituțiile de credit sunt responsabile pentru evaluarea adecvării inițiale și continue a persoanelor care dețin funcții-cheie. Această evaluare nu aduce atingere evaluării efectuate de Banca Națională a României în scopuri de supraveghere.

(3) În sensul art. 67¹⁶ alin. (1), experiența practică și profesională adecvată pe care trebuie să o dețină persoanele care dețin funcții-cheie se consideră că este suficientă dacă persoanele în cauză dețin o experiență cumulată de 5 ani în ultimii 7 ani, dobândită în cadrul instituțiilor de credit sau al altor instituții financiare supuse supravegherii autorităților competente.

SECȚIUNEA a 3-a

Criterii privind adecvarea membrilor organului de conducere, la nivel individual și colectiv

3.1. Alocarea unui timp suficient de către un membru al organului de conducere

Art. 67¹⁹. — (1) Instituțiile de credit evaluează dacă un membru al organului de conducere poate să dedice suficient timp pentru îndeplinirea funcțiilor și responsabilităților sale, inclusiv pentru înțelegerea activităților desfășurate de instituțiile de credit, a principalelor riscuri și a implicațiilor activităților desfășurate, precum și a strategiei privind administrarea riscurilor.

(2) În cazul în care membrul organului de conducere deține un mandat într-o instituție de credit semnificativă, evaluarea trebuie să includă o analiză distinctă pentru a asigura respectarea cerinței privind limitarea numărului maxim de mandate prevăzute la art. 108¹ alin. (2)—(2¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 67²⁰. — (1) Membrii organului de conducere trebuie să-și poată îndeplini sarcinile inclusiv în perioade de activitate deosebit de intensă, cum ar fi în caz de restructurare, relocare a instituției de credit, achiziție, fuziune, preluare sau o situație de criză sau ca urmare a unor dificultăți majore legate de una sau mai multe din operațiunile sale, luând în considerare că în astfel de perioade poate fi necesară alocarea unui timp suplimentar celui alocat în perioadele obișnuite.

(2) La evaluarea alocării unui timp suficient de către un membru al organului de conducere, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare cel puțin următoarele:

a) numărul de mandate deținute concomitent în cadrul entităților financiare sau nefinanciare de către acel membru, cu luarea în considerare a posibilelor suprapuneri, atunci când mandatele sunt deținute în conformitate cu art. 108¹ alin. (2²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv atunci când membrul organului de conducere acționează în numele unei persoane juridice sau ca membru supleant al unui membru titular al organului de conducere;

b) mărimea, natura, amploarea și complexitatea activităților entității la care membrul organului de conducere deține un mandat și, în mod particular, dacă entitatea este din afara Uniunii Europene;

c) prezența în teritoriu și timpul necesar deplasărilor, în vederea îndeplinirii sarcinilor membrului organului de conducere;

d) numărul de ședințe programate pentru organul de conducere;

e) mandatele deținute concomitent de membrul organului de conducere în cadrul organizațiilor care nu urmăresc în mod predominant obiective de natură comercială;

f) orice ședințe necesar a fi organizate, în special, cu autorități competente sau cu alte părți interesate în afara programului oficial de ședințe al organului de conducere;

g) natura funcției pe care o ocupă membrul organului de conducere și responsabilitățile aferente, inclusiv atribuții specifice precum cea de director general, președinte al organului de conducere în funcția sa de supraveghere sau președinte ori membru al unui comitet, dacă membrul respectiv deține o funcție executivă sau neexecutivă, precum și necesitatea participării acestuia la ședințe în cadrul societăților menționate la lit. a) și în cadrul instituției de credit;

h) alte activități externe de natură profesională sau cu caracter politic, precum și orice alte funcții și activități relevante ale membrului organului de conducere, atât în interiorul, cât și în afara sectorului financiar, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii Europene;

i) timpul necesar a fi alocat pentru inițiere și pregătire;

j) orice alte atribuții relevante ale membrului pe care instituțiile de credit le consideră a fi necesar să fie luate în considerare la evaluarea alocării unui timp suficient de către un membru al organului de conducere; și

k) studiile de evaluare comparativă relevante disponibile privind alocarea unui timp suficient, inclusiv cele publicate periodic de ABE.

Art. 67²¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze rolurile, atribuțiile și capacitățile necesare aferente diferitelor funcții din cadrul organului de conducere, precum și timpul alocat preconizat a fi necesar pentru fiecare funcție, luând în considerare inclusiv nevoia de a aloca suficient timp pentru inițiere și pregătire.

(2) În îndeplinirea obligației de la alin. (1), instituțiile de credit care nu sunt semnificative pot diferenția timpul necesar a fi alocat numai între mandatele în funcții executive și mandatele în funcții neexecutive.

Art. 67²². — Instituțiile de credit comunică membrilor organului de conducere timpul necesar a fi alocat pentru îndeplinirea sarcinilor lor. Instituțiile de credit pot solicita membrilor organului de conducere să confirme că pot dedica timpul respectiv pentru îndeplinirea sarcinilor lor.

Art. 67²³. — Instituțiile de credit monitorizează alocarea unui timp suficient de către membrii organului de conducere pentru îndeplinirea funcțiilor lor. Constituie indicatori ai timpului alocat

pregătirea pentru ședințe, prezența și implicarea activă a membrilor în cadrul ședințelor organului de conducere.

Art. 67²⁴. — La evaluarea alocării unui timp suficient de către alți membri ai organului de conducere, instituțiile de credit iau în considerare și impactul oricăror absențe pe termen lung ale membrilor organului de conducere.

Art. 67²⁵. — (1) Instituțiile de credit țin evidența tuturor funcțiilor externe de natură profesională și a celor cu caracter politic desfășurate de membrii organului de conducere. Evidențele se actualizează ori de câte ori un membru notifică instituției de credit o modificare față de situația anterior declarată și atunci când astfel de modificări sunt aduse în atenția instituției de credit prin orice alt mijloc.

(2) În cazul în care modificările survenite pot reduce capacitatea unui membru al organului de conducere de a aloca suficient timp pentru îndeplinirea funcției, instituția de credit trebuie să reevalueze capacitatea membrului organului de conducere de a respecta cerința privind alocarea unui timp suficient pentru funcția sa.

3.2. Calcularea numărului de mandate

Art. 67²⁶. — (1) Membrii organului de conducere care dețin un mandat într-o instituție de credit semnificativă trebuie să respecte limitarea numărului de mandate deținute simultan, prevăzută la art. 108¹ alin. (2)—(2¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În sensul art. 108¹ alin. (2)—(2¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, în cazul în care un mandat implică, în același timp, responsabilități executive și neexecutive, mandatul trebuie socotit drept mandat în funcție executivă.

(3) În cazul în care mai multe mandate se consideră ca fiind un singur mandat în temeiul art. 108¹ alin. (2²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 67²⁷—67³⁰ din prezentul regulament, acel mandat se consideră drept mandat în funcție executivă, atunci când include cel puțin un mandat în funcție executivă și, respectiv, se consideră drept mandat în funcție neexecutivă, atunci când include exclusiv mandate în funcții neexecutive.

Art. 67²⁷. — Se consideră ca fiind un singur mandat toate mandatele deținute în cadrul aceluiași grup, în conformitate cu art. 108¹ alin. (2²) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 67²⁸. — (1) Se consideră ca fiind un singur mandat toate mandatele deținute în cadrul întreprinderilor în care instituția de credit are o deținere calificată, dar care nu sunt filiale incluse în același grup, în conformitate cu art. 108¹ alin. (2²) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Mandatul unic prevăzut la alin. (1) se consideră ca fiind un mandat unic separat, iar acest mandat și mandatul deținut în cadrul instituției de credit sunt considerate două mandate.

Art. 67²⁹. — (1) În cazul în care mai multe instituții din cadrul aceluiași grup au dețineri calificate, mandatele deținute în toate întreprinderile în care instituțiile au dețineri calificate se consideră drept un singur mandat, cu luarea în considerare a principiilor de consolidare prudentială a instituției de credit.

(2) Mandatul unic prevăzut la alin. (1) se consideră ca fiind un mandat unic separat, iar acest mandat și mandatul unic calculat

pentru mandatele deținute în entitățile din grup sunt considerate două mandate.

Art. 67³⁰. — (1) În cazul în care un membru al organului de conducere deține mai multe mandate în diferite grupuri sau întreprinderi, toate mandatele deținute în cadrul aceleiași scheme de protecție instituțională în conformitate cu art. 108¹ alin. (2²) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare se consideră ca fiind un singur mandat.

(2) În cazul în care prin aplicarea regulii prevăzute la art. 108¹ alin. (2²) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare se ajunge la un număr mai mare de mandate unice decât prin aplicarea regulii prevăzute la art. 108¹ alin. (2²) lit. c) din aceeași ordonanță de urgență, se ia în considerare numărul cel mai mic de mandate unice. Cu titlu de exemplu, în cazul în care sunt deținute mandate în cadrul a două grupuri, respectiv sunt deținute mandate în cadrul unor întreprinderi care sunt membre ale unei scheme de protecție instituționale și, în același timp, sunt deținute mandate în cadrul unor întreprinderi care nu sunt membre ale respectivei scheme de protecție instituționale, trebuie luate în calcul doar două mandate unice.

Art. 67³¹. — (1) În conformitate cu art. 108¹ alin. (2³) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, mandatele deținute în entități care nu urmăresc în mod predominant obiective de natură comercială nu se socotesc la calcularea numărului de mandate.

(2) Mandatele prevăzute la alin. (1) sunt luate în considerare la evaluarea cerinței privind alocarea unui timp suficient de către membrii organului de conducere.

(3) Printre entitățile care nu urmăresc în mod predominant obiective de natură comercială menționate la alin. (1) se pot număra organizațiile fără scop lucrativ, cum ar fi organizațiile caritabile, asociațiile sportive sau culturale.

3.3. Cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate

Art. 67³². — (1) Membrii organului de conducere trebuie, în mod permanent, să înțeleagă activitatea instituției de credit și riscurile aferente în mod proporțional cu responsabilitățile ce le revin potrivit domeniilor alocate, inclusiv să înțeleagă în mod adecvat domeniile pentru care un membru al organului de conducere nu este direct responsabil, dar pentru care răspunde solidar, împreună cu ceilalți membri ai organului de conducere.

(2) Membrii organului de conducere trebuie să înțeleagă cadrul de administrare a activității instituției de credit, rolul și responsabilitățile lor și, după caz, structura grupului, precum și orice potențiale conflicte de interese care ar putea să apară în legătură cu acestea.

(3) Membrii organului de conducere trebuie să aibă capacitatea de a contribui la implementarea unei culturi, a unor valori corporative și a unor comportamente adecvate în cadrul organului de conducere și al instituției de credit.

Art. 67³³. — În sensul art. 67³², evaluarea adecvării cunoștințelor, aptitudinilor și experienței trebuie să ia în considerare:

- a) rolul, atribuțiile și capacitățile necesare aferente funcției;
- b) cunoștințele și aptitudinile dobândite prin educație, pregătire și practică;
- c) experiența practică și profesională dobândită în funcțiile anterioare;
- d) cunoștințele și aptitudinile dobândite de către membrul organului de conducere și demonstrate prin conduita sa profesională.

Art. 67³⁴. — Pentru a evalua în mod corespunzător aptitudinile membrilor organului de conducere, instituțiile de credit iau în considerare lista neexhaustivă a aptitudinilor prevăzută în anexa nr. 7 la prezentul regulament, cu luarea în considerare a rolului și atribuțiilor funcției ocupate de membrul organului de conducere.

Art. 67³⁵. — Evaluarea trebuie să ia în considerare nivelul și profilul educației fiecărui membru al organului de conducere, precum și dacă aceasta este în domeniul financiar-bancar sau în alte domenii care ar putea fi considerate relevante pentru domeniul financiar-bancar. În mod particular, poate fi considerată relevantă pentru domeniul financiar-bancar educația în domenii precum economie, statistică și econometrie, drept, contabilitate, audit, administrație, reglementare financiară, tehnologia informației.

Art. 67³⁶. — Evaluarea nu se limitează la nivelul de studii absolvite de către membrul organului de conducere sau la atestarea referitoare la vechimea în cadrul unei instituții. În acest sens, instituțiile de credit trebuie să efectueze o analiză aprofundată a experienței practice a membrului organului de conducere, luând în considerare natura, amploarea și complexitatea activității desfășurate de entitățile în care a activat, precum și funcțiile exercitate de acesta în respectivele entități.

Art. 67³⁷. — La evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și experienței unui membru al organului de conducere, instituțiile de credit iau în considerare experiența teoretică și practică referitoare la:

- a) piețele bancare și financiare;
- b) cerințele legale și cadrul de reglementare;
- c) planificarea strategică, înțelegerea strategiei de afaceri sau a planului de afaceri ale unei instituții și realizarea acestora;
- d) administrarea riscurilor (identificarea, evaluarea, monitorizarea, controlul și diminuarea principalelor tipuri de riscuri aferente activităților unei instituții), inclusiv experiența legată în mod direct de responsabilitățile membrului organului de conducere;
- e) contabilitate și audit;
- f) evaluarea eficacității cadrului de administrare a activității al unei instituții, asigurarea unui cadru de administrare, a unei supravegheri și a unor controale eficiente; și
- g) interpretarea informațiilor de natură financiară ale unei instituții, identificarea, pe baza acestor informații, a aspectelor-cheie precum și a unor controale și măsuri adecvate.

Art. 67³⁸. — (1) Membrii organului de conducere trebuie să dețină suficientă experiență practică și profesională pentru o perioadă suficient de lungă.

(2) La evaluarea experienței practice și profesionale obținute de un membru al conducerii superioare în funcțiile anterioare, instituțiile de credit iau în considerare în special următoarele:

- a) natura funcției de conducere deținute și nivelul ierarhic al acesteia;
- b) perioada de timp pentru care a fost deținută funcția;
- c) natura și complexitatea activității aferente funcției respective, inclusiv structura organizatorică a acesteia;
- d) sfera competențelor, atribuțiile de natură decizională și responsabilitățile asumate de membrul conducerii superioare;
- e) cunoștințele tehnice dobândite prin deținerea funcției;
- f) numărul subordonaților.

(3) În sensul alin. (1), experiența practică și profesională adecvată pe care trebuie să o dețină membrii organului de conducere se consideră că este suficientă, dacă persoanele în cauză dețin o experiență cumulată de 10 ani în ultimii 12 ani, dobândită în cadrul instituțiilor de credit sau în cadrul altor instituții financiare supuse supravegherii unei autorități competente, din care:

- a) cel puțin 6 ani în funcții de conducere sau în funcții-cheie, în cazul directorului general și al președintelui directoratului;

b) cel puțin 5 ani în funcții de conducere sau în funcții-cheie, în cazul membrilor conducerii superioare, alții decât cei menționați la lit. a). În mod excepțional, experiența practică și profesională adecvată poate să fi fost dobândită și într-un domeniu specializat cu relevanță pentru funcția pentru care a fost nominalizată persoana în cauză, justificată pe bază de documente.

c) cel puțin 3 ani în funcții de conducere, inclusiv în funcții-cheie, în cazul membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere. În mod excepțional, experiența practică și profesională adecvată poate să fi fost dobândită într-un domeniu specializat și/sau în funcții de natură academică, cu deținerea de cunoștințe teoretice solide în domeniul bancar, justificate pe bază de documente.

Prin sintagma *domeniu specializat* se înțelege, fără a avea caracter limitativ, domeniul IT, audit, contabilitate, juridic.

(4) În cazul în care nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute la alin. (3), instituția de credit poate să considere că persoanele supuse evaluării au experiență suficientă, în baza unei evaluări suplimentare în cadrul căreia trebuie să țină seama de necesitatea de a avea în structura organului de conducere o diversitate suficientă și o gamă largă de experiențe. În acest scop, în cadrul evaluării suplimentare pot fi avute în vedere, cu titlu de exemplu, participarea la programe de pregătire profesională în cazul unei lipse parțiale de experiență într-un anumit domeniu de activitate, adecvarea la nivel colectiv a membrilor organului de conducere care sunt deja numiți pe funcții, numirea unor persoane care dețin experiență teoretică sau practică în anumite domenii de activitate considerate necesare pentru instituția de credit.

Art. 67³⁹. — Membrii organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să aibă capacitatea de a pune în discuție în mod constructiv deciziile și de a supraveghea în mod eficace conducerea superioară.

3.4. Criterii de adecvare la nivel colectiv

Art. 67⁴⁰. — (1) Organul de conducere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de capacitatea de a înțelege activitățile desfășurate de instituția de credit, inclusiv principalele riscuri aferente acestora.

(2) Criteriile de adecvare la nivel colectiv se aplică în mod distinct conducerii superioare și organului de conducere în funcția sa de supraveghere, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezenta subsecțiune.

Art. 67⁴¹. — (1) Membrii organului de conducere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de capacitatea de a lua deciziile adecvate, având în vedere cadrul de administrare a activității, modelul de afaceri, apetitul la risc, strategia și piețele în care funcționează instituția de credit.

(2) Membrii organului de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de capacitatea de a pune în discuție și a monitoriza, în mod eficace, deciziile luate de conducerea superioară.

Art. 67⁴². — (1) Organul de conducere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de cunoștințe și suficientă experiență în toate domeniile aferente activităților instituției de credit.

(2) Organul de conducere trebuie să fie format dintr-un număr suficient de membri care dețin cunoștințe în fiecare domeniu de activitate al instituției de credit, pentru a permite dezbaterile deciziilor ce trebuie luate. Membrii organului de conducere trebuie să dețină, la nivel colectiv, aptitudinile necesare pentru a-și prezenta punctele de vedere și pentru a influența procesul de luare a deciziilor în cadrul organului de conducere.

Art. 67⁴³. — (1) Componenta organului de conducere trebuie să asigure cunoștințele, aptitudinile și experiența necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile.

(2) În sensul alin. (1) organul de conducere dispune, la nivel colectiv, de o înțelegere adecvată a domeniilor pentru care membrii răspund solidar, precum și de aptitudinile pentru a administra și supraveghea în mod eficace instituția de credit, inclusiv în ceea ce privește:

a) activitatea instituției de credit și principalele riscuri aferente acesteia;

b) fiecare activitate semnificativă a instituției de credit;

c) domeniile relevante de competență sectorială, în special financiară, incluzând piețele financiare și piața de capital, solvabilitatea și modelele interne;

d) contabilitatea și raportarea financiară;

e) administrarea riscurilor, conformitatea și auditul intern;

f) tehnologia informației și securitatea informației;

g) piețele locale, regionale și globale, după caz;

h) cadrul legal și de reglementare;

i) aptitudinile și experiența manageriale;

j) capacitatea de a planifica în mod strategic;

k) administrarea grupurilor naționale și internaționale și riscurile asociate structurilor din cadrul grupului, după caz.

Art. 6744. — (1) Conducerea superioară trebuie să dispună, la nivel colectiv, de un nivel ridicat de aptitudini manageriale.

(2) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să dispună, la nivel colectiv, de aptitudini manageriale suficiente pentru îndeplinirea eficientă a sarcinilor sale și pentru înțelegerea și punerea în discuție a practicilor de management aplicate și a deciziilor luate de conducerea superioară.

3.5. Reputația, onestitatea și integritatea

Art. 6745. — (1) Un membru al organului de conducere este considerat a avea o bună reputație și a da dovadă de onestitate și integritate dacă nu există motive obiective care să sugereze contrariul, în special fiind luate în considerare informațiile relevante disponibile privind factorii sau situațiile prevăzute la art. 6746—6750.

(2) La evaluarea reputației, onestității și integrității, instituțiile de credit iau în considerare inclusiv impactul efectelor cumulate ale incidentelor minore asupra reputației unui membru.

Art. 6746. — (1) Fără a aduce atingere drepturilor fundamentale, consacrate în cadrul legal european și național, la evaluarea reputației, onestității și integrității, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare, în măsura în care prezintă relevanță, condamnările, acțiunile de urmărire penală în curs sau cercetările administrative în curs.

(2) În scopul stabilirii relevanței potrivit alin. (1), trebuie avute în vedere elemente precum: tipul de condamnare sau punerea în mișcare a acțiunii penale, forma de vinovăție și de participare, sancțiunea aplicată, faza procesuală, circumstanțele atenuante sau agravante în care s-a produs fapta, gravitatea oricărei infracțiuni sau contravenții ori a acțiunii de supraveghere, timpul scurs de la comiterea faptei, comportamentul ulterior comiterii faptei, relevanța infracțiunii sau a contravenției sau a acțiunii de supraveghere în contextul rolului pe care îl îndeplinește membrul în cadrul organului de conducere, precum și o eventuală reabilitare.

(3) Orice antecedent de natură penală, contravențională sau administrativă relevant este avut în vedere cu respectarea prevederilor legale privind prescripția.

Art. 6747. — Fără a aduce atingere prezumției de nevinovăție, aplicabile în materie penală, precum și altor drepturi fundamentale, la evaluarea reputației, onestității și integrității, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare cel puțin următoarele:

a) condamnări sau acțiuni de urmărire penală în curs cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, în special cu privire la:

- (i) infracțiuni prevăzute de legislația ce guvernează activitatea bancară, financiară, privind titlurile de valoare ori asigurările sau privind piețele de titluri de

valoare sau instrumentele financiare sau de plată, inclusiv infracțiuni prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, manipularea pieței, încheierea de tranzacții bazate pe informații privilegiate și cămătăria;

- (ii) infracțiuni de corupție și de serviciu, infracțiuni de fals, infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice sau alte infracțiuni în legătură cu domeniul financiar;

- (iii) infracțiuni în materie fiscală; și

- (iv) alte infracțiuni prevăzute în legislația aplicabilă societăților, insolvenței sau falimentului;

b) alte măsuri relevante, actuale sau anterioare evaluării, inclusiv contravenții, aplicate de orice autoritate sau organism de reglementare ori profesional, pentru nerespectarea legislației privind protecția consumatorului, activitatea bancară, financiară, privind titlurile de valoare sau de asigurări.

Art. 6748. — La evaluarea reputației, onestității și integrității, investigațiile în curs de desfășurare trebuie avute în vedere atunci când acestea sunt inițiate ca urmare a procedurilor judiciare sau administrative ori a altor investigații similare ale autorității de supraveghere, fără a aduce atingere drepturilor individuale fundamentale.

Art. 6749. — La evaluarea reputației, onestității și integrității instituțiile de credit trebuie să ia în considerare și următoarele situații referitoare la activitatea economică actuală și anterioară și la soliditatea financiară a unui membru al organului de conducere, din perspectiva impactului potențial al acestora asupra reputației, integrității și onestității membrului respectiv al organului de conducere:

a) includerea în orice listă de debitori rău-platnici sau orice înregistrări negative la un birou de credit, dacă este cazul;

b) performanța financiară și comercială a entităților deținute sau conduse de membru sau în care membrul a avut sau deține o cotă de participație la capital sau o influență semnificativă, fiind luate în special în considerare orice proceduri de reorganizare, faliment și lichidare, precum și dacă și în ce mod membrul a contribuit la generarea cauzelor care au declanșat aceste proceduri;

c) pronunțarea unei sentințe de deschidere a procedurii de insolvență prin lichidare de active împotriva acestuia; și

d) fără a aduce atingere prezumției de nevinovăție, procesele civile, procedurile penale sau administrative, investițiile, expunerile și împrumuturile mari contractate, în măsura în care acestea pot avea un impact semnificativ asupra solidității financiare a membrului sau a entităților deținute sau administrate de acesta sau în care membrul deține o participație semnificativă.

Art. 6750. — Un membru al organului de conducere trebuie să dețină standarde ridicate de integritate și onestitate. În acest sens, la evaluarea reputației, onestității și integrității membrului respectiv trebuie luați în considerare cel puțin următorii factori:

a) orice dovadă din care rezultă că persoana nu a fost transparentă, deschisă și cooperantă în relațiile sale cu autoritățile competente și/sau instituții de credit;

b) refuzul, revocarea, retragerea sau excluderea oricărei înregistrări, autorizații, calității de membru sau a licenței pentru desfășurarea de activități comerciale, antreprenoriale sau profesionale;

c) motivele oricărei concedieri de la locul de muncă ori ale oricărei revocări pe motive de nesocotire a încrederii, dintr-o relație fiduciară sau situație similară;

d) descalificarea, de către orice autoritate competentă relevantă, care are drept efect pierderea calității de membru al

organului de conducere sau a calității de persoană care conduce efectiv activitatea unei entități; și

e) orice alte dovezi care sugerează că persoana acționează într-un mod care nu este în conformitate cu standardele înalte de conduită.

3.6. Gândirea independentă și calitatea de membru independent al organului de conducere

3.6.1. Interacțiunea dintre gândirea independentă și principiul de a fi independent

Art. 67⁵¹. — (1) Atunci când evaluează independența membrilor organului de conducere, instituțiile de credit trebuie să distingă între noțiunea de gândire independentă, care este o cerință aplicabilă tuturor membrilor organului de conducere al unei instituții de credit și principiul de a fi independent, care este o cerință aplicabilă anumitor membri ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

(2) Instituțiile de credit evaluează gândirea independentă potrivit criteriilor prevăzute la art. 67⁵⁴—67⁵⁹ și cerința de independență conform criteriilor prevăzute la art. 67⁶⁰—67⁶⁴.

Art. 67⁵². — (1) Fiecare membru al organului de conducere trebuie să aibă o gândire independentă, aceasta reprezentând un model de comportament manifestat în special în timpul discuțiilor și la luarea deciziilor în cadrul organului de conducere, indiferent dacă membrul respectiv este sau nu considerat independent în conformitate cu prevederile art. 67⁶⁰—67⁶⁴.

(2) În îndeplinirea funcțiilor și responsabilităților lor, membrii organului de conducere trebuie să se implice activ în îndeplinirea sarcinilor care le revin, să aibă capacitatea de a lua propriile decizii și să emită judecăți solide, obiective și în mod independent.

Art. 67⁵³. — (1) Un membru al organului de conducere în funcția sa de supraveghere este considerat independent atunci când nu are nicio relație sau legături de orice natură, prezente sau recente, potrivit celor menționate la art. 67⁶³, cu instituția de credit sau conducerea acesteia, care ar putea influența judecata obiectivă și echilibrată a membrului respectiv sau reduce capacitatea acestuia de a lua decizii în mod independent.

(2) Un membru al organului de conducere care este considerat independent, în sensul celor prevăzute la art. 67⁶⁰—67⁶⁴, nu este considerat în mod automat a avea gândire independentă, în sensul celor prevăzute la art. 67⁵⁴—67⁵⁹, ținând seama de faptul că membrul respectiv poate să nu dispună de abilitățile comportamentale necesare prevăzute la art. 67⁵⁴ lit. a).

3.6.2. Gândirea independentă

Art. 67⁵⁴. — La evaluarea gândirii independente instituțiile de credit trebuie să evalueze dacă membrii organului de conducere:

- a) dispun de abilitățile comportamentale necesare, inclusiv:
  - (i) curaj, convingere și puterea de a evalua și de a contesta în mod eficient deciziile propuse de către alți membri ai organului de conducere;
  - (ii) capacitatea de a pune întrebări membrilor conducerii superioare cu privire la exercitarea atribuțiilor lor; și
  - (iii) capacitatea de a nu fi influențat de opiniile celorlalți membri fără realizarea unei analize proprii atente a respectivelor opinii.

b) se găsesc în situații de conflicte de interese, într-o măsură care ar afecta capacitatea acestora de a-și îndeplini sarcinile în mod independent și obiectiv.

Art. 67⁵⁵. — Atunci când evaluează aptitudinile comportamentale necesare unui membru al organului de conducere, prevăzute la art. 67⁵⁴ lit. a), instituțiile de credit trebuie să țină seama de comportamentul din trecut și cel prezent al acestuia, în special de comportamentul manifestat în cadrul instituției de credit.

Art. 67⁵⁶. — Atunci când evaluează existența conflictelor de interese menționate la art. 67⁵⁴ lit. b), instituțiile de credit trebuie să identifice conflictele de interese actuale sau potențiale, în conformitate cu politica instituției de credit în materie de conflicte de interese și să evalueze semnificația lor. În acest sens, trebuie luate în considerare cel puțin situațiile sau relațiile prevăzute la art. 29⁴ alin. (5) care ar putea genera conflicte de interese, actuale sau potențiale semnificative.

Art. 67⁵⁷. — (1) Toate conflictele de interese identificate la nivelul organului de conducere, actuale și potențiale, trebuie să fie comunicate, discutate, documentate, soluționate și gestionate în mod corespunzător de către organul de conducere, inclusiv prin luarea măsurilor necesare de atenuare a acestora.

(2) Un membru al organului de conducere al instituției de credit trebuie să nu ia parte la nicio deliberare referitoare la orice aspect cu privire la care se află într-un conflict de interese.

Art. 67⁵⁸. — (1) Instituțiile de credit trebuie să informeze Banca Națională a României, în calitate de autoritate competentă, în termen de 5 zile lucrătoare de la momentul identificării unui conflict de interese care afectează sau ar putea afecta gândirea independentă a unui membru al organului de conducere, inclusiv cu privire la măsurile de atenuare luate.

(2) Pe baza informațiilor primite potrivit alin. (1), Banca Națională a României evaluează semnificația conflictului de interese și adecvarea măsurilor adoptate de instituțiile de credit pentru atenuarea conflictului de interese. În urma evaluării, Banca Națională a României poate să solicite instituției de credit:

- a) interzicerea participării membrului organului de conducere la orice reuniune sau luare de decizii privind un anumit aspect care a generat un conflict de interese;
- b) demiterea dintr-o anumită funcție;
- c) o monitorizare specifică a membrului organului de conducere;
- d) raportarea unei situații particulare;
- e) publicarea conflictului de interese;
- f) aprobarea de către organul de conducere pentru continuarea unei anumite situații care a generat respectivul conflict de interese.

(3) Atunci când măsurile adoptate de instituțiile de credit potrivit alin. (1) și (2) nu conduc la gestionarea corespunzătoare a riscurilor generate de conflictele de interese, membrul organului de conducere nu poate fi considerat adecvat.

Art. 67⁵⁹. — Calitatea de acționar al unei instituții de credit, deținerea unor conturi, contractarea unor împrumuturi sau utilizarea unor alte servicii ale instituției de credit sau ale oricărei entități care face parte din același perimetru de consolidare nu trebuie considerate, doar prin ele însele, ca afectând gândirea independentă a unui membru al organului de conducere.

3.6.3. Membrii independenți ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere

Art. 67⁶⁰. — Toate instituțiile de credit trebuie să aibă membri independenți în componența organului de conducere în funcția sa de supraveghere în sensul celor prevăzute la art. 67⁵³.

Art. 67⁶¹. — Organul de conducere în funcția sa de supraveghere al unei instituții de credit trebuie să fie format dintr-un număr adecvat de membri independenți, dar nu mai puțin de doi membri independenți. La stabilirea numărului adecvat de membri independenți instituțiile de credit trebuie să ia în considerare principiul proporționalității.

Art. 67⁶². — În cadrul responsabilităților generale ale organului de conducere, membrii independenți trebuie să contribuie la sporirea eficacității sistemului de verificare și echilibrări prin îmbunătățirea supravegherii procesului de luare a deciziilor în cadrul organului de conducere, precum și prin asigurarea faptului că:

- a) interesele tuturor părților interesate, inclusiv ale acționarilor minoritari, sunt luate în considerare în mod

corespunzător în cadrul discuțiilor și al luării deciziilor de către organul de conducere, inclusiv prin diminuarea sau compensarea dominației exagerate pe care o pot exercita unii membri ai organului de conducere care reprezintă un anumit grup sau o anume categorie de părți interesate;

b) nicio persoană și nicio minoritate formată dintr-o parte a membrilor organului de conducere nu domină procesul de luare a deciziilor; și

c) conflictele de interese între instituția de credit, unitățile sale operaționale, alte entități din perimetrul de consolidare contabilă și terțe părți interesate, inclusiv clienții, sunt gestionate în mod corespunzător.

Art. 67⁶³. — Fără a aduce atingere art. 67⁶⁴ alin. (1), se consideră ca nefiind independent orice membru al organului de conducere în funcția sa de supraveghere care se află în oricare dintre situațiile următoare:

a) are sau a avut în ultimii 5 ani un mandat în calitate de membru al conducerii superioare în cadrul unei instituții care face parte din perimetrul de consolidare prudențială;

b) este un acționar care exercită controlul asupra instituției de credit, în sensul art. 4 alin. (1) pct. 37 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, sau reprezintă interesul unui acționar care exercită controlul, inclusiv în cazul în care acesta este un stat membru sau alt organism de drept public;

c) are o relație financiară sau de afaceri importantă cu instituția de credit;

d) este angajat al unui acționar care exercită controlul asupra instituției de credit sau este asociat în alt mod cu acesta;

e) este angajat într-o entitate din perimetrul de consolidare prudențială, cu excepția cazului în care membrul respectiv nu aparține celui mai înalt nivel ierarhic care răspunde direct față de organul de conducere al respectivei entități;

f) a deținut o funcție la cel mai înalt nivel ierarhic în cadrul instituției de credit sau al unei alte entități din perimetrul său de consolidare prudențială, fiind direct răspunzător doar față de organul de conducere și nu a existat o perioadă de cel puțin 5 ani între încetarea deținerii acestei funcții și exercitarea unei funcții în organul de conducere;

g) a fost, în ultimii 3 ani, auditorul extern, partener în cadrul unei firme de consultanță profesională importante sau un consultant important al instituției de credit sau al unei alte entități care face parte din perimetrul de consolidare prudențială sau a fost un angajat cu atribuții asociate în mod substanțial serviciilor furnizate acestora de oricare dintre entitățile enumerate;

h) este sau a fost, în ultimul an, un furnizor sau un client important al instituției de credit sau al unei alte entități care face parte din perimetrul de consolidare prudențială sau a avut o altă relație de afaceri importantă cu acestea ori deține o funcție superioară de conducere în acestea sau este asociat, în mod direct sau indirect, cu un furnizor sau un client important sau cu o entitate comercială care are o relație de afaceri importantă cu instituția de credit;

i) primește, în plus față de remunerația pentru rolul său și remunerația în condițiile prevăzute la lit. e), onorarii substanțiale sau alte beneficii de la instituția de credit sau de la o altă entitate care face parte din perimetrul său de consolidare prudențială;

j) a acționat ca membru al organului de conducere în cadrul instituției de credit timp de cel puțin 12 ani consecutivi;

k) este într-o relație de familie apropiată cu un membru al conducerii superioare a instituției de credit sau a unei alte entități care face parte din perimetrul de consolidare prudențială sau cu o persoană aflată într-una din situațiile menționate la lit. a)—h).

Art. 67⁶⁴. — (1) Simplul fapt al întâlnirii uneia sau a mai multor situații descrise de prevederile art. 67⁶³ nu califică automat un membru ca nefiind independent. În cazul în care un membru al organului de conducere în funcția sa de supraveghere intră sub incidența uneia sau mai multora dintre situațiile prevăzute la art. 67⁶³, instituția de credit poate justifica Băncii Naționale a României modul în care judecata obiectivă și echilibrată, precum și capacitatea de a lua decizii în mod independent ale respectivului membru nu sunt afectate de situația sau situațiile respective.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că situații precum deținerea calității de acționar al instituției de credit, deținerea unor conturi, contractarea unor împrumuturi sau utilizarea unor servicii ale instituției de credit, altele decât cele expres prevăzute în prezenta secțiune, nu trebuie să conducă la situația în care membrul organului de conducere în funcția sa de supraveghere să fie considerat a nu fi independent, cu condiția ca valoarea participației, a sumelor depuse sau împrumutate ori a serviciilor pe care le utilizează să se situeze sub un prag de 1% din capitalul eligibil al instituției de credit.

(3) Instituțiile de credit iau în considerare situațiile menționate la alin. (2) în cadrul gestionării conflictelor de interese, în conformitate cu prevederile art. 29⁴—29⁶.

SECȚIUNEA a 4-a

Resursele umane și financiare pentru pregătirea membrilor organului de conducere

4.1. Stabilirea obiectivelor privind inițierea și pregătirea

Art. 67⁶⁵. — (1) Instituțiile de credit trebuie să realizeze inițierea membrilor organului de conducere în scopul asigurării unei înțelegeri clare a structurii, modelului de afaceri, profilului de risc și a cadrului de administrare a activității instituției de credit, precum și a rolului fiecărui membru al organului de conducere în cadrul acestora.

(2) Instituțiile de credit trebuie să asigure punerea la dispoziția membrilor organului de conducere a unor programe de formare generale relevante și, după caz, personalizate, care să promoveze inclusiv conștientizarea beneficiilor diversității în cadrul organului de conducere al instituției de credit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să aloce suficiente resurse pentru inițierea și pregătirea membrilor organului de conducere la nivel individual și colectiv.

Art. 67⁶⁶. — Toți membrii nou-numiți ai organului de conducere trebuie să primească informații esențiale și relevante despre instituția de credit, iar inițierea trebuie finalizată înainte de aprobarea acestora de către Banca Națională a României.

Art. 67⁶⁷. — Membrii organului de conducere trebuie să își mențină și să aprofundeze cunoștințele și aptitudinile necesare pentru îndeplinirea responsabilităților lor.

4.2. Politica de inițiere și pregătire

Art. 67⁶⁸. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri privind inițierea și pregătirea membrilor organului de conducere care sunt adoptate de către organul de conducere.

Art. 67⁶⁹. — (1) Instituțiile de credit se asigură că resursele umane și financiare, alocate pentru inițiere și formare, sunt suficiente pentru realizarea obiectivelor privind inițierea și pregătirea membrilor organului de conducere, iar aceștia sunt adecvați pentru rolul lor și respectă cerințele aferente acestuia.

(2) La stabilirea resurselor umane și financiare necesare pentru punerea în aplicare a politicilor și procedurilor eficiente privind inițierea și pregătirea membrilor organului de conducere, instituția de credit trebuie să ia în considerare studiile de evaluare comparativă relevante disponibile în industrie cum ar fi, de exemplu, cele privind bugetul disponibil pentru pregătire

și zilele de pregătire oferite, inclusiv studiile de evaluare comparativă publicate de Autoritatea Bancară Europeană.

Art. 677⁰. — Politicile și procedurile privind inițierea și pregătirea membrilor organului de conducere pot face parte dintr-o politică generală de adecvare a acestora și trebuie să stabilească cel puțin:

a) obiectivele privind inițierea și pregătirea aferente organului de conducere, separat pentru conducerea superioară și pentru organul de conducere în funcția sa de supraveghere și incluzând, după caz, obiectivele de inițiere și pregătire pentru funcții care implică anumite specificități în raport cu responsabilitățile particulare și cu implicarea în cadrul comitetelor;

b) responsabilitățile pentru elaborarea unui program detaliat de pregătire;

c) resursele financiare și umane puse la dispoziție de instituția de credit pentru inițiere și pregătire, ținând seama de numărul sesiunilor de inițiere și pregătire, costurile acestora și orice sarcini administrative aferente, pentru a asigura posibilitatea furnizării cursurilor de inițiere și formare în concordanță cu politica respectivă;

d) un proces clar, în care orice membru al organului de conducere poate solicita inițierea sau pregătirea.

Art. 677¹. — În elaborarea politicilor privind inițierea și pregătirea, organul de conducere sau comitetul de nominalizare, după caz, ia în considerare contribuția funcției de resurse umane, a funcției responsabile cu bugetarea și organizarea pregătirii profesionale, precum și a funcțiilor de control intern relevante, după caz.

Art. 677². — Instituțiile de credit trebuie să dispună de un proces de identificare a domeniilor în care este necesară pregătirea organului de conducere atât la nivel individual, cât și colectiv. Domeniile de activitate relevante și funcțiile interne, inclusiv funcțiile de control intern, trebuie implicate, după caz, în dezvoltarea conținutului programelor de inițiere și pregătire.

Art. 677³. — Politicile și procedurile privind inițierea și formarea, precum și planurile de pregătire trebuie actualizate permanent, ținând cont de schimbările cadrului de administrare, schimbările strategice, noile produse, precum și de alte schimbări relevante, cum ar fi modificările legislației aplicabile instituțiilor de credit sau evoluțiile pieței.

Art. 677⁴. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de un proces de evaluare pentru a analiza desfășurarea și calitatea procesului de inițiere și pregătire oferite și pentru a asigura conformarea cu politicile și procedurile privind inițierea și pregătirea.

SECȚIUNEA a 5-a

Diversitatea în componența organului de conducere. Obiectivele politicii privind promovarea diversității

Art. 677⁵. — (1) Instituțiile de credit și comitetele de nominalizare, în cazul în care acestea sunt înființate, trebuie să aibă în vedere o gamă largă de aptitudini și competențe atunci când recrutează membrii organului de conducere și, în acest sens, trebuie să stabilească și să implementeze o politică privind promovarea diversității în cadrul organului de conducere.

(2) Politica privind promovarea diversității trebuie să urmărească implicarea unui set larg de calități și aptitudini la recrutarea membrilor organului de conducere, pentru a obține o varietate de opinii și experiențe și pentru a facilita exprimarea unor opinii independente și un proces decizional solid în cadrul organului de conducere.

Art. 677⁶. — (1) Politica privind promovarea diversității trebuie să ia în considerare cel puțin aspecte precum educația și experiența profesională, genul, vârsta și, în mod particular pentru instituțiile de credit cu activitate pe plan internațional, proveniența geografică a membrilor organului de conducere.

(2) Politica privind promovarea diversității trebuie să includă un obiectiv pentru reprezentarea genului subreprezentat în cadrul organului de conducere.

(3) În cazul instituțiilor de credit semnificative, politica privind promovarea diversității trebuie să includă un obiectiv cantitativ pentru reprezentarea genului subreprezentat în cadrul organului de conducere. În acest sens, instituțiile de credit semnificative trebuie să determine numărul membrilor organului de conducere aparținând genului subreprezentat și să precizeze un interval de timp adecvat în care obiectivul vizat să fie îndeplinit, precum și modul în care urmează a fi îndeplinit. Obiectivul trebuie stabilit la nivel colectiv pentru întreg organul de conducere sau, în cazul în care numărul membrilor organului de conducere este suficient de mare, acesta poate fi stabilit în mod diferențiat, pentru conducerea superioară și pentru organul de conducere în funcția sa de supraveghere.

(4) În cazul instituțiilor de credit, altele decât cele semnificative și în mod deosebit în cazul celor al căror organ de conducere este compus din mai puțin de 5 membri, poate fi utilizat un obiectiv calitativ.

Art. 677⁷. — La stabilirea obiectivelor pe care le includ în politica privind promovarea diversității, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare rezultatele studiilor de evaluare comparativă privind diversitatea, în măsura în care sunt publicate de Banca Națională a României, Autoritatea Bancară Europeană, organisme sau organizații internaționale relevante.

Art. 677⁸. — (1) Instituțiile de credit semnificative trebuie să documenteze, ca parte a analizei anuale a componentei organului de conducere, măsura în care au fost respectate obiectivele și țintele stabilite în privința promovării diversității.

(2) În cazul în care nu s-a îndeplinit vreunul din obiectivele privind diversitatea, instituțiile de credit semnificative trebuie să cerceteze cauzele, să adopte măsurile necesare și să stabilească termenul pentru ducerea lor la îndeplinire, în scopul asigurării îndeplinirii obiectivelor privind diversitatea.

Art. 677⁹. — În scopul facilitării constituirii unei baze suficient de diversificate de candidați pentru funcțiile deținute în cadrul organului de conducere, instituțiile de credit trebuie să pună în aplicare o politică privind promovarea diversității în rândul personalului, care să includă aspecte legate de planificarea carierei personalului și măsuri pentru a asigura egalitatea de tratament și oportunități pentru angajații de diferite genuri.

SECȚIUNEA a 6-a

Politica privind adecvarea și cadrul de administrare a activității

6.1. Politica privind adecvarea

Art. 678⁰. — (1) În conformitate cu art. 11, politica privind adecvarea trebuie să fie conformă cu cadrul general de administrare a activității al instituției de credit, cultura corporativă și apetitul la risc, iar procesele prevăzute în politica privind adecvarea trebuie să funcționeze în conformitate cu obiectivele enunțate de aceasta și cu dispozițiile prezentei secțiuni.

(2) În sensul alin. (1), fără a aduce atingere competențelor adunării generale a acționarilor în ceea ce privește aprobarea unei asemenea politici stabilite prin actul constitutiv, organul de conducere trebuie să adopte și să mențină o politică privind evaluarea adecvării membrilor săi.

Art. 678¹. — Politica privind adecvarea trebuie să includă sau să conțină o trimitere la politica privind promovarea diversității, pentru a asigura faptul că diversitatea este luată în considerare, la recrutarea unor membri noi.

Art. 678². — (1) Orice modificări ale politicii privind adecvarea se aprobă de către organul de conducere, fără a aduce atingere competențelor adunării generale a acționarilor în ceea ce privește aprobarea unor astfel de modificări stabilite prin actul constitutiv.

(2) Instituțiile de credit păstrează documentația referitoare la adoptarea politicii privind adecvarea, precum și orice modificări ale acesteia cum ar fi, de exemplu, mențiunile înscrise în procesele verbale ale ședințelor relevante.

Art. 67⁸³. — (1) Politica privind adecvarea trebuie să fie clară, bine documentată și transparentă pentru întreg personalul din cadrul instituțiilor de credit.

(2) La elaborarea politicii privind adecvarea, organul de conducere poate solicita și lua în considerare contribuțiile comitetelor, în special pe cele ale comitetului de nominalizare, dar și ale altor funcții interne, precum funcțiile juridice, de resurse umane sau de control intern.

Art. 67⁸⁴. — (1) Funcțiile de control intern trebuie să contribuie în mod efectiv la elaborarea politicii privind adecvarea potrivit rolurilor fiecăreia.

(2) În sensul alin. (1), funcția de conformitate trebuie să analizeze modul în care politica privind adecvarea respectă prevederile cadrului legal și de reglementare aplicabil, politicile și procedurile interne și trebuie să raporteze organului de conducere toate riscurile de conformitate și toate aspectele de neconformitate identificate.

Art. 67⁸⁵. — Politica privind adecvarea trebuie să cuprindă principiile privind selecția, monitorizarea și planificarea succedării membrilor organului de conducere, precum și cele aplicabile pentru reînnoirea mandatului membrilor existenți, stabilind cel puțin următoarele:

a) procesul de selecție, de numire, de reînnoire a mandatului și de planificare a succedării membrilor organului de conducere, precum și procedura internă aplicabilă pentru evaluarea adecvării unui membru, inclusiv funcția internă responsabilă pentru acordarea sprijinului de specialitate în vederea derulării procesului de evaluare, cum ar fi, de exemplu, funcția de resurse umane;

b) criteriile utilizate în evaluare, care trebuie să includă criteriile de adecvare prevăzute la art. 67¹⁹—67⁶⁴;

c) modul în care, în cadrul procesului de selecție, trebuie să se țină seama de politica privind promovarea diversității pentru membrii organului de conducere al instituțiilor de credit semnificative și de obiectivul referitor la genul subreprezentat în cadrul organului de conducere;

d) canalul de comunicare cu Banca Națională a României; și

e) modul în care evaluarea trebuie documentată.

Art. 67⁸⁶. — Instituțiile de credit trebuie să includă în politica privind adecvarea și procesele de selecție și numire a persoanelor care dețin funcții-cheie.

Art. 67⁸⁷. — (1) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere și comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta a fost înființat, trebuie să monitorizeze eficacitatea politicii privind adecvarea și să revizuiască conținutul său și punerea sa în aplicare.

(2) Atunci când consideră necesar, organul de conducere în funcția sa de supraveghere modifică politica privind adecvarea ținând seama de recomandările făcute de comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta fost înființat, și de funcția de audit intern.

6.2. Politica privind adecvarea în contextul grupului

Art. 67⁸⁸. — (1) Pentru scopurile art. 301, art. 304 și ale art. 306 alin. (2)—(4), instituția de credit consolidantă, persoană juridică română, se asigură că la nivel de grup este aplicată o politică privind adecvarea tuturor membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie și că aceasta este respectată de către toate filialele care fac parte din același perimetru de consolidare prudentțială, inclusiv cele care nu sunt incluse în sfera de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și

completările ulterioare sau a legislațiilor din alte state membre care au transpus Directiva 36/2013/UE.

(2) Politica prevăzută la alin. (1) trebuie să fie adaptată la specificul instituțiilor care fac parte din grup și al filialelor care fac parte din perimetrul de consolidare prudentțială, dar care nu sunt incluse în sfera de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare sau a legislațiilor din alte state membre care au transpus Directiva 36/2013/UE.

(3) În vederea evaluării adecvării, organele sau funcțiile responsabile din cadrul instituției de credit consolidante și din cadrul filialelor acesteia trebuie să interacționeze și să facă schimb de informații, după caz.

Art. 67⁸⁹. — Instituția de credit consolidantă, persoană juridică română, se asigură că evaluarea privind adecvarea tuturor membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie este conformă cu toate cerințele specifice aplicabile în oricare din jurisdicțiile relevante. În acest sens, pentru entitățile care fac parte dintr-un grup care desfășoară activitate în unul sau mai multe state membre, instituția de credit consolidantă se asigură că politica privind adecvarea la nivel de grup ia în considerare diferențele dintre legislațiile naționale ale statelor membre și cerințele specifice aplicabile fiecărei jurisdicții.

Art. 67⁹⁰. — Instituția de credit consolidantă, persoană juridică română, se asigură că filialele înființate în state terțe care fac parte din perimetrul de consolidare prudentțială au implementat în mod consecvent cerințele în materie prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și de prezentul regulament, în măsura în care nu contravin cerințelor legislației statului terț.

Art. 67⁹¹. — (1) Cerințele privind adecvarea membrilor organului de conducere prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și de prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit persoane juridice române, indiferent dacă acestea sunt filiale ale unei instituții-mamă dintr-un stat terț.

(2) În cazul în care o instituție de credit, persoană juridică română, filială a unei instituții-mamă dintr-un stat terț, este o instituție de credit consolidantă, în perimetrul de consolidare prudentțială nu sunt incluse instituția-mamă situată în statul terț și nici alte filiale directe ale acesteia.

(3) Instituția de credit consolidantă, persoană juridică română, se asigură că politica la nivel de grup a instituției-mamă dintr-un stat terț este avută în vedere în cadrul propriei sale politici numai în măsura în care aceasta nu contravine cerințelor prevăzute în legislația aplicabilă în materie, inclusiv în prezentul regulament.

Art. 67⁹². — Organul de conducere al filialelor care fac obiectul cerințelor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și ale prezentului regulament adoptă și pune în aplicare o politică de adecvare la nivel individual, care trebuie să fie în concordanță cu politicile stabilite la nivel consolidat sau subconsolidat, astfel încât să asigure conformitatea cu toate cerințele specifice aplicabile.

6.3. Componenta organului de conducere, numirea și succedarea membrilor

Art. 67⁹³. — (1) Organul de conducere al instituțiilor de credit trebuie să aibă un număr suficient de membri și o componentă adecvată și să fie numit pentru o perioadă de timp corespunzătoare.

(2) Nominalizările pentru reînnoirea unui mandat trebuie să aibă loc numai după analizarea rezultatului evaluării performanței membrului organului de conducere din ultimul său mandat.

Art. 67⁹⁴. — (1) Toți membrii organului de conducere trebuie să îndeplinească cerințele privind adecvarea.

(2) Organul de conducere identifică și selectează membri calificați și cu experiență, realizează planificarea adecvată a succedării membrilor în cadrul său și se asigură că aceasta este în concordanță cu toate cerințele legale privind componența, numirea sau succedarea în cadrul organului de conducere.

Art. 67⁹⁵. — Fără a aduce atingere competențelor adunării generale a acționarilor privind numirea membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere, organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta este înființat, atunci când recrutează membri ai organului de conducere, trebuie să contribuie în mod activ la selectarea candidaților pentru funcțiile vacante din cadrul organului de conducere în colaborare cu funcția de resurse umane și, în acest sens, trebuie:

a) să pregătească o descriere a rolurilor și a competențelor necesare pentru o anumită numire;

b) să evalueze adecvarea echilibrului între cunoștințe, aptitudini și experiență la nivelul întregului organ de conducere;

c) să evalueze timpul alocat preconizat; și

d) să ia în considerare obiectivele politicii privind promovarea diversității.

Art. 67⁹⁶. — (1) Decizia de recrutare adoptată de organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau de comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta este înființat trebuie să țină seama, în măsura în care este posibil, de o listă scurtă, care conține o preselectie a candidaților considerați adecvați și care ia în considerare obiectivele stabilite în politica privind promovarea diversității și cerințele prevăzute în secțiunea a 5-a din prezentul capitol. Decizia de recrutare trebuie să ia în considerare faptul că o componentă a organului de conducere mai diversificată favorizează o dezbateră constructivă și discuții bazate pe puncte de vedere diferite.

(2) Instituțiile de credit nu trebuie să recruteze membri ai organului de conducere exclusiv în scopul îmbunătățirii diversității organului de conducere, în detrimentul funcționării și adecvării membrilor organului de conducere la nivel colectiv sau la nivel individual.

Art. 67⁹⁷. — Fiecare membru al organului de conducere trebuie să cunoască cultura, valorile, comportamentul și strategia specifice instituției de credit și organului său de conducere.

Art. 67⁹⁸. — (1) Organul de conducere al instituției de credit, atunci când stabilește un plan de succedare pentru membrii săi, trebuie să asigure continuitatea luării deciziilor și să prevină, acolo unde este posibil, situația în care un număr mare de membri sau toți membrii organului de conducere să fie înlocuiți simultan.

(2) Planificarea succedării trebuie să conțină planurile, politicile și procesele instituției de credit pentru abordarea cazurilor de absență sau plecare bruscă ori neașteptată a membrilor organului de conducere, inclusiv orice măsuri provizorii relevante. Planificarea succedării trebuie să ia în considerare și obiectivele și țintele definite în politica privind promovarea diversității.

SECȚIUNEA a 7-a

Evaluarea adecvării de către instituțiile de credit

7.1. Cerințe comune pentru evaluarea adecvării, la nivel individual și colectiv, a membrilor organului de conducere

Art. 67⁹⁹. — (1) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, în cazul în care

acesta a fost înființat, efectuează evaluările privind adecvarea, la nivel individual și colectiv, a persoanelor propuse în calitate de membri ai organului de conducere înainte de numirea acestora, cu luarea în considerare a tuturor aspectelor relevante.

(2) În sensul alin. (1), organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, dacă acesta a fost înființat, poate solicita contribuția altor comitete, cum ar fi comitetul de administrare a riscurilor și comitetul de audit, precum și a altor funcții care pot fi considerate relevante, cum ar fi funcțiile de control intern, funcția de resurse umane sau funcția juridică. Organul de conducere în funcția sa de supraveghere este responsabil pentru stabilirea evaluărilor finale cu privire la adecvare.

(3) Atunci când persoanele propuse în calitate de membri ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere sunt numite de adunarea generală a acționarilor, organul de conducere în funcția sa de supraveghere furnizează acționarilor, înainte de ședință, informații relevante cu privire la rezultatele evaluării adecvării. Dacă este cazul, evaluarea trebuie să cuprindă diferite componente alternative ale organului de conducere care pot fi prezentate acționarilor.

Art. 67¹⁰⁰. — Instituțiile de credit iau în considerare riscurile, inclusiv riscul reputațional, care apar în cazul în care se identifică deficiențe care afectează adecvarea la nivel individual sau colectiv a membrilor organului de conducere.

Art. 67¹⁰¹. — (1) Prin excepție de la prevederile art. 67⁹⁹ alin. (1), în cazuri bine justificate, organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta a fost înființat, poate să efectueze evaluările privind adecvarea, la nivel individual și colectiv, a persoanelor propuse în calitate de membri ai organului de conducere în funcția sa de supraveghere de către acționari și numite în cadrul adunărilor generale ale acționarilor, după numirea acestora.

(2) În situația prevăzută la alin. (1), organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta a fost înființat evaluează adecvarea, la nivel individual și colectiv, a persoanelor propuse de acționari, în termen de cel mult o lună de zile de la numirea acestora de către adunarea generală a acționarilor.

(3) În situația în care, în urma evaluării persoanelor prevăzute la alin. (1), organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, în cazul în care acesta a fost înființat ajunge la concluzia că acestea nu sunt adecvate, informează persoanele respective și acționarii în legătură cu evaluarea efectuată și cu necesitatea de a numi alte persoane în calitate de membri ai organului de conducere.

(4) Evaluarea prevăzută la alin. (1) se efectuează înainte de evaluarea și aprobarea persoanelor respective de către Banca Națională a României.

Art. 67¹⁰². — (1) Instituțiile de credit se asigură că acționarii sunt pe deplin informați cu privire la obligația îndeplinirii, în permanență, de către membrii organului de conducere, a cerințelor de adecvare la nivel atât individual, cât și colectiv.

(2) Informațiile furnizate acționarilor cu privire la adecvarea organului de conducere și a membrilor săi trebuie să permită acționarilor să ia decizii în cunoștință de cauză și să remedieze orice deficiențe cu privire la componența organului de conducere sau la membrii săi.

Art. 67¹⁰³. — (1) Instituțiile de credit iau în considerare rezultatele evaluării adecvării la nivel individual a membrilor organului de conducere atunci când evaluează adecvarea la nivel colectiv a organului de conducere.

(2) Instituțiile de credit iau în considerare rezultatele evaluării adecvării la nivel colectiv a organului de conducere atunci când evaluează adecvarea la nivel individual a membrilor organului de conducere.

Art. 67¹⁰⁴. — Identificarea unor deficiențe în procesul de evaluare a organului de conducere, în ansamblul său, sau a comitetelor acestuia, nu conduce implicit la concluzia că o anumită persoană propusă în calitate de membru al organului de conducere nu este considerată adecvată.

Art. 67¹⁰⁵. — Instituțiile de credit documentează rezultatele evaluării adecvării și, în special, deficiențele identificate între adecvarea necesară și cea reală la nivel individual și colectiv, precum și măsurile avute în vedere pentru înlăturarea acestora.

Art. 67¹⁰⁶. — Instituțiile de credit transmit Băncii Naționale a României rezultatul evaluării adecvării persoanelor propuse spre aprobare în calitate de noi membri ai organului de conducere, precum și al evaluării adecvării la nivel colectiv a organului de conducere, în conformitate cu dispozițiile art. 67¹³⁰—67¹³⁸, împreună cu documentația și informațiile prevăzute în anexa nr. 8 la prezentul regulament.

Art. 67¹⁰⁷. — (1) La cererea Băncii Naționale a României, în scopul evaluării adecvării membrilor organului de conducere, la nivel individual sau colectiv, instituțiile de credit furnizează informații necesare suplimentare.

(2) În cazul reînnoirii unui mandat, informațiile solicitate de Banca Națională a României se pot referi doar la modificările relevante.

7.2. Evaluarea adecvării, la nivel individual, a membrilor organului de conducere

Art. 67¹⁰⁸. — Instituțiile de credit solicită membrilor organului de conducere să demonstreze că sunt adecvați prin furnizarea cel puțin a documentelor solicitate de Banca Națională a României în conformitate cu dispozițiile art. 67¹³⁰—67¹³⁸ și a informațiilor prevăzute în anexa nr. 8 la prezentul regulament.

Art. 67¹⁰⁹. — La efectuarea evaluării adecvării, la nivel individual, a membrilor organului de conducere, instituțiile de credit trebuie:

a) să colecteze informații cu privire la adecvarea persoanei evaluate prin diverse canale și instrumente (cum ar fi diplome și certificate, scrisori de recomandare, CV, interviuri, chestionare);

b) să colecteze informații despre reputația, integritatea, onestitatea și gândirea independentă a persoanei evaluate;

c) să solicite persoanei evaluate să verifice dacă informațiile furnizate sunt corecte și să facă dovada acestora, dacă apreciază ca fiind necesar;

d) să solicite persoanei evaluate să declare orice conflict de interese, actual sau potențial;

e) să depună toate eforturile rezonabile pentru a valida corectitudinea informațiilor furnizate de persoana evaluată;

f) să discute rezultatele evaluării în cadrul organului de conducere în funcția sa de supraveghere sau în cadrul comitetului de nominalizare, dacă acesta a fost înființat; și

g) dacă este necesar, să adopte măsuri de remediere pentru a asigura adecvarea, la nivel individual, a membrilor organului de conducere în conformitate cu art. 67¹²⁵—67¹²⁹.

Art. 67¹¹⁰. — În cazul în care există o situație care generează îngrijorări cu privire la adecvarea, la nivel individual, a membrilor organului de conducere, instituțiile de credit realizează o evaluare a modului în care acestea afectează adecvarea persoanei respective.

Art. 67¹¹¹. — Instituțiile de credit trebuie să documenteze descrierea funcției pentru care efectuează evaluarea adecvării, inclusiv a rolului pe care respectiva funcție îl are în cadrul instituției de credit și să prezinte rezultatele evaluării adecvării în funcție de următoarele criterii:

a) alocarea unui timp suficient;

b) conformarea membrilor organului de conducere care dețin mandate într-o instituție de credit semnificativă cu cerința de limitare a numărului de mandate deținute simultan, în temeiul art. 108¹ alin. (21) din Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

c) cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate;

d) reputație, onestitate și integritate; și

e) gândire independentă.

7.3. Evaluarea adecvării, la nivel colectiv, a organului de conducere

Art. 67¹¹². — (1) La evaluarea adecvării, la nivel colectiv, a organului de conducere, instituțiile de credit evaluează separat componența conducerii superioare și componența organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

(2) În sensul alin. (1), evaluarea adecvării la nivel colectiv se realizează printr-o comparație între componența actuală a organului de conducere, cunoștințele, aptitudinile și experiența actuale ale acestuia, la nivel colectiv, și cerințele cu privire la adecvare astfel cum sunt prevăzute la art. 108 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și potrivit prezentului regulament.

Art. 67¹¹³. — Instituțiile de credit realizează evaluarea adecvării la nivel colectiv a organului de conducere, utilizând oricare dintre următoarele:

a) modelul matricei de adecvare, conform anexei nr. 9 din prezentul regulament, care poate fi adaptat în funcție de criteriile de proporționalitate prevăzute la art. 67²—67⁴.

b) propria metodologie elaborată în concordanță cu criteriile prevăzute în prezentul capitol.

Art. 67¹¹⁴. — Cu ocazia fiecărei evaluări a adecvării, la nivel individual, a membrilor organului de conducere, instituțiile de credit realizează, concomitent, și evaluarea adecvării la nivel colectiv a organului de conducere în conformitate cu art. 67⁴⁰—67⁴⁴, precum și dacă, la nivel global, componența comitetelor organului de conducere în funcția sa de supraveghere este adecvată. În mod deosebit, instituțiile de credit trebuie să evalueze în ce măsură cunoștințele, aptitudinile și experiența persoanei evaluate contribuie la adecvarea la nivel colectiv a organului de conducere.

7.4. Monitorizarea continuă și reevaluarea adecvării, la nivel individual și colectiv, a membrilor organului de conducere

Art. 67¹¹⁵. — (1) Instituțiile de credit monitorizează în permanență adecvarea, la nivel individual și colectiv, a membrilor organului de conducere, urmărind ca fiecare dintre membrii organului de conducere, precum și organul de conducere, la nivel colectiv, să își mențină adecvarea.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit iau în considerare performanța individuală și colectivă, orice situație sau eveniment relevant care a determinat o reevaluare, precum și impactul pe care situația sau evenimentul respectiv îl are asupra adecvării actuale sau necesare.

Art. 67¹¹⁶. — La reevaluarea performanței individuale și colective a membrilor organului de conducere, membrii organului de conducere în funcția sa de supraveghere sau ai comitetului de nominalizare, dacă acesta a fost înființat, trebuie să aibă în vedere cel puțin următoarele:

a) eficiența proceselor de lucru ale organului de conducere, inclusiv eficiența fluxurilor de informații și a liniilor de raportare către organul de conducere, ținând seama de contribuțiile funcțiilor de control intern, inclusiv de orice acțiuni de monitorizare sau recomandări formulate de aceste funcții;

b) administrarea eficace și prudentă a instituției de credit, inclusiv dacă organul de conducere a acționat astfel încât să urmărească interesele instituției de credit;

c) capacitatea organului de conducere de a se concentra asupra aspectelor importante din punct de vedere strategic;

d) caracterul adecvat al numărului de reuniuni ținute, gradul de participare, alocarea unui timp suficient și intensitatea implicării membrilor organului de conducere în timpul desfășurării reuniunilor;

e) orice modificare a componenței organului de conducere și orice deficiențe în ceea ce privește adecvarea la nivel individual sau colectiv, ținând cont de modelul de afaceri și strategia privind administrarea riscurilor ale instituției de credit, precum și de modificările acestora;

f) obiectivele de performanță stabilite pentru instituția de credit și organul de conducere;

g) gândirea independentă a membrilor organului de conducere, inclusiv cerința ca procesul de luare a deciziilor să nu fie dominat de un membru al organului de conducere sau de un grup redus de membri ai organului de conducere, precum și conformarea membrilor organului de conducere cu politica privind conflictul de interese;

h) măsura în care componența organului de conducere îndeplinește obiectivele stabilite în politica privind promovarea diversității, în conformitate cu secțiunea a 5-a a prezentului capitol;

i) orice evenimente care pot avea un impact semnificativ asupra adecvării, la nivel individual sau colectiv, a membrilor organului de conducere, inclusiv modificări ale modelului de afaceri, ale strategiilor sau organizării instituției de credit.

Art. 67¹¹⁷. — (1) Instituțiile de credit efectuează reevaluarea adecvării cel puțin anual.

(2) Instituțiile de credit documentează rezultatele reevaluării periodice.

(3) În cazul în care o reevaluare este declanșată de survenirea unui anumit eveniment, instituțiile de credit pot acorda o atenție deosebită reevaluării adecvării din perspectiva evenimentului care a declanșat reevaluarea.

Art. 67¹¹⁸. — (1) Rezultatul reevaluării, motivele declanșării reevaluării, precum și orice recomandare cu privire la deficiențele identificate sunt documentate și prezentate organului de conducere.

(2) Organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau comitetul de nominalizare, dacă acesta a fost înființat, prezintă organului de conducere rezultatul reevaluării adecvării la nivel colectiv a organului de conducere, inclusiv în cazurile în care nu recomandă modificări în componența organului de conducere sau alte măsuri. Atunci când sunt formulate recomandări, acestea pot avea în vedere cursuri de formare, modificarea proceselor, măsuri de atenuare a conflictelor de interese, numirea de membri suplimentari având competențe specifice și înlocuirea membrilor organului de conducere.

(3) Conducerea superioară ia act de cele prezentate potrivit alin. (1) și (2) și decide cu privire la recomandările formulate de organul de conducere în funcția sa de supraveghere sau, după caz, de comitetul de nominalizare, cu excepția recomandărilor care vizează numirea și înlocuirea membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere. În cazul în care nu adoptă recomandările respective, conducerea superioară motivează neadoptarea acestora.

Art. 67¹¹⁹. — (1) Instituțiile de credit informează de îndată Banca Națională a României cu privire la reevaluările determinate de modificările semnificative apărute.

(2) Instituțiile de credit informează Banca Națională a României, cel puțin anual, cu privire la orice reevaluare a adecvării la nivel colectiv.

Art. 67¹²⁰. — Instituțiile de credit au obligația să notifice, în scris, Băncii Naționale a României, de îndată ce iau cunoștință, orice informație reală și importantă care ar putea afecta negativ adecvarea unui membru al organului de conducere.

Art. 67¹²¹. — (1) Instituțiile de credit documentează fiecare reevaluare, inclusiv rezultatul acesteia, precum și orice măsuri luate ca urmare a reevaluării.

(2) Instituțiile de credit sunt obligate să pună la dispoziția Băncii Naționale a României documentația care atestă reevaluarea, în termen de 10 zile lucrătoare de la data realizării acesteia.

Art. 67¹²². — În cazul în care, ca urmare a unei reevaluări, organul de conducere constată că un membru al organului de conducere sau organul de conducere, la nivel colectiv, nu este adecvat, instituția de credit în cauză informează, de îndată, Banca Națională a României, inclusiv cu privire la măsurile propuse sau adoptate de aceasta pentru remediarea situației.

7.5. Evaluarea de către instituțiile de credit a adecvării persoanelor care dețin funcții-cheie

Art. 67¹²³. — (1) Instituțiile de credit desemnează o funcție responsabilă cu efectuarea evaluării adecvării persoanelor care dețin funcții-cheie. În acest sens pot fi avute în vedere prevederile art. 67⁹⁹, precum și orice alte funcții relevante potrivit organizării interne a instituțiilor de credit.

(2) Funcția din cadrul instituției de credit prevăzută la alin. (1) efectuează evaluarea adecvării persoanelor propuse în calitate de persoane care dețin funcții-cheie înainte de numirea acestora și transmite rezultatele evaluării funcției însărcinate cu numirea acestor persoane și organului de conducere.

(3) În vederea efectuării evaluării adecvării de către Banca Națională a României, instituția de credit informează Banca Națională a României cu privire la rezultatul evaluării persoanelor care dețin funcții-cheie.

Art. 67¹²⁴. — (1) În cazul în care din evaluarea efectuată la nivelul instituției de credit se constată că persoana propusă în calitate de persoană care deține funcții-cheie nu este adecvată, instituția de credit nu va proceda la numirea persoanei în cauză.

(2) În cazul în care din evaluarea efectuată la nivelul instituției de credit se constată că persoana propusă în calitate de persoană care deține funcții-cheie este adecvată, instituția de credit procedează la numirea persoanei în cauză și dispune măsurile necesare pentru a permite înlocuirea din funcție a persoanei respective dacă aceasta nu este considerată adecvată în urma evaluării efectuate de Banca Națională a României. Astfel de măsuri pot include, printre altele, stabilirea unei perioade de probă și/sau includerea unei condiții suspensive în contractul de muncă încheiat între instituția de credit și persoana în cauză.

7.6. Măsuri de remediere aflate la dispoziția instituțiilor de credit

Art. 67¹²⁵. — (1) Fără a aduce atingere competențelor adunării generale a acționarilor privind numirea membrilor organului de conducere în funcția sa de supraveghere, în cazul în care, ca urmare a unei evaluări sau a unei reevaluări efectuate la nivelul instituției de credit se constată că o persoană nu este adecvată pentru a deține calitatea de membru al organului de conducere sau de persoană care deține funcții-cheie:

a) în cazul evaluărilor, persoana în cauză nu trebuie să fie numită, iar în situația prevăzută la art. 67¹⁰¹ alin. (3) trebuie să se procedeze la numirea altei persoane;

b) în cazul reevaluărilor, trebuie să se procedeze la înlocuirea persoanei în cauză.

(2) Atunci când evaluarea sau reevaluarea adecvării efectuate de către instituția de credit identifică deficiențe minore în îndeplinirea cerinței privind cunoștințele, aptitudinile și experiența persoanelor evaluate sau reevaluate, instituția de credit adoptă cu promptitudine măsuri de remediere adecvate în vederea înlăturării deficiențelor.

(3) Dispozițiile alin. (2) nu se aplică în cazul în care deficiențele identificate privesc criteriile relevante pentru evaluarea reputației, onestității și integrității.

Art. 67¹²⁶. — În cazul în care din evaluarea sau reevaluarea de către o instituție de credit se constată că organul de conducere nu este adecvat la nivel colectiv, instituția de credit în cauză adoptă, de îndată, măsurile de remediere necesare.

Art. 67¹²⁷. — (1) Atunci când o instituție de credit adoptă măsuri de remediere, acestea iau în considerare situația specifică și deficiențele particulare ale membrilor organului de conducere, la nivel atât individual, cât și colectiv.

(2) În contextul evaluării unei persoane propuse pentru a deține calitatea de membru al organului de conducere sau de persoană care deține funcții-cheie, instituțiile de credit se asigură că deficiențele identificate sunt înlăturate anterior aprobării acestora de către Banca Națională a României.

Art. 67¹²⁸. — Cu titlu exemplificativ, măsurile de remediere adoptate de către instituția de credit pot include:

a) ajustarea alocării responsabilităților între membrii organului de conducere;

b) înlocuirea anumitor membri sau recrutarea unor membri suplimentari;

c) aplicarea unor măsuri pentru atenuarea conflictelor de interese potrivit art. 67⁵⁷ și art. 67⁵⁸ alin. (2);

d) pregătirea unuia sau mai multor membri ai organului de conducere, în vederea asigurării adecvării organului de conducere, la nivel individual și colectiv.

Art. 67¹²⁹. — Instituțiile de credit informează de îndată Banca Națională a României cu privire la orice deficiențe semnificative identificate în legătură cu oricare dintre membrii organului de conducere, cu organul de conducere la nivel colectiv și cu persoanele care dețin funcții-cheie. Informațiile trebuie să includă măsurile adoptate sau avute în vedere pentru remedierea deficiențelor respective și termenele de punere în aplicare a acestora.

SECȚIUNEA a 8-a

Evaluarea adecvării de către Banca Națională a României

8.1. Dispoziții procedurale privind evaluarea adecvării

Art. 67¹³⁰. — (1) Fiecare membru al organului de conducere și fiecare persoană care deține o funcție-cheie într-o instituție de credit trebuie să fie aprobată de Banca Națională a României înainte de începerea exercitării responsabilităților.

(2) Orice persoană nou numită ca membru al organului de conducere sau într-o funcție-cheie, precum și organul de conducere al instituției de credit, la nivel colectiv, sunt supuse evaluării de către Banca Națională a României.

(3) În situațiile prevăzute la art. 67⁵ alin. (2) lit. b) pct. ii) și 67¹² lit. b) pct. ii), Banca Națională a României reevaluează membrii organului de conducere. Instituțiile de credit informează de îndată Banca Națională a României în legătură cu rezultatele reevaluărilor realizate potrivit art. 67⁵ alin. (2) lit. b) pct. ii) și 67¹² lit. b) pct. ii).

Art. 67¹³¹. — (1) Instituțiile de credit informează de îndată Banca Națională a României atunci când oricare dintre funcțiile din cadrul organului de conducere pentru care a fost acordată aprobarea de către aceasta devine vacantă, indicând și motivele pentru care funcția a devenit vacantă.

(2) În vederea aprobării membrilor organului de conducere, instituțiile de credit depun la Banca Națională a României o cerere însoțită de documentația și informațiile prevăzute în anexa nr. 8 la prezentul regulament, în termen de cel mult 14 zile lucrătoare de la data la care a fost numită persoana respectivă.

(3) În vederea aprobării persoanelor care dețin funcții-cheie, instituțiile de credit depun la Banca Națională a României o cerere, însoțită de documentația și informațiile prevăzute în anexa nr. 8 la prezentul regulament, cu excepția celor prevăzute

la partea A pct. IV și partea B pct. III și IV 4 din anexa nr. 8 la prezentul regulament, în termen de cel mult 14 zile lucrătoare de la data la care a fost numită persoana respectivă.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (2), în situațiile prevăzute la art. 67¹⁰¹ instituțiile de credit depun la Banca Națională a României o cerere însoțită de documentația și informațiile prevăzute în anexa nr. 8 la prezentul regulament, în termen de cel mult 14 zile lucrătoare de la data realizării evaluării de către acestea.

Art. 67¹³². — (1) Banca Națională a României adoptă decizia cu privire la aprobarea persoanelor prevăzute la art. 67¹³⁰ alin. (1) în termen de cel mult 4 luni de la data depunerii cererii prevăzute la art. 67¹³¹ alin. (2) și (3), însoțită de toate informațiile și documentația prevăzute potrivit art. 67¹³¹ alin. (2) și (3).

(2) Banca Națională a României poate solicita în scris instituției de credit orice informații sau documente suplimentare celor prevăzute potrivit art. 67¹³¹ alin. (2) și (3), dacă acestea sunt considerate necesare pentru realizarea evaluării.

(3) Instituția de credit trebuie să transmită informațiile și documentele solicitate în termen de cel mult o lună de la data comunicării solicitării Băncii Naționale a României. Până la data transmiterii informațiilor și documentelor solicitate, termenul prevăzut la alin. (1) se suspendă fără ca termenul în care Banca Națională a României adoptă decizia privind aprobarea să poată depăși 6 luni de la data depunerii cererii însoțite de toate informațiile și documentația prevăzute potrivit art. 67¹³¹ alin. (2) și (3).

(4) Instituția de credit poate furniza din proprie inițiativă orice alte informații și/sau documente considerate relevante, ulterior depunerii cererii de aprobare, însă acestea trebuie să fie prezentate cel târziu cu o lună anterior datei expirării termenului prevăzut la alin. (1) în care Banca Națională a României trebuie să se pronunțe asupra cererii de aprobare.

Art. 67¹³³. — În cazul în care evaluarea adecvării membrilor organului de conducere este efectuată în contextul evaluării unei cereri de autorizare a unei instituții de credit, sunt aplicabile prevederile art. 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 67¹³⁴. — În scopul luării deciziei privind aprobarea, Banca Națională a României efectuează evaluarea adecvării persoanelor prevăzute la art. 67¹³⁰ alin. (1), analizând, pe baza documentelor, informațiilor și circumstanțelor relevante, măsura în care sunt respectate condițiile minime prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și în secțiunea a 3-a a prezentului capitol în ceea ce privește persoanele propuse.

Art. 67¹³⁵. — (1) Evaluarea adecvării, la nivel individual și la nivel colectiv, a persoanelor prevăzute la art. 67¹³⁰ alin. (1), este realizată de Banca Națională a României pe bază continuă, ca parte a activității curente de supraveghere.

(2) Banca Națională a României abordează cu promptitudine cazurile de neconformitate, luând măsurile care se impun.

(3) Banca Națională a României urmărește ca instituțiile de credit să realizeze reevaluările prevăzute la art. 67⁵—67¹⁵. În cazurile în care o reevaluare din partea Băncii Naționale a României este determinată de o reevaluare realizată de instituția de credit, Banca Națională a României are în vedere în mod deosebit circumstanțele care au determinat realizarea reevaluării de către instituția de credit.

(4) Banca Națională a României poate proceda la reevaluarea adecvării, la nivel individual și la nivel colectiv, a persoanelor prevăzute la art. 67¹³⁰ alin. (1), ori de câte ori sunt dezvăluite date sau dovezi noi semnificative, în cursul activității curente de supraveghere prudentțială a instituțiilor de credit.

Art. 67¹³⁶. — (1) Evaluarea adecvării persoanelor prevăzute la art. 67¹³⁰ alin. (1) se realizează inclusiv prin organizarea unor interviuri.

(2) Dacă este cazul, interviul poate fi utilizat și la reevaluarea adecvării unui membru al organului de conducere sau a unei persoane care deține funcții-cheie, atunci când apar date sau circumstanțe care pot pune la îndoială adecvarea persoanei.

Art. 67¹³⁷. — Banca Națională a României poate organiza întâlniri cu instituția de credit, respectiv cu unii sau cu toți membrii organului de conducere al acesteia sau cu persoane care dețin funcții-cheie, ori poate să participe ca observator la ședințele organului de conducere, cu scopul de a evalua funcționarea efectivă a acestuia. Frecvența acestor ședințe este stabilită conform unei abordări bazate pe riscuri.

Art. 67¹³⁸. — Încălcarea unei cerințe prudențiale sau a unei alte cerințe prevăzute de cadrul de reglementare de către o instituție de credit poate, în anumite circumstanțe, să susțină o constatare a Băncii Naționale a României că o persoană nu mai este adecvată, cum ar fi situația în care Banca Națională a României constată, în exercitarea atribuțiilor de supraveghere, că o persoană aflată în exercițiul funcției sale nu a luat măsurile care ar fi trebuit luate în mod rezonabil de o persoană aflată în respectiva funcție de conducere pentru a împiedica, a remedia sau a face să înceteze încălcarea respectivelor cerințe.

8.2. Decizii ale Băncii Naționale a României

Art. 67¹³⁹. — (1) Banca Națională a României poate respinge o cerere de aprobare a unei persoane numite ca membru al organului de conducere al unei instituții de credit sau într-o funcție-cheie dacă nu sunt îndeplinite cerințele de adecvare a calității acestora, prevăzute de lege și de prezentul regulament, ori dacă informațiile furnizate sunt incomplete sau insuficiente.

(2) Hotărârea Băncii Naționale a României cu privire la aprobarea sau respingerea unei cereri înaintate potrivit art. 67¹³¹ alin. (2) va fi comunicată în scris instituției de credit solicitante, împreună cu motivele care au stat la baza acesteia, în cazul respingerii cererii.

Art. 67¹⁴⁰. — (1) Banca Națională a României, luând în considerare măsurile de remediere adoptate de către instituția de credit, conform art. 67¹²⁵ alin. (2) sau art. 67¹²⁶, poate lua, în urma evaluărilor și reevaluărilor realizate potrivit dispozițiilor prezentei secțiuni, una sau mai multe dintre măsurile pe care le consideră adecvate pentru remedierea deficiențelor identificate, stabilind un calendar pentru punerea în aplicare a acestor măsuri.

(2) Cu titlu exemplificativ, Banca Națională a României poate:

a) să adreseze instituției de credit solicitarea de a organiza o pregătire specifică pentru unul sau mai mulți membri ai organului de conducere sau pentru întreg organul de conducere;

b) să adreseze instituției de credit solicitarea de a proceda la realocarea repartizării sarcinilor între membrii organului de conducere;

c) să adreseze instituției de credit solicitarea de a înlocui unul sau mai mulți membri ai organului de conducere;

d) să adreseze instituției de credit solicitarea de a opera modificări în componența organului de conducere pentru a asigura adecvarea membrilor organului de conducere, precum și adecvarea organului de conducere, în ansamblul său;

e) să retragă aprobarea acordată unui membru al organului de conducere și, după caz, să impună alte măsuri, sancțiuni și măsuri sancționatoare, conform art. 226 și art. 229 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv retragerea autorizației de funcționare a instituției de credit, în conformitate cu art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului,

aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 67¹⁴¹. — Prevederile art. 67¹⁴⁰ alin. (2) lit. a) și c) sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul evaluării și reevaluării adecvării persoanelor care dețin funcții-cheie.

8.3. Cooperarea Băncii Naționale a României cu celelalte autorități competente

Art. 67¹⁴². — (1) În aplicarea art. 186 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, Banca Națională a României furnizează altor autorități competente, la cererea acestora și cu respectarea legislației aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal, orice informații pe care le deține cu privire la un membru al organului de conducere sau o persoană care deține o funcție-cheie, în vederea efectuării evaluării adecvării.

(2) Furnizarea de informații se face cu includerea unei justificări a deciziei adoptate cu privire la adecvarea persoanei în cauză.

(3) Cu respectarea legislației aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal, Banca Națională a României solicită altor autorități competente informații pe care le dețin cu privire la membri ai organelor de conducere sau persoane care dețin funcții-cheie, în vederea efectuării evaluării adecvării.

Art. 67¹⁴³. — (1) Banca Națională a României poate solicita și lua în considerare rezultatele evaluării adecvării efectuate de alte autorități competente cu privire la membrii organului de conducere sau persoanele care dețin funcții-cheie, în aplicarea art. 37 alin. (3) și art. 188 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, cu respectarea legislației aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

(2) În cazul în care Banca Națională a României primește o solicitare referitoare la rezultatele unei evaluări realizate de Banca Națională a României în privința unor persoane, membre ale organului de conducere sau care dețin funcții-cheie, aceasta furnizează informațiile disponibile în cel mai scurt timp, cu respectarea legislației aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal, astfel încât autoritatea competentă solicitantă să se poată încadra în termenul pentru realizarea evaluării.

(3) Informațiile furnizate potrivit alin. (2) vor cuprinde: rezultatul evaluării realizate, orice deficiențe identificate, măsurile luate pentru asigurarea adecvării, responsabilitățile funcției pentru care a fost evaluată persoana și informații de bază relevante cu privire la mărimea, natura, amploarea și complexitatea instituției de credit.

Art. 67¹⁴⁴. — Banca Națională a României ține seama de informațiile existente în bazele de date ale Autorității Bancare Europene în ceea ce privește sancțiunile administrative aplicate în conformitate cu legislațiile naționale care au transpus prevederile art. 69 din Directiva 2013/36/UE, ca parte a procesului de evaluare a adecvării, prin identificarea eventualelor sancțiuni aplicate cel puțin în ultimii 5 ani față de instituțiile în care persoana evaluată a avut calitatea de membru al organului de conducere sau de persoană care deține o funcție-cheie, luând în considerare gravitatea faptei imputate și responsabilitatea persoanei evaluate în săvârșirea acesteia.

Art. 67¹⁴⁵. — (1) Dacă este cazul, cu respectarea legislației aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal, Banca Națională a României poate solicita informații de la alte autorități competente cu privire la persoana evaluată în privința adecvării, în cazul în care persoana în cauză nu a făcut obiectul evaluării privind adecvarea de către o altă autoritate

competentă, dar această autoritate competentă poate fi în măsură să furnizeze informații suplimentare, care se pot regăsi în certificate de cazier judiciar, cazier fiscal sau în documente echivalente acestora, sau orice alte informații care au fundamentat un eventual refuz al unei înregistrări sau autorizări.

(2) În cazul în care Banca Națională a României primește o solicitare similară celei prevăzute la alin. (1) din partea altei autorități competente, va da curs respectivei solicitări și va furniza informațiile relevante disponibile, cu respectarea legislației aplicabile în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

(3) În cazul în care informațiile furnizate de Banca Națională a României provin dintr-un alt stat membru, informațiile sunt divulgate doar cu acordul expres al autorităților care le-au comunicat și exclusiv în scopurile pentru care autoritățile respective și-au dat acordul.

Art. 67¹⁴⁶. — În cazul în care Banca Națională a României adoptă o decizie privind adecvarea unei persoane, care diferă de orice evaluare anterioară efectuată de o altă autoritate competentă, Banca Națională a României informează celelalte autorități competente cărora li s-au solicitat informații cu privire la rezultatul evaluării sale.

Art. 67¹⁴⁷. — La formularea unei solicitări de informații către alte autorități competente, Banca Națională a României comunică numele persoanei evaluate, împreună cu data nașterii, sau numele instituției și funcția pentru care persoana a fost deja evaluată, astfel încât să se asigure că informațiile vor privi persoana vizată.”

104. La titlul II, denumirea capitolului II se modifică și va avea următorul cuprins:

„CAPITOLUL II

Procesul intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri”

105. La titlul II capitolul II, denumirea secțiunii 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale privind procesul intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri”

106. Articolul 68 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 68. — (1) Procesul intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri al unei instituții de credit trebuie să reprezinte o componentă a procesului de conducere al instituției de credit și a culturii decizionale a acesteia.

(2) În cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri instituțiile de credit trebuie să realizeze:

a) identificarea, măsurarea, diminuarea și raportarea riscurilor la care instituția de credit este sau poate fi expusă, pentru calcularea și evaluarea continuă a necesităților de capital intern și lichiditate;

b) planificarea și menținerea surselor de capital intern și lichiditate necesare realizării adecvării capitalului și lichidității la profilul de risc al instituției de credit.”

107. După articolul 68 se introduc unsprezece noi articole, articolele 68¹—68¹¹, cu următorul cuprins:

„Art. 68¹. — (1) În sensul art. 68, instituțiile de credit trebuie să își dezvolte procese interne de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri, care să fie solide, eficiente și cuprinzătoare.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică de casa centrală a cooperativelor de credit atât la nivel individual, cât și la nivelul rețelei cooperatiste. Fiecare bancă cooperatistă dezvoltă procese interne de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri, în conformitate cu reglementările elaborate de casa centrală a cooperativelor de credit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să asigure că ICAAP și ILAAP sunt pe deplin documentate, sunt parte componentă a

proceselor de conducere ale instituțiilor de credit și sunt integrate în practicile generale de administrare a riscurilor și de administrare strategică, inclusiv în planificarea capitalului și a lichidității.

(4) Integrarea în practicile generale de administrare a riscurilor și de administrare strategică se realizează cel puțin prin utilizarea procesului intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri pentru:

a) procesul de planificare strategică la nivel de grup;

b) monitorizarea indicatorilor de adecvare a capitalului și lichidității în vederea identificării și evaluării potențialelor amenințări în timp util;

c) obținerea de concluzii practice și întreprinderea acțiunilor de prevenire;

d) realizarea alocării capitalului și lichidității;

e) asigurarea eficacității continue a cadrului privind apetitul la risc; și

f) procesul de luare a deciziilor.

(5) Instituțiile de credit trebuie să asigure că politicile, procesele, datele și modelele ce reprezintă ICAAP și ILAAP sunt proporționale cu natura, amploarea și complexitatea activităților instituției de credit.

(6) Instituțiile de credit trebuie să asigure caracterul adecvat al ICAAP și ILAAP, care să permită evaluarea și menținerea unui nivel adecvat de capital intern și lichiditate pentru a acoperi riscurile la care este expusă sau este susceptibil de a fi expusă instituția de credit și pentru a lua decizii (de exemplu, pentru alocarea capitalului în raport cu planul de afaceri), inclusiv în condiții de criză în conformitate cu cerințele de la art. 174—230.

(7) Referitor la cadrul și programul privind simulările de criză, instituțiile de credit trebuie să formalizeze interacțiunea dintre simulările de criză privind solvabilitatea și lichiditatea și, în special, dintre simulările de criză specifice ICAAP și ILAAP și rolul simulărilor de criză în sens invers. Totodată, instituțiile de credit trebuie să formalizeze modalitatea de utilizare și integrare a simulărilor de criză în cadrul de administrare și control al riscurilor.

(8) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că ICAAP și ILAAP acoperă în mod corespunzător succursalele deosebit de semnificative deținute și reflectă în mod adecvat expunerile acestora la riscuri, precum și capitalul și lichiditatea alocate pentru a acoperi aceste riscuri.

(9) Instituțiile de credit, deși nu sunt obligate să pregătească informații ICAAP sau ILAAP specifice succursalei care a trecut testul de succursală deosebit de semnificativă, trebuie să asigure alocarea în mod adecvat a capitalului și lichidității interne pentru expunerile la riscuri asumate prin intermediul unei astfel de succursale. Astfel, instituțiile de credit trebuie să se asigure că informațiile ICAAP și ILAAP, colectate în conformitate cu anexa nr. 10, acoperă în mod corespunzător succursalele deosebit de semnificative și reflectă în mod adecvat expunerile acestora la riscuri, precum și capitalul și lichiditatea alocate pentru a acoperi aceste riscuri.

(10) În sensul alin. (9), instituțiile de credit trebuie să se asigure că informațiile specifice succursalei deosebit de semnificative au în vedere cel puțin următoarele:

a) modelul și strategia de afaceri specifice succursalei deosebit de semnificative și poziția sa în modelul și strategia de afaceri ale instituției de credit;

b) cadrul de administrare a activității și de control al riscurilor specifice succursalei deosebit de semnificative și măsura în care succursala respectivă este integrată în cadrul de administrare și control al instituției de credit;

c) riscurile majore pentru capital, lichiditate și finanțare la care succursala deosebit de semnificativă este sau ar putea fi expusă și orice alte riscuri pentru viabilitatea instituției de credit care provin sau ar putea proveni din riscurile asumate de

instituția de credit prin intermediul sucursalei deosebit de semnificative;

d) mediul macroeconomic în care funcționează sucursala deosebit de semnificativă.

(11) În sensul prezentului articol, prin sucursale deosebit de semnificative se înțeleg acele sucursale care au fost desemnate astfel de către supraveghetorul consolidant și autoritățile competente de origine și gazdă, în conformitate cu prevederile Ghidului Autorității Bancare Europene privind supravegherea sucursalelor semnificative (EBA/GL/2017/14).

Art. 68². — În sensul art. 68¹ alin. (1), soliditatea ICAAP și ILAAP presupune:

a) să dispună de metodologii și ipoteze adecvate și coerente în privința riscurilor, care să se bazeze pe date empirice, solide, să utilizeze parametri robust calibrați și care să fie aplicate în egală măsură atât pentru măsurarea riscurilor, cât și pentru administrarea capitalului și a lichidității;

b) să asigure că nivelul de încredere este conform cu apetitul la risc și că ipotezele de diversificare internă reflectă modelul de afaceri și strategiile de risc;

c) să asigure că definiția și componența resurselor disponibile de capital intern și lichiditate, luate în considerare în cadrul ICAAP și ILAAP, sunt conforme cu riscurile măsurate și că acestea sunt eligibile pentru calculul fondurilor proprii și al rezervelor de lichiditate;

d) să asigure că distribuirea/alocarea resurselor disponibile de capital intern și lichiditate pe linii de activitate sau între entități juridice reflectă în mod adecvat riscul la care fiecare dintre acestea este expusă sau este susceptibilă de a fi expusă și să ia în considerare orice constrângeri legale sau operaționale cu privire la transferabilitatea acestor resurse.

Art. 68³. — În sensul art. 68¹ alin. (1), din punctul de vedere al eficacității ICAAP și ILAAP, instituțiile de credit trebuie:

a) să utilizeze ICAAP și ILAAP în procesul decizional și de administrare la toate nivelurile instituției de credit (ex.: stabilirea limitelor, măsurarea performanței).

b) să utilizeze ICAAP și ILAAP în procesul de administrare a riscurilor, a capitalului și a lichidității, formalizând și documentând interconexiunile cu cadrul privind apetitul la risc, administrarea riscurilor, administrarea capitalului, inclusiv strategiile anticipative de finanțare.

c) să dispună de politici, proceduri și instrumente pentru a facilita:

- (i) identificarea funcțiilor și/sau a comitetelor specializate responsabile pentru diferitele elemente ale ICAAP și ILAAP (ex.: modelarea și cuantificarea, auditul intern și validarea, monitorizarea și raportarea, escaladarea problemelor);
- (ii) planificarea capitalului și a lichidității: calcularea anticipativă a resurselor de capital și lichiditate, inclusiv în ipoteze de scenarii de criză, pe baza strategiei generale și a tranzacțiilor semnificative;
- (iii) alocarea și monitorizarea resurselor de capital și lichiditate pe linii de activitate și tipuri de risc;
- (iv) raportarea regulată și promptă a adecvării capitalului și lichidității către organul de conducere; frecvența raportării trebuie să fie corespunzătoare evoluției riscurilor și volumului de activitate, rezervelor interne existente și procesului decizional intern pentru a permite conducerii instituției să instituie măsuri de remediere înainte să fie pusă în pericol adecvarea capitalului și a lichidității;
- (v) luarea de măsuri de către organul de conducere atunci când a fost identificată posibilitatea ca strategia de afaceri și/sau tranzacțiile individuale semnificative să nu fie în concordanță cu ICAAP și ILAAP (ex.: aprobarea de către organul de conducere

a unei tranzacții semnificative în cazul în care tranzacția poate avea un impact considerabil asupra capitalului intern disponibil).

Art. 68⁴. — Organul de conducere trebuie să demonstreze un nivel corespunzător de angajament și cunoaștere a ICAAP și ILAAP și a rezultatelor acestora. În acest sens, organul de conducere aprobă cadrele și rezultatele ICAAP și ILAAP și rezultatele validării interne a acestora.

Art. 68⁵. — În sensul art. 68⁴, organul de conducere în funcția sa de supraveghere trebuie să redacteze și să semneze o declarație privind adecvarea capitalului, respectiv o declarație privind adecvarea lichidității, în care prezintă și explică principalele sale argumente privind adecvarea, susținute de informații relevante, inclusiv de rezultatele ICAAP și ILAAP.

Art. 68⁶. — Instituțiile de credit trebuie să raporteze periodic, cel puțin trimestrial, rezultatele ICAAP și ILAAP, inclusiv evoluția riscurilor semnificative și a indicatorilor-cheie, către organul de conducere.

Art. 68⁷. — (1) ICAAP și ILAAP trebuie să fie anticipative, această cerință fiind îndeplinită prin asigurarea coerenței acestora cu planurile de capital și lichiditate, strategia de afaceri și legătura acestora cu factorii macroeconomici.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să dezvolte o strategie de menținere a nivelurilor de capital, care să ia în considerare factori precum: previziunile cu privire la ritmul de creștere a creditului, sursele și utilizările de fonduri viitoare, politica de dividende și orice variație în cadrul unui ciclu economic a necesarului de fonduri proprii reglementat potrivit Regulamentului (UE) nr. 575/2013.

Art. 68⁸. — (1) ICAAP și ILAAP trebuie să fie revizuite periodic, cel puțin anual, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, iar rezultatele revizuirii trebuie evaluate, documentate și raportate către organul de conducere.

(2) Pentru scopurile alin. (1), instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și procese adecvate care să asigure în timp util ajustările necesare asupra ICAAP și ILAAP, ori de câte ori sunt identificate modificări semnificative ale activității sau structurii grupului.

Art. 68⁹. — (1) În sensul art. 68¹ alin. (1), din punctul de vedere al caracterului cuprinzător, ICAAP și ILAAP trebuie să acopere liniile de activitate, entitățile juridice și riscurile la care este expusă sau este susceptibil de a fi expusă instituția de credit și să fie conforme cu cerințele legale, în special fiind necesar ca acestea:

- a) să fie implementate în mod omogen și proporțional pentru toate liniile de activitate și entitățile juridice relevante ale instituției de credit sub aspectul identificării și evaluării riscurilor;
- b) să acopere toate riscurile semnificative, inclusiv în cazul în care acestea sunt asociate entităților care nu sunt incluse în perimetrul de consolidare prudențială; și
- c) să justifice devierile pentru cazurile în care o entitate are mecanisme sau procese aferente cadrului de administrare internă a activității diferite de cele ale altor entități din cadrul grupului.

(2) Instituția de credit trebuie să se asigure că toate riscurile pentru capital la care este sau poate fi expusă, dacă aceste riscuri sunt considerate semnificative, sunt acoperite în mod adecvat cu fondurile proprii disponibile sau, în caz contrar, trebuie să documenteze și să justifice neacoperirea acestora.

(3) Instituția de credit trebuie să aibă în vedere în cadrul procesului de evaluare a adecvării capitalului inclusiv riscul de model și riscul asociat deficiențelor cadrului de administrare a activității, inclusiv controlului intern.

Art. 68¹⁰. — (1) Instituțiile de credit trebuie:

a) să dispună de proceduri și procese pentru colectarea, stocarea și agregarea datelor privind riscurile la diferite niveluri, inclusiv din perspectiva fluxului de date de la filiale la grup;

b) să utilizeze datele privind riscurile pentru ICAAP și ILAAP;
c) să verifice datele privind riscurile utilizate pentru ICAAP și ILAAP;

d) să utilizeze sisteme informatice pentru colectarea, stocarea, agregarea și diseminarea datelor privind riscurile utilizate pentru ICAAP și ILAAP.

(2) Instituțiile de credit trebuie să se asigure de faptul că modelele și cadrele aferente ICAAP și ILAAP utilizate asigură rezultate fiabile. Metodologiile aferente proceselor ICAAP și ILAAP la riscuri trebuie validate/revizuite de către o funcție de validare independentă față de cea care dezvoltă metodologiile de cuantificare a riscului, organizată în funcție de mărimea și complexitatea instituției de credit, precum și față de funcția de audit intern.

Art. 68¹¹. — (1) În vederea efectuării evaluării de supraveghere privind soliditatea, eficacitatea și caracterul cuprinzător al proceselor ICAAP și ILAAP, în temeiul art. 165 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, instituțiile de credit trebuie să pună la dispoziția Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere informațiile privind ICAAP și ILAAP.

(2) Informațiile care trebuie prezentate de către instituțiile de credit Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere sunt detaliate în anexa nr. 10 și trebuie să cuprindă următoarele:

a) detalii privind modul de prezentare și citire a informațiilor în documentele remise;

b) informații generale despre cadrele ICAAP și ILAAP, modele de afaceri și strategia de afaceri, precum și guvernanta;

c) informații specifice procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri;

d) informații specifice procesului intern de evaluare a adecvării lichidității la riscuri;

e) rezumatul principalelor concluzii ale ICAAP și ILAAP și informații privind asigurarea calității.

(3) Instituțiile de credit transmit Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere informațiile prevăzute la alin. (2), după cum urmează:

a) trimestrial informațiile prevăzute la:

— pct. 3.2.2. lit. b și c din anexa nr. 10;

— pct. 4.3.2 lit. a și lit. b și pct. 4.5.2. lit. a și lit. b din anexa nr. 10;

— pct. 4.6.2. lit. a din anexa nr. 10;

— pct. 5 lit. a—g din anexa nr. 10,

până la 31 mai, 31 august și 30 noiembrie, informațiile aferente datelor de referință 31 martie, 30 iunie și 30 septembrie;

b) anual toate informațiile prevăzute la pct. 1—5 din anexa nr. 10, respectiv până la 30 aprilie, informațiile aferente datei de referință 31 decembrie.

(4) Totodată, instituțiile de credit comunică Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere, orice schimbare cu impact semnificativ față de precedentă raportare a informațiilor prevăzute la pct. 1—4 din anexa nr. 10, în termen de 14 zile calendaristice de la intervenirea acesteia.

(5) Informațiile prevăzute la alin. (2) fac obiectul unui raport de evaluare, aprobat de organul de conducere în funcția sa de supraveghere al instituției de credit. Acest raport trebuie să respecte structura logică prevăzută în anexa nr. 10 și este însoțit de documentele interne ale instituțiilor de credit, relevante pentru scopul acestuia, precum și de hotărârea organelor de conducere în funcția lor de supraveghere. Orice trimitere la documente interne/secțiuni și/sau paragrafe din procedurile interne ale instituțiilor de credit se face prin indicarea exactă a referințelor vizate și a modului în care acestea sunt luate în considerare în cadrul respectivului raport. În termenele

menționate la alin. (3), conducerea superioară a instituției de credit notifică Banca Națională a României — Direcția supraveghere cu privire la transmiterea documentației privind ICAAP și ILAAP. Raportul și documentele anexate acestuia, precum și orice informație care face obiectul raportării periodice în conformitate cu alin. (3) sunt transmise în format electronic, prin rețeaua de comunicații interbancare a Băncii Naționale a României (RCI), în conformitate cu specificațiile tehnice comunicate de Banca Națională a României — Direcția supraveghere.

(6) Banca Națională a României poate solicita instituțiilor de credit să transmită informații suplimentare celor prevăzute la alin. (2) necesare pentru evaluarea ICAAP și ILAAP.

(7) Instituțiile de credit trebuie să confirme prin notificarea menționată la alin. (5) faptul că toate informațiile transmise Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere sunt complete și că sunt valabile și aplicabile la data transmiterii.”

108. După articolul 68¹¹ se introduce un nou paragraf, paragraful 1.1, cuprinzând opt noi articole, articolele 68¹²—68¹⁹, cu următorul cuprins:

„1.1. Dispoziții privind procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri

Art. 68¹². — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la nivelul de aplicare, obiectivele generale și ipotezele principale care stau la baza procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea nivelului de aplicare aferent procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, inclusiv o prezentare generală și justificarea oricăror abateri de la nivelul de aplicare ale entităților vizate de cerințele minime de fonduri proprii;

b) metoda de identificare a riscurilor, inclusiv a concentrărilor de risc, și a includerii riscurilor identificate în categoriile și subcategoriile de riscuri vizate de procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, inclusiv metoda de stabilire a nivelului de semnificație a riscurilor;

c) obiectivele-cheie și ipotezele principale ale procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (de exemplu, legătura cu anumite ratinguri de credit externe), inclusiv a modului în care acestea asigură adecvarea capitalului;

d) informații dacă procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri se axează pe impactul riscurilor asupra valorilor contabile sau pe valoarea economică a instituției de credit sau pe ambele;

e) orizontul/orizonturile de timp ale procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, inclusiv explicarea posibilelor diferențe dintre categoriile de riscuri și dintre entitățile grupului vizat.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 3.1.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a nivelului de aplicare, a obiectivelor generale și a ipotezelor principale care stau la baza procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri.

Art. 68¹³. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii cu privire la cuantificarea, evaluarea și agregarea riscurilor utilizate în cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea generală a caracteristicilor-cheie ale metodologiilor și modelelor de cuantificare/măsurare, inclusiv a măsurilor cantitative, a ipotezelor și a parametrilor utilizați pentru toate categoriile și subcategoriile de riscuri utilizate pentru aprobarea metodologiilor și modelelor de către organul de conducere al instituției de credit;

b) datele efective utilizate, inclusiv explicarea modului în care datele utilizate reflectă domeniul de aplicare al entităților din

cadrul grupului care sunt vizate de ICAAP, incluzând lungimea seriilor de timp;

c) diferențele dintre metodologiile și modelele de cuantificare/măsurare utilizate pentru scopurile procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și cele utilizate pentru calcularea cerințelor minime de fonduri proprii pentru riscurile care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013, în cazul instituțiilor de credit care folosesc modele avansate aprobate. Descrierea trebuie furnizată pentru fiecare dintre riscuri și include, printre altele, diferite ipoteze cu privire la parametrii de risc, intervale de încredere etc.;

d) metoda de agregare a estimărilor capitalului intern pentru entitățile și categoriile de risc vizate, incluzând abordarea concentrărilor și/sau a beneficiilor diversificării, în cadrul fiecărui risc și între riscuri, dacă este cazul.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 3.2.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a metodologiilor de cuantificare, evaluare și agregare a riscurilor din cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri.

Art. 68¹⁴. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la definiția capitalului intern și la alocarea de capital utilizate în cadrul ICAAP, care trebuie să includă cel puțin:

a) definiția capitalului intern utilizat pentru a acoperi estimările de capital pentru procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, inclusiv toate elementele/instrumentele de capital avute în vedere;

b) diferențele principale dintre elementele/instrumentele de capital intern și instrumentele de fonduri proprii reglementate, după caz;

c) metodologia și ipotezele utilizate pentru alocarea capitalului intern pentru entitățile din cadrul grupului, precum și a liniilor de activitate principale și a piețelor, după caz;

d) procesul de monitorizare (compararea estimărilor de capital intern cu capitalul alocat), inclusiv procedurile de escaladare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 3.3.2 din anexa nr. 10, implementarea definiției capitalului intern și a cadrului de alocare a capitalului utilizate în cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri.

Art. 68¹⁵. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la planificarea capitalului, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea procesului general de elaborare a planificării capitalului, incluzând dimensiunile avute în vedere (interne, de reglementare), orizontul de timp, instrumente de capital și măsuri privind capitalul;

b) ipotezele principale aflate la baza planificării capitalului, și măsura în care acestea sunt în concordanță cu ipotezele avute în vedere în planurile de redresare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 3.4.2 din anexa nr. 10, implementarea planificării capitalului intern.

Art. 68¹⁶. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la simulările de criză aplicate pentru scopurile procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, inclusiv planificarea capitalului și alocarea capitalului intern în cadrul scenariilor raportate organului de conducere, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea scenariilor adverse analizate în cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri, cu menționarea ipotezelor aferente scenariilor și a variabilelor

macroeconomice cheie și descrierea modului în care au fost utilizate simulările de criză în sens invers pentru a calibra severitatea scenariilor utilizate;

b) ipotezele-cheie utilizate în cadrul scenariilor analizate, inclusiv acțiunile de gestionare, ipotezele economice cu privire la bilanț, date de referință, orizonturi de timp;

c) fezabilitatea acțiunilor de gestionare și impactul estimat al fiecăreia dintre acestea în contextul scenariilor analizate;

d) impactul pe care eventuale modificări previzibile ale cadrului legal, de reglementare și contabil, comportamentul competitorilor sau alți factori îl pot avea asupra performanței instituțiilor de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 3.5.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a simulărilor de criză și a rezultatelor acestora.

Art. 68¹⁷. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de documentele justificative relevante prevăzute la pct. 3.6 din anexa nr. 10, care să demonstreze Băncii Naționale a României că dispun de procese solide de elaborare și punere în aplicare a procesului intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri.

Art. 68¹⁸. — Instituțiile de credit raportează Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere ratele fondurilor proprii rezultate ca urmare a ajustărilor prevăzute la art. 226 alin. (4) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum este prevăzut la Anexa I — Raportarea privind fondurile proprii și cerințele de fonduri proprii a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 68¹⁹. — Instituțiile de credit îndeplinesc cerințele suplimentare de fonduri proprii impuse de Banca Națională a României, în cadrul procesului de supraveghere, în structura solicitată de aceasta.”

109. **Articolele 69—81 se abrogă.**

110. **După articolul 82 se introduce un nou paragraf, paragraful 1.2, cuprinzând nouă noi articole, articolele 82¹—82⁹, cu următorul cuprins:**

„1.2. Dispoziții privind procesul intern de evaluare a adecvării lichidității la riscuri

Art. 82¹. — Pentru evaluarea adecvării lichidității la riscuri, instituțiile de credit trebuie să identifice cel puțin următoarele:

a) riscurile neacoperite de cerințele de lichiditate prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 575/2013, inclusiv riscul de lichiditate pe parcursul zilei și riscul de lichiditate pentru o perioadă de peste 30 de zile;

b) concentrări specifice ale capacității de contrabalansare și/sau ale finanțării, pe contrapartidă și/sau produs/tip;

c) deficitele de finanțare din benzile de scadență pe termen scurt, mediu și lung;

d) acoperirea adecvată a deficitelor de finanțare în diferite monede;

e) efectele în cascadă disproporționate; și

f) alte rezultate relevante ale simulărilor de criză pentru lichiditate.

Art. 82². — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru solid și specific pentru administrarea riscului de lichiditate și de finanțare, inclusiv de un proces pentru identificarea, cuantificarea și controlul riscurilor de lichiditate și de finanțare. În acest sens, instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea nivelului de aplicare al ILAAP, prezentarea generală și justificarea oricăror abateri de la nivelul de aplicare

prudențial al cerințelor de lichiditate, recunoașterea posibilităților derogări;

b) descrierea configurării ILAAP, cu explicarea relației dintre toate componentele acestuia și justificarea modului în care respectiva configurare asigură accesul instituției de credit la lichidități suficiente;

c) criteriile aplicate de instituție de credit pentru selectarea determinantilor de risc semnificativi pentru riscul de lichiditate și de finanțare, inclusiv selecția monedelor semnificative pentru monitorizarea poziției de lichiditate și de finanțare;

d) criteriile aplicate de instituția de credit pentru selecția instrumentelor și ipotezelor adecvate pentru ILAAP, cum ar fi metoda de măsurare și previzionare a fluxurilor de numerar actuale și viitoare ale activelor, datoriiilor și elementelor extrabilanțiere pe orizonturi de timp corespunzătoare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.1.2 din anexa nr. 10, îndeplinirea cerințelor prevăzute la alin. (1).

Art. 823. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la strategia de finanțare, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea procesului general de elaborare a planului de finanțare inclusiv a surselor de finanțare, a scadențelor, a piețelor-cheie, a produselor utilizate etc.;

b) după caz, un document privind politica de menținere a prezenței pe piață pentru a asigura și a testa periodic accesul la piață și capacitatea instituției de credit de a obține finanțare, dacă este relevant;

c) după caz, un document privind politica aferentă riscului de concentrare a finanțării, inclusiv privind principiile pentru măsurarea și monitorizarea corelației dintre sursele de finanțare și a legăturii economice dintre deponenți și alți furnizori de lichidități;

d) după caz, o politică privind finanțarea în monede străine, inclusiv cele mai relevante ipoteze cu privire la disponibilitatea și convertibilitatea acestor monede.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.2.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a strategiei de finanțare.

Art. 824. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la strategia privind rezervele de lichiditate și gestionarea garanțiilor reale, care trebuie să includă cel puțin:

a) metodologia pentru stabilirea dimensiunii rezervei interne minime de lichiditate, inclusiv definiția privind activele lichide, criteriile pe care le aplică pentru stabilirea valorii lichidității sub forma activelor lichide și constrângerile legate de concentrare, precum și alte caracteristici de risc ale activelor lichide;

b) politica de administrare a garanțiilor reale, inclusiv principiile legate de locația și transferabilitatea garanțiilor reale, precum și rolul acestora în legătură cu îndeplinirea cerințelor prudențiale minime;

c) politica privind activele grevate cu sarcini, inclusiv principiile pentru măsurarea și monitorizarea atât a activelor grevate, cât și a celor negrevate de sarcini și corelarea cadrului privind limitele și controlul aferent activelor grevate de sarcini, cu apetitul la risc (de lichiditate și de finanțare) al instituției de credit;

d) principiile privind testarea ipotezelor legate de valoarea lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide;

e) politica aferentă riscului de concentrare a lichidității în rezerva de lichiditate, inclusiv principiile de măsurare și monitorizare a oricăror pierderi potențiale de lichidități disponibile din cauza acestei concentrări.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.3.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a strategiei privind rezervele de lichidități și gestionarea garanțiilor reale.

Art. 825. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, precum și a criteriilor de selecție a elementelor de lichiditate și de finanțare care să asigure faptul că se ține cont de toate beneficiile și costurile relevante, precum și de orice frecvență de ajustare a prețurilor;

b) descrierea interconexiunilor dintre mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, administrarea riscului și administrarea generală a instituției de credit;

c) în cazul instituțiilor de credit care dispun de mecanisme de stabilire a prețurilor de transfer al lichidității (LTP), descrierea procesului de elaborare și funcționare a LTP și, în special, a interconexiunilor dintre LTP și procesul decizional strategic, precum și dintre LTP și procesul decizional din cadrul departamentului de relații cu clienții cu privire la generarea de active și datorii.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.4.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a alocării costurilor și beneficiilor în cadrul mecanismului privind lichiditățile.

Art. 826. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la procesul de administrare a riscului de lichiditate pe parcursul unei zile, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea criteriilor și instrumentelor de măsurare și monitorizare a riscurilor de lichiditate pe parcursul zilei;

b) descrierea procedurilor de escaladare prevăzute pentru deficite de lichiditate apărute pe parcursul zilei, care asigură îndeplinirea la timp a obligațiilor legate de plățile scadente și decontări, atât în condiții normale de activitate, cât și în condiții de criză.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze autoritățile competente, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.5.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a procesului de administrare a riscului de lichiditate pe parcursul zilei.

Art. 827. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la procesul de elaborare a simulărilor de criză de lichiditate, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea scenariilor adverse aplicate și a ipotezelor analizate în cadrul simulărilor de criză pentru lichiditate, inclusiv a oricăror elemente relevante cum ar fi numărul de scenarii utilizate, nivelul de aplicare, frecvența de raportare internă către organul de conducere, determinantii de risc (macro și idiosincracici), orizonturile de timp aplicate și, după caz, defalcarea pe monede/regiuni/unități de activitate;

b) descrierea criteriilor pentru calibrarea scenariilor, selecția orizonturilor de timp corespunzătoare (inclusiv pe parcursul zilei, dacă este relevant), cuantificarea impactului crizei asupra valorii lichidității activelor din rezervă etc.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.6.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a simulărilor de criză de lichiditate.

Art. 828. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de metodologii și politici cu privire la elaborarea planului pentru situații neprevăzute privind lichiditatea, care trebuie să includă cel puțin:

a) descrierea liniilor de responsabilitate pentru proiectarea, monitorizarea și executarea planului pentru situații neprevăzute privind lichiditatea;

b) descrierea strategiilor pentru acoperirea deficitelor de lichidități în situații de urgență;

c) descrierea instrumentului/instrumentelor pentru monitorizarea condițiilor de piață care să permită instituțiilor de credit să stabilească cu promptitudine dacă se justifică escaladarea și/sau executarea măsurilor;

d) descrierea procedurilor de testare (de exemplu, vânzări de tipuri de active noi, depunerea de garanții reale la bănci centrale etc.);

e) descrierea legăturii cu planul de redresare privind lichiditatea și a interacțiunii acestora cu privire la riscurile identificate pe bază continuă sau în diferite scenarii adverse.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României, pe baza documentației operaționale prevăzute la pct. 4.7.2 din anexa nr. 10, punerea în aplicare a planurilor pentru situații neprevăzute privind lichiditatea.

Art. 82⁹. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de documentele justificative relevante prevăzute la pct. 4.8 din anexa nr. 10, prin care demonstrează Băncii Naționale a României că dispun de procese solide de elaborare și punere în aplicare a ILAAP.”

111. La titlul II capitolul II secțiunea a 2-a, titlul paragrafului „2.1. Riscul de credit” se modifică și devine „2.1. Riscul de credit și riscul de țară”.

112. La titlul II capitolul II secțiunea a 2-a, titlul paragrafului „2.1.1. Dispoziții generale privind riscul de credit și riscul de țară” se modifică și devine „2.1.1. Dispoziții generale privind riscul de credit”.

113. La titlul II capitolul II secțiunea a 2-a, titlul paragrafului „2.1.1.1. Dispoziții generale privind riscul de credit” se elimină.

114. La articolul 84, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Organul de conducere al instituțiilor de credit se asigură că, pentru a limita riscul indus de expunerile din creditare la adresa deponenților și, în mod general, la adresa stabilității financiare, conducerea superioară adoptă și respectă practici de creditare sănătoase.”

115. După articolul 84 se introduc două noi articole, articolele 84¹ și 84², cu următorul cuprins:

„Art. 84¹. — Instituțiile de credit trebuie să adopte o strategie adecvată privind riscul de credit care:

a) să reflecte modelul de afaceri, apetitul la risc, mediul pieței și rolul în sistemul financiar, starea financiară, capacitatea de finanțare și adecvarea fondurilor proprii;

b) să acopere activitățile de creditare și activitatea de administrare a garanțiilor reale și a împrumuturilor neperformante și să susțină un proces decizional care să ia în considerare riscurile, reflectând aspecte care pot include, de exemplu, tipul expunerii (cum ar fi, expuneri față de societăți, expuneri de tip retail, expuneri garantate cu bunuri imobile, expuneri față de administrații centrale), sectorul economic, locația geografică, moneda și scadența, inclusiv toleranțe de concentrare;

c) să țină cont de aspectele ciclice ale economiei, inclusiv în condiții de criză, și de schimbările aferente din componența portofoliului de risc de credit;

d) să fie comunicată eficient întregului personal relevant.

Art. 84². — Instituțiile de credit trebuie să implementeze un cadru organizațional adecvat pentru administrarea, cuantificarea și controlul eficace al riscului de credit, cu resurse umane și tehnice (atât calitative, cât și cantitative) suficiente, și care să cuprindă:

a) linii clare de responsabilitate pentru asumarea, cuantificarea, monitorizarea, administrarea și raportarea riscului de credit;

b) sisteme de control și monitorizare a riscului de credit, care sunt supuse unei revizuirii independente față de funcția care a

dezvoltat sistemele, precum și o distincție clară între personalul care își asumă riscurile și responsabilii cu administrarea riscurilor;

c) funcția de administrare a riscurilor care să asigure identificarea, măsurarea, evaluarea, administrarea, diminuarea, monitorizarea și raportarea riscului de credit în întreaga instituție; și

d) personal implicat în activități de creditare (atât pe linii de activitate comercială, cât și în cadrul funcțiilor administrative și de control) care are competențe și experiență corespunzătoare.”

116. După articolul 87 se introduc cinci noi articole, articolele 87¹—87⁵, cu următorul cuprins:

„Art. 87¹. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri riguroase și conforme cu strategia privind riscul de credit și care să acopere toate activitățile și procesele principale specifice administrării, cuantificării și controlării riscului de credit, în special:

a) acordarea de credite și stabilirea prețurilor: de exemplu, eligibilitatea debitorilor, a garanțiilor și a garanțiilor reale; limite de credit; selecția infrastructurii de piețe financiare, a contrapărților centrale și a instituțiilor de credit corespondente; tipuri de facilități de credit disponibile; termeni și condiții (inclusiv cerințe privind contractele de garanție reală și acordurile de compensare) care se vor aplica;

b) cuantificarea și monitorizarea riscului de credit: de exemplu, criteriile pentru identificarea grupurilor de clienți aflați în legătură; criteriile pentru evaluarea bonității debitorilor și evaluarea garanției reale, precum și frecvența de revizuire a acestora; criteriile pentru cuantificarea depreciilor, ajustărilor evaluării creditului și a ajustărilor pentru pierdere;

c) administrarea creditului: de exemplu, criteriile pentru revizuirea produselor, a termenilor și condițiilor; criteriile pentru aplicarea de practici de restructurare; criteriile pentru clasificarea împrumuturilor și administrarea împrumuturilor neperformante.

Art. 87². — Instituțiile de credit trebuie să se asigure că politicile privind administrarea riscului de credit sunt conforme cu reglementările specifice, sunt adecvate pentru natura și complexitatea activităților instituției, permit o înțelegere clară a riscului de credit inerent diferitelor produse și activități din sfera de aplicare a instituției și sunt formalizate și comunicate în mod clar și aplicate în mod coerent în cadrul instituției.

Art. 87³. — Instituțiile de credit trebuie să se asigure că politicile privind administrarea riscului de credit sunt aplicate în mod coerent în cadrul grupurilor și permit o administrare adecvată a debitorilor și contrapărților comune.

Art. 87⁴. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru de control intern solid și cuprinzător, precum și de mecanisme de protecție riguroase pentru a diminua riscul de credit, în concordanță cu strategia privind riscul de credit și apetitul la risc.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit se asigură, în principal, că:

a) sfera de aplicare acoperită de funcțiile de control intern include toate entitățile consolidate, toate locațiile geografice și toate activitățile de credit;

b) există proceduri interne de control, limite operaționale și alte practici care vizează menținerea expunerilor la riscul de credit în limitele acceptabile pentru instituție, în concordanță cu parametrii stabiliți de către organul de conducere, precum și cu apetitul la risc al instituției; și

c) dispun de proceduri și practici interne de control adecvate pentru a asigura raportarea promptă a încălcărilor și a

derogărilor de la politici, proceduri și limite, către nivelul corespunzător de conducere pentru luarea de măsuri.

Art. 87⁵. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de un sistem de limite adecvat pentru complexitatea structurii organizatorice și a activităților de creditare ale instituției, care să cuprindă:

a) politici care, în cazul în care este permisă încălcarea limitelor, descriu în mod clar perioada de timp și împrejurările specifice în care sunt permise astfel de încălcări ale limitelor;

b) proceduri pentru informarea permanentă a personalului care administrează credite cu privire la limitele acestora; și

c) proceduri adecvate pentru actualizarea periodică a limitelor (de exemplu, în conformitate cu schimbările din strategii)."

117. Articolul 90 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 90. — (1) Politica de creditare a unei instituții de credit trebuie să prevadă că expunerile la riscul de credit care depășesc un anumit prag stabilit în sumă absolută sau ca procent din capitalul eligibil, precum și cele care presupun un risc de credit ridicat sau nu sunt caracteristice activității desfășurate de instituția de credit trebuie să fie aprobate de către conducerea superioară a instituției de credit.

(2) Conducerea superioară informează organul de conducere în funcția sa de supraveghere cu privire la aprobările prevăzute la alin. (1).”

118. După articolul 92 se introduc cinci noi articole, articolele 92¹—92⁵, cu următorul cuprins:

„Art. 92¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme și metodologii corespunzătoare pentru a măsura riscul la nivel de debitor/tranzacție și la nivel de portofoliu corespunzător dimensiunii, naturii, componenței și complexității activităților care implică risc de credit.

(2) În sensul alin. (1), sistemele și metodologiile trebuie să:

a) permită instituției de credit să facă distincția între diferite niveluri de risc asociat debitorului și tranzacției;

b) asigure o estimare sigură și prudentă a nivelului de risc de credit și a valorii garanției reale;

c) identifice și cuantifice riscurile de concentrare a creditelor;

d) permită instituției de credit să proiecteze estimări ale riscului de credit în scop de planificare și pentru simulări de criză;

e) permită instituției de credit să stabilească nivelul ajustărilor pentru pierdere și al ajustărilor evaluării creditului, care se impun pentru a acoperi pierderile așteptate și cele produse.

Art. 92². — Instituțiile de credit trebuie să se asigure că datele și sistemele informaționale sunt adecvate pentru a le permite să îndeplinească cerințele de raportare în scopuri de supraveghere și pentru a detecta, cuantifica și monitoriza în mod regulat riscul de credit inerent tuturor activităților bilanțiere și extrabilanțiere (dacă este cazul, la nivel de grup), în mod specific în ceea ce privește:

a) riscul de credit și eligibilitatea debitorului/contrapărții/tranzacției;

b) expuneri de credit (indiferent de natura lor) ale debitorilor și, după caz, ale grupurilor de clienți aflați în legătură;

c) acoperirea cu garanții reale (inclusiv acorduri de compensare) și eligibilitatea acestei acoperiri;

d) conformitatea permanentă cu termenii contractuali și acordurile (angajamentele);

e) surse de tip descoperit de cont neautorizate și condiții pentru reclasificarea expunerilor din credite; și

f) surse relevante de risc de concentrare de credite.

Art. 92³. — Instituțiile de credit se asigură că organul de conducere înțelege ipotezele care stau la baza sistemului de cuantificare a riscului de credit și are cunoștință de nivelul de risc de model relevant.

Art. 92⁴. — Instituțiile de credit trebuie să stabilească și să pună în aplicare acțiuni de monitorizare permanentă și eficace a expunerilor la riscul de credit (inclusiv concentrarea creditelor), prin indicatori specifici și factori declanșatori relevanți pentru a asigura emiterea de alerte timpurii eficiente.

Art. 92⁵. — Instituțiile de credit trebuie să implementeze un sistem de raportare periodică către organul de conducere și responsabilii cu administrarea riscului de credit a expunerilor la riscul de credit, inclusiv a rezultatelor simulărilor de criză.”

119. După articolul 93 se introduc șaptesprezece articole noi, articolele 93¹—93¹⁷, cu următorul cuprins:

„Art. 93¹. — În vederea evaluării adecvării capitalului intern la riscul de credit, instituțiile de credit trebuie să identifice și să evalueze riscul de credit în conformitate cu prevederile art. 93²—93¹⁷.

Art. 93². — Instituțiile de credit trebuie să evalueze riscul de credit asociat tuturor expunerilor din afara portofoliului de tranzacționare (inclusiv elementelor extrabilanțiere), precum și riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare.

Art. 93³. — (1) La evaluarea riscului de credit, instituțiile de credit trebuie să țină cont de toate componentele care determină posibile pierderi de credit, în special de:

a) probabilitatea unui eveniment de credit (nerambursare) sau evenimente de credit corelate, care vizează în principal debitorii și capacitatea lor de a rambursa obligațiile relevante;

b) dimensiunea expunerilor supuse riscului de credit;

c) rata de recuperare a expunerilor din credite în cazul debitorilor în stare de nerambursare.

(2) Pentru toate aceste componente, instituțiile de credit trebuie să țină cont de posibilitatea ca aceste componente să se deterioreze în timp și să devină mai precare în raport cu rezultatele așteptate.

Art. 93⁴. — În evaluarea riscului de credit instituțiile de credit trebuie să reflecte:

a) natura și componența portofoliului de credite;

b) calitatea portofoliului de credit;

c) nivelul și calitatea tehnicilor de diminuare a riscului de credit; și

d) evaluarea nivelului ajustărilor pentru pierdere și al ajustărilor evaluării creditului.

Art. 93⁵. — Pentru scopurile art. 93⁴ lit. a), instituțiile de credit au în vedere prevederile art. 93⁶—93⁸.

Art. 93⁶. — (1) Instituțiile de credit trebuie să evalueze natura expunerii din credite, respectiv tipurile de debitori și expuneri, pentru a identifica determinanții de risc.

(2) Când efectuează evaluarea menționată la alin. (1), instituțiile de credit trebuie să țină cont și de modul în care natura expunerii la riscul de credit poate afecta dimensiunea expunerii (de exemplu, linii de credit/angajamente neutilizate inițial accesate de debitori, denominarea în monedă străină etc.), luând în considerare posibilitatea legală a instituției de a anula unilateral sumele neutilizate din facilitățile de credit angajante.

Art. 93⁷. — Pentru a evalua natura riscului de credit, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare cel puțin următoarele subcategorii de riscuri de credit:

a) riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare;

b) riscul generat de acordarea de împrumuturi în valută;

c) riscul de țară;

d) riscul de concentrare de credit;

e) riscul din securitizări;

f) riscul asociat finanțărilor specializate.

Art. 93⁸. — Pentru scopurile art. 93⁷ lit. a), instituțiile de credit trebuie să evalueze riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare care decurg din expuneri provenind din instrumente financiare derivate și din tranzacții cu instrumente financiare, reflectând următoarele aspecte:

a) calitatea contrapărților și a ajustărilor evaluării creditului relevante;

b) complexitatea instrumentelor financiare care stau la baza tranzacțiilor relevante;

c) riscul de corelare defavorabilă (Wrong-Way Risk) asociat corelării pozitive a riscului de credit al contrapărții cu expunerea la riscul de credit;

d) expunerea la riscul de credit al contrapărții și la riscul de decontare sub aspectul valorii curente de piață și al valorii nominale, comparativ cu expunerea globală la riscul de credit și cu fondurile proprii;

e) proporția tranzacțiilor procesate prin infrastructuri ale pieței financiare care asigură decontarea cu plata la livrare;

f) proporția tranzacțiilor relevante cu contrapărți centrale (CPC) și eficacitatea mecanismelor de protecție împotriva pierderilor pentru acestea; și

g) existența, importanța, eficacitatea și capacitatea de a fi puse în executare a acordurilor de compensare.

Art. 93⁹. — Pentru scopurile art. 93⁴ lit. b), instituțiile de credit au în vedere prevederile art. 93¹⁰—93¹³.

Art. 93¹⁰. — (1) La evaluarea calității portofoliului de credite, instituțiile de credit trebuie să facă distincție între categoriile de expuneri performante, neperformante și cele restructurate în urma dificultăților financiare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că riscul de credit general la nivel de portofoliu și la nivelul diferitelor clase de calitate pentru fiecare dintre categoriile menționate la alin. (1) este corelat cu apetitul la risc stabilit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să justifice orice devieri ale riscului de credit general de la apetitul la risc stabilit.

Art. 93¹¹. — Instituțiile de credit trebuie să evalueze calitatea creditului aferent expunerilor performante ținând cont de schimbările produse în portofoliu sub aspectul componenței, al dimensiunii și al bonității, al profitabilității acestuia și al riscului de deteriorare viitoare, luând în considerare:

a) distribuția debitorilor pe clase de calitate a creditului (de exemplu, prin ratinguri interne și/sau externe sau alte informații adecvate de măsurare a bonității, cum ar fi indicatorul efectului de levier, rata veniturilor dedicate plății ratelor etc.);

b) ratele de creștere pe tipuri de debitori, sectoare și produse, precum și conformitatea cu strategiile pentru riscul de credit;

c) sensibilitatea claselor de calitate a creditului aferente debitorilor sau, la nivel mai general, a capacității debitorilor de rambursare în raport cu ciclul economic;

d) ratele de migrație istorice între clasele de calitate a creditului, întârzieri la plată și rate de nerambursare pe diferite orizonturi de timp; și

e) profitabilitatea (de exemplu, marja de credit față de pierderile de credit).

Art. 93¹². — În vederea evaluării riscului de credit aferent expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare, instituțiile de credit trebuie să evalueze amploarea creditelor restructurate și eventualele pierderi asociate acestora, reflectând cel puțin:

a) ratele de restructurare pe portofolii și modificările în timp ale acestora;

b) nivelul de garantare prin garanții reale a expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare; și

c) ratele de migrație ale expunerilor restructurate în urma dificultăților financiare la expuneri performante și neperformante.

Art. 93¹³. — În vederea evaluării riscului de credit aferent expunerilor neperformante, instituțiile de credit trebuie să evalueze importanța creditelor neperformante pe portofolii și eventualele pierderi asociate acestora, ținând cont cel puțin de:

a) ratele neperformante pe portofolii, industrii, locații geografice și modificări în timp ale acestora;

b) repartizarea expunerilor pe clase de active neperformante (restante, cu plată improbabilă etc.);

c) tipurile și nivelul garanțiilor reziduale;

d) ratele de migrație de la clase neperformante la expuneri performante, restructurate în urma dificultăților financiare, precum și între clasele neperformante;

e) active ipotecate executate și modificările intervenite asupra valorii acestora în timp;

f) rate de recuperare istorice pe portofolii, industrii, locații geografice sau tipuri de garanții reale și durata procesului de recuperare; și

g) vechimea portofoliului de împrumuturi neperformante, respectiv data de la care acestea au devenit neperformante.

Art. 93¹⁴. — Pentru scopurile art. 93⁴ lit. c), instituțiile de credit au în vedere prevederile art. 93¹⁵—93¹⁶.

Art. 93¹⁵. — Evaluarea riscului de credit realizată de instituțiile de credit trebuie să reflecte nivelul și calitatea garanțiilor (inclusiv instrumente derivate de credit), precum și activele disponibile pentru garantare care ar diminua pierderile de credit în cazul în care apar evenimente de credit, respectiv:

a) acoperirea asigurată prin garanții reale și garanții personale pe portofolii, tipuri de debitori, ratinguri, industrii și alte aspecte relevante;

b) rate de recuperare istorice pe tipuri și valori de garanții reale și garanții personale; și

c) importanța riscului de diminuare a valorii creanței pentru creanțe achiziționate.

Art. 93¹⁶. — Instituțiile de credit trebuie să evalueze concentrarea garanțiilor și a garanțiilor reale, precum și corelarea cu bonitatea debitorilor (riscul de corelare defavorabilă — wrong-way risk) și eventualul impact sub aspectul eficacității protecției.

Art. 93¹⁷. — (1) Pentru scopurile art. 93⁴ lit. d), instituțiile de credit trebuie să evalueze măsura în care ajustările pentru pierdere și ajustările evaluării creditului sunt constituite la un nivel corespunzător calității expunerilor și, după caz, nivelului de garanție reală.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să se asigure că:

a) nivelul ajustărilor pentru pierdere este conform cu nivelul de risc din diferite portofolii, de-a lungul timpului;

b) ajustările evaluării creditului la valorile de piață ale instrumentelor derivate reflectă bonitatea contrapărților relevante;

c) ajustările pentru pierdere din contabilitate sunt conforme cu principiile contabile aplicabile și sunt evaluate ca fiind suficiente pentru a acoperi pierderile așteptate;

d) activele neperformante, cele restructurate în urma dificultăților financiare și cele executate au făcut obiectul unor ajustări pentru pierdere suficiente, luând în considerare nivelul garanțiilor reale existente și vechimea unor astfel de expuneri într-o anumită perioadă; și

e) ajustările pentru pierdere sunt conforme cu pierderile istorice și evoluțiile macroeconomice relevante și reflectă schimbările legislative relevante (de exemplu, în ceea ce privește executarea, reintrarea în posesie, darea în plată, protecția creditorului etc.).

(3) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare și orice constatări ale auditorilor interni și externi în legătură cu aspectele menționate anterior.”

120. La titlul II, capitolul II, secțiunea a 2-a, titlul paragrafului „2.1.2. Expunerile față de persoanele afiliate cu instituția de credit” se modifică și devine „2.1.5. Expunerile față de persoanele afiliate instituției de credit”.

121. După articolul 93¹⁷ se introduce un nou paragraf, paragraful „2.1.2. Riscul generat de acordarea de împrumuturi în valută”.

122. Articolul 95 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 95. — Pentru scopurile art. 94, instituțiile de credit trebuie să își stabilească limitele de risc aferente acordării de împrumuturi în valută și să dispună de politici și proceduri adecvate volumului și complexității activității desfășurate pentru identificarea și evaluarea cu acuratețe a riscurilor din creditarea în valută a debitorilor neacoperiți la riscul valutar și pentru reflectarea acestora atât la nivelul proceselor de evaluare internă a prețului riscurilor aferente creditelor, cât și la nivelul procesului intern de adecvare a capitalului la riscuri.”

123. După articolul 97 se introduce un nou articol, articolul 97¹, cu următorul cuprins:

„Art. 97¹. — (1) În vederea evaluării adecvării capitalului intern la riscuri și în special pentru scopurile art. 93⁷ lit. b), instituțiile de credit trebuie să evalueze existența și semnificația riscului de credit suplimentar asociat expunerilor din credite în valută față de debitorii neacoperiți la riscul valutar și, în mod specific, orice relație neliniară dintre riscul de piață și riscul de credit în cazul în care ratele de schimb (riscul de piață) pot avea un impact disproporționat asupra riscului de credit al unui portofoliu de împrumuturi în valută al unei instituții.

(2) Sfera de aplicare a evaluării menționate la alin. (1) trebuie extinsă și la clienții care sunt neacoperiți față de riscuri, alții decât clienții individuali sau întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri). În mod specific, instituțiile de credit trebuie să evalueze cel mai mare risc de credit asociat:

a) unei creșteri a valorii curente a datoriei și fluxului de plăți pentru rambursarea datoriei respective; și

b) unei creșteri a valorii curente a datoriei față de valoarea activelor-garanție denominate în moneda națională.

(3) La evaluarea riscului generat de acordarea de împrumuturi în valută, instituțiile de credit trebuie să reflecte:

a) tipul de regim de curs de schimb și modul în care acesta poate afecta schimbările produse în cursul de schimb între moneda națională și cea străină;

b) administrarea riscului generat de acordarea de împrumuturi în valută, cadre de cuantificare și control, politici și proceduri;

c) impactul fluctuațiilor cursului de schimb asupra ratingurilor/scorurilor de credit ale debitorilor și a capacităților de rambursare a datoriei;

d) posibile concentrări ale activității de împrumut într-o monedă străină unică sau într-un număr limitat de monede străine strâns corelate între ele.”

124. La titlul II capitolul II secțiunea a 2-a, titlul paragrafului „2.1.1.2. Dispoziții generale privind riscul de țară” se modifică și devine „2.1.4. Dispoziții generale privind riscul de țară”.

125. La titlul II capitolul II secțiunea a 2-a, titlul paragrafului „2.1.3. Operațiuni în condiții de favoare” se modifică și devine „2.1.6. Operațiuni în condiții de favoare”.

126. După articolul 97¹ se introduce un nou paragraf, paragraful 2.1.3, cuprinzând articolele 97²—97¹¹⁹, cu următorul cuprins:

„2.1.3. — **Administrarea riscului de credit și evidențierea contabilă a pierderilor din credit așteptate (Expected Credit Losses — ECL)**

2.1.3.1. Definiții

Art. 97². — (1) Pentru scopurile subsecțiunii 2.1.3, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) ajustări pentru pierderi — soldul ajustărilor pentru pierderi din credit aferente expunerilor din creditare care au fost recunoscute în bilanțul instituției de credit, în conformitate cu reglementările contabile conforme cu IFRS, aplicabile instituțiilor de credit;

b) expuneri din creditare — credite, angajamente de creditare și garanții financiare cărora le este aplicabil cadrul ECL;

c) modificări temporare aferente ajustărilor pentru pierderi — modificări ale ajustărilor pentru pierderi, necesare în situațiile în care devine evident că, în cadrul procesului de rating și de modelare a riscului de credit, factorii de risc existenți sau așteptați nu au fost luați în considerare la data raportării.

(2) Prevederile subsecțiunii 2.1.3 nu impun reguli suplimentare pentru determinarea pierderilor așteptate utilizate în scopul calculării cerințelor de fonduri proprii.

2.1.3.2. Considerații generale

2.1.3.2.1. Aplicarea principiilor proporționalității, pragului de semnificație și al simetriei

Art. 97³. — (1) Instituțiile de credit trebuie să se conformeze subsecțiunii 2.1.3 într-o manieră care să fie adecvată mărimii și organizării lor interne, precum și naturii, domeniului și complexității activităților și portofoliilor lor și, în general, tuturor celorlalți factori relevanți și caracteristicilor instituției de credit, precum și grupului căruia aceasta îi aparține, dacă este cazul.

(2) Utilizarea abordărilor adecvate din punct de vedere al proporționalității nu aduce atingere necesității implementării corespunzătoare a reglementărilor contabile ECL.

Art. 97⁴. — (1) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare, în mod adecvat, aplicarea principiului pragului de semnificație.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit nu pot să considere expunerile individuale sau portofoliile ca fiind nesemnificative dacă, în mod cumulativ, acestea formează o expunere semnificativă pentru instituția de credit.

(3) Pragul de semnificație nu poate să fie evaluat numai pe baza impactului potențial asupra contului de profit și pierdere, la data de raportare (de exemplu, portofolii mari de expuneri din credite acordate, precum ipoteci imobiliare, ar fi în general considerate semnificative chiar dacă acestea sunt în mare măsură garantate).

Art. 97⁵. — Instituțiile de credit trebuie să asigure că nu este introdus vreun element părtinitor la aprecierea modului de luare în calcul a proporționalității și a pragului de semnificație în elaborarea unei metodologii ECL sau implementarea acesteia.

Art. 97⁶. — Instituțiile de credit trebuie să identifice la timp deteriorarea calității creditului și ajustările pentru pierderi, fără a afecta caracterul simetric al cadrului contabil ECL care constă în faptul că schimbări ulterioare în profilul de risc al unui debitor trebuie luate în considerare la măsurarea ajustărilor pentru pierderi.

2.1.3.2.2. Informații rezonabile și justificabile

Art. 97⁷. — (1) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare o gamă largă de informații atunci când aplică modelele contabile ECL.

(2) Informațiile luate în considerare trebuie să fie relevante pentru evaluarea riscului de credit și pentru măsurarea nivelului ECL aferente expunerii din creditare evaluate și trebuie să cuprindă informații despre evenimentele anterioare, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.

(3) Informațiile care sunt selectate pentru evaluarea riscului de credit și determinarea nivelului ECL trebuie să fie rezonabile și justificabile.

(4) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze judecata profesională bazată pe experiența în creditare atunci când determină gama informațiilor relevante care trebuie luate în considerare și când determină dacă informațiile pot fi considerate rezonabile și justificabile.

(5) Informațiile rezonabile și justificabile trebuie să se bazeze pe fapte relevante și pe un raționament solid.

2.1.3.2.3. Informații anticipative

Art. 97⁸. — Pentru a asigura o recunoaștere la timp a pierderilor din credit, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare informații anticipative, inclusiv factori macroeconomici, sens în care instituțiile de credit trebuie să realizeze o analiză care să asigure aplicarea corespunzătoare a metodelor general acceptate de analiză și previziune economică și care să fie susținută de un set suficient de date.

Art. 97⁹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să poată demonstra modul în care au luat în considerare informații relevante, rezonabile și justificabile în procesul de evaluare și determinare a nivelului ECL.

(2) Instituțiile de credit trebuie să aplice judecata profesională bazată pe experiența în creditare atunci când iau în considerare scenariile viitoare și să țină cont de consecințele potențiale în cazurile în care unele evenimente se produc sau nu, precum și de impactul rezultat asupra determinării nivelului ECL.

(3) Instituțiile de credit trebuie să nu excludă informații din procesul menționat la alin. (1) doar pentru faptul că un eveniment are o probabilitate redusă de apariție sau pentru că efectul acelui eveniment asupra riscului de credit sau cu privire la nivelul ECL este incert.

(4) Dacă informațiile relevante pentru evaluarea și măsurarea riscului de credit nu sunt rezonabile și justificabile, trebuie excluse din procesul de evaluare și determinare a ECL.

(5) În cazul excluderii din procesul de evaluare și determinare a ECL a informațiilor de la alin. (4), instituțiile de credit trebuie să justifice excluderea acestora în mod clar, formalizat și cu argumente solide.

Art. 97¹⁰. — Informațiile utilizate de instituțiile de credit trebuie să aibă la bază o apreciere imparțială atât a factorilor relevanți, care includ factori intrinseci instituției de credit și activității acesteia, precum și factori rezultați din condițiile externe, cât și a impactului acestora asupra bonității și deficitelor de numerar.

2.1.3.3. Principii pentru administrarea riscului de credit și evidențierea contabilă a ECL

2.1.3.3.1. Responsabilitățile organului de conducere și ale conducerii superioare

Art. 97¹¹. — Organul de conducere și conducerea superioară a instituției de credit sunt responsabile pentru asigurarea faptului că instituția de credit dispune de un sistem de control intern eficace care să conducă la determinarea unor ajustări adecvate pentru pierderi, precum și de politici și proceduri, în conformitate cu reglementările contabile aplicabile și cu ghidurile și instrucțiunile în domeniul supravegherii, prin care sunt stabilite practici de administrare corespunzătoare a riscului de credit.

Art. 97¹². — În vederea îndeplinirii responsabilităților de la art. 84, în sensul subsecțiunii 2.1.3, organul de conducere al instituției de credit se asigură că următoarele sarcini sunt duse la îndeplinire de către conducerea superioară:

a) dezvoltă și menține procese care trebuie să fie sistematice și aplicate în mod consecvent, pentru a stabili ajustări adecvate pentru pierderi în conformitate cu reglementările contabile aplicabile;

b) stabilește și pune în aplicare un sistem eficace de control intern pentru evaluarea și măsurarea riscului de credit;

c) raportează periodic rezultatele proceselor de evaluare și măsurare a riscului de credit, inclusiv estimări ale ajustărilor pentru pierderi aferente ECL. La stabilirea periodicității, instituția de credit va avea în vedere corelarea cu frecvența de raportare instituită prin cadrul intern de administrare a riscurilor;

d) stabilește, pune în aplicare și actualizează politici și proceduri pentru ca, pe plan intern, procesul de evaluare și măsurare a riscului de credit să fie adus la cunoștința întregului

personal relevant, în special a membrilor implicați în acest proces.

Art. 97¹³. — Sistemul de control intern menționat la art. 97¹² lit. b) trebuie să cuprindă:

a) măsuri pentru asigurarea conformității cu legile, reglementările, politicile și procedurile interne aplicabile;

b) măsuri pentru supravegherea integrității informațiilor utilizate și asigurarea că ajustările pentru pierderi, reflectate în situațiile financiare și rapoartele instituției de credit, care sunt prezentate Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere, sunt determinate în conformitate cu reglementările contabile aplicabile și cu cerințele de supraveghere relevante;

c) procese de evaluare și de măsurare a riscului de credit bine definite, independente de funcția de creditare și care conțin:

(i) un sistem eficace de rating al riscului de credit, care este aplicat în mod consecvent, conduce la încadrarea cu acuratețe pe clase făcând diferențierea în funcție de caracteristicile riscului de credit, identifică la timp modificările în riscul de credit și face trimitere la măsurile corespunzătoare, inclusiv în ceea ce privește revizuirea ECL;

(ii) un proces eficace care asigură că toate informațiile relevante, rezonabile și justificabile, inclusiv cele anticipative, sunt luate în considerare în mod adecvat la evaluarea riscului de credit și măsurarea nivelului ECL. Acesta include menținerea unor rapoarte adecvate, detalii ale revizuirilor efectuate, precum și identificarea și descrierea rolurilor și a responsabilităților personalului implicat;

(iii) o politică de evaluare care asigură că măsurarea nivelului ECL are loc la nivel de expunere individuală din creditare, iar atunci când este necesar în conformitate cu reglementările contabile aplicabile, asigură că măsurarea are loc la nivel de portofoliu constituit prin gruparea expunerilor pe baza caracteristicilor de risc de credit comune identificate;

(iv) un proces eficace de validare a modelelor care asigură că modelele de evaluare și de măsurare a riscului de credit sunt capabile să genereze în permanență estimări cu caracter predictiv corecte, coerente și imparțiale. Acesta trebuie să cuprindă atât stabilirea unor politici și proceduri care definesc structura procesului de validare a modelelor în ceea ce privește responsabilitatea și raportarea, reglementările interne privind evaluarea și aprobarea modificărilor aduse modelelor, cât și raportarea rezultatelor validării modelului;

(v) o comunicare și o coordonare clare și formalizate între personalul cu funcții de administrare a riscului de credit al unei instituții de credit, personalul cu funcții de raportare financiară, conducerea superioară, organul de conducere și alte persoane care sunt implicate în procesul de evaluare a riscului de credit și de măsurare a nivelului ECL. Acest lucru trebuie să fie demonstrat prin politici și proceduri scrise, rapoarte și minute ale comitetelor implicate, cum ar fi comitetele organului de conducere sau ale conducerii superioare; și

d) o funcție de audit intern care trebuie:

(i) să evalueze în mod independent eficacitatea sistemelor și proceselor de evaluare și măsurare a riscului de credit ale instituției de credit, inclusiv a sistemului de rating al riscului de credit; și

(ii) să facă recomandări cu privire la abordarea oricăror deficiențe identificate în cursul acestei evaluări.

2.1.3.3.2. Metodologii ECL adecvate

Art. 97¹⁴. — Determinarea ajustărilor pentru pierderi trebuie să se bazeze pe metodologiile de evaluare și măsurare a riscului de credit și să ducă la recunoașterea corespunzătoare și la timp a ECL, în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.

Art. 97¹⁵. — Instituțiile de credit trebuie să valorifice efectul aferent și să integreze, în cea mai mare măsură posibilă, acele procese, sisteme, instrumente și date comune, care sunt utilizate în cadrul unei instituții de credit pentru:

a) a determina dacă, și în ce condiții, ar trebui acordat un credit;

b) a monitoriza riscul de credit; și

c) a determina ajustările pentru pierderi atât în scop contabil, cât și în scopul adecvării capitalului.

Art. 97¹⁶. — (1) Metodologiile instituției de credit de determinare a ajustărilor pentru pierderi trebuie să formalizeze în mod clar definițiile termenilor-cheie care se referă la evaluarea riscului de credit și măsurarea nivelului ECL, cum ar fi ratele de pierdere și de migrație, evenimentele de pierdere și starea de nerambursare.

(2) În cazul în care între diversele domenii funcționale, cum ar fi contabilitatea, adecvarea capitalului și administrarea riscului de credit, se folosesc termeni, informații sau ipoteze care prezintă diferențe, motivația care stă la baza acestor diferențe trebuie să fie formalizată și aprobată de conducerea superioară.

(3) Informațiile și ipotezele utilizate pentru estimările ECL trebuie revizuite și actualizate în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.

Art. 97¹⁷. — Instituțiile de credit trebuie să adopte și să respecte politici și proceduri scrise care detaliază atât sistemele și mecanismele de control aferente riscului de credit utilizate în metodologiile lor de risc de credit, cât și rolurile și responsabilitățile distincte, aferente organului de conducere și conducerii superioare ale instituției de credit.

Art. 97¹⁸. — Metodologiile adecvate pentru evaluarea riscului de credit și determinarea nivelului ajustărilor pentru pierderi în funcție de tipul expunerii trebuie, în special:

a) să includă un proces proiectat astfel încât instituția de credit să aibă capacitatea de a identifica nivelul, natura și factorii determinanți ai riscului de credit, la momentul recunoașterii inițiale a expunerii din creditare, și a asigura că modificările ulterioare ale riscului de credit pot fi identificate și cuantificate;

b) să includă criterii care să ia în considerare în mod corespunzător impactul informațiilor anticipative, inclusiv al factorilor macroeconomici. Indiferent dacă evaluarea riscului de credit este realizată pe bază colectivă sau individuală, instituția de credit trebuie să demonstreze că impactul menționat a fost luat în considerare, astfel încât recunoașterea ECL nu a fost tardivă. Criteriile trebuie să conducă la identificarea factorilor care afectează rambursarea, cum ar fi cei legați de debitor, ca de exemplu motivația, disponibilitatea sau capacitatea de a se achita de obligațiile contractuale, sau cei legați de termenii și condițiile expunerii din creditare. Factorii economici considerați, cum ar fi ratele șomajului sau ratele de ocupare, trebuie să fie relevanți pentru evaluare și, în funcție de circumstanțe, aceștia pot fi avuți în vedere la nivel internațional, național, regional sau local;

c) să includă, pentru expunerile evaluate pe bază colectivă, o descriere a criteriilor utilizate pentru gruparea în portofolii de expuneri cu caracteristici de risc de credit comune;

d) să identifice și să formalizeze metodele de evaluare și determinare a nivelului ECL — cum ar fi metoda ratei de pierdere, metoda probabilității de nerambursare (PD) sau a pierderii în caz de nerambursare (LGD) — care trebuie aplicate pentru fiecare expunere sau portofoliu;

e) să formalizeze motivele pentru care metoda selectată este considerată că asigură cu cea mai mare acuratețe determinarea

nivelului ECL, în special atunci când pentru diferite portofolii și tipuri de expuneri individuale sunt aplicate diferite metode de determinare a nivelului ECL. Instituțiile de credit trebuie să poată explica Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere motivele oricăror modificări aduse metodelor de determinare și impactul cantitativ al acestor modificări;

f) să formalizeze:

(i) intrările, datele și ipotezele utilizate în procesul de estimare a ajustărilor pentru pierderi, cum ar fi ratele istorice de pierdere, estimările PD/LGD și previziunile economice;

(ii) modul în care durata de viață a unei expuneri sau a unui portofoliu este determinată, inclusiv modul în care au fost avute în vedere așteptările privind plățile anticipate și nerambursările;

(iii) perioada de timp pentru care se evaluează istoricul pierderilor;

(iv) ajustările necesare pentru estimarea ECL, în conformitate cu reglementările contabile aplicabile. În cazul în care condițiile economice actuale și previzionate sunt diferite de cele care au existat în timpul perioadei istorice utilizate pentru estimare, instituțiile de credit trebuie să efectueze ajustări care să fie în mod direct corelate cu aceste diferențe. Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere și cazurile în care au experimentat în perioada istorică analizată puține pierderi efective sau deloc, însă condițiile actuale sau cele anticipate, diferite de condițiile din timpul perioadei istorice, impun evaluarea și măsurarea impactului pe care schimbările survenite le au asupra ECL;

g) să includă un proces pentru evaluarea gradului de adecvare a intrărilor și ipotezelor semnificative, aferente metodei alese de determinare a nivelului ECL. Baza pentru intrările și ipotezele utilizate în procesul de estimare a ajustărilor pentru pierderi trebuie să fie, în general, consecventă de la o perioadă la alta. În cazul în care se modifică intrările și ipotezele sau baza pentru acestea, motivația pentru modificare trebuie formalizată;

h) să identifice situațiile care pot conduce, de la o perioadă la alta, la schimbări în cadrul metodelor de determinare a nivelului ECL, intrărilor sau ipotezelor utilizate (de exemplu, o instituție de credit poate afirma că un credit care a fost evaluat anterior pe bază colectivă folosind metoda PD/LGD poate fi desprins și evaluat individual utilizând metoda fluxului de numerar actualizat, ca urmare a primirii de noi informații specifice debitorului, cum ar fi pierderea locului de muncă);

i) să ia în considerare factorii interni și externi relevanți care pot afecta estimările ECL, cum ar fi standardele de creditare aplicate la momentul inițierii unei expuneri, precum și schimbările factorilor aferenți industriei, geografici, economici și politici;

j) să abordeze modul în care sunt determinate estimările ECL (ca de exemplu, ratele istorice de pierdere sau analiza migrației, ca punct de plecare, ajustate potrivit informațiilor privind condițiile actuale și așteptate). La estimarea ECL o instituție de credit trebuie să aibă o viziune imparțială asupra incertitudinii și riscurilor legate de activitățile sale de creditare;

k) să identifice care factori sunt luați în considerare atunci când sunt stabilite perioadele de timp istorice adecvate pentru care se evaluează pierderile istorice. O instituție de credit trebuie să mențină suficiente date istorice privind pierderile pentru o analiză a experienței în ceea ce privește pierderile din credit, care să fie utilizată ca punct de plecare pentru estimarea nivelului ajustărilor pentru pierderi, pe bază colectivă sau individuală;

l) să determine măsura în care valoarea garanțiilor reale și a altor elemente diminuatore de risc de credit afectează ECL;

m) să pună în evidență politicile și procedurile instituției de credit, referitoare la eliminări din bilanț și la recuperări;

n) să prevadă cerința ca analizele, estimările, revizuirile și alte sarcini/procese, care sunt intrări pentru, sau rezultate ale procesului de evaluare și măsurare a riscului de credit, să fie efectuate de personal competent și bine instruit și să fie validate de personal independent de activitățile de creditare ale instituției de credit. Intrările/rezultatele aferente acestor funcții trebuie să fie bine formalizate, iar documentația trebuie să includă explicații clare care să susțină analizele, estimările și revizuirile;

o) să formalizeze metodele folosite în scopul validării modelelor pentru determinarea nivelului ECL (de exemplu testele ex-post);

p) să asigure că estimările ECL încorporează în mod corespunzător informații anticipative, inclusiv factori macroeconomici, care nu au fost deja luate în calculul ajustărilor pentru pierderi măsurate la nivel de expunere individuală. În acest sens, conducerea trebuie să utilizeze judecata profesională bazată pe experiența în creditare în sensul luării în considerare a tendințelor generale la nivelul întregului portofoliu de credite, a schimbărilor în ceea ce privește modelul de afaceri al instituției de credit, factorii macroeconomici etc.; și

q) să implice un proces pentru evaluarea gradului de adecvare globală a ajustărilor pentru pierderi în conformitate cu reglementările contabile relevante, inclusiv o revizuire periodică, dar cel puțin o dată pe an, a modelelor ECL.

Art. 97¹⁹. — (1) Procesul instituției de credit de identificare a riscului de credit trebuie să asigure identificarea tuturor factorilor care generează modificarea riscului de credit și a estimărilor ECL.

(2) Ca parte esențială a procesului de identificare a riscului de credit, a evaluării riscului de credit și a determinării nivelului ECL, instituția de credit trebuie să asigure luarea în considerare a riscului de credit inerent produselor și activităților noi.

(3) Procesul de evaluare și măsurare a riscului de credit trebuie să furnizeze informații relevante care să permită conducerii superioare să aplice judecata profesională bazată pe experiență cu privire la riscul de credit al expunerilor din creditare și la estimarea ECL aferentă, în condițiile art. 97⁵⁷ alin. (3).

Art. 97²⁰. — Conducerea superioară trebuie să ia în considerare datele concrete și circumstanțele relevante, inclusiv informațiile anticipative, care sunt susceptibile de a determina ca ECL să difere de experiența istorică și care pot afecta riscul de credit și posibilitatea recuperării complete a fluxurilor de numerar.

Art. 97²¹. — În ceea ce privește factorii referitori la tipul, capacitatea și capitalul debitorilor, la clauzele expunerilor din creditare, precum și la valorile activelor aduse în garanție luate împreună cu alte elemente diminuatoare de risc de credit, care ar putea afecta posibilitatea recuperării complete a fluxurilor de numerar, instituția de credit trebuie să ia în considerare, în funcție de tipul expunerii:

a) politicile și procedurile sale de creditare, inclusiv standardele sale de creditare și termenii de creditare, care erau în vigoare la momentul recunoașterii inițiale a expunerii din creditare față de debitor, precum și cazurile în care expunerea din creditare a fost inițiată ca o excepție de la această politică. Politica de creditare a instituției de credit trebuie să includă detalii cu privire la standardele sale de creditare, precum și ghiduri și proceduri care asigură desfășurarea procesului de aprobare a creditelor;

b) sursele debitorului de venit recurent, disponibile pentru efectuarea plăților planificate;

c) capacitatea debitorului de a genera suficiente fluxuri de numerar pe întreaga durată a instrumentului financiar;

d) gradul total de îndatorare al debitorului și așteptările referitoare la modificările așteptate ale gradului total de îndatorare;

e) motivația sau disponibilitatea debitorilor de a-și îndeplini obligațiile;

f) activele negrevate de sarcini pe care debitorul le poate constitui ca garanții, prin intermediul piețelor sau pe cale bilaterală, cu scopul de a strânge fonduri, și așteptările referitoare la modificările privind valoarea acestor active;

g) evenimentele singulare, rezonabil posibil și comportamentul recurent care ar putea afecta capacitatea debitorului de a-și îndeplini obligațiile contractuale; și

h) evaluări, realizate la timp, ale valorii garanției reale și considerarea factorilor care pot avea impact asupra valorii viitoare a garanției reale, ținând cont de faptul că valorile garanției reale afectează în mod direct estimările referitoare la LGD.

Art. 97²². — (1) Factorii legați de modelul de afaceri al instituției de credit și de condițiile macroeconomice curente și previzionate trebuie avuți în vedere atunci când factorii respectivi au potențialul de a afecta capacitatea instituției de credit de a recupera sumele scadente.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit iau în considerare cel puțin următorii factori:

a) concurența și cerințele legale și de reglementare;

b) tendințele în volumul general de credite al instituției;

c) profilul global de risc de credit al expunerilor din creditare ale instituției de credit și așteptările cu privire la modificările acestuia;

d) concentrările de credit, pe debitori sau pe tip de produs, segment sau piață geografică;

e) așteptările aferente practicilor de recuperare, de eliminare din bilanț și de recuperare;

f) calitatea sistemului instituției de credit de revizuire a riscului de credit și măsura în care este realizat controlul de către organul de conducere și conducerea superioară ale instituției de credit; și

g) alți factori care pot avea impact asupra ECL, inclusiv, dar fără a se limita la, așteptările cu privire la modificările ratelor șomajului, produsului intern brut, ale ratelor dobânzii de referință, inflației, condițiilor de lichiditate sau ale tehnologiei.

Art. 97²³. — (1) Metodologiile de risc de credit trebuie să ia în considerare diferite scenarii potențiale și trebuie să nu se bazeze numai pe considerente subiective, părtinitoare sau prea optimiste.

(2) Instituțiile de credit trebuie să elaboreze și să formalizeze procesele prin care sunt generate scenariile relevante care urmează să fie utilizate în estimarea ECL, sens în care:

a) instituțiile de credit trebuie să demonstreze și să formalizeze modul în care estimările ECL ar urma să se modifice corespunzător modificărilor scenariilor, inclusiv modificările condițiilor externe relevante care pot avea impact asupra estimărilor ECL sau asupra componentelor din cadrul calculului ECL, cum ar fi parametrii PD și LGD;

b) instituțiile de credit trebuie să aibă un proces formalizat pentru determinarea orizontului de timp al scenariilor și, dacă este cazul, pentru modul de estimare a nivelului ECL în cazul expunerilor a căror durată de viață depășește perioada acoperită de previziunile economice utilizate;

c) instituțiile de credit pot utiliza scenarii dezvoltate pe plan intern sau externalizate. Pentru scenariile dezvoltate pe plan intern, instituțiile de credit trebuie să aibă la dispoziție o gamă largă de experți, cum ar fi experți de risc, economiști, directori ai liniilor de afaceri și membri ai conducerii superioare, care să acorde asistență cu privire la selectarea scenariilor care sunt relevante pentru profilul instituției de credit în ceea ce privește expunerea la riscul de credit. Pentru scenariile externalizate,

instituțiile de credit trebuie să asigure că furnizorul extern adaptează scenariile pentru a reflecta profilul de afaceri și de expunere la riscul de credit al instituțiilor de credit, având în vedere că instituțiile de credit rămân responsabile pentru aceste scenarii;

d) instituțiile de credit trebuie să efectueze testarea ex-post pentru a asigura că factorii economici cei mai relevanți care afectează posibilitatea recuperării și riscul de credit sunt luați în considerare și încorporați în estimările ECL; și

e) în cazul în care există indicatori de piață disponibili, cum ar fi marjele aferente contractelor de tip *credit default swap* — CDS, conducerea superioară îi poate considera ca fiind un punct de referință valabil, în raport cu care să verifice coerența propriilor sale judecăți.

Art. 97²⁴. — (1) La elaborarea de estimări ale ECL instituția de credit trebuie să ia în considerare toate informațiile rezonabile și justificabile care sunt relevante pentru un anumit produs, debitor, model de afaceri sau mediu economic și de reglementare.

(2) La elaborarea estimărilor ECL în scopuri de raportare financiară, instituția de credit trebuie să ia în considerare experiența și concluziile desprinse din exerciții similare efectuate în scopuri prudentiale, chiar dacă scenariile de criză respective nu sunt destinate a fi utilizate direct în scopuri contabile.

(3) Informațiile anticipative, inclusiv previziunile economice și factorii de risc de credit aferenți, utilizate pentru estimările ECL, trebuie să fie în concordanță cu intrările pentru alte estimări relevante din cadrul situațiilor financiare, bugetelor, planurilor strategice și de capital, precum și cu alte informații utilizate în activitățile de administrare și raportare desfășurate în cadrul unei instituții de credit.

Art. 97²⁵. — Conducerea superioară trebuie să demonstreze că înțelege și ia în considerare riscurile inerente atunci când stabilește prețul expunerilor din creditare. Instituțiile de credit, prin conducerea superioară, trebuie să ia în considerare următoarele situații care pot oferi indicii cu privire la estimări inadecvate ale ECL:

a) acordarea de credite debitorilor cu surse de venit volatile, care ar putea deveni nerecurente în caz de declin economic, sau fără documente justificative ori după o verificare sumară a surselor de venit;

b) cerințe ale serviciului datoriei ridicate în raport cu fluxurile de numerar așteptate nete disponibile ale debitorului;

c) grafice de rambursare flexibile, inclusiv perioade de grație la plată, plăți care vizează exclusiv dobânda și caracteristici de natura amortizării negative;

d) pentru finanțări de proprietăți imobiliare sau alte active, acordarea de credite în valoare egală sau mai mare decât valoarea bunurilor finanțate sau sub orice altă formă care nu asigură o marjă adecvată de protecție prin intermediul garanției reale;

e) creșteri nejustificate ale numărului de modificări aduse expunerilor din creditare din cauza dificultăților financiare cu care se confruntă debitorul, sau de renegocieri ori modificări ale expunerilor din creditare pentru alte motive, cum ar fi presiunile concurențiale cu care se confruntă instituțiile de credit;

f) eludarea cerințelor de clasificare și de rating, inclusiv prin reeșalonarea, refinanțarea sau reclasificarea expunerilor din creditare;

g) creșteri nejustificate ale volumului de credite, în special relativ la creșterea volumului de credite înregistrată de către alți creditori din aceeași piață; și

h) creșterea volumului și o înrăutățire a creditelor restante, de calitate inferioară și/sau depreciate.

Art. 97²⁶. — (1) Politicile contabile ale instituțiilor de credit trebuie să trateze, iar metodologia acestora privind ajustările pentru pierderi trebuie să includă prevederi privind:

a) renegocieri/modificări ale expunerilor din creditare datorate dificultăților financiare sau altor motive, luând în

considerare și definițiile specifice referitoare la restructurarea expunerilor datorată dificultăților financiare ale debitorului, stabilite în partea 2 din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 680/2014 al Comisiei;

b) tratamentul expunerilor din creditare depreciate, achiziționate sau inițiate, astfel cum sunt definite în reglementările contabile aplicabile.

(2) Referitor la renegocierile sau modificările expunerilor din creditare, instituțiile de credit trebuie:

a) să dispună de o metodologie privind ajustările pentru pierderi care să prevadă o metodă de evaluare solidă a riscului de credit și a nivelului ECL, astfel încât nivelul ajustărilor pentru pierderi să continue să reflecte posibilitatea recuperării expunerii renegociate sau modificate, indiferent dacă activul original este de recunoscut sau nu, în conformitate cu cadrul contabil aplicabil;

b) să prevadă la nivelul metodologiilor sale că personalul implicat în activitatea de creditare este obligat să notifice prompt structura care exercită funcția contabilă, atunci când expunerile sunt renegociate sau modificate, pentru a asigura contabilizarea adecvată a modificărilor. Pentru renegocieri și modificări mai complexe decât cele realizate în mod obișnuit, trebuie să aibă loc comunicări regulate între personalul din activitatea de creditare și departamentul contabil;

c) să justifice orice scădere a nivelului raportat al ajustărilor pentru pierderi, datorată îmbunătățirii riscului de credit, prin prezentarea unor dovezi temeinice referitoare la performanța la plată a clientului, care trebuie să fie satisfăcătoare și consecventă într-o perioadă rezonabilă de timp, având totodată în vedere cerințele relevante pentru expunerile aflate în perioada de probă, astfel cum sunt definite în partea 2 din anexa V la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 680/2014 al Comisiei;

d) să analizeze dacă recuperarea principalului aferent creditului este în mod rezonabil asigurată atunci când, ulterior unei renegocieri sau modificări, performanța de rambursare se întemeiază exclusiv pe baza plăților reprezentând dobânzi.

(3) În ceea ce privește expunerile din creditare depreciate, achiziționate sau inițiate, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere următoarele:

a) metodologia trebuie să permită identificarea și contabilizarea, în mod adecvat, a expunerilor din creditare depreciate, achiziționate sau inițiate;

b) estimările fluxurilor de numerar pentru astfel de expuneri din creditare trebuie să fie revizuite la fiecare perioadă de raportare și actualizate în funcție de necesități. Aceste actualizări trebuie să fie argumentate, formalizate astfel încât să permită înțelegerea modificărilor intervenite și aprobate de conducerea superioară.

2.1.3.3.3. Procesul de rating al riscului de credit și gruparea expunerilor

Art. 97²⁷. — Instituția de credit trebuie să dispună de un proces de rating al riscului de credit pentru a grupa expunerile din creditare pe baza caracteristicilor de risc de credit comune.

2.1.3.3.3.1. Procesul de rating al riscului de credit

Art. 97²⁸. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de proceduri și sisteme informaționale cuprinzătoare pentru a monitoriza calitatea expunerilor din creditare. Respectivul proceduri și sisteme trebuie să includă un proces eficace de rating al riscului de credit care surprinde nivelul variabil, natura și factorii determinanți ai riscului de credit care se pot manifesta de-a lungul timpului, pentru a asigura în mod rezonabil faptul că toate expunerile din creditare sunt monitorizate corespunzător și că nivelul ajustărilor pentru pierderi aferente ECL reflectă corect riscul de credit aferent.

Art. 97²⁹. — Procesul de rating al riscului de credit trebuie să includă o funcție de revizuire independentă, care să verifice atribuirea inițială a claselor de risc de credit expunerilor, precum și actualizarea lor continuă de către personalul din activitatea de creditare.

Art. 97³⁰. — Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare, la momentul recunoașterii inițiale a expunerii din creditare, criteriile pentru atribuirea clasei de risc de credit, inclusiv, în măsura în care prezintă relevanță, tipul, termenii și condițiile produsului, tipul și valoarea garanției reale, caracteristicile și locația debitorului sau o combinație a acestora.

Art. 97³¹. — La schimbarea claselor de risc de credit atribuite la nivel de portofoliu sau la nivel individual, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare alți factori relevanți precum, dar fără a se limita la aceștia, schimbări în perspectiva industriei, ratele de creștere a activității, încrederea consumatorului și schimbările în previziunile economice precum rata dobânzii, rata șomajului și prețul mărfurilor, precum și deficiențele procesului de creditare, identificate după recunoașterea inițială.

Art. 97³². — (1) La momentul la care are loc evaluarea impactului schimbărilor în riscul de credit, sistemul de rating al riscului de credit trebuie să surprindă toate expunerile din creditare, fără a se limita la acelea care au înregistrat creșteri semnificative ale riscului de credit, care au înregistrat pierderi sau care sunt depreciate ca urmare a riscului de credit, astfel încât să fie realizată o diferențiere adecvată a riscului de credit care să asigure gruparea expunerilor din creditare în cadrul sistemului de rating al riscului de credit cu respectarea cerințelor prevăzute la secțiunea 2.1.3.3.3.2 — Grupări bazate pe caracteristici de risc de credit comune, precum și să fie reflectat riscul expunerilor individuale, precum și nivelul riscului de credit aferent portofoliului, în ansamblu, atunci când are loc agregarea tuturor expunerilor.

(2) În sensul alin. (1), un sistem de rating al riscului de credit eficace trebuie să permită instituțiilor de credit să identifice atât migrarea debitorilor între diferite clase de rating, cât și schimbările semnificative în riscul de credit.

Art. 97³³. — Instituțiile de credit trebuie să descrie elementele sistemului de rating al riscului de credit, să definească în mod clar fiecare clasă de risc de credit și să stabilească personalul responsabil cu elaborarea, implementarea, operarea și funcționarea sistemului, precum și persoanele responsabile cu testarea și validarea periodică.

Art. 97³⁴. — (1) Clasele de risc de credit trebuie să fie revizuite oricând sunt obținute noi informații relevante sau când așteptările instituției de credit cu privire la riscul de credit s-au schimbat.

(2) Clasele de risc de credit atribuite trebuie să facă obiectul unei revizuii formale periodice, dar cel puțin anuală, pentru a se asigura, în mod rezonabil, că acele clase sunt adecvate din perspectiva cerințelor prevăzute la secțiunea 2.1.3.3.3.2 — Grupări bazate pe caracteristici de risc de credit comune și actualizate.

(3) Clasele de risc de credit aferente expunerilor din creditare evaluate individual, care au un grad de risc mai mare sau care sunt depreciate ca urmare a riscului de credit, trebuie să fie revizuite cu o frecvență mai mare decât cea anuală, stabilită de instituția de credit în funcție de complexitatea activității.

(4) Estimările ECL trebuie să fie actualizate la timp pentru a reflecta schimbările în clasele de risc de credit aferente fie grupurilor de expuneri, fie expunerilor individuale.

2.1.3.3.3.2. Grupări bazate pe caracteristici de risc de credit comune

Art. 97³⁵. — Instituțiile de credit trebuie să grupeze expunerile cu caracteristici de risc de credit comune într-o manieră care este suficient de granulară pentru a permite evaluarea în mod rezonabil a schimbărilor în riscul de credit și,

astfel, evaluarea impactului asupra estimării nivelului ECL pentru asemenea grupări.

Art. 97³⁶. — Metodologia instituției de credit pentru gruparea expunerilor în scopul evaluării riscului de credit (de exemplu în funcție de tipul instrumentului, termenii și condițiile produsului, segmentul de industrie/piață, localizarea geografică sau data înregistrării) trebuie să fie formalizată și supusă revizuirii și aprobării interne efectuate de conducerea superioară.

Art. 97³⁷. — (1) Expunerile din creditare trebuie să fie grupate conform caracteristicilor de risc de credit comune, astfel încât să poată fi surprinsă schimbarea indusă de factorii care generează modificarea riscului de credit și estimările ECL. Gruparea expunerilor include luarea în considerare a efectului pe care schimbări ale informațiilor anticipative, inclusiv factori macroeconomici, le au asupra riscului de credit al grupului de expuneri.

(2) Elementele de bază ale grupării trebuie să fie revizuite de către conducerea superioară pentru a se asigura că expunerile din cadrul grupului de expuneri rămân omogene din perspectiva răspunsului lor la factorii determinanți ai riscului de credit și că, în timp, caracteristicile relevante ale riscului de credit și impactul acestora asupra nivelului riscului de credit aferent întregului grup nu s-au schimbat.

Art. 97³⁸. — Expunerile nu vor fi grupate astfel încât creșterea riscului de credit aferent anumitor expuneri să fie disimulată de performanța grupului de expuneri ca întreg.

Art. 97³⁹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de un proces robust care să asigure că gruparea inițială a expunerilor lor din creditare este adecvată din perspectiva îndeplinirii cerințelor de la art. 97³⁵, art. 97³⁷ și art. 97³⁸.

(2) Gruparea expunerilor trebuie să fie reevaluată, iar expunerile trebuie să fie regrupate dacă sunt obținute noi informații relevante sau dacă noile așteptări ale instituției de credit privind riscul de credit sugerează că este necesară o ajustare.

(3) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze o ajustare temporară dacă nu sunt capabile să regrupeze expunerile la timp.

2.1.3.3.3.3. Utilizarea ajustărilor temporare

Art. 97⁴⁰. — Instituțiile de credit trebuie să utilizeze ajustări temporare aferente unei ajustări pentru pierderi numai ca soluție intermediară, în special în circumstanțe excepționale sau când nu este timp suficient pentru a încorpora noile informații relevante în mod adecvat în cadrul procesului existent de rating și de modelare a riscului de credit, sau pentru a regrupa expuneri din creditare sau când unele expuneri din creditare din cadrul unui grup de expuneri din creditare reacționează la factorii sau evenimente în mod diferit față de așteptările inițiale.

Art. 97⁴¹. — (1) Ajustările temporare nu pot fi utilizate în mod continuu, pe termen lung în cazul unui factor de risc care nu este tranzitoriu.

(2) Metodologia instituției de credit privind determinarea ajustărilor pentru pierderi trebuie actualizată în scurt timp pentru a încorpora factorii preconizați să aibă un impact continuu asupra determinării nivelului ECL și care nu au fost cuprinși inițial în metodologie.

Art. 97⁴². — În vederea evitării apariției lipsei de obiectivitate determinate de judecata profesională, ajustările temporare trebuie să fie convergente cu previziunile anticipative, documentate și supuse unor procese de guvernare adecvate care să stabilească cerințele de formalizare și de aprobare a utilizării ajustărilor temporare.

2.1.3.3.4. Adecvarea ajustării pentru pierderi

Art. 97⁴³. — Valoarea agregată a ajustărilor pentru pierderi a unei instituții de credit, indiferent dacă ajustările pentru pierderi sunt determinate pe bază colectivă sau individuală, trebuie să fie

adecvată astfel încât să asigure consecvența cu obiectivele reglementărilor contabile aplicabile.

Art. 97⁴⁴. — Instituțiile de credit trebuie să implementeze metodologii de risc de credit care să asigure obținerea soldului total al ajustărilor pentru pierderi aferente ECL în conformitate cu reglementările contabile aplicabile și să reflecte nivelul ECL în mod adecvat în contextul respectivelor reglementări contabile.

Art. 97⁴⁵. — (1) La evaluarea adecvării ajustărilor pentru pierderi, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare factorii și așteptările relevante la data raportării care pot afecta recuperarea fluxurilor de numerar rămase pe parcursul duratei de viață a unui grup de expuneri din creditare sau a unei expuneri din creditare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare atât datele istorice și curente, precum și informații anticipative rezonabile și justificabile, inclusiv factori macroeconomici care sunt relevanți expunerii/expunerilor care face/fac obiectul evaluării, în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.

Art. 97⁴⁶. — (1) În funcție de capacitatea de a încorpora informațiile anticipative în cadrul estimărilor ECL, instituțiile de credit pot utiliza metode de evaluare individuală sau colectivă.

(2) Indiferent de abordările de evaluare utilizate, acestea trebuie să fie consecvente cu cerințele reglementărilor contabile relevante și nu vor avea ca rezultat niveluri diferite, în mod semnificativ, de ajustări pentru pierderi.

(3) Evaluările individuale și colective formează împreună baza ajustărilor pentru pierderi aferente ECL.

Art. 97⁴⁷. — Metoda de evaluare a ECL utilizată de către instituțiile de credit trebuie să fie cea mai adecvată raportat la circumstanțele concrete și, în mod specific, trebuie să fie aliniată cu modul în care instituțiile de credit administrează expunerile din creditare. În acest sens, evaluarea colectivă este utilizată pentru grupuri mari de expuneri din creditare omogene, cu caracteristici de risc de credit comune, precum portofoliile de tip retail, iar evaluările individuale sunt derulate pentru expuneri semnificative sau în situațiile în care au fost identificate probleme la nivel de credit individual, precum creditele aflate în observație și creditele restante.

Art. 97⁴⁸. — Indiferent de metoda de evaluare utilizată, individuală sau colectivă, instituțiile de credit trebuie să asigure că aceasta nu conduce la recunoașterea întârziată a ECL.

Art. 97⁴⁹. — (1) Când instituțiile de credit utilizează evaluări individuale, estimarea nivelului ECL trebuie să încorporeze întotdeauna impactul așteptat al tuturor informațiilor anticipative rezonabile și justificabile, inclusiv factorii macroeconomici care afectează atât posibilitatea recuperării creditului, cât și riscul de credit.

(2) La aplicarea unei metode de evaluare individuală, documentația instituției de credit trebuie să demonstreze în mod clar, în aceeași manieră ca în cazul evaluării colective, modul în care informațiile anticipative, inclusiv factorii macroeconomici, au fost reflectate în evaluarea individuală.

Art. 97⁵⁰. — (1) Atât în cazurile în care evaluările individuale ale expunerilor instituției de credit nu iau în considerare în mod adecvat informațiile anticipative, cât și pentru a permite identificarea relațiilor dintre informațiile anticipative și estimările nivelului ECL, care pot să nu fie evidente la nivel individual, instituțiile de credit trebuie să grupeze expunerile din creditare având caracteristici de risc de credit comune în scopul de a estima impactul informațiilor anticipative, inclusiv factorii macroeconomici.

(2) În cazurile în care instituțiile de credit stabilesc faptul că toate informațiile anticipative rezonabile și justificabile au fost încorporate în evaluarea individuală a nivelului ECL, instituțiile de credit nu vor derula o evaluare anticipativă adițională pe bază colectivă, dacă aceasta ar determina o dublă cuantificare.

2.1.3.3.5. Validarea modelului ECL

Art. 97⁵¹. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri pentru a valida modelele utilizate pentru determinarea nivelului ECL.

Art. 97⁵². — (1) Instituțiile de credit pot utiliza, în procesul de evaluare și determinare a nivelului ECL, modele și estimări bazate pe ipoteze pentru identificarea și măsurarea riscului, atât la nivelul individual al expunerii din creditare, cât și la nivelul general al portofoliilor, care includ încadrarea pe clase a creditelor, identificarea riscului de credit, măsurarea nivelului ajustărilor pentru pierderi aferente ECL pentru scopuri contabile, simulări de criză și alocarea capitalului.

(2) Modelele utilizate în procesul de evaluare și măsurare a nivelului ECL trebuie să ia în considerare impactul modificărilor variabilelor aferente debitorilor și riscului de credit, precum modificări ale PD, LGD, valorilor expunerilor, valorilor garanțiilor reale, migrația probabilităților stării de nerambursare și claselor de risc de credit interne atribuite debitorilor, având la bază informații istorice, curente, cât și anticipative rezonabile și justificabile, inclusiv factori macroeconomici.

Art. 97⁵³. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri robuste pentru a valida nivelul de acuratețe și coerența modelelor utilizate pentru evaluarea riscului de credit și măsurarea nivelului ECL, inclusiv sistemele și procesele de rating al riscului de credit bazate pe model, precum și estimarea tuturor componentelor de risc relevante, atât la începutul aplicării modelului, cât și pe bază continuă.

(2) Politicile și procedurile prevăzute la alin. (1) trebuie să prevadă condițiile utilizării judecății profesionale.

Art. 97⁵⁴. — Validarea trebuie să fie efectuată atât când modelele ECL sunt dezvoltate inițial, cât și când acestea suportă schimbări semnificative și trebuie să asigure faptul că modelele respective sunt potrivite pentru propusa lor utilizare, pe bază continuă.

Art. 97⁵⁵. — Un cadru robust de validare a modelelor trebuie să includă următoarele elemente, dar fără a se limita la acestea:

a) Roluri și responsabilități clare pentru validarea modelelor. Validarea modelelor trebuie să fie efectuată independent de procesul de dezvoltare a modelelor și trebuie să fie derulată de personal cu experiența și expertiza necesare. Concluziile și rezultatele validării modelelor trebuie să fie raportate prompt nivelului de autoritate adecvat. Când o instituție de credit a externalizat funcția sa de validare, instituția de credit rămâne responsabilă pentru eficacitatea întregii activități de validare a modelelor și trebuie să asigure că activitatea desfășurată de entitatea externă conține, pe bază continuă, elementele unui cadru robust de validare a modelelor.

b) Metodologia și aria de acoperire a unei validări adecvate a modelelor trebuie să includă un proces sistematic de evaluare a robusteții, consecvenței și acurateții modelului, precum și a relevanței continue a modelului pentru expunerile din creditare individuale sau portofoliile aferente. Un proces eficace de validare a modelelor trebuie să permită identificarea și abordarea la timp a potențialelor limitări ale modelului. Domeniul validării trebuie să includă o revizuire a datelor de intrare ale modelului, a planului modelului și a datelor de ieșire/permanenței modelului. Astfel:

(i) Referitor la *datele de intrare ale modelului*, instituțiile de credit trebuie să aibă stabilite la nivel intern standarde de calitate și fiabilitate pentru informațiile istorice, curente și anticipative utilizate ca intrări ale modelului. Datele utilizate pentru a estima ajustările pentru pierderi aferente ECL trebuie să fie relevante pentru portofoliile instituțiilor de credit și să fie precise, fiabile și complete, respectiv fără excluderi care ar putea introduce elemente pârinoare privind estimările ECL. Validarea trebuie să asigure că datele utilizate îndeplinesc aceste standarde.

(ii) Referitor la *planul modelului*, validarea trebuie să evalueze dacă teoria de bază a modelului este solidă

din punct de vedere conceptual, recunoscută și general acceptată pentru scopul său. Din perspectivă anticipativă, validarea trebuie să evalueze măsura în care modelul poate lua în considerare, atât la nivel de model general, cât și la nivel de factor de risc individual, schimbările în mediul economic și de creditare, precum și schimbările în profilul sau strategia de afaceri la nivel de portofoliu, fără a reduce în mod semnificativ robustețea modelului.

(iii) Referitor la *datele de ieșire/permanența modelului*, instituțiile de credit trebuie să aibă stabilite la nivel intern standarde pentru performanța acceptabilă a modelului. Când pragurile de performanță sunt încălcate semnificativ, instituțiile de credit trebuie să întreprindă acțiuni de remediere, care pot ajunge până la recalibrarea sau dezvoltarea din nou a modelului.

c) Formalizarea cuprinzătoare a cadrului și procesului de validare a modelelor. Aceasta trebuie să includă formalizarea procedurilor de validare efectuate, orice schimbări în metodologia și instrumentele de validare, intervalele de date utilizate, rezultatele validării și orice acțiuni de remediere luate atunci când este necesar. Instituțiile de credit trebuie să asigure că formalizarea este revizuită și actualizată periodic, dar cel puțin o dată pe an.

d) O revizuire a procesului de validare a modelelor, efectuată de către părți independente, interne sau externe, pentru a evalua eficacitatea generală a procesului de validare a modelelor și independența procesului de validare a modelelor față de procesul de dezvoltare. Concluziile revizurii trebuie să fie raportate cu promptitudine nivelului adecvat de autoritate, cum ar fi conducerea superioară sau comitetul de audit.

2.1.3.3.6. **Judecata profesională bazată pe experiența în creditare**

Art. 97⁵⁶. — La evaluarea riscului de credit și la determinarea nivelului ECL, instituțiile de credit trebuie să utilizeze judecata profesională bazată pe experiența în creditare, în mod special atunci când analizează informațiile anticipative rezonabile și justificabile, inclusiv factorii macroeconomici.

Art. 97⁵⁷. — (1) Instituțiile de credit trebuie să aibă instrumentele necesare pentru a asigura o estimare robustă și o recunoaștere a ECL în timp util.

(2) Având în vedere că informațiile privind istoricul pierderilor sau că impactul condițiilor actuale pot să nu reflecte în totalitate riscul de credit aferent expunerilor din creditare, instituțiile de credit trebuie să utilizeze propria judecată profesională bazată pe experiența din creditare pentru a integra în mod amănunțit impactul așteptat al tuturor informațiilor anticipative rezonabile și justificabile, inclusiv factorii macroeconomici, asupra propriilor estimări ale nivelului ECL.

(3) Utilizarea de către instituția de credit a propriei judecăți profesionale bazate pe experiența în creditare trebuie să fie formalizată în cadrul metodologiei riscului de credit și supusă unei supravegheri adecvate.

Art. 97⁵⁸. — Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere atât informațiile istorice, cât și impactul evenimentelor și al condițiilor anticipative asupra factorilor determinanți ai riscului de credit pentru expunerile de creditare. Estimarea trebuie să reflecte deficiențele de numerar viitoare așteptate care rezultă dintr-un asemenea impact.

Art. 97⁵⁹. — Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare informațiile anticipative, cu excepția cazului în care costul adițional de încorporare a unor asemenea informații și povara operațională, care vor fi introduse, sunt prea mari și nu contribuie la o implementare de înaltă calitate a reglementărilor contabile ECL.

Art. 97⁶⁰. — (1) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze că informațiile anticipative, utilizate în cadrul procesului de estimare a nivelului ECL, au legătură cu factorii determinanți ai riscului de credit aferent expunerilor sau portofoliilor distincte.

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor alin. (1), instituțiile de credit trebuie să utilizeze propria judecată profesională bazată pe experiența în creditare la stabilirea nivelului adecvat al ajustărilor pentru pierderi individuale sau colective.

(3) Când un factor anticipativ, care a fost identificat ca relevant, nu a fost încorporat în evaluarea individuală sau colectivă, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că pot fi necesare ajustări temporare.

Art. 97⁶¹. — (1) Previzuniile macroeconomice și celelalte informații relevante trebuie să fie aplicate în mod consecvent de-a lungul portofoliilor în cazul în care factorii determinanți ai riscului de credit aferent portofoliilor sunt afectați în aceeași manieră de aceste previziuni sau ipoteze.

(2) La dezvoltarea estimărilor nivelului ECL, instituțiile de credit trebuie să aplice propria judecată profesională bazată pe experiența în creditare pentru a lua în considerare poziționarea în cadrul ciclului de creditare, poziționare care poate diferi în cadrul jurisdicțiilor în care respectivele instituții de credit au expuneri din creditare.

Art. 97⁶². — Instituțiile de credit trebuie să fie prudente la determinarea nivelului ajustărilor pentru pierderi aferente ECL, care sunt recunoscute pentru scopuri contabile, pentru a asigura că estimările rezultate sunt adecvate, respectiv să fie consecvente cu principiul neutralității și să nu fie subestimate ori supraestimate.

Art. 97⁶³. — La dezvoltarea propriilor estimări ale nivelului ECL, instituțiile de credit trebuie să se folosească de o gamă largă de informații rezultate din procesul de administrare a riscului de credit, inclusiv informații de natură anticipativă, pentru scopuri de administrare a riscului și de adevărate a capitalului.

2.1.3.3.7. **Procese, sisteme, instrumente și date comune**

Art. 97⁶⁴. — Instituțiile de credit trebuie să aibă un proces de evaluare și măsurare a riscului de credit care furnizează acestora o bază solidă pentru procesele, sistemele, instrumentele și datele comune utilizate pentru a evalua riscul de credit și pentru a determina ECL.

Art. 97⁶⁵. — În măsura posibilității, instituțiile de credit trebuie să utilizeze procese, sisteme, instrumente și date comune pentru a evalua riscul de credit, pentru a determina nivelul ECL în scopuri contabile și pentru a determina pierderile așteptate în scopuri de adevărate a capitalului, în vederea consolidării fiabilității și consecvenței estimărilor ECL rezultate, pentru a crește transparența și, prin intermediul disciplinei de piață, pentru a furniza stimulente în scopul folosirii practicilor de risc de credit sănătoase.

Art. 97⁶⁶. — (1) Practicile de risc de credit trebuie să fie revizuite periodic, dar cel puțin o dată pe an, pentru a asigura că datele relevante disponibile în cadrul organizației instituției de credit sunt integrate și că sistemele sunt actualizate pe măsură ce practicile de creditare sau de afaceri ale instituției de credit se schimbă sau evoluează pe parcursul timpului.

(2) Instituțiile de credit trebuie să stabilească un circuit de transmitere a informațiilor privind estimările ECL, schimbările în riscul de credit și pierderile efective suportate pe seama expunerilor din creditare către experții de risc de credit, personalul responsabil cu contabilitatea și raportarea în scopuri de reglementare și, în mod special, către personalul responsabil cu creditarea.

Art. 97⁶⁷. — Procesele, sistemele, instrumentele și datele comune menționate în prezenta subsecțiune pot include sisteme de rating al riscului de credit, estimări PD supuse unor ajustări adecvate, situații privind întârzierile la plată, indicatori LTV, rate istorice de pierdere, tipuri de produse, calendare de amortizare,

condiții privind plățile în avans, segmente de piață, locații geografice, datele inițierii și tipuri de garanție reală.

2.1.3.3.8. Publicarea

Art. 97⁶⁸. — Publicarea informațiilor de către instituțiile de credit trebuie să promoveze transparența și comparabilitatea, prin furnizarea de informații actuale, relevante și utile pentru luarea deciziilor.

Art. 97⁶⁹. — Instituțiile de credit trebuie să asigure furnizarea de informații care să fie relevante și comparabile, astfel încât utilizatorii să poată lua decizii prompte și informate și să poată evalua diligența organului de conducere și a conducerii superioare.

Art. 97⁷⁰. — (1) Publicările referitoare la datele financiare și cele referitoare la administrarea riscului de credit trebuie să fie efectuate în conformitate cu reglementările aplicabile în domeniul contabilității și al supravegherii [respectiv în conformitate cu partea a opta din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, cu Instrucțiunile din 29.12.2017 privind cerințele de publicare în temeiul părții a opta din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 și cu Instrucțiunile din 28.10.2015 asupra pragului de semnificație, al proprietății și confidențialității și asupra frecvenței de publicare, specificate în articolele 432 alineatul (1), 432 alineatul (2) și 433 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013].

(2) Instituțiile de credit trebuie să asigure publicările necesare pentru prezentarea unei descrieri fidele a expunerii acestora la riscul de credit, inclusiv estimările lor privind nivelul ECL și pentru furnizarea de informații relevante privind practicile de creditare proprii.

Art. 97⁷¹. — Conducerea superioară a instituțiilor de credit trebuie să utilizeze propria judecată profesională, în concordanță cu standardele și reglementările contabile aplicabile, pentru a determina nivelul adecvat al agregării și detaliilor datelor publicate, astfel încât publicarea de informații să îndeplinească cerințele contabile și să ofere o bună imagine asupra expunerii la riscul de credit și asupra nivelului ECL, pentru ca utilizatorii să poată efectua o analiză a instituției de credit și comparații relevante cu alte instituții de credit aparținând unui grup de entități similare (*peer group*).

Art. 97⁷². — (1) Informațiile cantitative și calitative publicate, luate ca întreg, trebuie să prezinte utilizatorilor principalele ipoteze și date de intrare utilizate la obținerea estimărilor ECL.

(2) Publicările trebuie să evidențieze politicile și definițiile care sunt esențiale pentru estimarea nivelului ECL, precum temeiul în baza căruia instituția de credit grupează expunerile din creditare în portofolii cu caracteristici de risc de credit similare și definiția utilizată de aceasta pentru starea de nerambursare, factorii care determină schimbări în estimările ECL, precum și maniera în care a fost luată în considerare judecata profesională bazată pe experiența în creditare a conducerii superioare.

(3) Publicarea politicilor semnificative trebuie să arate modul în care politicile respective au fost implementate în contextul specific al instituției de credit.

Art. 97⁷³. — Instituțiile de credit trebuie să publice informații calitative cu privire la modul în care informațiile anticipative, inclusiv factorii macroeconomici, au fost încorporate în procesul de estimare a nivelului ECL, în conformitate cu reglementările contabile aplicabile, în special când evaluarea este desfășurată pe bază individuală.

Art. 97⁷⁴. — Publicările privind temeiul pentru gruparea expunerilor din creditare trebuie să includă informații privind modul în care conducerea superioară se asigură că expunerile din creditare sunt grupate în mod adecvat, astfel încât respectivele grupuri continuă să aibă caracteristici comune de risc de credit.

Art. 97⁷⁵. — Pentru a îmbunătăți calitatea și semnificația informațiilor publicate privind estimările ECL, instituțiile de credit trebuie să furnizeze periodic, dar cel puțin o dată pe an, o explicație a schimbărilor semnificative ale estimării nivelului ECL. Aceste informații trebuie să includă atât informații calitative, cât și cantitative, relevante, într-o manieră care să îmbunătățească înțelegerea modului în care s-au schimbat estimările nivelului ECL.

Art. 97⁷⁶. — (1) Organele de conducere ale instituțiilor de credit trebuie să revizuiască în mod regulat, dar cel puțin o dată pe an, politicile de publicare, pentru a asigura că informațiile publicate continuă să fie relevante în raport cu profilul de risc al instituției de credit, cu concentrarea produselor, cu standardele industriei și cu condițiile de piață curente.

(2) În cadrul procesului de revizuire, instituțiile de credit trebuie să publice informații care facilitează comparațiile cu entități similare acestora, permițând utilizatorilor să monitorizeze periodic schimbările în estimările ECL ale instituțiilor de credit și să efectueze analize relevante între instituțiile de credit aparținând unui grup de entități similare (*peer group*), la nivel național și internațional.

2.1.3.4. Prevederi specifice instituțiilor de credit în vederea aplicării IFRS 9

Art. 97⁷⁷. — (1) Instituțiile de credit trebuie să determine ECL pentru toate expunerile din creditare, cu respectarea prevederilor de la paragrafele 5.5.5, 5.5.17 și 5.5.18 din IFRS 9. Ajustările de valoare zero trebuie să fie reduse având în vedere că estimarea ECL constituie o valoare ponderată cu probabilitățile, care trebuie întotdeauna să reflecte posibilitatea ca o pierdere din credit să aibă loc.

(2) Fără a aduce atingere alin. (1), o ajustare de valoare zero poate să apară pentru creditele acoperite integral cu garanții reale. Instituțiile de credit trebuie să fie precaute când efectuează estimări ale valorii garanției reale, întrucât evaluarea garanției reale la momentul inițierii creditului se poate modifica pe durata de viață a creditului.

Art. 97⁷⁸. — (1) Instituțiile de credit trebuie să adopte o metodă activă în evaluarea și măsurarea ECL pe următoarele 12 luni, care să permită identificarea promptă a modificărilor riscului de credit și recunoașterea, în consecință, a modificărilor ECL.

(2) În conformitate cu secțiunea 2.1.3.3.6, judecata profesională a conducerii superioare bazată pe experiența în creditare trebuie să se reflecte în estimarea valorii și a momentului recunoașterii ECL pe următoarele 12 luni, care trebuie să reprezinte o estimare a ECL imparțială, ponderată în funcție de probabilități, prin luarea în considerare a unei serii de rezultate posibile.

Art. 97⁷⁹. — (1) Având în vedere definiția ECL pe următoarele 12 luni, prevăzută în Anexa A din IFRS 9, precum și paragraful B5.5.43 din IFRS 9, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că valoarea ECL pe următoarele 12 luni nu reprezintă doar pierderile așteptate în următoarele 12 luni, ci reprezintă deficitele de numerar așteptate pe durata de viață a expunerii sau a grupului de expuneri din creditare, care pot apărea datorită evenimentelor generatoare de pierderi ce se pot produce în următoarele 12 luni.

(2) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere faptul că, în conformitate cu paragraful 5.5.9 din IFRS 9, pentru a evalua dacă un instrument financiar trebuie să treacă la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, acestea trebuie să ia în considerare modificările în posibilitatea apariției stării de nerambursare pe durata de viață așteptată a instrumentului financiar. Deși, în anumite circumstanțe, IFRS 9 permite ca modificările în riscul apariției stării de nerambursare în următoarele 12 luni să fie folosite pentru această evaluare, această abordare poate să nu fie adecvată, și instituțiile de credit

trebuie să acorde atenție exemplurilor prezentate în IFRS 9 la paragraful B5.5.14.

Art. 97⁸⁰. — La adoptarea unei definiții a stării de nerambursare în scopuri contabile, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare definiția prevăzută la articolul 178 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

Art. 97⁸¹. — (1) Instituțiile de credit nu pot considera posibilitatea înlocuirii, de către autoritățile competente, a criteriului de restanțe de 90 de zile cu 180 de zile în conformitate cu articolul 178 (1) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, ca fiind o excepție de la aplicarea prezumției relative de 90 de zile din IFRS 9, paragraful B5.5.37.

(2) Având în vedere că, în conformitate cu articolul 178 (1) din Regulamentul UE 575/2013, un eveniment de nerambursare se consideră că a avut loc pentru un anumit debitor când oricare/ambelă dintre criteriile de la paragrafele (a) și (b) sunt îndeplinite, instituțiile de credit trebuie să identifice starea de nerambursare, în conformitate cu criteriul de «improbabilitate de plată» aplicabil debitorului, înainte ca expunerea să devină problematică potrivit criteriului de restanțe de 90 de zile. Corespunzător abordării urmărite pentru scopuri de reglementare, lista elementelor prevăzute la articolul 178 (3) din Regulamentul UE nr. 575/2013 ca indicii de improbabilitate de plată trebuie să fie implementată într-un mod care să asigure determinarea în timp util a evenimentelor de «improbabilitate de plată» care accelerează eventualele deficite de numerar. În ce privește criteriul de la paragraful (b), pentru scopuri de reglementare în cazul obligațiilor entităților din sectorul de retail și din cel public, pentru cifra de 90 de zile, autoritățile competente pot înlocui cu o valoare de până la 180 de zile pentru diferite produse, după cum consideră adecvat pentru condițiile locale (a se vedea articolul 178 (1) (b) din Regulamentul UE nr. 575/2013).

Art. 97⁸². — (1) La formularea estimării valorii ECL pe următoarele 12 luni așa cum se menționează în secțiunea 2.1.3.1 și secțiunea 2.1.3.3.6, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare informații rezonabile și justificabile care afectează riscul de credit, în special informații anticipative, incluzând factori macroeconomici.

(2) Instituțiile de credit trebuie să își exercite judecata profesională bazată pe experiența în creditare pentru a lua în considerare atât informațiile calitative, cât și cele cantitative, care ar putea afecta evaluarea riscului de credit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să integreze în mod activ informații care pot afecta estimarea ECL și nu pot să excludă sau să ignore informații relevante care sunt disponibile în mod rezonabil.

Art. 97⁸³. — Atunci când o instituție de credit inițiază expuneri cu risc de credit ridicat, iar ajustările pentru pierderi sunt inițial egale cu ECL pe următoarele 12 luni, instituția de credit trebuie să monitorizeze îndeaproape aceste expuneri pentru creșteri semnificative ale riscului de credit, pentru a asigura transferarea în timp util a expunerii la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, având în vedere faptul că expunerile cu risc de credit crescut sunt susceptibile de a prezenta o volatilitate mai mare și de a avea o creștere mai rapidă a riscului de credit.

Art. 97⁸⁴. — O instituție de credit trebuie să își ajusteze estimarea ECL pe următoarele 12 luni pentru a reflecta în mod adecvat modificările în riscul de credit care au avut loc, chiar dacă o creștere a riscului de credit nu este considerată semnificativă. Astfel de ajustări trebuie să fie efectuate cu mult înainte ca expunerile să fie transferate, fie individual, fie colectiv, la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață și cu luarea în considerare a oricărei migrații a riscului de credit care a avut loc.

Art. 97⁸⁵. — Atunci când se efectuează o evaluare colectivă, expunerile dintr-un grup trebuie să respecte cerințele stabilite la

secțiunea 2.1.3.3.3. În special, în cazul în care devin disponibile informații ce indică necesitatea unei segmentări suplimentare sau diferite a unui grup de expuneri din creditare, grupul trebuie să fie împărțit în subgrupuri și determinarea nivelului ECL pe următoarele 12 luni trebuie să fie actualizată separat pentru fiecare subgrup. În cazul în care există circumstanțe tranzitorii, instituțiile de credit trebuie să aplice o ajustare temporară cu respectarea secțiunii 2.1.3.3.3. În cazul în care devin disponibile informații care indică faptul că un anumit subgrup a suferit o creștere semnificativă a riscului de credit, instituția de credit trebuie să recunoască ECL pe durata de viață pentru acel subgrup.

Art. 97⁸⁶. — Expunerile din creditare nu vor fi grupate într-o manieră care să disimuleze identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit în timp util. Prevederile secțiunilor 2.1.3.3.3 și 2.1.3.3.4 se aplică în mod corespunzător.

2.1.3.4.1. Evaluarea creșterilor semnificative ale riscului de credit

Art. 97⁸⁷. — În contextul prevederilor paragrafului 5.5.4 din IFRS 9, având în vedere că, ulterior recunoașterii inițiale, o creștere a riscului de credit poate să nu fie compensată pe deplin de rata dobânzii percepute, instituțiile de credit trebuie să analizeze cu atenție dacă a existat o creștere semnificativă a riscului de credit. În caz afirmativ, expunerea din creditare trebuie să facă obiectul măsurării nivelului ECL pe durata de viață.

Art. 97⁸⁸. — (1) Pentru a analiza dacă o expunere a suferit o creștere semnificativă a riscului de credit și pentru determinarea nivelului ECL pe următoarele 12 luni și pe durata de viață, instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru de administrare, sisteme și mecanisme de control solide, în conformitate cu principiile specificate în secțiunea 2.1.3.3.

(2) Instituțiile de credit trebuie să implementeze sisteme capabile să administreze și să evalueze în mod sistematic cantitățile mari de informații care sunt necesare pentru a aprecia dacă anumite expuneri sau grupuri de expuneri din creditare prezintă sau nu o creștere semnificativă a riscului de credit și să determine ECL pe durata de viață atunci când este cazul.

(3) Instituțiile de credit-mamă și filialele trebuie să asigure că abordarea este consecventă în cadrul grupului, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a unor procese care să garanteze că previziunile condițiilor economice din diferite jurisdicții și sectoare economice sunt revizuite și aprobate de conducerea superioară a instituției de credit și că procesul, mecanismele de control și ipotezele economice cu privire la elaborarea previziunilor și conectarea acestora la așteptările privind pierderea din credit sunt consecvente în cadrul grupului.

(4) Necesitatea asigurării consecvenței nu presupune ca practica să fie identică în cadrul unui grup, în condițiile în care diferențele între jurisdicții și produse, inclusiv în funcție de disponibilitatea datelor, sunt solid formalizate și justificate.

Art. 97⁸⁹. — Procesele implementate de instituțiile de credit trebuie să le permită acestora să stabilească, în timp util și pe o bază integrată, dacă a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit ulterior recunoașterii inițiale a unei expuneri din creditare, astfel încât transferul la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață al unei expuneri individuale sau al unui grup de expuneri, cu caracteristici similare de risc de credit, să se realizeze de îndată ce riscul de credit a crescut semnificativ, în conformitate cu cerințele IFRS 9 privind contabilizarea deprecierei.

Art. 97⁹⁰. — (1) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere ca, pe lângă informațiile privind condițiile actuale și datele istorice, să ia în considerare toate informațiile anticipative care sunt rezonabile, justificabile și disponibile fără costuri și eforturi nejustificate. Dispozițiile art. 97¹¹³ privind informațiile care urmează să fie utilizate se aplică în mod corespunzător.

(2) În sensul alin. (1), pentru a recunoaște ajustările în timp util, în conformitate cu cerințele IFRS 9, instituțiile de credit trebuie:

a) să combine datele și previziunile viitoare pentru factorii-cheie determinanți ai riscului de credit în cadrul expunerilor și portofoliilor lor de creditare; și

b) să fie capabile să cuantifice, pe baza acestor date și previziuni, riscul de credit pentru fiecare expunere din creditare sau portofoliu de credite.

Art. 97⁹¹. — Analizele instituțiilor de credit trebuie să ia în considerare faptul că factorii determinanți ai pierderilor din credit încep adesea să se deterioreze cu mult timp înainte de apariția unor dovezi obiective de incidente de neplată aferente expunerilor din creditare afectate.

Art. 97⁹². — (1) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare, în plus față de cele prevăzute la art. 97⁹¹, legăturile dintre factorii macroeconomici și caracteristicile debitorului privind riscul de credit dintr-un portofoliu, pe baza informațiilor rezonabile și justificabile.

(2) În sensul prevederilor alin. (1), instituțiile de credit trebuie să pornească de la o analiză detaliată a tiparelor istorice și a tendințelor actuale, care să permită identificarea celor mai relevanți factori determinanți ai riscului de credit. Judecata profesională bazată pe experiența în creditare trebuie să faciliteze încorporarea condițiilor curente și a celor previzionate care ar putea afecta acești factori determinanți de risc, deficitele de numerar așteptate și, prin urmare, așteptările privind pierderile.

Art. 97⁹³. — Instituțiile de credit trebuie să efectueze analize de tipul menționat la art. 97⁹² nu numai în contextul portofoliilor de credite individuale de valori reduse, cum ar fi expunerile din cardurile de credit, dar și în cazul expunerilor din creditare de valori mari, care sunt analizate individual.

Art. 97⁹⁴. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de o politică clară care să includă criteriile rigurose elaborate referitoare la ceea ce reprezintă o creștere „semnificativă” a riscului de credit pentru diferitele tipuri de expuneri din creditare. Aceste criterii și motivele pentru care aceste abordări și definiții sunt considerate adecvate trebuie să fie formalizate, inclusiv cu luarea în considerare a prevederilor paragrafului 35F din IFRS 7 — Instrumente financiare: informații de furnizat.

(2) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că, potrivit paragrafului 5.5.9 din IFRS 9, evaluarea cu privire la creșterea „semnificativă” a riscului de credit trebuie realizată luând în considerare modificarea riscului de apariție a stării de nerambursare pe durata de viață preconizată a unui instrument financiar, și nu modificarea valorii pierderilor din credit așteptate, inclusiv înainte de a lua în considerare efectele elementelor de diminuare a riscului de credit, cum ar fi garanțiile reale sau alte garanții.

Art. 97⁹⁵. — (1) La elaborarea metodei de determinare a creșterii semnificative a riscului de credit, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare fiecare din cele 16 clase de indicatori prevăzute de IFRS 9, în măsura în care aceștia sunt relevanți pentru instrumentul financiar care este evaluat, în conformitate cu paragrafele B5.5.17(a) – (p). În plus, instituțiile de credit trebuie să analizeze dacă există și alte informații de care trebuie să țină cont.

(2) Indicatorii menționați la alin. (1), identificați atât în cadrul IFRS 9, cât și în cadrul secțiunii 2.1.3, vor avea o pondere diferită în funcție de tipul expunerii din creditare evaluate pentru a determina dacă prezintă o creștere semnificativă a riscului de credit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să evite riscul ca o creștere semnificativă a riscului de credit să nu fie recunoscută cu promptitudine.

(4) În special pentru recunoașterea unor creșteri semnificative ale riscului de credit, instituțiile de credit trebuie să nu se limiteze la situațiile în care se anticipează că un instrument financiar urmează să devină depreciat din punct de vedere al riscului de credit. În acest sens, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că debitorii pot prezenta o creștere semnificativă a riscului de credit, fără să existe dovezi că expunerile aferente creditelor asociate sunt susceptibile de a deveni depreciate.

(5) Creșterea semnificativă a riscului de credit presupune o creștere a riscului de nerambursare mai evidentă decât la recunoașterea inițială, fără ca aceasta să conducă, în mod obligatoriu, la concluzia că apariția stării de nerambursare este probabilă.

Art. 97⁹⁶. — (1) Pentru evaluarea unei creșteri semnificative a riscului de credit, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare, în special, fără a se limita la aceștia, următorii indicatori:

a) o decizie a conducerii superioare a instituției de credit în conformitate cu care, dacă o expunere existentă din creditare ar fi fost nou inițiată la data raportării, elementul de preț care reflectă riscul de credit ar fi fost semnificativ mai mare decât atunci când creditul a fost acordat inițial, din cauza creșterii riscului de credit aferent debitorului sau clasei debitorilor, de la recunoașterea inițială;

b) o decizie a conducerii superioare a instituției de credit de a îndeplini cerințele privind garanțiile reale și/sau clauzele contractuale pentru noile expuneri din creditare care sunt similare expunerilor din creditare inițiate anterior, datorită modificărilor riscului de credit pe care aceste din urmă expuneri le-au suferit de la recunoașterea inițială;

c) o retrogradare a unui debitor de către o agenție de rating recunoscută sau în cadrul unui sistem intern de rating de credit al unei instituții de credit;

d) în cazul expunerilor performante de creditare, care fac obiectul monitorizării și revizuirii individuale, o deteriorare față de momentul recunoașterii inițiale a unui indicator intern sintetic de evaluare a creditului sau a unui indicator intern de calitate a creditului;

e) deteriorarea factorilor determinanți relevanți ai riscului de credit, inclusiv fluxurile viitoare de numerar, pentru un debitor individual sau un grup de debitori; și

f) perspectiva apariției de modificări ale condițiilor contractuale din cauza dificultăților financiare, inclusiv a celor care se califică drept măsuri de restructurare datorată dificultăților financiare în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/227.

(2) În situația în care o instituție de credit gestionează cele mai multe expuneri de credit (cu excepția creditelor sănătoase care prezintă un risc de credit foarte scăzut și a creditelor cu probleme) în același mod, indiferent de riscul de credit aferent acestora, modul în care este administrată expunerea din creditare nu prezintă relevanță pentru a evalua dacă s-a înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit.

Art. 97⁹⁷. — Atunci când evaluează dacă a existat o creștere semnificativă a riscului de credit pentru o expunere din creditare, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare și următorii factori:

a) deteriorarea perspectivei macroeconomice relevante pentru un anumit debitor sau pentru un grup de debitori. Evaluările macroeconomice trebuie să fie suficient de cuprinzătoare pentru a include factori relevanți pe segmente de clientelă, precum autorități publice, societăți, gospodării ale populației și alte tipuri de debitori și să ia în considerare orice diferențe regionale relevante în ceea ce privește performanța economică în cadrul unei jurisdicții (a se vedea secțiunea

2.1.3.3.6, referitor la luarea în considerare a informațiilor anticipative, inclusiv a factorilor macroeconomici); și

b) deteriorarea perspectivelor pentru sectorul sau industriile în care își desfășoară activitatea un debitor.

Art. 97⁹⁸. — (1) Instituțiile de credit trebuie să considere drept critice atât identificarea corectă și completă a factorilor determinanți ai riscului de credit, cât și fundamentarea corectă și completă a legăturilor dintre acești factori determinanți și nivelul riscului de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere că, în conformitate cu paragraful 5.5.9 din IFRS 9, magnitudinea unei modificări a riscului de credit de la recunoașterea inițială depinde de riscul de apariție a stării de nerambursare, existent la data recunoașterii inițiale, sens în care, în cazul în care o instituție de credit folosește modificările PD-ului ca mijloc de identificare a modificărilor riscului de apariție a stării de nerambursare, aceasta trebuie să țină seama de magnitudinea unei anumite modificări a PD-ului exprimată într-un raport proporțional cu PD-ul de la recunoașterea inițială, respectiv o *modificare a PD-ului împărțită la PD-ul de la recunoașterea inițială*, luând în considerare și paragraful B5.5.11 din IFRS 9. Modificarea PD-ului în mărime absolută trebuie, de asemenea, să fie luată în considerare.

Art. 97⁹⁹. — (1) Analiza instituțiilor de credit nu trebuie să se rezume doar la numărul de clase de rating cu care a fost retrogradat ratingul de credit având în vedere faptul că modificarea PD-ului între două clase de rating succesive poate să nu fie lineară.

(2) Instituțiile de credit trebuie să definească o segmentare inițială adecvată, pentru a se asigura că o creștere semnificativă a riscului de credit pentru o expunere individuală din creditare sau pentru un grup de expuneri din creditare este evidențiată și de clasa de încadrare. În acest sens, instituțiile de credit trebuie să asigure că sistemele de rating al riscului de credit includ un număr suficient de clase pentru a se identifica în mod adecvat riscul de credit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să țină cont de faptul că o creștere semnificativă a riscului de credit ar putea să apară înainte de schimbarea clasei de risc de credit.

Art. 97¹⁰⁰. — Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare faptul că există situații în care o mișcare adversă a factorilor enumerați la art. 97⁹⁶ și art. 97⁹⁷ ar putea să nu indice o creștere semnificativă a riscului de credit, precum situația expunerilor din creditare care prezintă un risc de credit foarte scăzut și pentru care sensibilitatea probabilității de apariție a stării de nerambursare, la modificările claselor de rating, poate să nu indice o creștere semnificativă a riscului de credit, atunci când calitatea ratingului scade.

Art. 97¹⁰¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare faptul că pot exista situații în care anumiți factori acționează într-o direcție nefavorabilă, dar pot fi contrabalansați prin îmbunătățirea altora.

(2) Instituțiile de credit trebuie să dispună de procese de administrare și de control capabile să valideze în mod fiabil orice apreciere potrivit căreia factorii care ar putea avea un impact negativ asupra riscului de credit sunt contrabalansați de factori care pot avea un impact favorabil.

Art. 97¹⁰². — Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare și să analizeze temeinic deciziile discreționare ale organului de conducere al unei instituții de credit care indică o modificare a riscului de credit, inclusiv deciziile de intensificare a monitorizării unui debitor sau a unei clase de debitori datorate preocupărilor legate de riscul de credit.

Art. 97¹⁰³. — Atunci când o instituție de credit evaluează că a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit numai pentru o parte dintre expunerile din creditare către o contrapartidă, instituția de credit trebuie să asigure identificarea

tuturor expunerilor din creditare în cazul cărora s-a înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit.

Art. 97¹⁰⁴. — În cazul în care o instituție de credit efectuează o evaluare a creșterilor semnificative ale riscului de credit pe bază colectivă, aceasta trebuie să revizuiască definițiile portofoliilor în mod regulat, dar cel puțin o dată pe an, pentru a asigura că expunerile din creditare din cadrul acestora continuă să prezinte caracteristici de risc de credit comune sub aspectul răspunsului la acțiunea factorilor determinanți ai riscului de credit. Modificarea condițiilor economice poate necesita o regrupare a portofoliilor.

Art. 97¹⁰⁵. — În situațiile în care este evident că, într-un grup de expuneri din creditare, unele expuneri au înregistrat o creștere semnificativă a riscului de credit, instituțiile de credit trebuie să transfere o parte sau o proporție din grupul de expuneri din creditare la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, chiar dacă nu este posibilă identificarea acestei situații la nivelul individual al expunerilor din creditare.

Art. 97¹⁰⁶. — (1) În cazul în care, pe baza caracteristicilor de risc de credit comune, nu este posibilă identificarea de către instituția de credit a unui anumit subgrup al expunerilor din creditare pentru care riscul de credit a crescut semnificativ, o proporție adecvată din întregul grup trebuie să facă obiectul măsurării nivelului ECL pe durata de viață, proporție care trebuie fundamentată de instituția de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să nu echivaleze termenul «semnificativ» cu semnificația statistică a acestuia. În acest sens, metoda de evaluare trebuie să nu se bazeze exclusiv pe analiza cantitativă. Astfel, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare faptul că pentru portofolii care au un număr mare de credite individuale mici și un set bogat de date istorice relevante, este posibilă identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit, utilizând tehnicile statistice, împreună cu analiza factorilor calitativi relevanți, în timp ce pentru portofoliile care nu prezintă aceste caracteristici, instituțiile de credit trebuie să apeleze la alte analize cantitative și calitative pentru identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit.

(3) Instituțiile de credit trebuie să nu aprecieze termenul „semnificativ” în funcție de amploarea impactului asupra situațiilor financiare. Identificarea și prezentarea creșterilor semnificative ale riscului de credit trebuie să se realizeze chiar dacă o creștere a riscului de credit definită în termeni de probabilitate de apariție a stării de nerambursare este puțin probabil să afecteze ajustarea pentru pierderi înregistrată, inclusiv în situația în care expunerea este supragarantată cu garanții reale.

(4) Instituțiile de credit trebuie să identifice și să prezinte astfel de creșteri care sunt susceptibile de a fi importante pentru utilizatorii care doresc să înțeleagă tendințele privind riscul de credit intrinsec al expunerilor din creditare aferente unei instituții de credit.

(5) Instituțiile de credit pot stabili un nivel de referință maxim de risc de credit pentru anumite portofolii la momentul recunoașterii inițiale, care să conducă la transferul respectivului portofoliu la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, atunci când riscul de credit crește peste nivelul de referință maxim.

(6) Nivelul de referință maxim de risc de credit prevăzut la alin. (5) se aplică numai atunci când expunerile sunt segmentate pe o bază suficient de granulară, astfel încât o instituție de credit să demonstreze că analiza este în concordanță cu principiile IFRS 9. În mod specific, instituțiile de credit trebuie să demonstreze că, pentru elementele din portofoliu, o creștere semnificativă a riscului de credit nu a apărut, înainte ca nivelul de referință maxim al riscului de credit să fie atins.

Art. 97¹⁰⁷. — (1) Instituțiile de credit trebuie să-și revizuiască în mod riguros, cel puțin o dată pe an, calitatea metodei de

evaluare utilizate pentru a stabili dacă riscul de credit a crescut semnificativ.

(2) Organul de conducere sau conducerea superioară a instituției de credit trebuie să ia în considerare dacă există factori suplimentari, de care trebuie să se țină cont la evaluarea creșterilor semnificative ale riscului de credit, care ar putea îmbunătăți calitatea metodei utilizate.

Art. 97¹⁰⁸. — (1) Instituțiile de credit trebuie să acorde atenție oricărei posibilități de introducere a unui element pârținitor care să împiedice atingerea obiectivelor IFRS 9.

(2) În cazurile în care instituțiile de credit consideră că abordarea lor de punere în aplicare este probabil să fi introdus un element pârținitor, acestea trebuie să-și schimbe evaluarea cu luarea în considerare a elementului pârținitor identificat, cu respectarea paragrafelor B5.5.1—B5.5.6 din IFRS 9.

Art. 97¹⁰⁹. — Instituțiile de credit trebuie să asigure că modificările sau renegocierile termenilor contractuali nu ascund creșteri ale riscului de credit și, prin urmare, nu au ca rezultat subestimarea ECL și amânarea transferului la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață în cazul debitorilor al căror risc de credit s-a deteriorat semnificativ sau revenirea, în mod necorespunzător, de la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață la stadiul de determinare a ECL pe următoarele 12 luni.

Art. 97¹¹⁰. — (1) Când stabilesc dacă există o creștere semnificativă a riscului de credit în cazul unei expuneri din creditare modificate, instituțiile de credit trebuie să demonstreze și trebuie să ia în considerare la elaborarea estimărilor privind ECL dacă astfel de modificări sau renegocieri au îmbunătățit sau au restabilit capacitatea instituției de credit de a recupera plățile de dobânzi și principal, comparativ cu situația de la recunoașterea inițială.

(2) Instituțiile de credit trebuie să analizeze fondul economic al fluxurilor de numerar contractuale modificate, precum și implicațiile acestor modificări asupra riscului de credit viitor al expunerii din creditare, cu luarea în considerare a riscului de credit aferent debitorului.

(3) Factorii care trebuie avuți în vedere de către instituțiile de credit includ, fără a fi limitativi, următoarele situații:

a) dacă modificarea sau renegocierea termenilor contractuali și a fluxurilor de numerar rezultate este avantajoasă din punct de vedere economic pentru debitor, comparativ cu termenii contractuali inițiali, nemodificați, și cum afectează din punct de vedere economic această modificare capacitatea debitorului de rambursare a datoriei;

b) dacă pot fi identificați factori care susțin evaluarea instituției de credit privind capacitatea debitorului de rambursare a datoriei, inclusiv situații care conduc la modificări, și perspectivele viitoare ale debitorului ca rezultat al acestor modificări, cu luarea în considerare a condițiilor actuale, a previziunilor macroeconomice și a perspectivelor sectorului sau industriei în care își desfășoară activitatea debitorul, a modelului de afaceri al debitorului și a planului de afaceri al acestuia, care reflectă așteptările debitorului privind performanța, reziliența financiară și fluxurile de numerar viitoare ale acestuia; și

c) dacă planul de afaceri al debitorului este fezabil, realizabil și consecvent cu graficul de rambursare a dobânzii și principalului conform termenilor contractuali modificați ai expunerii din creditare.

Art. 97¹¹¹. — Expunerile din creditare transferate la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, care sunt ulterior renegociate sau modificate, dar nu sunt derecunoscute, trebuie să nu fie transferate înapoi la stadiul de determinare a ECL pe următoarele 12 luni, cu excepția cazului în care există dovezi suficiente că riscul de credit pe durata de viață a expunerii nu a crescut semnificativ comparativ cu cel de la recunoașterea inițială, în conformitate cu prevederile paragrafului B5.5.27 din IFRS 9 (de exemplu, în situația în care o instituție de credit

acordă diverse concesii, cum ar fi reduceri ale ratei dobânzii sau amânări de rambursări de principal, unor debitori aflați în dificultate financiară, expunerea din creditare poate prezenta caracteristicile unui risc de credit mai scăzut, chiar dacă, în realitate, debitorul poate continua să întâmpine dificultăți financiare, fără perspective realiste de efectuare a rambursărilor programate pe durata rămasă a expunerii).

2.1.3.4.2. Utilizarea simplificărilor practice

Art. 97¹¹². — (1) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze în mod limitat simplificările practice a căror aplicare este permisă de IFRS 9, prevăzute la art. 97¹¹³—97¹¹⁹ din prezentul regulament.

(2) Având în vedere că, potrivit prevederilor paragrafului 5.5.17 din IFRS 9, obiectivul IFRS 9 este de estimare a ECL într-un mod care să reflecte o valoare imparțială și ponderată cu probabilități, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile, în cazul utilizării simplificărilor practice instituțiile de credit trebuie să ia în considerare necesitatea efectuării de ajustări, în scopul evitării oricărui element pârținitor care ar putea rezulta.

(3) În situația în care o instituție de credit utilizează simplificări practice, justificările pentru utilizarea acestora trebuie să fie formalizate într-o manieră clară de către instituția de credit.

2.1.3.4.3. Setul de informații pe care o instituție de credit trebuie să le ia în considerare la evaluarea pierderilor din credit așteptate

Art. 97¹¹³. — Instituțiile de credit trebuie să dezvolte sisteme și procese care utilizează toate informațiile rezonabile și justificabile relevante pentru grupul de expuneri sau pentru expunerea individuală, după cum este necesar pentru a asigura o implementare de înaltă calitate și consecventă a cerințelor contabile.

2.1.3.4.4. Derogare pentru expunerile cu risc de credit scăzut

Art. 97¹¹⁴. — Exercitarea de către instituțiile de credit a opțiunii, prevăzute la paragraful 5.5.10 al IFRS 9, de a nu evalua, pentru expunerile cu risc de credit scăzut, dacă riscul de credit a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială, trebuie să fie limitată. În acest sens, instituțiile de credit trebuie să realizeze evaluări la timp ale creșterilor semnificative ale riscului de credit pentru toate expunerile din creditare.

Art. 97¹¹⁵. — (1) În sensul prevederilor art. 97¹¹⁴, instituțiile de credit trebuie să recunoască întotdeauna modificările ECL pe următoarele 12 luni prin intermediul unei ajustări pentru pierderi, dacă nu există o creștere semnificativă a riscului de credit, și trebuie să treacă expunerile din creditare la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, dacă există o creștere semnificativă a riscului de credit.

(2) Orice utilizare a derogării referitoare la riscul de credit scăzut trebuie să fie însoțită de dovezi clare care să ateste că riscul de credit la data raportării este suficient de scăzut, astfel încât o creștere semnificativă a riscului de credit nu ar fi putut să apară după recunoașterea inițială.

Art. 97¹¹⁶. — (1) Instituțiile de credit nu pot considera în mod automat ca având risc de credit scăzut toate expunerile din creditare care au un rating „investment grade” de la o agenție de rating de credit.

(2) Instituțiile de credit trebuie să se bazeze în primul rând pe evaluările proprii ale riscului de credit în vederea evaluării riscului de credit al unei expuneri din creditare și să nu se bazeze exclusiv sau în mod mecanic pe ratingurile furnizate de agențiile de rating de credit, în situația în care acestea din urmă sunt disponibile. În cazul înregistrării unor ratinguri interne de credit optimiste, comparativ cu ratingurile externe, este necesară o analiză și o justificare suplimentară din partea organului de conducere sau a conducerii superioare a instituției de credit.

2.1.3.4.5. Prezumția relativă privind creșterea semnificativă a riscului de credit de la recunoașterea inițială în cazul expunerilor care înregistrează plăți restante de peste 30 de zile

Art. 97¹¹⁷. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de procese de evaluare și administrare a riscului de credit care să asigure detectarea creșterilor semnificative ale riscului de credit cu mult timp înainte ca expunerile să devină restante sau să ajungă în situație de nerambursare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să evite utilizarea prezumției relative pentru plățile restante de peste 30 de zile ca indicator principal pentru trecerea la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață.

Art. 97¹¹⁸. — (1) În situația în care o instituție de credit consideră că prezumția pentru plățile restante de peste 30 de zile nu operează având în vedere că nu a avut loc o creștere semnificativă a riscului de credit, aceasta o poate răsturna prin demonstrarea cu claritate, pe baza unei analize detaliate, a faptului că înregistrarea de plăți restante de peste 30 de zile nu este corelată cu o creștere semnificativă a riscului de credit (de exemplu, în unele jurisdicții există o practică comună pentru debitori de a întârzia rambursarea pentru anumite expuneri, dar istoria arată că acele plăți omise sunt recuperate integral în lunile următoare).

(2) Analiza menționată la alin. (1) trebuie să ia în considerare atât informații actuale, cât și informații anticipative, rezonabile și justificabile, care pot face ca deficitele de numerar viitoare să difere de experiența istorică.

(3) În sensul alin. (2), instituțiile de credit trebuie să utilizeze informații anticipative relevante care sunt rezonabile și justificabile pentru a analiza dacă există o legătură substanțială între astfel de informații și factorii determinanți ai riscului de credit. Instituțiile de credit trebuie să nu utilizeze prezumția relativă pentru plățile restante de peste 30 de zile decât dacă au demonstrat că informațiile anticipative nu au avut o legătură substanțială cu factorii determinanți ai riscului de credit sau că astfel de informații nu sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate.

Art. 97¹¹⁹. — (1) În cazurile în care informațiile referitoare la restanțe reprezintă cel mai bun criteriu disponibil la nivelul instituției de credit pentru a determina dacă expunerile trebuie transferate la stadiul de determinare a ECL pe durata de viață, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere determinarea ajustării pentru pierderi aferentă ECL pe următoarele 12 luni, astfel încât să asigure că nivelul ECL este reflectat în mod corespunzător în conformitate cu obiectivul de determinare al IFRS 9.

(2) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare faptul că recurgerea în mod semnificativ la informații retrospective introduce un element părtinitor în implementarea modelului contabil ECL, precum și faptul că trebuie asigurată îndeplinirea obiectivelor prevăzute în cerințele IFRS 9 privind deprecierea, respectiv de a stabili un nivel al ECL care să îndeplinească obiectivele de determinare precizate și de a surprinde toate creșterile semnificative ale riscului de credit.”

127. La articolul 98, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În sensul alin. (1), expunerile (incluzând expunerile intragrup, unde este cazul) sunt identificate, monitorizate și administrate la nivel de regiune cuprinzând mai multe țări și individual pentru fiecare țară – suplimentar față de monitorizarea la nivelul debitorului final/contrapartidei finale.”

128. După articolul 99 se introduce un nou articol, articolul 99¹, cu următorul cuprins:

„Art. 99¹. — Politicile menționate la art. 98 alin. (1) trebuie să cuprindă cel puțin:

a) țările și/sau regiunile față de care înregistrarea de expuneri este considerată acceptabilă din punct de vedere al riscului asumat;

b) un sistem de clasificare a riscului de țară și/sau a riscului aferent regiunilor față de care se vor înregistra expuneri și a riscului de transfer și acordarea unui rating corespunzător, care să presupună cel puțin metodele de măsurare și evaluare a riscului de țară prin componentele de risc economic și risc politic, precum și a riscului de transfer;

c) tipurile de entități din cadrul țărilor și/sau regiunilor față de care înregistrarea de expuneri este considerată acceptabilă din punctul de vedere al riscului asumat;

d) tipurile de operațiuni și scadențele inițiale maxime considerate acceptabile din punctul de vedere al riscului asumat pentru fiecare țară și/sau regiune și al riscului de transfer;

e) limitele expunerilor față de entități individuale din cadrul fiecărei țări și/sau regiuni, precum și limitele expunerilor agregate la nivelul fiecărei țări și/sau regiuni, în scopul diversificării expunerilor;

f) caracteristicile garanțiilor aferente expunerilor având scopul de a reduce riscul de nerambursare, cuprinzând cel puțin: tipurile de garanții, nivelul minim al garanției raportat la valoarea inițială a expunerii, perioada de valabilitate a garanției corelată cu scadența expunerii;

g) modalitățile de recuperare a creanțelor și de executare a garanțiilor în caz de nerambursare, precum și frecvența de evaluare a cadrului legal aferent țării și/sau regiunii față de care se înregistrează expunerea, inclusiv din perspectiva cadrului legal aplicabil garanțiilor, în scopul asigurării că garanțiile constituite produc efecte juridice, au fost îndeplinite formalitățile de perfectare și/sau de opozabilitate față de terți cu privire la aceste garanții și că acestea pot fi puse în executare;

h) planuri pentru situații neprevăzute, care să se refere inclusiv la situațiile în care este necesară diversificarea expunerilor sau în care debitorul se schimbă ca urmare a proceselor de transformare care pot include, fără a se limita, procese de divizare și fuziune;

i) strategia de lichidare a expunerilor în situații de criză sau în situații în care debitorul se schimbă ca urmare a proceselor de transformare care pot include, fără a se limita, procese de divizare și fuziune;

j) mecanismul de identificare a expunerilor din perspectiva cuantificării riscului de țară și riscului de transfer, inclusiv în situații în care: (i) ultimul deținător al debitorului este dificil de identificat din cauza structurii netransparente a acționariatului, (ii) structura acționariatului debitorului suportă modificări sau (iii) intervin modificări la nivelul debitorului ca urmare a proceselor de transformare care pot include, fără a se limita, procese de divizare și fuziune;

k) mecanismul de control și de supraveghere al riscului de țară și riscului de transfer, prin stabilirea nivelului de aprobare a expunerilor, precum și a frecvenței de revizuire a acestui nivel și a limitelor de expunere de către organul de conducere al instituției de credit.”

129. După articolul 101 se introduc trei noi articole, articolele 101¹—101³, cu următorul cuprins:

„Art. 101¹. — În sensul prevederilor art. 101, precum și pentru scopurile art. 98 și al art. 93⁷ lit. c), instituțiile de credit trebuie să ia în considerare:

a) gradul de concentrare în cadrul tuturor tipurilor de expuneri la riscul de țară, inclusiv expuneri față de administrații centrale, raportat la întregul portofoliu de credite al instituției (pe debitor și valoare);

b) puterea economică și stabilitatea țării debitorului, precum și evidența plăților punctuale și apariția evenimentelor grave de nerambursare;

c) riscul altor forme de intervenție a statului care pot afecta semnificativ bonitatea debitorilor (ex. blocarea depozitelor, exproprierea sau impunerea de impozite împovărătoare); și

d) riscul asociat posibilității ca, în cazul producerii unui eveniment care afectează întreaga țară (ex. eveniment natural sau social/politic), acesta să ducă la neplată în cazul unui grup mare de debitori (riscul de debitor colectiv).

Art. 101². — Instituțiile de credit trebuie să evalueze riscul de transfer aferent creditorilor și expunerilor transfrontaliere semnificative în monedă străină.

Art. 101³. — (1) Instituțiile de credit trebuie să deruleze periodic, dar cel puțin anual, simulări de criză care să ia în considerare scenariu nefavorabil cu privire la impactul riscului de țară și al riscului de transfer, în scopul administrării riscului de credit.

(2) Rezultatele simulării de criză efectuate conform alin. (1) trebuie aduse la cunoștința organului de conducere al instituției de credit și trebuie avute în vedere la elaborarea/revizuirea politicilor și proceselor menționate la art. 98 alin. (1)."

130. La articolul 102 alineatul (3), literele a), b), d) și f) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„a) orice entitate asupra căreia instituția de credit exercită controlul, inclusiv entități cu scop special (*«special purpose vehicles»*);

b) orice entitate în care instituția de credit deține participații, inclusiv entități cu scop special (*«special purpose vehicles»*);

d) orice entitate în care entitățile menționate la lit. c) fie exercită controlul, fie dețin participații, cu excepția cazului în care respectiva entitate este deținută de stat;

f) orice entitate în care acționarii menționați la lit. e) fie exercită controlul, fie dețin participații, cu excepția cazului în care respectiva entitate este deținută de stat;”.

131. La articolul 102 alineatul (3), după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

„h) membrii organului de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie sau, după caz, funcții similare funcțiilor-cheie în entitățile de la lit. a)—f), împreună cu entitățile și persoanele aferente prevăzute la lit. g) pct. (i) și (ii).”

132. La articolul 102, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) În aplicarea alin. (3), Banca Națională a României poate stabili că o anumită persoană și/sau entitate reprezintă parte afiliată instituției de credit.”

133. La articolul 105, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 105. — (1) Orice operațiune care conduce la înregistrarea, scoaterea în afara bilanțului sau modificarea unei expuneri față de o parte afiliată, care depășește un prag prevăzut de normele interne ale instituției de credit, precum și orice operațiune de acest tip care prezintă în alt fel un risc deosebit, vor fi efectuate numai cu aprobarea prealabilă a organului de conducere al instituției de credit.”

134. La articolul 105, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) În scopurile alin. (2), excluderea unui membru al organului de conducere din procesul de aprobare și administrare a tranzacțiilor cu părțile afiliate presupune cel puțin:

a) aducerea, de către respectivul membru, la cunoștința celorlalți membri ai organului de conducere a existenței conflictului de interese și completarea unei declarații pe propria răspundere cu detalii privind natura conflictului;

b) abținerea de la participarea la reuniunile cu scop de prezentare, analiză și luare a deciziei privind tranzacțiile cu părțile afiliate;

c) organizarea reuniunilor în care prezența membrului organului de conducere este solicitată de către ceilalți membri ai organului de conducere în scopul furnizării de informații cu privire la natura conflictului de interese, în altă zi decât cea în care au loc reuniunile cu scop de prezentare, analiză și luare a deciziei privind tranzacțiile cu părțile afiliate;

d) abținerea de la a fi prezent în vecinătatea locului desfășurării reuniunilor menționate la lit. b);

e) evidențierea în dreptul locului destinat semnăturii, în cadrul documentelor de decizie, a sintagmei „conflict de interese”;

f) abținerea de la contactarea personalului implicat în procesul de aprobare și administrare a tranzacțiilor cu părțile afiliate, în legătură cu respectivele tranzacții.”

135. La articolul 109, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Instituțiile de credit au obligația de a lua măsurile necesare pentru a preveni menținerea condițiilor de favoare în cadrul operațiunilor înregistrate în baza drepturilor oferite prin pachetele de măsuri remuneratorii și stimulente pentru salariații entităților membre ale grupului instituției de credit, față de persoanele care nu mai fac parte din personalul propriu.”

136. După articolul 110 se introduce un nou articol, articolul 110¹, cu următorul cuprins:

„Art. 110¹. — La evaluarea riscului rezidual, precum și pentru scopurile art. 934 lit. c), instituțiile de credit trebuie să evalueze importanța riscului rezidual, ținând cont de:

a) adecvarea și capacitatea de a fi puse în executare a acordurilor de garanție reală și al garanțiilor personale;

b) durata și capacitatea de executare a garanțiilor reale și a garanțiilor personale cu respectarea cadrului legal național;

c) lichiditatea și volatilitatea valorilor activelor constituite drept garanții reale;

d) valoarea recuperabilă a garanției reale în cadrul diferitelor acțiuni de executare a obligațiilor rezultate din contractul de credit și din contractele de garanție (ex. proceduri de executare silită);

e) bonitatea garanților.”

137. După articolul 111 se introduc două noi articole, articolele 111¹ și 111², cu următorul cuprins:

„Art. 111¹. — În cadrul politicilor și procedurilor menționate la art. 111, instituțiile de credit trebuie să stabilească praguri aferente nivelurilor acceptabile ale riscului de concentrare pentru a reflecta apetitul la risc, profilul de risc și nivelul de capital ale instituțiilor de credit, care să fie comunicate periodic către, și însușite de către, personalul relevant. Respectivele politici și proceduri trebuie să prevadă că toate concentrările semnificative sunt revizuite periodic și raportate organului de conducere.

Art. 111². — În scopul art. 937 lit. d), instituțiile de credit trebuie să țină cont de:

a) determinanții comuni ai riscului de credit în rândul expunerilor și să vizeze expunerile care tind să afișeze un comportament similar, respectiv care au o corelare mare, pentru scopurile identificării concentrărilor de credit;

b) sursele ascunse ale riscului de concentrare a creditului care se pot manifesta în condiții de criză, în situațiile în care nivelul de corelare a riscului de credit poate crește față de situațiile normale și în situațiile în care expuneri de credit suplimentare pot rezulta din elemente din afara bilanțului;

c) riscul de concentrare a creditului care poate rezulta, în cazul grupurilor, la nivel consolidat și care nu ar putea fi identificat la nivel individual;

d) posibilitatea suprapunerii riscului de credit când are loc evaluarea concentrării creditului (de exemplu, un nivel ridicat al concentrării față de o anumită administrație centrală poate conduce la un nivel ridicat al concentrării riscului de țară și al

riscului de credit față de o singură entitate), caz în care trebuie evitată aplicarea unei simple agregări a diferitelor tipuri de concentrări de credit, fiind necesară luarea în considerare a factorilor determinanți;

e) utilizarea unor indicatori la evaluarea nivelului de concentrare, pentru estimarea impactului adițional al riscului de credit.”

138. După articolul 115 se introduce un nou articol, articolul 115¹, cu următorul cuprins:

„Art. 115¹. — La evaluarea riscului din securitizare, precum și pentru scopurile art. 93⁷ lit. e), instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere:

a) caracterul adecvat al alocării expunerilor din securitizare în cadrul portofoliului de tranzacționare sau în afara portofoliului de tranzacționare și compatibilitatea cu strategia de securitizare a instituției de credit;

b) ratingul și performanța tranșelor de securitizare deținute de instituția de credit, precum și natura, componența și calitatea activelor-suport;

c) corelarea eliberării capitalului cu transferul efectiv de risc pentru securitizări inițiate;

d) o distincție clară între sumele utilizate și cele neutilizate aferente facilităților de lichiditate oferite vehiculului de securitizare;

e) existența unor planuri pentru situații neprevăzute pentru programe de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active (ABCP) administrate de către instituție în eventualitatea în care emiterea titlurilor nu este posibilă datorită condițiilor de lichiditate, precum și impactul asupra expunerii totale a instituției la riscul de credit.”

139. La secțiunea a 2-a a capitolului II din titlul II, după paragraful „2.4. Riscul din securitizare” se introduce un nou paragraf, paragraful „2.4¹. Riscul asociat finanțărilor specializate”, cuprinzând articolul 115², cu următorul cuprins:

„2.4¹. Riscul asociat finanțărilor specializate

Art. 115². — (1) Instituțiile de credit tratează în mod separat, față de alte activități de creditare, finanțările specializate.

(2) La evaluarea riscului asociat finanțărilor specializate, în special pentru scopurile art. 93⁷ lit. f) instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere:

a) profitabilitatea proiectelor și caracterul rezervat al ipotezelor care stau la baza planurilor de afaceri (inclusiv riscul de credit al clienților principali);

b) impactul schimbărilor legislative, mai ales în sectoarele care fac obiectul unor subvenții, asupra fluxurilor de numerar viitoare;

c) impactul cererii fluctuante de pe piață și existența unei piețe pentru eventuala vânzare a obiectului finanțat; și

d) orice formă de garanție depusă de sponsori.”

140. După articolul 116 se introduce un nou articol, articolul 116¹, cu următorul cuprins:

„Art. 116¹. — În sensul art. 116, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere cel puțin:

a) activitățile de piață, liniile de activitate și produsele;

b) strategia principală a portofoliului pentru riscul de piață și apetitul la risc în activitățile de piață;

c) ponderea relativă a pozițiilor de risc de piață sub aspectul activelor totale, schimbărilor în timp și al strategiei instituției de credit pentru aceste poziții;

d) ponderea relativă a câștigurilor nete aferente pozițiilor de piață în totalul veniturilor din exploatare; și

e) cerința de fonduri proprii pentru riscul de piață față de cerința de fonduri proprii totale și capitalul intern alocat pentru riscul de piață față de capitalul intern total, inclusiv modificările istorice ale acestor valori și previziuni.”

141. După articolul 126 se introduc șapte noi articole, articolele 126¹—126⁷, cu următorul cuprins:

„Art. 126¹. — (1) La evaluarea riscului de piață, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere cel puțin următoarele subcategorii ale acestuia:

a) riscul de poziție, identificat ca risc general și specific;

b) riscul valutar;

c) riscul de marfă; și

d) riscul asociat ajustării evaluării creditului.

(2) În sensul alin. (1), evaluarea trebuie să acopere cel puțin riscurile aferente instrumentelor legate de rata dobânzii și titlurilor de capital sau legate de capital, din portofoliul de tranzacționare reglementat, precum și riscurile aferente pozițiilor valutare și pozițiilor de risc de marfă din portofoliul de tranzacționare și din afara portofoliului de tranzacționare.

(3) În plus față de subcategoriile menționate la alin. (1), evaluarea trebuie să țină cont și de următoarele subcategorii din afara portofoliului de tranzacționare:

a) riscul marjei de credit asociat pozițiilor evaluate la valoarea justă; și

b) riscul aferent expunerilor din titluri de capital.

Art. 126². — (1) Instituțiile de credit trebuie să identifice principalii factori determinanți ai expunerii la riscul de piață.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit:

a) evaluează natura și componența pozițiilor cu risc de piață ale instituției de credit;

b) evaluează profitabilitatea;

c) evaluează riscul de concentrare de piață; și

d) iau în considerare rezultatul simulărilor de criză.

(3) În sensul alin. (2) lit. a), instituțiile de credit analizează natura expunerilor instituțiilor de credit la riscul de piață (din portofoliul de tranzacționare și din afara portofoliului de tranzacționare) pentru a identifica expunerile la risc și determinanții de risc de piață aferenți. În acest scop, instituțiile de credit analizează expunerile la riscul de piață pe clase de active specifice și/sau instrumente financiare relevante, ținând cont de mărimea, complexitatea și nivelul de risc al acestora.

(4) În sensul alin. (2) lit. a), instituțiile de credit trebuie să evalueze pozițiile cu probleme și/sau nelichide și impactul acestora asupra profitabilității instituției de credit.

(5) În sensul alin. (2) lit. b), instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere analiza profitabilității în istoric, atât la nivel de portofoliu, cât și defalcat pe linii de activitate și/sau clase de active, inclusiv volatilitatea profiturilor și a activităților comerciale în raport cu profilul de risc de piață al instituției.

(6) În sensul alin. (2) lit. b), instituțiile de credit trebuie să facă distincția, pe de o parte, între veniturile din activități de tranzacționare și veniturile din alte activități decât cele de tranzacționare (comisioane sau taxe percepute clienților), iar, pe de altă parte, între profiturile/pierderile realizate și cele nerealizate. Pentru clasele de active și/sau expuneri care generează profituri sau pierderi anormale, instituțiile de credit evaluează profitabilitatea în comparație cu nivelul de risc asumat de către acestea pentru a identifica și a analiza posibile inconsecvențe.

(7) În sensul alin. (2) lit. c), la evaluarea riscului de concentrare de piață, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere gradul de risc de concentrare de piață la care acestea sunt expuse, fie datorită expunerilor la un singur factor de risc, fie datorită expunerilor la mai mulți factori de risc care sunt corelați.

(8) În sensul alin. (2) lit. d), instituțiile de credit trebuie să țină cont de rezultatele simulărilor de criză pentru a identifica orice surse de risc de piață, neidentificate anterior.

Art. 126³. — Instituțiile de credit trebuie să aibă o strategie privind riscul de piață și un apetit la riscul de piață adecvate în raport cu modelul de afaceri, strategia generală privind riscul, apetitul la risc, mediul pieței și rolul în sistemul financiar, precum

și cu starea financiară, capacitatea de finanțare și adecvarea capitalului.

Art. 1264. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de o strategie solidă privind riscul de piață, clar formulată și formalizată, care să fie aprobată de organul de conducere și care:

a) prevede orientări pentru administrarea diferitelor instrumente și/sau portofolii cu risc de piață și susține luarea deciziilor pe bază de risc;

b) acoperă în general toate activitățile instituției de credit în cazul cărora riscul de piață este semnificativ;

c) ține cont de aspectele ciclice ale economiei și de modificările produse în componența pozițiilor cu risc de piață; și

d) este comunicată eficient întregului personal relevant.

Art. 1265. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru organizațional adecvat pentru funcțiile de administrare, măsurare, monitorizare și control al riscului de piață, având resurse umane și tehnice atât calitative, cât și cantitative, suficiente. În acest scop, instituțiile de credit trebuie să asigure că:

a) există linii clare de responsabilitate pentru asumarea, monitorizarea, controlul și raportarea riscului de piață;

b) există o separare clară în cadrul structurii de business între compartimentul însărcinat cu inițierea tranzacțiilor (front office) și compartimentul responsabil cu alocarea, înregistrarea și decontarea tranzacțiilor (back office);

c) sistemul de control și monitorizare a riscului de piață este identificat în cadrul structurii organizatorice, este independent de domeniul de activitate din punct de vedere funcțional și ierarhic și este supus unui proces de verificare independent;

d) funcția de administrare, măsurare, monitorizare și control al riscurilor acoperă riscul de piață la nivelul întregii instituții și, în particular, la nivelul tuturor domeniilor în care riscul de piață poate fi asumat, diminuat sau monitorizat; și

e) personalul cu responsabilități în activități de piață (atât în cadrul structurilor de business, cât și în cadrul structurilor cu funcții de administrare și de control) are aptitudini și experiență corespunzătoare.

Art. 1266. — Politicile și procedurile instituțiilor de credit trebuie să fie solide și conforme cu strategia privind riscul de piață și să acopere cel puțin:

a) natura operațiunilor, instrumentelor financiare și piețelor în care instituția de credit își poate desfășura activitatea;

b) pozițiile care se includ în/se exclud din portofoliul de tranzacționare în scopuri de reglementare;

c) politicile privind acoperirile interne;

d) definiția, structura și responsabilitățile birourilor de tranzacționare (trading desks) ale instituției de credit;

e) cerințele privind procesele de tranzacționare și de decontare;

f) procedurile pentru limitarea și controlul riscului de piață;

g) cadrul prin care se asigură faptul că toate pozițiile evaluate la valoarea justă sunt supuse unor ajustări de evaluare prudentă în conformitate cu legislația relevantă, în mod specific cu Regulamentul delegat (UE) nr. 526/2014 al Comisiei cu privire la standardele tehnice de reglementare în vederea stabilirii marjei aproximative și a numărului limitat de portofolii mai mici pentru riscul de ajustare a evaluării creditului. Acest cadru trebuie să includă cerințe pentru poziții complexe, produse nelichide și produse evaluate cu ajutorul modelelor;

h) criteriile aplicate de către instituțiile de credit pentru a evita asocierea cu persoane/grupuri implicate în activități frauduloase și alte infracțiuni; și

i) proceduri pentru activități și/sau produse de piață noi și analize de impact al acestora asupra profilului general de risc.

Art. 1267. — Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme de limitare pentru riscul de piață, care să îndeplinească cel puțin următoarele cerințe:

a) sunt prevăzute limite absolute și/sau încălcări permise ale limitelor și descrierea clară a perioadei de timp și a împrejurărilor specifice în care sunt permise astfel de încălcări ale limitelor;

b) există o limită generală pentru activitățile de piață și limite specifice pentru subcategoriile principale de riscuri; după caz, acestea trebuie să permită alocarea de limite pe portofolii, birouri, unități operaționale sau tipuri de instrumente; nivelul de detaliu trebuie să reflecte caracteristicile activităților instituției;

c) setul de limite (limite bazate pe indicatori de risc, limite noționale, limite de control al pierderii) stabilit de către instituția de credit este adaptat la dimensiunea și complexitatea activităților de piață ale acesteia;

d) sunt prevăzute proceduri pentru a informa permanent personalul cu atribuții de tranzacționare cu privire la limitele existente; și

e) sunt prevăzute proceduri adecvate pentru actualizarea limitelor în mod regulat."

142. La articolul 128, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Strategia instituției de credit privind riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare trebuie să reflecte în mod corect limitele de risc ale instituției de credit la riscul de rată a dobânzii și să fie în concordanță cu apetitul la risc.

(4) Strategia instituției de credit privind riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare trebuie să țină cont de aspectele ciclice ale economiei și de modificările rezultate în compoziția activităților afectate de riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare."

143. La articolul 131, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Pentru scopurile alin. (1), instituțiile de credit trebuie să dispună de capacitatea necesară pentru a calcula modificările potențiale ale valorii lor economice și a câștigurilor, ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii, precum și nivelul general al riscului de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare la nivel individual, subconsolidat și consolidat.

(3) Instituțiile de credit trebuie să elaboreze și să utilizeze propriile metodologii de calcul ale modificărilor potențiale ale valorii lor economice și a câștigurilor, ca urmare a schimbării nivelurilor ratelor dobânzii, în conformitate cu profilul de risc și politicile de administrare a riscului aferente acestora."

144. Articolul 132 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 132. — (1) Instituțiile de credit calculează și raportează Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere modificarea valorii lor economice ca urmare a aplicării unor schimbări bruște și neașteptate ale ratelor dobânzii de +/- 200 de puncte de bază, în ambele direcții, indiferent de monedă. Calcularea modificării valorii economice se efectuează cel puțin trimestrial, iar raportarea se efectuează trimestrial pe bază individuală și semestrial pe bază subconsolidată și consolidată, în conformitate cu actele normative emise de Banca Națională a României în aplicarea acestui articol.

(2) Instituțiile de credit calculează și raportează Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere modificarea valorii lor economice ca urmare a aplicării unor schimbări bruște și neașteptate ale ratelor dobânzii conform a șase scenarii de șoc standardizate pentru detectarea valorilor extreme, respectiv un șoc paralel în sus, un șoc paralel în jos, un șoc cu variație bruscă (rate scurte în jos și rate lungi în sus), un șoc cu evoluție constantă (rate scurte în sus și rate lungi în jos), un șoc cu rate scurte în sus, un șoc cu rate scurte în jos. Calcularea modificării

valorii economice se efectuează cel puțin trimestrial. Dacă în cel puțin unul din cele 6 scenarii scăderea valorii economice rezultate în urma calculării este mai mare decât 15% din fondurile proprii de nivel 1, instituția de credit trebuie să informeze imediat Banca Națională a României. În orice alte situații, instituțiile de credit includ rezultatul calculului în cadrul raportului de evaluare care face obiectul raportării periodice prevăzute la art. 68¹¹ alin. (5).

(3) Pentru scopurile alin. (1), instituțiile de credit trebuie să aplice fie metodologia standardizată în conformitate cu anexa nr. 1, fie o metodologie internă.

(4) În cazurile în care metodologia aplicată de o instituție de credit în baza alin. (3) este considerată, de către Banca Națională a României — Direcția supraveghere, inadecvată din perspectiva profilului de risc al instituției de credit, Banca Națională a României poate solicita instituției de credit, dar fără a se limita la aceasta, modificarea metodologiei.

(5) Instituțiile de credit trebuie să asigure că metodologiile interne utilizate pentru administrarea riscului de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare sunt validate de către o funcție independentă de unitățile de lucru care prezintă relevanță din perspectiva asumării de riscuri.

(6) Pentru scopurile art. 166 alin. (5), în cazul în care valoarea economică a unei instituții de credit scade cu mai mult de 20% din fondurile proprii ca urmare a aplicării șocului prevăzut la alin. (1) sau a șocurilor prevăzute la alin. (2), instituția de credit va discuta cu Banca Națională a României — Direcția supraveghere măsurile necesare pentru diminuarea unui astfel de declin potențial, măsuri care pot include, printre altele, următoarele:

- a) îmbunătățirea activității de administrare a riscului;
- b) modificarea limitelor interne;
- c) reducerea profilului de risc;
- d) creșterea cerinței de capital reglementat.”

145. La secțiunea a 2-a a capitolului II din titlul II, denumirea paragrafului 2.7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„2.7. **Riscurile de lichiditate și finanțare**”.

146. La articolul 137, după alineatul (4) se introduc două noi alineate, alineatele (4)¹ și (4)², cu următorul cuprins:

„(4)¹ Cadrul aferent strategiilor privind riscul de lichiditate și toleranței la riscul de lichiditate trebuie să fie integrat în mod adecvat în cadrul general privind apetitul la risc al instituțiilor de credit.

„(4)² Cadrul de administrare a riscului de lichiditate și de finanțare trebuie să fie coerent la nivel intern și să asigure un proces intern cuprinzător de evaluare a adecvării lichidității la riscuri și trebuie să fie integrat în procesul mai general de administrare a riscurilor.”

147. După articolul 137 se introduce un nou articol, articolul 137¹, cu următorul cuprins:

„Art. 137¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de rezerve de lichiditate și capacitate de contrabalansare adecvate pentru a acoperi necesarul de lichiditate în decurs de o lună, precum și de-a lungul unor diferite orizonturi de timp, eventual de până la un an, inclusiv overnight.

(2) Rezerva de lichiditate și capacitatea de contrabalansare efective, inclusiv calitatea activelor lichide, trebuie să fie în concordanță cu toleranța la riscul de lichiditate a instituției de credit.”

148. După articolul 140¹ se introduce un nou articol, articolul 140², cu următorul cuprins:

„Art. 140². — Instituțiile de credit trebuie să dezvolte un sistem adecvat de stabilire a prețurilor de transfer în cadrul de control al riscului de lichiditate, care să răspundă cel puțin următoarelor cerințe:

- a) sistemul acoperă toate activitățile economice semnificative;
- b) sistemul încorporează toate costurile, beneficiile și riscurile de lichiditate relevante;

c) mecanismul rezultat permite conducerii să asigure stimulente adecvate pentru administrarea riscului de lichiditate;

d) metodologia de stabilire a prețurilor de transfer și calibrarea acestora sunt revizuite și actualizate în mod corespunzător în funcție de dimensiunea și complexitatea instituției de credit;

e) sistemul de stabilire a prețurilor de transfer și metodologia aferentă sunt comunicate personalului relevant; și

f) politica instituției privind încorporarea metodologiei de stabilire a prețurilor de transfer în cadrul intern de stabilire a prețurilor se folosește pentru a evalua și decide asupra tranzacțiilor cu clienții aferente ambelor părți ale bilanțului, de exemplu acordarea de împrumuturi și atragerea de depozite.”

149. La articolul 142, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1)¹, cu următorul cuprins:

„(1)¹ Sistemele informaționale deținute de instituțiile de credit trebuie să fie adecvate pentru identificarea și cuantificarea riscului de lichiditate și de finanțare, corespunzător cu dimensiunea, complexitatea, toleranța la risc și capacitatea de asumare a riscurilor a instituțiilor de credit.”

150. La articolul 145, după alineatul (11) se introduce un nou alineat, alineatul (12), cu următorul cuprins:

„(12) Planurile de finanțare pentru situații neprevăzute trebuie să reflecte în mod adecvat profilul de risc de lichiditate și profilul de risc al instituției de credit.”

151. La articolul 145, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Planurile prevăzute la alin. (2) trebuie să aibă în vedere cel puțin sursele potențiale de finanțare în situații neprevăzute disponibile în cazul unei reduceri a ofertei din partea unor categorii diferite de contrapartide, inclusiv sumele disponibile estimate pentru diferitele surse de lichiditate și timpul estimat a fi necesar pentru a obține fonduri de la acestea.”

152. După articolul 145¹ se introduce un nou articol, articolul 145², cu următorul cuprins:

„Art. 145². — (1) Instituțiile de credit trebuie să asigure coerența și interacțiunea dintre simulările de criză pentru lichiditate, planurile pentru situații neprevăzute privind lichiditatea și indicatorii de avertizare timpurie pentru lichiditate.

(2) Instituțiile de credit trebuie să asigure corelarea cadrului de administrare a activității cu planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea, luând în considerare inclusiv coerența dintre planurile pentru situații neprevăzute privind lichiditatea și planurile instituției de credit privind continuitatea activității.

(3) Totodată, la elaborarea planurilor pentru situații neprevăzute privind lichiditatea instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere existența unor proceduri de prioritizare și escaladare cu detalierea timpului și a modului în care poate și trebuie activată fiecare măsură, precum și a unor politici și proceduri adecvate în ceea ce privește comunicarea atât în cadrul instituției de credit, cât și cu părțile externe ale acesteia.”

153. La articolul 149, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 149. — (1) Instituțiile de credit trebuie să aplice politici și procese pentru evaluarea și administrarea expunerii la riscul operațional, inclusiv la riscul de model și riscul reputațional și care acoperă evenimentele cu frecvență redusă și impact negativ potențial major.”

154. După articolul 149 se introduc două noi articole, articolele 149¹—149⁹, cu următorul cuprins:

„Art. 149¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să evalueze riscul operațional pe toate liniile de activitate și operațiunile lor.

(2) Instituțiile de credit trebuie să determine modul în care se poate materializa riscul operațional (pierdere economică, evenimente potențiale, pierderea veniturilor viitoare sau a câștigurilor) și trebuie să ia în considerare eventualul impact sub

aspectul altor riscuri asociate (de exemplu cazuri la limita dintre riscul operațional și riscul de credit sau riscul de piață).

Art. 149². — Instituțiile de credit trebuie să evalueze importanța riscului operațional asociat serviciilor și activităților externalizate, precum și modul în care acestea pot afecta capacitatea instituției de credit de a procesa tranzacții și/sau furniza servicii sau pot atrage răspunderea legală pentru daune provocate terților (de exemplu clienți sau alte părți interesate).

Art. 149³. — Cu ocazia evaluării și administrării riscului operațional, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare și:

a) riscul reputațional, datorită influenței semnificative exercitate de cele două tipuri de risc unul asupra altuia, pentru a identifica orice posibile efecte secundare ce pot apărea ca urmare a manifestării acestora (de exemplu, majoritatea evenimentelor de risc operațional au un impact puternic sub aspectul reputației).

b) riscul de model materializat în riscul de pierderi asociat dezvoltării, implementării sau utilizării neadecvate de modele de către instituție pentru procesul decizional (de exemplu, stabilirea prețurilor produselor, evaluarea instrumentelor financiare, monitorizarea limitelor de risc etc.)

Art. 149⁴. — Instituțiile de credit, pe baza unei evaluări a dimensiunii și organizării interne, precum și a naturii, sferei și complexității activităților acesteia, trebuie să identifice, distinct pe linia de activitate, entități juridice, arii geografice și categorii de risc operațional, sursele riscului operațional la care sunt expuse ținând cont cel puțin de:

a) strategia principală pentru riscul operațional și toleranța la riscul operațional;

b) specificul activității, mediul de afaceri și cel extern, inclusiv localizarea geografică, în care instituția de credit își desfășoară activitatea;

c) cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional (identificată prin abordarea de bază, abordarea standard sau abordarea avansată de evaluare) comparativ cu cerința de fonduri proprii totale, și capitalul intern alocat pentru riscul de operațional comparativ cu capitalul intern total, inclusiv tendințele istorice și previziuni, dacă sunt disponibile;

d) nivelul și modificările intervenite în venitul brut, activele și pierderile asociate riscului operațional în ultimii 10 ani;

e) evenimente recente semnificative în situația instituției de credit (de exemplu fuziuni, achiziții, cesiuni și restructurări), care pot determina o schimbare a profilului de risc operațional al instituției de credit pe termen scurt sau pe termen mediu și lung (de exemplu, pentru că sistemele, procesele și procedurile nu ar corespunde pe deplin politicilor pe termen scurt, în domeniul administrării riscurilor, ale întreprinderii-mamă);

f) modificări ale elementelor semnificative ale sistemelor și/sau proceselor informatice care pot determina o schimbare a profilului de risc operațional (de exemplu, un sistem informatic nou sau modificat nu a fost testat corect sau o instruire insuficientă asupra sistemelor/proceselor și procedurilor noi care ar putea conduce la erori);

g) cazuri de nerespectare a cadrului legal și de reglementare aplicabil sau a regulamentelor interne raportate de către auditori externi și funcția de audit intern sau făcute cunoscute prin intermediul surselor publice de informare;

h) planurile de afaceri și schemele de stimulare și remunerare agresive care ar putea crește riscul de neconformitate, eroare umană și abaterile în serviciu ale angajaților (de exemplu, sub aspectul obiectivelor de vânzare, al reducerii numărului de angajați etc.);

i) complexitatea proceselor și a procedurilor, a produselor (vândute clienților sau tranzacționate) și sistemelor informatice, în măsura în care acestea pot genera erori, întârzieri, specificații greșite, breșe de securitate etc.; și

j) practicile instituției de credit privind monitorizarea calității serviciilor externalizate și expunerea globală la risc față de furnizorii de servicii de externalizare conform cerințelor privind condițiile de externalizare a activităților instituției de credit de la art. 231—243.

Art. 149⁵. — Instituțiile de credit trebuie să dezvolte baze de date precise și complete cu pierderile și evenimentele din riscul operațional, care să evidențieze frecvența și gravitatea evenimentelor la care acestea sunt expuse.

Art. 149⁶. — La solicitarea Băncii Naționale a României – Direcția supraveghere, instituțiile de credit trebuie să fie capabile să clasifice evenimentele de risc operațional în conformitate cu art. 324 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, indiferent de abordarea adoptată de acestea pentru stabilirea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul operațional.

Art. 149⁷. — (1) Evaluarea riscului operațional realizată de instituțiile de credit trebuie să acopere toate subcategoriile de risc operațional (definite pe tipuri de evenimente și defalcări suplimentare ale acestor tipuri de evenimente) și să identifice determinanții de risc asociați fiecăreia dintre acestea, precum și să acorde o atenție sporită unor subcategorii de risc ținând seama atât de impactul individual al fiecăreia, cât și de impactul conjugat al acestora asupra expunerii instituției de credite la riscul operațional, cum ar fi:

- a) riscul de conduită;
- b) riscul asociat sistemelor;
- c) riscul de model.

(2) În sensul alin. (1) lit. a), instituțiile de credit evaluează relevanța și importanța expunerii la riscul de conduită (ca parte a riscului juridic inclus în riscul operațional) și, în mod specific, la riscul aferent cel puțin următoarelor:

a) utilizarea unor practici comerciale incorecte în vânzarea produselor către persoane fizice sau juridice;

b) vânzarea încrucișată condiționată de produse persoanelor fizice, cum ar fi pachete de conturi bancare sau produse suplimentare de care clienții nu au nevoie, în sensul prevederilor art. 119¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

c) conflicte de interese în desfășurarea activității;

d) obstacole la înlocuirea produselor financiare pe perioada de valabilitate a acestora și/sau la schimbarea furnizorilor de servicii financiare;

e) canale de distribuție proiectate în mod defectuos, care pot favoriza apariția unor conflicte de interese;

f) reînnoiri automate de produse sau penalități pentru rezilierea contractului; și/sau

g) procesarea inechitabilă a reclamațiilor clienților.

(3) În sensul alin. (1) lit. b), instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și procese TIC adecvate, prin care să identifice, evalueze, monitorizeze și administreze riscurile aferente tehnologiei informației și comunicațiilor și de securitate.

(4) În sensul alin. (1) lit. c), instituțiile de credit identifică și evaluează expunerea la riscul de model asociat utilizării modelelor interne în domeniile lor principale de activitate și operațiuni, ținând cont de măsura în care și scopurile pentru care instituția de credit utilizează modele interne în procesul de luare a deciziilor (cum ar fi, de exemplu, pentru evaluarea activelor, stabilirea prețurilor, strategiile de tranzacționare, acordarea de credite, administrarea riscurilor, alocarea capitalului), precum și de importanța economică a acestor decizii.

(5) În scopul alin. (4), instituțiile de credit trebuie să identifice activitățile pentru care utilizează modele în mod semnificativ și să analizeze domeniile în care folosesc modele în mod extensiv și pe scară largă, cum ar fi tranzacționarea cu instrumente financiare, cuantificarea și administrarea riscurilor și alocarea

de capital (inclusiv politici de creditare și stabilirea prețurilor produselor).

(6) În aplicarea alin. (1) lit. c), planurile strategice ale instituției de credit trebuie să includă programe ample de formare profesională pentru a facilita personalului, precum și organului de conducere, înțelegerea și administrarea corespunzătoare a riscului de model.

(7) În aplicarea alin. (1) lit. c), indiferent de abordarea adoptată pentru a determina fondurile proprii necesare, instituțiile de credit trebuie să implementeze un mecanism de control al modelelor interne folosite pentru procesul decizional, care să cuprindă cel puțin calibrarea parametrilor de piață, validarea internă sau testarea ex-post (back-testing), contraverificări cu raționamente profesionale și să includă un proces de aprobare internă a modelului.

(8) În aplicarea alin. (1) lit. c), instituțiile de credit trebuie să adopte o utilizare prudentă a modelelor (prin creșterea sau scăderea parametrilor relevanți în funcție de direcția pozițiilor etc.) dacă au cunoștință despre deficiențe ale modelului sau despre evoluțiile economice și ale pieței.

Art. 149⁸. — Pentru scopurile art. 160 alin. (1), instituțiile de credit implementează strategii, procese și mecanisme adecvate pentru administrarea riscului reputațional, care asigură cel puțin:

a) instituirea de politici și procese formalizate pentru identificarea, administrarea și monitorizarea acestui risc și faptul că aceste politici și procese sunt proporționale cu dimensiunea și relevanța sa în sistem;

b) abordarea riscului într-o manieră prudentă (de exemplu, prin stabilirea de limite sau solicitarea aprobării pentru alocarea de capital în anumite țări, sectoare sau către anumite persoane) și/sau adecvarea planurilor sale pentru situații neprevăzute din perspectiva soluționării în mod proactiv a problemelor reputaționale în eventualitatea unei crize;

c) realizarea de simulări de criză sau analize pe bază de scenariu pentru a evalua orice efecte secundare ale riscului reputațional de exemplu, asupra lichidității, costurilor de finanțare;

d) luarea de măsuri în sensul protejării mărcii sale prin campanii de comunicare prompte în cazul în care apar anumite evenimente care îi pot pune în pericol reputația; și

e) luarea în considerare a impactului potențial al strategiei și planurilor sale de afaceri și al conduitei sale asupra reputației sale.

Art. 149⁹. — (1) În sensul art. 160 alin. (1), evaluarea riscului reputațional trebuie să ia în considerare atât factori interni, cât și factori externi sau evenimente care pot genera îngrijorări din perspectiva reputației și să reflecte cel puțin următoarele aspecte:

a) numărul de sancțiuni aplicate de organismele oficiale în cursul anului (nu numai cele aplicate de autoritățile competente, ci și sancțiuni asociate cu plata taxelor sau alte acorduri);

b) campanii media și inițiative ale asociațiilor de consumatori care contribuie la deteriorarea percepției publice asupra instituției și a reputației acesteia;

c) numărul și evoluțiile legate de reclamațiile clienților;

d) evenimentele negative care afectează entitățile din același sector de activitate atunci când acestea sunt asimilate de către public cu întregul sector financiar sau cu un grup de instituții;

e) angajarea în activități ce au legătură cu sectoare care nu sunt percepute bine de către public (de exemplu, industria armamentului, țări aflate sub embargo etc.) sau cu persoane și țări de pe listele de sancțiuni (de exemplu, listele Oficiului Statelor Unite pentru controlul activelor străine — OFAC); și

f) indicatori „de piață” disponibili (de exemplu, scăderile de rating sau fluctuațiile prețului acțiunilor pe parcursul anului).

(2) Instituțiile de credit trebuie să evalueze importanța expunerii la riscul reputațional și modul în care expunerea la

riscul reputațional este asociată cu expunerea la alte riscuri (și anume riscul de credit, de piață, operațional și de lichiditate) pentru a identifica orice posibile efecte secundare în orice direcție (de la riscul reputațional către alte riscuri și invers).”

155. După articolul 151 se introduce un nou articol, articolul 151¹, cu următorul cuprins:

„Art. 151¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de un cadru solid și măsuri de protecție adecvate pentru diminuarea riscului operațional, conform cu toleranța la riscul operațional și strategia sa privind administrarea riscului operațional.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să dispună de proceduri interne de control și alte practici (cum ar fi politici de conduită) care vizează diminuarea expunerilor la riscul operațional și menținerea acestora în limitele acceptabile pentru instituție, în concordanță cu parametrii stabiliți de către organul de conducere, precum și cu nivelul de toleranță la risc al instituției.

(3) Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri adecvate pentru administrarea riscului operațional, inclusiv a riscului rezidual după aplicarea tehnicilor de diminuare. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că:

a) astfel de politici sunt adecvate pentru natura și complexitatea activităților instituției și sunt în linie cu strategia instituției de credit și permit o înțelegere clară a riscului operațional inerent diferitelor produse și activități din sfera de aplicare a instituției;

b) astfel de politici sunt formalizate în mod clar și sunt comunicate și aplicate în mod coerent în cadrul instituției de credit, iar în cazul grupurilor, sunt aplicate în mod coerent la nivelul grupului și permit administrarea corespunzătoare a riscurilor;

c) astfel de politici și proceduri acoperă toate aspectele legate de administrarea, cuantificarea și controlul riscului operațional, inclusiv, în cazul în care sunt relevante, colectarea datelor despre pierderi, metodologii de cuantificare, tehnici de diminuare (de exemplu, polițe de asigurare), tehnici de analiză cauzală pentru evenimente, limite și toleranțe de risc operațional, precum și abordarea excepțiilor de la aceste limite și toleranțe;

d) iau măsuri pentru evaluarea și diminuarea riscurilor operaționale în contextul unor procese noi de aprobare implementate pentru produse, procese și sisteme;

e) este promovată o cultură de administrare a riscului operațional în cadrul instituției și la nivelul grupului prin instruire și stabilirea de obiective pentru reducerea pierderii operaționale.”

156. Articolul 152 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 152. — Strategiile, politicile și procesele de administrare a riscului operațional trebuie să includă toate aspectele principale ale riscului operațional, care sunt predominante în activitățile pe care instituția de credit le desfășoară, inclusiv în mod anticipativ în cadrul planului strategic, și să acopere perioade în care riscul operațional ar putea crește.”

157. Articolul 153 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 153. — (1) Strategiile, politicile și procesele de administrare a riscului operațional ale instituției de credit trebuie aprobate și revizuite periodic, cel puțin o dată pe an, de către organul de conducere.

(2) Elaborarea și implementarea politicilor și procedurilor de administrare a riscului operațional intră în responsabilitatea conducerii superioare a instituției de credit.”

158. După articolul 154 se introduc două noi articole, articolele 154¹—154², cu următorul cuprins:

„Art. 154¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să implementeze un cadru organizațional solid și eficace în privința administrării riscului operațional.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să se asigure că:

a) există linii clare de responsabilitate pentru identificarea, analiza, evaluarea, diminuarea, monitorizarea și raportarea riscului operațional;

b) sistemele de control și monitorizare a riscului operațional sunt supuse unei analize independente și există o distincție clară între persoanele care își asumă riscurile și responsabilii cu administrarea riscurilor, între acestea și funcțiile de control intern și supraveghere a riscurilor;

c) funcția de administrare, cuantificare și control al riscurilor acoperă riscul operațional la nivelul întregii instituții (inclusiv sucursalele) în mod integrat, indiferent de abordarea de cuantificare adoptată pentru a stabili nivelul minim de fonduri proprii, precum și funcțiile externalizate și alte activități; și

d) cadrul pentru administrarea riscului operațional dispune de resurse umane și tehnice suficiente și corespunzătoare calitativ.

Art. 154². — (1) Instituțiile de credit trebuie să implementeze un cadru adecvat pentru identificarea, evaluarea, cuantificarea și monitorizarea riscului operațional în acord cu dimensiunea și complexitatea instituției și care să respecte dispozițiile cadrului legal și de reglementare european și național aplicabil în domeniul cerințelor minime privind fondurile proprii.

(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie:

a) să implementeze procese și proceduri eficace pentru identificarea și evaluarea cuprinzătoare a expunerii la riscul operațional (de exemplu, autoevaluări pentru identificarea și controlul riscurilor (RCSA)) și pentru depistarea și clasificarea precisă a evenimentelor relevante (de exemplu, colectarea datelor despre pierderi), inclusiv a cazurilor la limita cu alte riscuri (de exemplu, pierderea din credite cauzată sau amplificată de un eveniment de risc operațional); în acest sens, instituția trebuie să identifice factorii principali care determină pierderi operaționale și să utilizeze aceste informații pentru scopurile administrării riscului operațional;

b) să dețină sisteme informaționale și metodologii adecvate pentru a cuantifica sau a evalua riscul operațional, care respectă cel puțin cerințele privind stabilirea fondurilor proprii minime relevante, astfel cum sunt prevăzute în legislația UE relevantă și în legislația de implementare a acesteia la nivel național (de exemplu, pentru abordările standardizate, corelarea elementelor relevante de profit și pierderi cu cele opt linii de activitate reglementate; pentru abordarea avansată de evaluare serii de intervale, tratamentul protecției prin asigurare, corelație etc.);

c) să pună în aplicare simulări de criză și analize pe bază de scenariu adecvate, după caz, pentru a înțelege impactul evenimentelor operaționale adverse asupra profitabilității și fondurilor proprii ale acesteia, ținând cont totodată și de un eventual eșec al procedurilor interne de control și al tehnicilor de diminuare; aceste analize trebuie să fie coerente cu procesele și procedurile pentru identificarea și evaluarea expunerii la riscul operațional, prevăzute la lit. a);

d) să se asigure că organul de conducere al instituției înțelege ipotezele care stau la baza sistemului de cuantificare și că acesta are cunoștința de gradul de risc de model relevant;

e) să stabilească și să implementeze un sistem de monitorizare continuă și eficace a expunerilor la riscul operațional în cadrul instituției, inclusiv a activităților externalizate și a produselor și sistemelor noi, cel puțin, prin intermediul unor indicatori specifici (de exemplu, indicatori-cheie

de risc și de control — KRI) și al unor factori declanșatori relevanți pentru a asigura emiterea de alerte timpurii eficace.”

159. Articolul 156 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 156. — Instituțiile de credit trebuie să aibă implementate sisteme informaționale adecvate și eficace, pentru monitorizarea riscului operațional, colectarea și analiza datelor aferente riscului operațional, cât și facilitarea unor raportări adecvate, inclusiv raportarea rezultatelor simulărilor de criză, către organul de conducere și la nivel de linie de activitate, în vederea susținerii unei administrări proactive a riscului operațional.”

160. După articolul 156 se introduce un nou articol, articolul 156¹, cu următorul cuprins:

„Art. 156¹. — Pentru scopurile art. 168 alin. (1), instituțiile de credit trebuie să se asigure că:

a) sfera de aplicare acoperită de funcțiile de control intern ale instituției include toate entitățile consolidate și locațiile geografice;

b) dispun de proceduri și practici interne de control adecvate pentru a asigura raportarea promptă a încălcărilor și a derogărilor de la politici, proceduri și limite la nivelul corespunzător de conducere pentru luarea de măsuri, precum și către autoritățile competente, după caz.”

161. Articolul 157 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 157. — (1) Instituțiile de credit trebuie să informeze Banca Națională a României — Direcția supraveghere periodic, dar cel puțin anual, asupra riscului operațional la care acestea sunt expuse.

(2) Instituțiile de credit trebuie să informeze Banca Națională a României — Direcția supraveghere, în următoarea zi lucrătoare după apariția acestora, asupra oricăror evenimente ce pot avea un impact semnificativ, așa cum este definit de instituția de credit, asupra riscului operațional la care acestea sunt expuse.

(3) În decurs de trei zile lucrătoare de la apariția evenimentelor prevăzute la alin. (1), instituția de credit transmite Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere informații suplimentare cu privire la cauzele evenimentelor produse și măsurile imediate întreprinse.

(4) Instituțiile de credit trebuie să furnizeze Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere, semestrial, informații privind acțiunile întreprinse ca urmare a apariției evenimentelor de risc operațional menționate la alin. (2), eventualele deficiențe identificate în cadrul de control intern care au dus la apariția respectivelor evenimente, departamentele implicate din cadrul băncii, precum și măsurile întreprinse în vederea prevenirii reapariției unor astfel de deficiențe.”

162. La articolul 166 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) expunerea la riscul de concentrare și administrarea acestuia de către instituțiile de credit, inclusiv conformarea acestora cu cerințele din Partea a patra din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și titlul II capitolul II secțiunea a 2-a paragraful «2.3 Riscul de concentrare» din prezentul regulament;”

163. După articolul 166 se introduce un nou articol, articolul 166¹, cu următorul cuprins:

„Art. 166¹. — (1) La evaluarea adecvării capitalului, Banca Națională a României are în vedere modul în care politicile și practicile de contabilitate și de evaluare a riscului de credit ale instituției de credit afectează determinarea nivelului activelor și câștigurilor instituției de credit și, prin urmare, situația capitalului.

(2) În cazul în care deficiențele aferente evaluării riscului de credit sau aferente măsurării pierderilor din credit așteptate, identificate în contextul secțiunii 2.1.3 — Administrarea riscului de credit și evidențierea contabilă a pierderilor din credit așteptate, sunt semnificative sau nu sunt remediate la timp,

Banca Națională a României poate impune cerințe suplimentare de fonduri proprii în temeiul art. 226 alin. (3)—(5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

(3) La evaluarea adecvării practicilor privind riscul de credit și a nivelului pierderilor din credit așteptate, în contextul secțiunii 2.1.3 — Administrarea riscului de credit și evidențierea contabilă a pierderilor din credit așteptate, Banca Națională a României poate solicita instituțiilor de credit să furnizeze informații suplimentare, care nu sunt publicate, prin procesul normal de raportare în scopuri de supraveghere, raportări ad-hoc sau examinări la fața locului.

(4) La verificarea funcțiilor de evaluare a riscului de credit și de determinare a pierderilor din credit așteptate ale unei instituții de credit, Banca Națională a României poate utiliza documentația întocmită de către auditorii interni și externi.”

164. La articolul 171 alineatul (1), litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

„g) Instituțiile de credit trebuie să stabilească raporturile adecvate dintre componentele fixă și variabilă ale remunerației totale, pentru care se aplică principiul potrivit căruia componenta variabilă nu trebuie să depășească 100% din componenta fixă a remunerației totale pentru fiecare angajat. Instituțiile de credit pot să aplice o rată de actualizare la maximum 25% din remunerația variabilă totală, cu condiția ca aceasta să fie plătită sub formă de instrumente care sunt amânate la plată pe o perioadă de cel puțin 5 ani.”

165. La articolul 171 alineatul (1), litera l), punctul (ii) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(ii) atunci când este posibil, alte instrumente în sensul art. 52 sau art. 63 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 sau alte instrumente care pot fi integral convertite în instrumente de tipul celor incluse în fondurile proprii de nivel 1 de bază sau reduce care, în fiecare caz, să reflecte corespunzător, pe o bază continuă, calitatea creditului aferentă instituției de credit și care să fie adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile, potrivit Regulamentului Delegat (UE) nr. 527/2014 al Comisiei de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea claselor de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului instituției în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile.”

166. La articolul 173, alineatul (1) se abrogă.

167. La articolul 173, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Comitetul de remunerare este responsabil cu pregătirea deciziilor privind remunerarea, inclusiv a deciziilor care au implicații din perspectiva riscului și administrării riscului în instituția de credit în cauză și care trebuie luate de organul de conducere. La pregătirea unor astfel de decizii, comitetul de remunerare trebuie să ia în considerare interesele pe termen lung ale acționarilor, investitorilor și ale altor deținători de interese în instituție, precum și interesul public.”

168. La articolul 173, după alineatul (3) se introduc patru noi alineate, alineatele (4)—(7), cu următorul cuprins:

„(4) Președintele și membrii comitetului de remunerare trebuie să fie membri ai organului de conducere care nu exercită nicio funcție executivă în cadrul instituției de credit în cauză.

(5) În cadrul instituțiilor de credit de tip G-SII și O-SII, majoritatea membrilor comitetului de remunerare, inclusiv președintele, trebuie să fie independenți.

(6) În cadrul instituțiilor de credit, altele decât cele prevăzute la alin. (5), considerate semnificative de către Banca Națională a României sau potrivit legii, comitetul de remunerare trebuie să

fie compus dintr-un număr suficient de membri independenți. În măsura în care este posibil, președintele comitetului de remunerare trebuie să fie un membru independent.

(7) Membrii comitetului de remunerare trebuie să dispună, la nivel colectiv, de cunoștințe, aptitudini și experiență profesională adecvate cu privire la politicile și practicile de remunerare, administrarea riscurilor și activitățile de control, în special cu privire la mecanismul pentru alinierea structurii remunerării la profilurile de risc și de capital ale instituțiilor de credit.”

169. Articolul 174 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 174. — Instituțiile de credit trebuie să utilizeze simularea de criză ca un instrument de diagnostic pentru înțelegerea profilului lor de risc și ca un instrument anticipativ în cadrul ICAAP și ILAAP.”

170. La articolul 177, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) În sensul alin. (1), angajamentul organului de conducere este esențial pentru desfășurarea eficace a simulărilor de criză, ajutând și la maximizarea utilizării efective a programului, în special în legătură cu simularea de criză și planificarea capitalului și lichidității la nivel de ansamblu al instituției de credit, în ceea ce privește rezultatele simulărilor de criză și limitările simulărilor de criză.”

171. La articolul 178, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) În sensul alin. (1), simulările de criză trebuie să constituie parte integrantă din ICAAP și ILAAP. ICAAP și ILAAP trebuie să fie anticipative și să ia în considerare efectele scenariilor adverse care ar putea avea impact asupra instituției, precum și să demonstreze că rapoartele privind simulările de criză furnizează organului de conducere în funcția sa de supraveghere și conducerii superioare o înțelegere de ansamblu corespunzătoare a riscurilor semnificative la care poate fi expusă instituția de credit.”

172. La articolul 183, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Instituțiile de credit trebuie să identifice punctele de vulnerabilitate pentru testarea în condiții de criză a determinantilor de risc semnificativi care pot afecta profitabilitatea, solvabilitatea, lichiditatea sau conformitatea cu cadrul de reglementare.”

173. La articolul 194, alineatul (2) se abrogă.

174. Articolul 201 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 201. — În funcție de rezultatele simulărilor de criză, organul de conducere al instituției de credit trebuie să elaboreze un set de măsuri plauzibile pentru a asigura solvabilitatea și lichiditatea instituției de credit pe bază continuă, inclusiv în condițiile de criză evidențiate de simulările respective.”

175. La titlul II capitolul IV, denumirea secțiunii a 6-a se modifică și va avea următorul cuprins: „Simulările de criză din cadrul procesului intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri”.

176. După articolul 204 se introduce un nou articol, articolul 204¹, cu următorul cuprins:

„Art. 204¹. — (1) Instituțiile de credit trebuie să asigure că programele de simulări de criză de care dispun sunt adecvate în ceea ce privește selecția scenariilor relevante, ipotezele subiacente, metodologiile și infrastructura, precum și în ceea ce privește utilizarea rezultatelor simulărilor de criză.

(2) În sensul alin. (1) trebuie îndeplinite cel puțin următoarele cerințe:

a) simulările de criză sunt integrate în cadrul de administrare a riscurilor al instituției de credit;

b) instituția de credit dispune de capacitatea și infrastructura, inclusiv datele, care să permită implementarea programului de

simulare de criză la nivelul liniilor de activitate și al entităților, precum și la nivelul grupului, după caz;

c) organul de conducere al instituției de credit este implicat în programele de simulare de criză; și

d) simulările de criză și rezultatele acestora sunt integrate în procesul decizional din cadrul instituției de credit.”

177. La articolul 205, alineatele (1), (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 205. — (1) Instituțiile de credit trebuie să evalueze adecvarea planificării capitalului și lichidității pe baza rezultatelor simulărilor de criză și să ia măsuri în vederea asigurării adecvării capitalului și lichidității în cazul în care, în urma evaluării efectuate, se constată că riscurile nu sunt suficient acoperite.

.....

(3) În sensul alin. (1), simulările de criză trebuie să fie anticipative, să acopere aceeași perioadă de timp ca ICAAP și ILAAP (în cazul ICAAP trebuie să acopere o perioadă de cel puțin trei ani), să fie actualizate cel puțin la fel de frecvent ca și ICAAP și ILAAP și să reflecte toate entitățile pentru care sunt necesare ICAAP și ILAAP la nivel de grup.

(4) Scenariile utilizate pentru simulările de criză aferente planificării capitalului și lichidității trebuie să ia în considerare toate riscurile semnificative relevante la care instituția de credit este expusă.”

178. La articolul 206, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 206. — (1) Instituțiile de credit trebuie să asigure că există o legătură clară între apetitul lor la risc, strategia de afaceri și simulările de criză din cadrul ICAAP și ILAAP. Instituțiile de credit trebuie să identifice acțiuni credibile ale conducerii superioare pentru diminuarea riscurilor rezultate din simulările de criză și asigurarea menținerii solvabilității instituției în cadrul scenariului utilizat.

(2) În sensul alin. (1), ipotezele utilizate în simulările de criză aferente planificării capitalului și lichidității trebuie să fie precise în raport cu posibilul comportament al instituției de credit în timpul unei crize și trebuie să fie în concordanță cu apetitul la risc formulat și cu strategia de afaceri a acesteia.”

179. După articolul 212 se introduce un nou articol, articolul 212¹, cu următorul cuprins:

„Art. 212¹. — Instituțiile de credit trebuie să efectueze simulări de criză pentru a identifica orice surse de risc de credit neidentificate anterior, cum ar fi cele specifice jurisdicției în care acestea își desfășoară activitatea, stadiului în care se află ciclul economic și cele asociate variațiilor concentrărilor creditelor și expunerii din credite, într-o perioadă de criză.”

180. La articolul 221, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În sensul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere perioade de timp cuprinse între o zi — overnight și cel puțin 12 luni, inclusiv pe parcursul zilei — intraday. De exemplu, perioada de timp poate să fie împărțită astfel: un orizont de timp scurt (de până la 30 de zile) caracterizat de condiții de criză foarte severă și un orizont de timp mai lung (între 3 și 12 luni) caracterizat de condiții de criză severă, dar mai persistentă.”

181. La articolul 221, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Instituțiile de credit trebuie să se asigure că amploarea și frecvența simulărilor de criză sunt adecvate pentru natura și complexitatea instituției de credit, expunerile sale la riscul de lichiditate și importanța acesteia în cadrul sistemului financiar.”

182. După articolul 222 se introduce un nou articol, articolul 222¹, cu următorul cuprins:

„Art. 222¹. — (1) Ipotezele aferente simulărilor de criză privind lichiditatea trebuie să aibă în vedere aspecte precum:

a) retragerea depozitelor retail;

b) reducerea finanțării garantate și negarantate de tip wholesale;

c) corelarea dintre piețele de finanțare și diversificarea pe diferite piețe;

d) expuneri extrabilanțiere contingente suplimentare;

e) termenele de finanțare, de exemplu în cazul în care furnizorul de finanțare are opțiuni de cumpărare;

f) impactul unei deteriorări a ratingului de credit al instituției de credit;

g) convertibilitatea în monedă străină și accesul la piețe de schimb valutare;

h) capacitatea de transfer a lichidităților între entități, sectoare și țări;

i) estimări ale creșterii bilanțiere viitoare; și

j) o cerință implicită pentru instituția de credit, în contextul riscului reputațional, de a transfera active și de a extinde sau a menține alte forme de suport de lichiditate.

(2) Instituțiile de credit trebuie să integreze rezultatele simulărilor de criză în procesele de planificare strategică pentru lichiditate și finanțare, inclusiv în planul de redresare privind lichiditatea.”

183. La articolul 240 alineatul (1), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) stabilirea termenilor și condițiilor de realizare a activităților externalizate, inclusiv a cerințelor privind furnizorul extern și calitatea serviciilor prestate de acesta, precum și a criteriilor de alegere a furnizorului extern, cu luarea în considerare a unor standarde etice adecvate sau a unui cod de conduită.”

184. Articolul 250 se abrogă.

185. La articolul 251, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 251. — În scopul aplicării prevederilor art. 77 alin. (1) și art. 78 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, în cazul organizațiilor cooperatiste de credit se au în vedere și următoarele.”

186. Articolul 252 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 252. — Dacă la nivelul unei rețele cooperatiste sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 10 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, în situațiile prevăzute de art. 77 alin. (1) lit. a) din același regulament, înregistrate de o cooperativă de credit, inclusiv cele menționate la art. 251 lit. c) din prezentul regulament, prin derogare de la obligația obținerii aprobării prealabile din partea autorității competente prevăzută de art. 77 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, este necesară aprobarea prealabilă a consiliului de administrație al cooperativei de credit care, luând în considerare situația financiară a acesteia, poate refuza solicitările primite sau poate limita valoarea părților sociale ce urmează a fi restituită.”

187. La articolul 491, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Conducerea superioară poate delega anumite atribuții către persoanele care dețin funcții-cheie și care ocupă o poziție adecvată în cadrul instituției de credit, rămânând responsabilă pentru elaborarea, dezvoltarea și implementarea cadrului aferent abordării bazate pe modele interne de rating, precum și pentru cunoașterea generală a acestui cadru.”

188. Articolul 661¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 661¹. — Prin derogare de la art. 395 alin. (1) și de la art. 493 alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, instituțiile de credit pot aplica prevederile art. 500a alin. (2) din regulamentul menționat.”

189. Articolele 674 și 675 se abrogă.

190. Articolul 676 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 676. — (1) Rapoartele menționate la art. 672—673, întocmite de instituțiile de credit și asumate de organele de

conducere ale acestora, trebuie să fie transmise Băncii Naționale a României — Direcția supraveghere în termen de 4 luni de la încheierea exercițiului financiar.

(2) În cazul caselor centrale ale cooperativelor de credit, prevederile referitoare la transmiterea de raportări către Banca Națională a României, prevăzute de prezentul regulament, se aplică în mod corespunzător și la nivelul rețelei cooperatiste.”

191. Articolul 681 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 681. — Anexele nr. 1—10 fac parte integrantă din prezentul regulament.”

192. După anexa nr. 4 se introduc șase noi anexe, anexele nr. 5—10, având cuprinsul prevăzut în anexele nr. 1—6 la prezentul regulament.

193. La anexa nr. 1 punctul 1, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) elementele bilanțiere sunt tratate la valoarea de înregistrare în contabilitate, netă de ajustările pentru pierderi așteptate recunoscute ca atare în situațiile financiare ale instituției de credit, în conformitate cu cadrul contabil aplicabil. Instituțiile de credit care fac obiectul părții a treia, titlul II, capitolul II din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, trebuie să trateze elementele bilanțiere la valoarea determinată conform art. 111 din respectivul regulament;”.

Art. II. — La data intrării în vigoare a prezentului regulament, în toate reglementările emise de Banca Națională a României aflate în vigoare, sintagma „persoane cu funcție de conducere de nivel mediu a unor activități” se înlocuiește cu sintagma „persoane care dețin funcții-cheie”.

Art. III. — (1) Evaluările și reevaluările prevăzute la capitolul I¹ al titlului II din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament, privind adecvarea membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentului regulament se realizează în conformitate cu cerințele în vigoare la momentul inițierii acestora.

(2) Membrii organului de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie aflate în funcție la data intrării în vigoare a prezentului regulament au obligația de a se conforma cerințelor de adecvare prevăzute la capitolul I¹ al titlului II din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament, în termen de un an de la data de intrare în vigoare a prezentului regulament.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) nu se aplică în cazul cerințelor prevăzute la art. 67⁴⁵—67⁵⁰ din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru

instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament, referitoare la criteriile pentru evaluarea reputației, onestității și integrității.

(4) Instituțiile de credit și Banca Națională a României efectuează, până la expirarea termenului prevăzut la alin. (2), evaluările și/sau reevaluările privind adecvarea membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie aflate în funcție la data intrării în vigoare a prezentului regulament, în scopul încadrării în prevederile capitolului I¹ al titlului II din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament.

(5) Instituțiile de credit au obligația de a se conforma cu dispozițiile art. 67⁶¹ din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

(6) Pentru scopurile art. 68¹¹ alin. (3) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament, prima raportare se transmite pentru data de referință 31 decembrie 2020.

(7) Instituțiile de credit elaborează sau adaptează, după caz, politicile, procedurile, mecanismele, procesele și practicile privind cadrul de administrare a activității, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri și simulările de criză, prevăzute prin Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezentul regulament, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

Art. IV. — Prezentul regulament se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

*

Prezentul regulament preia prin dispoziții cu caracter normativ prevederi cuprinse în Ghidul Autorității Bancare Europene privind evaluarea adecvării membrilor organului de conducere și a persoanelor care dețin funcții-cheie — EBA/GL/2017/12, în Ghidul Autorității Bancare Europene privind cadrul de administrare a activității — EBA/GL/2017/11, în Ghidul Autorității Bancare Europene privind practicile de administrare a riscurilor de credit ale instituțiilor de credit și contabilizarea pierderilor de credit așteptate (EBA/GL/2017/06) și în Ghidul Autorității Bancare Europene privind gestionarea riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare (EBA/GL/2018/02).

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

Aspecte de luat în considerare la elaborarea politicii privind cadrul de administrare a activității

1. Structura acționariatului
2. Structura grupului, dacă este cazul (structura juridică și funcțională)
3. Componenta și funcționarea organului de conducere:
  - a) criteriile de selecție;
  - b) numărul, durata mandatului, rotația, vârsta;
  - c) membrii independenți ai organului de conducere;
  - d) membrii executivi ai organului de conducere;
  - e) membrii neexecutivi ai organului de conducere;
  - f) repartizarea internă a sarcinilor, dacă este cazul.
4. Structura privind cadrul de administrare a activității și organigrama (cu impact asupra grupului, dacă este cazul):
  - a) comitete specializate:
    - i. componență;
    - ii. funcționare.
  - b) comitetul executiv, dacă există:
    - i. componență;
    - ii. funcționare.
5. Persoane care dețin funcții-cheie:
  - a) coordonatorul funcției de administrare a riscurilor;
  - b) coordonatorul funcției de conformitate;
  - c) coordonatorul funcției de audit intern;
  - d) alte persoane care dețin funcții-cheie.
6. Cadrul aferent controlului intern:
  - a) descrierea fiecărei funcții, inclusiv a organizării, resurselor, statutului și autorității acesteia;
  - b) descrierea cadrului de administrare a riscurilor, inclusiv a strategiei de administrare a riscurilor.
7. Structura organizatorică (cu impact asupra grupului, dacă este cazul):
  - a) structura operațională, liniile de activitate și repartizarea competențelor și a responsabilităților;
  - b) externalizare;
  - c) gama de produse și servicii;
  - d) zona geografică acoperită de activitate;
  - e) prestare de servicii cu titlu gratuit;
  - f) sucursale;
  - g) filiale, asocieri în participațiune etc.;
  - h) utilizarea de centre offshore.
8. Codul de conduită și comportament (cu impact asupra grupului, dacă este cazul):
  - a) obiective strategice și valorile companiei;
  - b) coduri și norme interne, politica de prevenire;
  - c) politica în domeniul conflictelor de interese;
  - d) avertizări de integritate.
9. Stadiul politicii privind cadrul de administrare a activității, cu precizarea datei referitoare la:
  - a) elaborare;
  - b) cea mai recentă modificare;
  - c) cea mai recentă evaluare;
  - d) aprobarea de către organul de conducere.

Aspecte care trebuie cuprinse în documentația aferentă politicilor privind modul de îndeplinire a standardelor etice și profesionale ale unei instituții de credit

1. Readucerea la cunoștința cititorilor a faptului că toate activitățile instituției de credit trebuie să fie desfășurate în conformitate cu legislația aplicabilă și cu valorile corporative ale acesteia
2. Promovarea conștientizării riscurilor printr-o cultură solidă privind riscurile, cu reflectarea așteptărilor organului de conducere conform cărora activitățile nu vor depăși apetitul pentru risc și limitele de risc stabilite de către instituția de credit și nici responsabilitățile respective ale personalului acesteia
3. Enunțarea unor principii și prezentarea unor exemple de comportamente acceptabile și inacceptabile corelate, în special, cu raportarea financiară eronată și conduita neadecvată, cu infracțiunile economice și financiare (inclusiv fraudă, spălarea banilor și practicile antitrust, sancțiunile financiare, darea de mită sau luarea de mită și corupția, manipularea pieței, vânzarea inadecvată și alte încălcări ale legislației în materie de protecție a consumatorului)
4. Clarificarea faptului că, în plus față de respectarea cerințelor legale și de reglementare și a politicilor interne, se așteaptă din partea personalului să se comporte în mod onest și cu integritate și să își îndeplinească sarcinile în mod competent, cu atenție și cu diligența corespunzătoare
5. Asigurarea faptului că personalul instituției de credit cunoaște acțiunile disciplinare, acțiunile legale și sancțiunile posibile la nivel intern și extern care pot fi declanșate ca urmare a unei conduite inadecvate și a unor comportamente inacceptabile

Lista neexhaustivă privind aptitudinile relevante pe care instituțiile de credit trebuie să le aibă în vedere la evaluarea adecvării

- a) Autenticitate: este consecvent în exprimare și în acțiuni și se comportă conform propriilor valori și convingeri afirmate. Își comunică în mod deschis intențiile, ideile și sentimentele, încurajează un mediu de deschidere și onestitate și informează corect supraveghetorul cu privire la situația reală, recunoscând totodată riscurile și problemele.
- b) Limbaj: poate să comunice verbal în mod structurat și convențional și să scrie în limba națională sau în limba de lucru a locației instituției.
- c) Capacitate de decizie: ia decizii oportune și în cunoștință de cauză acționând cu promptitudine sau angajându-se să

desfășoare o anumită acțiune, de exemplu prin exprimarea propriilor puncte de vedere și fără a întârzia luarea de măsuri.

d) Comunicare: poate să redea un mesaj în mod inteligibil și acceptabil și în forma corespunzătoare. Se concentrează pe asigurarea și obținerea de claritate și transparență și încurajează emiterea unui feedback activ.

e) Judecată: poate să cântărească date și diferite acțiuni și să ajungă la o concluzie logică. Examinează, recunoaște și înțelege elementele și aspectele esențiale. Are o perspectivă amplă de analiză, dincolo de domeniul său de responsabilitate, în special când abordează probleme care pot pune în pericol continuitatea întreprinderii.

f) Orientat spre client și calitate: este axat pe furnizarea de calitate și, de câte ori este posibil, pe identificarea de modalități în vederea îmbunătățirii acesteia. În mod deosebit, aceasta înseamnă nemanifestarea consimțământului pentru dezvoltarea și comercializarea de produse și servicii, precum și pentru angajarea cheltuielilor de capital, de exemplu, pentru produse, clădiri de birouri sau holdinguri, în circumstanțe în care nu poate cuantifica în mod corespunzător riscurile din lipsă de înțelegere a arhitecturii, principiilor sau ipotezelor de bază. Identifică și studiază dorințele și nevoile clienților, se asigură de faptul că clienții nu sunt supuși la riscuri inutile și ia măsuri pentru ca informațiile furnizate clienților să fie corecte, complete și echilibrate.

g) Competență de conducere: conduce și oferă îndrumări unui grup, dezvoltă și întreține munca în echipă, motivează și încurajează resursele umane disponibile și se asigură de faptul că angajații dețin competența profesională necesară pentru a atinge un anumit obiectiv. Este receptiv la critică și oferă oportunitatea pentru dezbateri critice.

h) Fidelitate: se identifică cu instituția de credit și are simțul implicării. Dovedește că poate dedica suficient timp pentru lucru și că își poate îndeplini sarcinile în mod corespunzător, apără interesele instituției de credit și acționează în mod obiectiv și

critic. Recunoaște și anticipează eventualele conflicte de interese și interesele de serviciu.

i) Conștientizare externă: monitorizează evoluțiile, bazele solide și atitudinile din cadrul instituției de credit. Este bine informat cu privire la evoluțiile financiare, economice, sociale și de altă natură la nivel național și internațional care ar putea afecta întreprinderea, precum și la interesele acționarilor și poate valorifica aceste informații.

j) Negociere: identifică și descoperă interesele comune cu scopul de a dezvolta consensul, totodată urmând obiectivele de negociere.

k) Persuasiv: poate influența punctele de vedere ale altora exercitând puterea persuasivă și recurgând la autoritate și tact în mod natural. Este o personalitate puternică și capabilă să-și mențină fermitatea.

l) Munca în echipă: cunoaște interesele grupului și își aduce contribuția la rezultatul comun; poate să funcționeze în cadrul unei echipe.

m) Agilitate strategică: poate să dezvolte o viziune realistă cu privire la evoluțiile viitoare și să o transpună în obiective pe termen lung, de exemplu, prin aplicarea analizei de scenarii. În acest context, ține cont în mod corespunzător de riscurile la care este expusă întreprinderea și ia măsurile adecvate pentru a le controla.

n) Rezistență la stres: dă dovadă de rezistență și poate să obțină o performanță consecventă chiar și în condiții de tensiune ridicată și în momente de incertitudine.

o) Simțul responsabilității: înțelege interesele interne și externe, le evaluează cu atenție și le documentează. Are capacitatea de a învăța și își dă seama că acțiunile sale afectează interesele acționarilor.

p) Prezidarea ședințelor: este capabil să prezideze ședințe în mod eficient și eficace și să creeze o atmosferă deschisă care să încurajeze pe toată lumea să participe în condiții de egalitate; cunoaște sarcinile și responsabilitățile altor persoane.

*ANEXA Nr. 4
(Anexa nr. 8)*

Documente și informații privind persoanele propuse în calitate de membri ai organului de conducere al instituției de credit

Partea A — Chestionar pentru persoanele propuse în calitate de membri ai organului de conducere al instituției de credit¹

I. Date și informații privind persoana propusă în calitate de membru al organului de conducere

a)	Date de identificare a persoanei	
	Numele și prenumele (complet):	
	Nume și prenume din certificatul de naștere (dacă este diferit de cel actual):	
	Codul numeric personal:	
	Seria și numărul actului de identitate, emitentul și data emiterii:	
	Gen: M/F	
	Naționalitate:	
	Cetățenie:	
	Data nașterii:	
	Locul nașterii:	
	Adresa de domiciliu:	
	Adresa de reședință (dacă este diferită de cea de domiciliu):	
	Adresa/ele de domiciliu/reședință din ultimii 3 ani:	
	Telefon:	
	E-mail:	

¹ Acest chestionar se completează și se semnează de fiecare dintre persoanele propuse în calitate de membri ai organului de conducere al instituției de credit. Este obligatoriu a se răspunde la toate întrebările. Nu sunt acceptate chestionare semnate prin reprezentare.

b)	Funcția care va fi deținută în cadrul instituției de credit, cu specificarea în mod expres a faptului dacă este o funcție executivă sau neexecutivă:	
	Data de începere a mandatului (planificată):	
	Durata mandatului (planificată):	
	Prezentați o descriere a atribuțiilor/sarcinilor și responsabilităților aferente funcției ce urmează a fi deținută în cadrul instituției de credit. Precizați orice alte funcții/responsabilități pe care le veți exercita în cadrul instituției de credit, dacă este cazul.	

II. Date și informații privind pregătirea și activitatea profesională a persoanei propuse în calitate de membru al organului de conducere

a)	Diploma (Licență/Master/certificat de atestare a unei forme de instruire + domeniul de studiu)	Data de început și sfârșit	Unitate de învățământ	Formă/tip de învățământ (universitar/academic/altă formă de pregătire profesională)

b)	Funcții de conducere deținute în sectorul financiar/bancar (prezent sau anterior), inclusiv funcțiile-cheie						
	Funcția deținută (specificați dacă este/a fost o funcție executivă/neexecutivă)	Principalele responsabilități care prezintă relevanță pentru funcția vizată	Instituția	Mărimea instituției (număr de angajați, cifră de afaceri)	Perioada deținerii funcției	Număr de subordonați	Motivul încetării contractului/mandatului

c)	Alte funcții deținute în sectorul financiar/bancar (prezent sau anterior), care nu au fost menționate la litera b)						
	Funcția deținută	Principalele responsabilități care prezintă relevanță pentru funcția vizată	Instituția	Mărimea instituției (număr de angajați, cifră de afaceri)	Perioada deținerii funcției	Număr de subordonați (dacă este cazul)	Motivul încetării contractului/mandatului

d)	Orice alte funcții deținute în afara sectorului financiar/bancar care pot prezenta relevanță pentru funcția vizată						
	Funcția deținută (specificați în cazul funcțiilor de conducere dacă sunt/au fost funcții executive sau neexecutive)	Principalele responsabilități	Instituția	Mărimea instituției (număr de angajați, cifră de afaceri)	Perioada deținerii funcției	Număr de subordonați	Motivul încetării contractului/mandatului

e)	Orice altă experiență practică și profesională care poate prezenta relevanță pentru funcția vizată (oferiți detalii)

f)	Evaluări anterioare realizate de autorități din România sau din alte state			
	Ați fost evaluat în calitate de persoană care are dețineri calificate, persoană responsabilă pentru conducerea și administrarea activității sau persoană care deține funcții-cheie în cadrul unei entități reglementate și supravegheate de Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, ori de o autoritate de supraveghere cu atribuții similare dintr-un alt stat membru? ☐ Da ☐ Nu			
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete potrivit tabelului de mai jos:			
	Autoritatea competentă care a realizat evaluarea	Funcția deținută (inclusiv instituția în cadrul căreia a fost deținută funcția respectivă)	Perioada în care a avut loc evaluarea	Rezultatul evaluării (detalii complete)
	Ați fost evaluat de o altă autoritate decât cele anterior menționate (din România, din alte state membre sau din state terțe)? ☐ Da ☐ Nu			
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete potrivit tabelului de mai jos:			
	Autoritatea care a realizat evaluarea	Funcția deținută (inclusiv instituția în cadrul căreia a fost deținută funcția respectivă)	Perioada în care a avut loc evaluarea	Rezultatul evaluării (detalii complete)
g)	Referințe — se vor furniza informații cu privire la cel puțin două persoane din partea angajatorului/angajatorilor din sectorul financiar/bancar, care pot oferi referințe despre dumneavoastră și se va prezenta acordul persoanelor respective pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.			
	Nume și prenume: Adresă: Telefon: Adresă de e-mail: Funcția: Instituția: Natura relației profesionale cu persoana propusă: Informații cu privire la existența unei relații extraprofesionale cu persoana propusă (dacă este cazul):			
	Nume și prenume: Adresă: Telefon: Adresă de e-mail: Funcția: Instituția: Informații cu privire la existența unei relații extraprofesionale cu persoana propusă (dacă este cazul):			

III. Date și informații cu privire la buna reputație, onestitatea și integritatea persoanei propuse în calitate de membru al organului de conducere

a)	Ați fost condamnat penal? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
b)	Ați făcut obiectul unor hotărâri definitive în materie civilă sau administrativă? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
c)	Faceți obiectul unor proceduri penale, administrative sau civile în curs? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
d)	Faceți sau ați făcut obiectul unor măsuri sau sancțiuni disciplinare? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.

c)	Dețineți și alte mandate în funcții executive sau neexecutive în cadrul oricăror entități/organizații care nu urmăresc în mod predominant obiective comerciale? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete în ceea ce privește următoarele: — furnizați informații cu privire la fiecare mandat deținut, potrivit tabelului de mai jos:

Entitatea/organizația financiară/nefinanciară	Țara	Descrierea activității entității (natura activității etc.)	Mărimea entității/ organizației (active totale, dacă este listată sau nu, numărul de salariați etc.)	Responsabilități suplimentare asociate acestor mandate	Timpul dedicat fiecărui mandat (estimat, în zile pe an)	Numărul de ședințe/ reuniuni pe an dedicate fiecărui mandat	Orice altă informație relevantă

d)	Care este timpul estimat necesar pentru pregătirea profesională?
e)	Furnizați informații cu privire la orice activități externe de natură profesională sau cu caracter politic, precum și orice alte funcții și activități relevante pe care le exercitați, atât în interiorul cât și în afara sectorului financiar, atât în interiorul cât și în afara Uniunii Europene.
f)	Veți dedica timpul necesar pentru îndeplinirea funcției, inclusiv în perioade de activitate deosebit de intense, care implică alocarea unui timp suplimentar, cum ar fi în caz de restructurare, relocare a instituției de credit, achiziție, fuziune, preluare sau o situație de criză?

V. Conflictul de interese

În situația în care un conflict de interese semnificativ este identificat, se va prezenta modul în care acest conflict de interese este atenuat sau remediat în mod satisfăcător, inclusiv o trimitere la secțiunea relevantă din politica instituției de credit în materia conflictului de interese sau la orice dispoziții speciale de gestionare sau atenuare a conflictelor.

a)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei vă aflați în relații personale (inclusiv relații apropiate cum ar fi soț/soție sau partenerul de viață potrivit legii, copil, părinte) cu: — alți membri ai organului de conducere și/sau cu persoane ce dețin funcții-cheie în instituția de credit solicitantă, întreprinderea-mamă sau filialele sale? — o persoană ce are o deținere calificată în instituția de credit, întreprinderea-mamă sau filialele sale? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
b)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei sau orice entitate cu care aveți legături strânse vă aflați în relații care să implice interese financiare (inclusiv împrumuturi, participații, garanții, acordate sau primite) sau nefinanciare cu alți membri ai organului de conducere, persoane ce dețin funcții-cheie, persoane care au o deținere calificată în instituția de credit, întreprinderea-mamă sau filialele sale? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
c)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei sau orice entitate cu care aveți legături strânse vă aflați în relații care să implice interese financiare (inclusiv împrumuturi, participații, garanții, acordate sau primite) sau nefinanciare cu instituția de credit, întreprinderea-mamă sau filialele sale? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.

d)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei vă aflați/se afla/v-ați aflat/s-a aflat în ultimii doi ani într-o relație comercială cu instituția de credit, întreprinderea-mamă, filialele sale sau cu un membru al organului de conducere, cu o persoană care deține funcții-cheie sau cu o persoană care are o deținere calificată la vreuna din aceste entități? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
e)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei sunteți implicat în vreo procedură judiciară cu instituția de credit, întreprinderea-mamă, filialele sale sau cu un membru al organului de conducere, cu o persoană care deține funcții cheie sau cu o persoană care are o deținere calificată la vreuna din aceste entități? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
f)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei aveți interese concurențiale față de instituția de credit, întreprinderea-mamă sau filialele sale? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
g)	Sunteți propus/ă în numele unui acționar care exercită controlul asupra instituției de credit, sunteți angajat/ă al unui acționar care exercită controlul asupra instituției de credit sau sunteți în alt mod asociată cu acesta? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
h)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei dețineți sau ați deținut/a deținut o funcție în cadrul unei instituții care face parte din perimetrul de consolidare prudențială al instituției de credit? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete, inclusiv cu privire la remunerația sau alte beneficii oferite pentru funcția deținută.
i)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei ați deținut/dețineți/a deținut/deține o poziție superioară în cadrul unei firme de consultanță profesională, calitatea de auditor extern sau consultant pentru instituția de credit sau pentru o altă entitate din perimetrul de consolidare prudențială sau ați avut calitatea de angajat cu atribuții asociate serviciilor furnizate instituției de credit de oricare din entitățile menționate? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
j)	Vă aflați într-o relație personală sau de familie cu o persoană care deține/a deținut o poziție superioară în cadrul unei firme de consultanță profesională, calitatea de auditor extern sau consultant pentru instituția de credit sau pentru o altă entitate din perimetrul de consolidare prudențială sau a avut calitatea de angajat cu atribuții asociate serviciilor furnizate instituției de credit de oricare din entitățile menționate? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
k)	Dumneavoastră sau orice alt membru apropiat al familiei dețineți sau ați deținut în ultimii doi ani o poziție cu influență politică la nivel național sau local? ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.
l)	Vă aflați într-o relație sau poziție, alta decât cele anterior enunțate, care ar putea afecta interesele instituției de credit, întreprinderii-mamă sau filialelor sale: ☐ Da ☐ Nu
	Dacă răspunsul este afirmativ, furnizați detalii complete.

Subsemnatul² ....., cunoscând dispozițiile art. 326 Cod Penal cu privire la falsul în declarații, declar pe propria răspundere următoarele:

- a) toate răspunsurile și informațiile furnizate sunt corecte, complete și conforme cu realitatea;
- b) nu există alte fapte asupra cărora Banca Națională a României ar trebui încunoștințată;
- c) respect dispozițiile legale în vigoare referitoare la activitatea pe care urmează să o desfășor, inclusiv cu privire la limitarea numărului de mandate deținute simultan.

Totodată, mă angajez să comunic Băncii Naționale a României toate modificările privind informațiile furnizate.

Data:

Semnătura:

² Se completează numele și prenumele persoanei evaluate, astfel cum apare în actul de identitate.

Partea B — Informații furnizate de către instituția de credit cu privire la persoanele propuse ca membri ai organului de conducere³

I. Elemente de identificare

Denumirea	
Sediul social	
CUI	
Codul LEI	
Persoana de contact (nume/prenume/e-mail, telefon)	

II. Rezultatul evaluării adecvării fiecărei persoane propuse ca membru al organului de conducere, prezentat detaliat pentru fiecare criteriu de evaluare și documentat corespunzător.

III. Descrierea comitetelor din care membrul respectiv urmează a face parte, care sunt stabilite/care urmează a fi stabilite, inclusiv membrii comitetelor și competențele acestora.

IV. Declarația instituției de credit solicitante privind realizarea evaluării adecvării la nivel colectiv a membrilor organului de conducere prin utilizarea matricei de adecvare prevăzută în anexa nr. 9 din prezentul regulament sau a propriei metodologii și documentul privind rezultatul evaluării efectuate.

Subsemnatul⁴ ....., cunoscând dispozițiile art. 326 Cod Penal cu privire la falsul în declarații, declar pe propria răspundere că toate răspunsurile și informațiile furnizate sunt corecte, complete și conforme cu realitatea și că nu există alte fapte asupra cărora Banca Națională a României ar trebui încunoștințată;

Totodată, mă angajez să comunic Băncii Naționale a României toate modificările privind informațiile furnizate.

Data:

Semnătura:

Subsemnatul⁵ ..... declar că îmi însușesc informațiile furnizate și mă oblig să le am în vedere în activitatea desfășurată în cadrul instituției de credit.

Data:

Semnătura:

Partea C — se vor anexa următoarele documente cu respectarea cerințelor de formă prevăzute de regulament:

- curriculum vitae al persoanei propuse în calitate de membru al organului de conducere (semnat și datat);
- cazierul judiciar al persoanei propuse în calitate de membru al organului de conducere (în original sau copie legalizată);
- cazierul fiscal al persoanei propuse în calitate de membru al organului de conducere (în original sau copie legalizată);
- copia actului de identitate al persoanei propuse în calitate de membru al organului de conducere (certificat pentru conformitate cu originalul);
- profilul funcției pentru care este evaluată persoana propusă;
- organigrama instituției de credit;
- orice alte documente și informații relevante pentru demonstrarea îndeplinirii criteriilor de evaluare în ceea ce privește persoana propusă în calitate de membru al organului de conducere;

NOTĂ:

Banca Națională a României va păstra confidențialitatea informațiilor cuprinse în răspunsurile la acest chestionar, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Pentru scopurile prezentului regulament, în vederea evaluării adecvării membrilor organului de conducere al instituției de credit solicitante, Banca Națională a României, în calitate de operator de date cu caracter personal, prelucrează datele cu caracter personal în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare aplicabile și ale Regulamentului (UE) 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.

Mai multe informații cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către Banca Națională a României sunt disponibile pe pagina oficială de internet, la adresa: www.bnr.ro/Date-cu-caracter-personal-17892.aspx.

³ Informațiile furnizate de instituțiile de credit cu privire la persoanele propuse ca membri ai organului de conducere vor fi semnate: a) la autorizare — de către acționarii semnificativi direcți ai instituției de credit sau de către primii 20 de acționari și vor fi însușite de către membrii organului de conducere; b) pentru modificările în situație — de către președintele organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

⁴ Se completează numele și prenumele acționarilor semnificativi direcți ai instituției de credit sau numele și prenumele primilor 20 de acționari sau, după caz, numele și prenumele președintelui organului de conducere în funcția sa de supraveghere.

⁵ Se completează numele și prenumele membrilor organului de conducere al instituției de credit.

Introducere și instrucțiuni
Responsabilitatea organului de conducere în funcția sa de supraveghere și în funcția sa de conducere este colectivă. Un organ de conducere își îndeplinește rolul în mod eficient atunci când are capacitatea de a lua decizii în cunoștință de cauză și de a asigura o supraveghere eficientă. Astfel, un organ de conducere eficient trebuie să includă persoane care să dețină o combinație de cunoștințe, competențe și experiență actualizate, care să acopere domeniile de activitate majore ale instituției și riscurile aferente. Responsabilitatea instituției este de a asigura faptul că membrii organului de conducere își mențin în permanență competența la nivel colectiv.
Un posibil instrument de autoevaluare pentru instituție
Matricea privind adecvarea este un instrument care poate permite unei instituții să autoevalueze periodic sau anual adecvarea colectivă a membrilor organului de conducere. Dacă nu se folosește matricea, instituțiile pot documenta și autoevalua adecvarea colectivă în modul propriu, proporțional cu mărimea, natura și complexitatea lor.
Prin evaluarea cunoștințelor, a competențelor și a experienței membrilor individuali ai organului de conducere în legătură cu domeniile de activitate majore ale instituției și cu riscurile aferente, se pot identifica punctele forte și punctele slabe de la nivelul organului de conducere și, prin urmare, pot fi evaluate cunoștințele, aptitudinile și experiența la nivel colectiv. Rezultatele oferă datele de intrare pentru cerințele de formare. Acestea trebuie utilizate pentru stabilirea profilului solicitat al membrilor noi și introducerea în context în cadrul procesului de evaluare de supraveghere a competenței și onorabilității modului în care numirea propusă a acestora este compatibilă cu adecvarea colectivă.
Această matrice este concepută pentru asigurarea unei evaluări colective a cunoștințelor, competențelor și experienței organului de conducere în ansamblu. Este de așteptat ca într-un organ colegial să existe membri cu diferite caracteristici, inclusiv diferite tipuri și niveluri de aptitudini și cunoștințe, precum și diferite experiențe profesionale. Pentru a ține cont și de diferențele datorate numărului de ani de experiență acumulată de diferiți membri, se poate efectua o prezentare separată a experienței.
Procesul intern de completare a matricei
Organul de conducere în ansamblu este responsabil pentru efectuarea autoevaluării adecvării colective, iar în cazul în care se folosește această matrice, pentru formarea unui proces intern de completare a matricei în mod eficient, transparent, corect și critic. Există diferite modalități de abordare a acestui proces, dar ideea principală este că acestea trebuie să ducă, în cele din urmă, la o discuție colegială, nu doar despre scorurile și numele marcate în spatele diferitelor cerințe, ci mai ales despre motivele aferente și concluziile adecvării colective. În principiu, modalitățile practice ale procesului intern pot fi alese în mod liber. În cazul instituțiilor semnificative prevăzute în DCC IV, este obligatorie implicarea comitetului de nominalizare [articolul 88 alineatul (2) litera (c) din DCC IV]. Părțile implicate în proces (cum ar fi un rol specific pentru președinte, comitetul de nominalizare, alte comitete interne, departamentul de resurse umane, liniile de activitate efective, posibile îndrumări din exterior) trebuie stabilite de la început în cadrul procesului.
Ar putea fi considerat de dorit să se completeze această matrice în urma completării unui chestionar de către fiecare membru, care să reflecte o apreciere a experienței prin utilizarea unui fel de sistem de cotare. Nu se oferă aici un astfel de chestionar individual, întrucât obiectivul matricei este în mod clar unul colectiv.
Atunci când se completează matricea, contextul grupului trebuie și poate fi luat în considerare în cazul în care este relevant (rolul de supraveghere al întreprinderii-mamă, mecanismele de externalizare în interiorul grupului, nevoia de verificări independente la nivel secundar...). Contextul grupului va fi, de asemenea, deosebit de important în descrierea modelului de afaceri.
Un posibil aport pentru supravegherea prudențială
Astfel cum a fost explicat, folosirea matricei privind adecvarea nu are la bază obligatoriu doar Ghidul ABE/ESMA privind competența și onorabilitatea (EBA/GL/2016/xx sau ESMA/GL/2016/xx) și, în consecință, aceasta nu constituie o formă standard de raportare de supraveghere. Cu toate acestea, rezultatele matricei — asemenea rezultatelor generate de orice alt instrument care ar fi utilizat de instituție pentru autoevaluare — pot fi solicitate de autoritatea competentă ca aport pentru supravegherea adecvării colective a organului de conducere. Această evaluare prin supraveghere trebuie să fie bazată pe ghidul menționat anterior.
În cadrul procesului național de punere în aplicare a ghidului menționat anterior și cu scopul de a atinge obiectivul prevăzut la articolul 91 alineatul (7) din DCC IV, autoritățile competente pot solicita instituțiilor de credit să aibă posibilitatea de a prezenta tipurile de informații incluse în această matrice într-un format diferit indicat de acestea.
Cerințe specifice și comune
Modelul unei matrice prezentat în continuare are la bază o perspectivă dublă: pe de o parte, cerințele asociate caracteristicilor specifice ale modelului de afaceri al instituției și, pe de altă parte, cerințele comune care sunt de regulă relevante pentru toate tipurile de instituții (chiar dacă gradul de relevanță poate varia). Modulul A vizează conformitatea cu modelul de afaceri; modulul B vizează cerințele comune și are trei subseturi de întrebări: (1) cadrul de administrare a activității, (2) administrarea riscurilor, conformitate și audit intern și (3) conducere și luarea deciziilor. Pentru modulul A, liniile de activitate efective pot aduce contribuții pentru adaptarea corespunzătoare a matricei. Chiar și în cazul modulului B, apar rânduri deschise, de exemplu, pentru a acoperi cerințe specifice ale instituției, în afară de considerațiile privind modelul de afaceri, sau pentru a cuprinde reglementări naționale care necesită cunoștințe, competențe sau expertiză suplimentară.

Evaluarea procesului de dezvoltare și de funcționare a organizării administrative										
Evaluarea procesului de dezvoltare și de funcționare a sistemului de control intern										
Evaluarea procesului de dezvoltare și de funcționare a măsurilor cadrului de administrare a activității de la nivelul grupului (de exemplu, relațiile dintre întreprinderea-mamă și filiale și/sau sucursale)										
Evaluarea procesului de dezvoltare și de funcționare a resurselor umane										
Evaluarea membrilor organului de conducere sau a angajaților din subordinea organului de conducere cu privire la adecvare										
Politici și proceduri pentru inițierea, formarea și dezvoltarea profesională a membrilor organului de conducere sau la nivelul instituției										
Politica și practici de remunerare (fie pentru membrii organului de conducere în funcția sa de conducere, fie la nivelul instituției) și folosirea de stimulente pentru influențarea conduitei										
Planificare pentru succesiune										
Politica privind externalizarea și supravegherea activităților externalizate										
Mai jos pot fi incluse alte tematici relevante aferente cadrului de administrare a activității (de exemplu, dacă instituția de credit este supusă unui exercițiu de restructurare majoră care necesită o experiență organizațională specifică): De completat dacă și în măsura în care este cazul										
*										
*										

Cerințe comune

B. Administrarea riscurilor, conformitate și audit

Scopul acestei secțiuni este de a cartografia experiența membrilor organului de conducere într-o varietate de teme din cadrul de administrare a riscurilor (inclusiv nivelurile primare de apărare și funcția independentă de administrare a riscurilor ca nivel secundar de apărare). Mai mult, această secțiune cartografiază experiența membrilor organului de conducere în ceea ce privește conformitatea (nivelul secundar de apărare) și auditul intern (nivelul terțiar de apărare).

	<p>Marcați cu un „X” numele persoanelor care au cea mai mare valoare adăugată pentru experiența specifică solicitată — adăugați coloane pentru toți membrii din funcția de conducere sau din funcția de supraveghere</p>								<p>Introduceți un scor colectiv pentru conducerea superioară/organul de conducere în funcția sa de supraveghere în general în componența actuală:</p>
	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	<p>A = Absent S = Scăzut MS = Mediu scăzut MR = Mediu ridicat R = Ridicat</p>

Prezentarea experienței

Scopul acestei secțiuni este de a realiza o prezentare a experienței profesionale dobândite în sectorul bancar sau financiar în cadrul organului de conducere, în propria instituție de credit sau în altă parte. De asemenea, aceasta cuprinde o prezentare scurtă a altor tipuri de experiențe. Scopul prezentării este de a ajuta la evaluarea adecvării la nivel colectiv și în contextul nevoii de a avea o diversitate de experiențe și al nevoii de a elabora o planificare a succesiunii corespunzătoare.

Vă rugăm să completați, după caz, numărul de ani/anul (anii) de experiență profesională.	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru	Nume membru
Anul în care trebuie reînnoit mandatul								
Numărul de ani de activitate într-o funcție neexecutivă în cadrul instituției de credit/grupului								
Numărul de ani de activitate într-o funcție executivă în cadrul instituției de credit/grupului								
Numărul de ani de experiență bancară sau financiară în instituții de credit mari, altele decât propria instituție de credit								
Numărul de ani de experiență bancară sau financiară în instituții de credit mijlocii, altele decât propria instituție de credit								
Numărul de ani de experiență bancară sau financiară în instituții de credit mici, altele decât propria instituție de credit								
Numărul de ani în funcții de conducere								
Numărul de ani de experiență în alte domenii decât sectorul de conducere sau cel financiar (de exemplu, domeniul academic, de practică juridică...)								

Imaginea de ansamblu a adecvării la nivel colectiv

Scopul acestei secțiuni este de a evalua adecvarea membrilor organului de conducere, la nivel colectiv, ținând cont de cartografierea experienței tuturor membrilor în contextul componenței generale a organului de conducere.

Care sunt punctele forte ale funcției de conducere sau ale funcției de supraveghere?

Care sunt punctele slabe ale funcției de conducere sau ale funcției de supraveghere? Cum și în ce termen vor fi acestea gestionate sau atenuate? Cât de eficiente au fost măsurile adoptate deja pentru gestionarea sau atenuarea punctelor slabe?

Considerații privind componența globală a organului de conducere

Explicați aici de ce instituția consideră că această componență a funcției de conducere și a funcțiilor de supraveghere este adecvată și eficientă; de exemplu:

- Cum este colaborarea dintre membri?
- Ce roluri au diferitele persoane în dinamica discuțiilor și deciziilor la nivel de grup?
- Ce particularități aduc membrii ca aport la adecvarea colectivă?
- Dimensiunea consiliului de administrație este adecvată?

Având în vedere o perspectivă pe termen lung cu privire la instituție (provocări majore anticipate, precum durabilitatea modelului de afaceri, fuziuni sau preluări, restructurare, piețe noi...) și, de asemenea, planificarea succesiunii, care vor fi cerințele viitoare pentru adecvarea colectivă a organului de conducere?

Anexe

Scopul acestei secțiuni, pentru evidențe interne, este de a explica pe scurt procesul intern care a stat la baza completării matricei, de a oferi explicații suplimentare pentru scoruri, dacă se dorește acest lucru, și de a introduce o prezentare a documentelor anexate prezentei matrice.
Procesul intern de completare a matricei
Aspecte care pot fi incluse:
— Părțile implicate
— Calendar (evaluarea anuală, evaluarea periodică, evaluarea ad-hoc)
— Informațiile culese
Explicații suplimentare cu privire la scoruri pentru diferitele module
Alinierea modelului de afaceri
Cadrul de administrare a activității
Administrarea riscurilor, conformitate și audit
Conducere, dezvoltarea de strategii și luarea deciziilor
Prezentarea anexelor
Opisul documentelor

*ANEXA Nr. 6
(Anexa nr. 10)*

Informații privind procesele interne de evaluare a adecvării capitalului (ICAAP) și lichidității (ILAAP) la riscuri care trebuie transmise Băncii Naționale a României — Direcția Supraveghere de către instituțiile de credit

1. Detalii privind modul de prezentare și citire a informațiilor în documentele remise:

a) prezentarea generală a tuturor documentelor specifice proceselor interne de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri transmise de către instituția de credit Băncii Naționale a României — Direcția Supraveghere, precum și statutul acestora (noi, nemodificate, modificate cu corecturi minore etc.);

b) informații cu privire la schimbările semnificative aduse informațiilor față de prezentarea anterioară de informații și orice excluderi de la prezentare, precum și orice informații care ar putea fi relevante pentru Banca Națională a României – Direcția Supraveghere în scopul evaluării;

c) trimiteri la toate informațiile privind procesele interne de evaluare a adecvării capitalului și lichidității la riscuri publicate de

instituția de credit, inclusiv informațiile publicate în conformitate cu articolul 438 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

2. Informațiile comune ICAAP și ILAAP

2.1. Informații privind modelul de afaceri și strategia:

a) descrierea modelelor de afaceri actuale, inclusiv identificarea liniilor de activitate de bază, a piețelor, a locațiilor geografice, a filialelor și a produselor pe care instituția de credit le exploatează;

b) descrierea principalilor determinanți ai veniturilor și costurilor, cu repartizarea acestora pe linii de activitate de bază, piețe și filiale;

c) descrierea modificărilor prevăzute a fi aduse de către instituția de credit modelului de afaceri actual și activităților aferente acestuia (inclusiv informații despre schimbări

operaționale, cum ar fi infrastructura IT, sau aspecte legate de guvernanta);

d) proiecții ale măsurilor cantitative financiare cheie pentru toate liniile de activitate de bază, piețe și filiale;

e) descrierea modului de corelare a strategiei de afaceri și a ICAAP/ILAAP.

2.2. Informații privind cadrul de administrare a riscurilor:

a) descrierea cadrului general de administrare a activității, inclusiv a rolurilor și responsabilităților în cadrul structurilor de administrare a riscurilor și de control, inclusiv la nivelul organului de conducere și a conducerii superioare din cadrul grupului, care să acopere:

(i) asumarea de riscuri, administrarea riscurilor și controlul riscurilor, în general;

(ii) ICAAP și ILAAP și componentele-cheie ale acestora, incluzând, printre altele, identificarea riscurilor, măsurarea riscurilor, simulările de criză, planificarea capitalului și a lichidității, structuri de limite, încălcarea limitelor, proceduri de comunicare etc.);

b) descrierea liniilor de raportare și a frecvenței de raportare periodică către organul de conducere, care acoperă administrarea și controlul riscurilor;

c) descrierea interacțiunii între măsurarea și monitorizarea riscurilor și practica efectivă de asumare a riscului (de exemplu, stabilirea limitelor, monitorizarea, gestionarea încălcărilor etc.);

d) descrierea proceselor și măsurilor care asigură faptul că instituția de credit dispune de un cadru solid și integrat pentru administrarea riscurilor sale semnificative și a evoluției acestora, inclusiv (1) interacțiunea și integrarea procesului de administrare a capitalului și a lichidității, inclusiv interacțiunea dintre ICAAP și ILAAP, (2) interacțiunea dintre administrarea diferitelor categorii de riscuri și administrarea riscurilor la nivelul instituției de credit, (3) integrarea ICAAP și ILAAP în procesul de administrare a riscurilor și cel de administrare generală a unei instituții de credit, inclusiv în ceea ce privește stabilirea prețurilor și gestionarea performanței;

e) după caz, descrierea separării sarcinilor în cadrul grupului, sistemului instituțional de protecție sau rețelei cooperatiste, în ceea ce privește administrarea riscurilor.

2.3. Informații referitoare la cadrul privind apetitul la risc:

a) declarația privind apetitul la risc;

b) descrierea corespondenței strategiei și modelului de afaceri al instituției de credit cu cadrul său privind apetitul la risc;

c) descrierea procesului și a cadrului de administrare a activității, cu includerea rolurilor și a responsabilităților de la nivelul conducerii superioare și al organului de conducere în ceea ce privește proiectarea și punerea în aplicare a cadrului de apetit la risc;

d) informații privind identificarea riscurilor semnificative la care instituția de credit este sau ar putea fi expusă;

e) descrierea nivelurilor apetitului/toleranței la risc, a pragurilor și a limitelor stabilite pentru riscurile semnificative identificate, precum și a orizonturilor de timp și a procesului aplicat pentru actualizarea acestor praguri și limite;

f) descrierea cadrului de repartizare a limitelor aferent grupului și, spre exemplu, a liniilor de activitate de bază, piețelor și filialelor;

g) descrierea integrării și utilizării cadrului privind apetitul la risc în sistemul de administrare a riscurilor și cel general, incluzând corelații cu strategia de afaceri, strategia privind

riscurile, ICAAP și ILAAP, inclusiv planificarea capitalului și a lichidității.

2.4. Informații privind cadrul și programul simulărilor de criză:

a) o descriere generală a programului instituției de credit privind simulările de criză, inclusiv, printre altele, tipurile de simulări de criză întreprinse, frecvența acestora, detalii metodologice și modele utilizate, seria de ipoteze și infrastructura de date relevantă;

b) descrierea cadrului de administrare a activității aferent programului privind simulările de criză și, în mod specific, a simulărilor de criză utilizate pentru scopurile ICAAP și ILAAP;

c) descrierea interacțiunii (integrării) dintre simulările de criză privind solvabilitatea și cele privind lichiditatea și, în special, a simulărilor de criză specifice ICAAP și ILAAP și a rolului simulărilor de criză în sens invers;

d) descrierea utilizării simulărilor de criză și a integrării în cadrul de administrare și control al riscurilor.

2.5. Informații referitoare la date despre riscuri, agregare și sisteme informatice:

a) descrierea cadrului și a procesului utilizat pentru colectarea, stocarea și agregarea datelor despre riscuri la diferite niveluri ale unei instituții de credit, inclusiv a fluxului de date de la filiale la grup;

b) descrierea fluxurilor de date și a structurii datelor despre riscuri utilizate pentru ICAAP și ILAAP;

c) descrierea verificărilor aplicate datelor despre riscuri utilizate pentru ICAAP și ILAAP;

d) descrierea sistemelor informatice utilizate pentru colectarea, stocarea, agregarea și diseminarea datelor despre riscuri utilizate pentru ICAAP și ILAAP.

3. Informații specifice ICAAP

3.1. Informații privind cadrul general ICAAP

3.1.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea nivelului de aplicare al ICAAP, inclusiv o prezentare generală și justificarea oricăror abateri de la nivelul de aplicare ale entităților vizate de cerințele minime de fonduri proprii;

b) descrierea metodei de identificare a riscurilor (inclusiv a concentrărilor de risc) și a includerii riscurilor identificate în categoriile și subcategoriile de riscuri vizate de ICAAP, inclusiv a metodei de stabilire a nivelului de semnificație a riscurilor;

c) descrierea obiectivelor-cheie și a ipotezelor principale ale ICAAP (de exemplu, legătura cu anumite ratinguri de credit externe), inclusiv a modului în care acestea asigură adecvarea capitalului;

d) descrierea situației care arată dacă ICAAP se axează pe impactul riscurilor asupra valorilor contabile sau pe valoarea economică a instituției de credit, sau pe ambele;

e) descrierea orizontului (orizonturilor) de timp ale ICAAP, inclusiv explicarea posibilelor diferențe dintre categoriile de riscuri și entitățile grupului vizate.

3.1.2. Documentația operațională:

a) declarația privind adecvarea capitalului, redactată și semnată de organul de conducere;

b) lista categoriilor și subcategoriilor de risc vizate de ICAAP, inclusiv definițiile acestora și perimetrul categoriilor de risc individuale;

c) explicațiile diferențelor dintre riscurile vizate de ICAAP și cadrul privind apetitul la risc, în cazul în care domeniul de aplicare al riscurilor vizate este diferit;

d) descrierea oricăror abateri de la procesul ICAAP și ipotezele-cheie, în cadrul grupului și al entităților din cadrul grupului, după caz.

3.2. Informații privind cuantificarea, evaluarea și agregarea riscurilor

3.2.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea generală a caracteristicilor-cheie ale metodologiilor și modelelor de cuantificare/măsurare, inclusiv a măsurilor cantitative, a ipotezelor și a parametrilor utilizați (de exemplu, intervale de încredere, perioade de deținere etc.) pentru toate categoriile și subcategoriile de riscuri utilizate pentru aprobarea metodologiilor și modelelor de către organul de conducere al instituției de credit;

b) menționarea datelor efective utilizate, inclusiv explicarea modului în care datele utilizate reflectă domeniul de aplicare al entităților din cadrul grupului care sunt vizate de ICAAP, incluzând lungimea seriilor de timp;

c) descrierea principalelor diferențe dintre metodologiile și modelele de cuantificare/măsurare utilizate pentru scopurile ICAAP și cele utilizate pentru calcularea cerințelor minime de fonduri proprii pentru riscurile care intră sub incidența Regulamentului (UE) nr. 575/2013 (în cazul în care instituția de credit folosește modele avansate aprobate de Banca Națională a României). Descrierea trebuie furnizată pentru fiecare dintre riscuri și include, printre altele, diferite ipoteze cu privire la parametrii de risc, intervale de încredere etc.;

d) descrierea metodei de agregare a estimărilor capitalului intern pentru entitățile și categoriile de risc vizate, incluzând abordarea concentrărilor și/sau a beneficiilor diversificării, în cadrul fiecărui risc și între riscuri, atunci când sunt avute în vedere în cadrul metodologiei instituției de credit.

3.2.2. Documentația operațională:

a) estimările capitalului intern care acoperă toate categoriile și subcategoriile de risc, defalcate pe categorii și subcategorii de risc vizate de ICAAP. Instituțiile de credit trebuie să explice în mod corespunzător situația în care anumite categorii sau subcategorii de risc vizate de ICAAP sunt acoperite mai bine prin aplicarea măsurilor calitative de diminuare, decât prin alocarea de capital intern;

b) rezultatele calculării estimărilor privind capitalul intern, așa cum s-a menționat anterior, pentru toate categoriile și subcategoriile de risc semnificative vizate de ICAAP, în funcție de fiecare risc. În cazul în care, pentru anumite subcategorii de risc semnificative, metodele de calcul aplicate nu au permis calcularea unor estimări ale capitalului intern la nivelul de detaliere necesar și, din acest motiv, astfel de estimări au fost integrate în estimarea capitalului intern pentru categoria de risc respectivă, instituțiile de credit trebuie să explice cum au fost de fapt incluse astfel de subcategorii în calcule (de exemplu, o subcategorie de risc oarecare a fost identificată ca fiind semnificativă, dar instituția de credit nu poate să ofere o estimare a capitalului intern pentru un astfel de risc și, în schimb, include acoperirea acestui risc în estimarea capitalului pentru categoria de risc principală, instituția de credit trebuie să explice modul în care a inclus acest risc în categoria de risc principală);

c) rezultatele agregării estimărilor capitalului intern pentru entități și categorii de risc, inclusiv pentru efectele concentrărilor și/sau beneficiilor diversificării, în cadrul fiecărui risc și între riscuri, în cazul în care aceste aspecte sunt luate în considerare prin metodologia aplicată.

3.3. Informații privind capitalul intern și alocarea capitalului

3.3.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) definiția capitalului intern utilizat pentru a acoperi estimările de capital pentru ICAAP, inclusiv toate elementele/instrumentele de capital avute în vedere;

b) descrierea principalelor diferențe dintre elementele/instrumentele de capital intern și instrumentele de fonduri proprii reglementate, după caz;

c) descrierea metodologiei și a ipotezelor utilizate pentru alocarea capitalului intern pentru entitățile din cadrul grupului, precum și a liniilor de activitate de bază și a piețelor, după caz;

d) descrierea procesului de monitorizare (compararea estimărilor de capital intern cu capitalul alocat), inclusiv a procedurilor de escaladare.

3.3.2. Documentația operațională:

a) cuantumul capitalului intern disponibil la zi, defalcat pe diferite elemente avute în vedere;

b) cuantumul efectiv al capitalului intern alocat pentru riscurile vizate de ICAAP și entitățile din grup, precum și liniile de activitate de bază și piețele, după caz;

c) o comparație cantitativă între gradul de utilizare efectivă a capitalului intern și capitalul intern alocat pe baza estimărilor ICAAP, care să fie susținută de o explicație a cazurilor în care gradul de utilizare efectivă a capitalului este apropiat de sau depășește capitalul alocat.

3.4. Informații privind planificarea capitalului

3.4.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea procesului general de elaborare a planificării capitalului, inclusiv dimensiunile avute în vedere (de exemplu, interne, de reglementare), orizontul de timp, instrumente de capital, măsuri de capital etc.;

b) descrierea principalelor ipoteze aflate la baza planificării capitalului, și măsura în care acestea sunt în concordanță cu ipotezele avute în vedere în planurile de redresare.

3.4.2. Documentația operațională:

a) previziuni referitoare la evoluția riscurilor și capitalului, sub aspectul capitalului intern și al fondurilor proprii reglementate;

b) descrierea concluziilor actuale de la planificarea capitalului, cum ar fi emisiuni planificate ale diferitelor instrumente de capital, alte măsuri de capital (de exemplu, politica dividendelor) și schimbări prevăzute la nivelul bilanțului (de exemplu, vânzări de portofolii etc.).

3.5. Informații privind simulările de criză aferente ICAAP

3.5.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea scenariilor adverse utilizate în cadrul ICAAP, inclusiv menționarea ipotezelor aferente scenariilor și a variabilelor macroeconomice-cheie, inclusiv descrierea modului în care au fost utilizate simulările de criză în sens invers pentru a calibra severitatea scenariilor utilizate;

b) descrierea celor șase scenarii de șoc standardizate pentru detectarea valorilor extreme, în conformitate cu prevederile art. 132 alin. (2), inclusiv menționarea ipotezelor aferente scenariilor și a variabilelor macroeconomice-cheie;

c) descrierea ipotezelor-cheie utilizate în cadrul scenariilor analizate, inclusiv acțiunile de gestionare, ipotezele economice cu privire la bilanț, date de referință, orizonturi de timp etc.;

d) descrierea acțiunilor de gestionare și a fezabilității și impactului fiecăreia dintre acestea în contextul scenariilor analizate;

e) descrierea impactului pe care eventuale modificări previzibile ale cadrului legislativ, de reglementare și contabil,

comportamentul competitorilor sau alți factori îl pot avea asupra performanței instituțiilor de credit.

3.5.2. Documentația operațională:

a) rezultatul cantitativ al scenariilor analizate și impactul asupra măsurilor cantitative-cheie, inclusiv contul de profit și pierdere și capitalul, fonduri proprii interne și reglementate, și indicatorii prudențiali, precum și, în cadrul abordărilor integrate, impactul asupra poziției lichidității;

b) rezultatul reprezentând modificarea valorii economice a instituțiilor de credit raportată la fondurile proprii, ca urmare a aplicării unor schimbări bruște și neașteptate a ratelor dobânzii conform celor șase scenarii de șoc standardizate pentru detectarea valorilor extreme, în conformitate cu prevederile art. 132 alin. (2);

c) explicarea modului în care rezultatele scenariului sunt relevante pentru modelul de afaceri, strategia și riscurile semnificative ale instituției de credit, precum și entitățile grupului vizate de ICAAP;

d) măsurile luate de către organul de conducere al instituțiilor de credit în urma derulării simulărilor de criză.

3.6. Documente justificative

Toate informațiile justificative, inclusiv procese-verbale ale ședințelor comitetelor relevante și ale organului de conducere, care demonstrează un proces solid de elaborare și punere în aplicare a ICAAP, și în special:

a) aprobarea procesului general de elaborare a ICAAP;

b) aprobarea elementelor-cheie ale ICAAP, cum ar fi obiectivele generale și principalele ipoteze, măsurarea și evaluarea riscurilor, agregarea riscurilor, capitalul intern, alocarea capitalului, planificarea capitalului, scenarii de simulări de criză, ipotezele și rezultatele principale ale acestora etc.;

c) dovezi ale discuțiilor cu privire la situația capitalului și riscurilor (și la modificările acestora), încalcări ale limitelor etc., inclusiv deciziile privind acțiuni de gestionare sau deciziile explicite de a nu lua măsuri;

d) exemple de decizii semnificative luate în cadrul comitetelor de aprobare a produselor noi (sau organul decizional respectiv) care să dovedească faptul că se ține cont de impactul asupra profilului de risc și de capital;

e) decizii referitoare la acțiuni de gestionare legate de estimări ale capitalului intern, agregarea acestora și compararea acestora cu capitalul intern disponibil (situația actuală și de perspectivă);

f) dovezi ale discuțiilor despre rezultatul simulărilor de criză din cadrul ICAAP și deciziile privind orice acțiune sau lipsă a acțiunii din partea conducerii;

g) autoevaluări interne, în cazul în care sunt disponibile, prin care instituțiile de credit să poată avea oportunitatea de a justifica nivelul lor de conformitate raportat la criteriile publice disponibile privind administrarea și controlul riscurilor care afectează ICAAP.

4. Informații specifice ILAAP

4.1. Informații privind cadrul de administrare a riscului de lichiditate și de finanțare

4.1.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea nivelului de aplicare al ILAAP, inclusiv o prezentare generală și justificarea oricăror abateri de la nivelul de aplicare prudențial al cerințelor de lichiditate, cu recunoașterea posibilităților derogări;

b) descrierea procesului de elaborare a ILAAP, cu explicarea relației dintre toate componentele acestuia și justificarea modului

în care respectiva elaborare asigură accesul instituției de credit la lichidități suficiente;

c) criteriile aplicate de instituția de credit pentru selectarea determinantilor de risc semnificativi pentru riscul de lichiditate și de finanțare, inclusiv selecția monedelor semnificative pentru monitorizarea poziției de lichiditate și de finanțare;

d) criteriile aplicate de instituția de credit pentru selecția instrumentelor și ipotezelor adecvate pentru ILAAP, cum ar fi metoda de măsurare și previzionare a fluxurilor de numerar actuale și viitoare ale activelor, datoriilor și elementelor extrabilanțiere pe orizonturi de timp corespunzătoare.

4.1.2. Documentația operațională:

a) declarația privind adecvarea lichidității, redactată și semnată de organul de conducere;

b) o evaluare a fluxurilor lichidităților și pozițiilor de finanțare intragrup, inclusiv orice posibile obstacole juridice sau de reglementare în calea transferului lichidităților în cadrul (sub) grupului;

c) justificarea selecției determinantilor de risc semnificativi și o prezentare generală cantitativă a acestor determinanți de risc, actualizată cu o frecvență corespunzătoare;

d) prezentarea generală cantitativă a profilului de finanțare și a stabilității sale percepute pentru toate monedele semnificative;

e) demonstrarea procesului de monitorizare a conformității cu cerințele prudențiale minime și suplimentare aferente riscului de lichiditate și de finanțare în conformitate cu articolul 226 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului cu modificările și completările ulterioare, inclusiv previzionarea conformității cu aceste cerințe în condițiile unor scenarii diferite de-a lungul unui orizont de timp corespunzător pentru scopurile ILAAP.

4.2. Informații privind strategia de finanțare

4.2.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea procesului general de elaborare a planului de finanțare, inclusiv a surselor de finanțare, a scadențelor, a piețelor-cheie, a produselor utilizate etc.;

b) după caz, un document privind politica de menținere a prezenței pe piațe pentru a asigura și a testa periodic accesul la piață și capacitatea instituției de credit de a obține finanțare, dacă este relevant;

c) după caz, un document privind politica aferentă riscului de concentrare a finanțării, inclusiv privind principiile pentru măsurarea și monitorizarea corelației dintre sursele de finanțare și a legăturii economice dintre deponenți și alți furnizori de lichidități;

d) după caz, o politică privind finanțarea în monede străine, inclusiv cele mai relevante ipoteze cu privire la disponibilitatea și convertibilitatea acestor monede.

4.2.2. Documentația operațională:

a) planul actual de finanțare;

b) o prezentare generală cantitativă a caracteristicilor, cum ar fi volume, prețuri și apetitul investitorului, ale finanțării obținute recent și o analiză a fezabilității punerii în aplicare a planului de finanțare având în vedere (modificările cu privire la) volatilitatea pieței;

c) o perspectivă de evoluție (dorită) a poziției de finanțare pe un orizont de timp de perspectivă, respectiv 1 an, 2 ani și 3 ani;

d) o evaluare a poziției de finanțare și a riscului de finanțare după punerea în aplicare a planului de finanțare;

e) informații despre testarea ex-post a planului de finanțare.

4.3. Informații despre strategia privind rezervele de lichiditate și administrarea garanțiilor reale

4.3.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) metodologia instituțiilor de credit pentru stabilirea dimensiunii rezervei interne minime de lichidități, inclusiv definiția instituțiilor de credit privind activele lichide, criteriile pe care le aplică pentru stabilirea valorii lichidității sub forma activelor lichide și constrângerile legate de concentrare și alte caracteristici de risc ale activelor lichide;

b) document privind politica de administrare a garanțiilor reale, inclusiv principiile legate de locația și transferabilitatea garanțiilor reale, precum și rolul acestora în legătură cu îndeplinirea cerințelor prudențiale minime;

c) document privind politica privind activele grevate cu sarcini, inclusiv principiile pentru măsurarea și monitorizarea atât a activelor grevate, cât și a celor negrevate cu sarcini și corelarea cadrului privind limitele și controlul aferent activelor grevate cu sarcini, cu apetitul la risc (de lichiditate și de finanțare) al instituției de credit;

d) principiile privind testarea ipotezelor legate de valoarea lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide;

e) document privind politica aferentă riscului de concentrare a lichidității în rezerva de lichiditate, inclusiv principiile de măsurare și monitorizare a oricăror pierderi potențiale de lichidități disponibile din cauza acestei concentrări.

4.3.2. Documentația operațională:

a) cuantificarea volumului minim al activelor lichide considerat adecvat pentru îndeplinirea cerințelor interne;

b) cuantificarea rezervei de lichidități actuale, inclusiv distribuirea acesteia pe produse, monede, contrapărți, regiuni/entități din cadrul grupului etc.;

c) descrierea diferențelor dintre definițiile elementelor „capacității de contrabalansare” și „activelor lichide de calitate ridicată” conform Regulamentului delegat (UE) 2015/61 al Comisiei, cu includerea motivelor pentru a demonstra că respectiva capacitate de contrabalansare poate să acopere riscuri neincluse în Regulamentul (UE) nr. 575/2013;

d) previziuni ale evoluției volumului minim necesar la nivel intern al activelor lichide și al activelor lichide disponibile pe orizonturi de timp adecvate, atât în condiții „normale de activitate”, cât și de criză;

e) prezentare generală cantitativă și analiza nivelurilor actuale și previzionate ale grevării cu sarcini a activelor, inclusiv detalii despre active grevate, precum și negrevate cu sarcini care ar putea fi utilizate pentru generarea de lichidități;

f) evaluarea duratei necesare pentru convertirea activelor lichide în lichidități direct utilizabile, ținând cont de obstacolele juridice, operaționale sau prudențiale din calea utilizării activelor lichide pentru a acoperi ieșiri de numerar;

g) analiza testării ipotezelor legate de valoarea lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide.

4.4. Informații privind mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor

4.4.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, precum și a criteriilor de selecție a elementelor de lichiditate și de finanțare care să asigure faptul că se ține cont de toate beneficiile și costurile relevante, precum și de orice frecvență de ajustare a prețurilor;

b) descrierea interconexiunilor dintre mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate și administrarea riscului și administrarea generală a instituției de credit;

c) în cazul instituțiilor de credit care dispun de mecanisme de stabilire a prețurilor de transfer a lichidității (LTP), descrierea procesului de elaborare și funcționare a LTP și, în special, a interconexiunilor dintre LTP și procesul decizional strategic, precum și a procesului decizional din cadrul departamentului de relații cu clienții cu privire la generarea de active și datorii.

4.4.2. Documentația operațională:

a) descrierea mecanismului actual de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate și o prezentare generală cantitativă a calibrării sale actuale (de exemplu, curbe ale dobânzii, rate de referință interne pentru principalele categorii de active și datorii utilizate etc.);

b) descrierea integrării actuale a mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate în cuantificarea profitabilității în cazul generării de active și datorii noi, atât la nivel bilanțier, cât și extrabilanțier;

c) descrierea integrării actuale a mecanismului de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate în gestionarea performanței, dacă este cazul cu o defalcare pe diferite linii de activitate/unități sau regiuni.

d) în cazul instituțiilor de credit care dețin mecanisme LTP, informații privind descrierea funcționării LTP și, în special, în ceea ce privește legătura dintre LTP și indicatorii de risc-cheie.

4.5. Informații privind administrarea riscului de lichiditate pe parcursul unei zile (intraday)

4.5.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) după caz, descrierea criteriilor și instrumentelor de măsurare și monitorizare a riscurilor de lichiditate pe parcursul zilei;

b) după caz, descrierea procedurilor de escaladare prevăzute pentru deficite de lichiditate apărute pe parcursul zilei, care asigură îndeplinirea la timp a obligațiilor legate de plățile scadente și decontări, atât în condiții „normale de activitate”, cât și de criză.

4.5.2. Documentația operațională:

a) după caz, prezentare generală cantitativă a riscului de lichiditate pe parcursul zilei în ultimul an cu o frecvență corespunzătoare;

b) după caz, numărul total al plăților neefectuate și o prezentare cu explicații privind neefectuarea unor plăți importante sau neîndeplinirea unor obligații importante de către instituția de credit în condiții de promptitudine.

4.6. Informații privind simulările de criză de lichiditate

4.6.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor:

a) descrierea scenariilor adverse aplicate și a ipotezelor analizate în cadrul simulărilor de criză pentru lichiditate, inclusiv a oricăror elemente relevante cum ar fi numărul de scenarii utilizate, domeniul de aplicare, frecvența de raportare internă către organul de conducere, determinanții de risc (macro și idiosincratice), orizonturile de timp aplicate și, după caz, defalcarea pe monede/regiuni/unități de activitate;

b) descrierea criteriilor pentru scenariile de calibrare, selecția orizonturilor de timp corespunzătoare (inclusiv pe parcursul zilei, dacă este relevant), cuantificarea impactului crizei asupra valorii lichidității activelor din rezervă etc.

4.6.2. Documentația operațională

a) rezultatul cantitativ al simulărilor de criză, inclusiv o analiză a (principalilor determinanți ai) acestui rezultat, și o imagine clară a relevanței rezultatului pentru limitele interne, rezervele de lichiditate, raportare, modelare și apetitul la risc;

b) analiza cantitativă și calitativă a rezultatelor simulărilor de criză asupra profilului de finanțare.

4.7. Informații privind planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea

4.7.1. Documentația aferentă metodologiilor și politicilor

a) descrierea liniilor de responsabilitate pentru proiectarea, monitorizarea și executarea planului pentru situații neprevăzute privind lichiditatea;

b) descrierea strategiilor pentru acoperirea deficitelor de lichidități în situații de urgență;

c) descrierea instrumentului/instrumentelor pentru monitorizarea condițiilor de piață care să permită instituțiilor de credit să stabilească cu promptitudine dacă se garantează sau nu escaladarea și/sau executarea măsurilor;

d) descrierea procedurilor de testare, după caz (de exemplu, exemple de vânzări de tipuri de active noi, depunerea de garanții reale la bănci centrale etc.);

e) descrierea legăturii cu planul de redresare privind lichiditatea, și cum interacționează acestea cu privire la riscurile identificate pe bază continuă sau în diferite scenarii adverse.

4.7.2. Documentația operațională

a) planul actual pentru situații neprevăzute privind lichiditatea;

b) informații despre posibile acțiuni de gestionare, inclusiv evaluarea fezabilității acestora și a capacității de a genera lichiditate în cadrul unor diverse scenarii de criză;

c) opinia conducerii cu privire la implicațiile tuturor informațiilor publicate de către instituția de credit în legătură cu lichiditatea pentru fezabilitatea și promptitudinea acțiunilor de gestionare incluse în planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea;

d) o analiză recentă a simulărilor, inclusiv concluzii privind fezabilitatea acțiunilor de gestionare incluse în planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea;

e) descrierea opiniei interne cu privire la impactul punerii în aplicare a acțiunilor de gestionare incluse în planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea, de exemplu, cu privire la accesul instituției de credit la piețele relevante și la stabilitatea generală a profilului său de finanțare pe termen scurt și mai lung.

4.8. Documente justificative

a) Toate informațiile justificative, inclusiv procese-verbale ale ședințelor comitetelor relevante și ale organului de conducere, care demonstrează un proces solid de elaborare și punerea în aplicare a ILAAP, și, în special, aprobarea procesului general de elaborare a ILAAP;

b) aprobarea elementelor-cheie ale ILAAP, cum ar fi planul de finanțare, planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea, mecanismul de alocare a costurilor și beneficiilor de lichiditate, ipotezele simulărilor de criză și concluziile cu privire la rezultate, apetitul specific la riscul de lichiditate și de finanțare, dimensiunea vizată și componența rezervei de active lichide etc.;

c) dovezi ale discuțiilor cu privire la (modificările privind) profilul de risc de lichiditate și de finanțare, încalcări ale limitelor etc., inclusiv ale deciziilor privind acțiuni de gestionare sau ale deciziei explicite de a nu lua măsuri;

d) exemple de decizii semnificative luate în cadrul comitetelor de aprobare a produselor noi, cu demonstrarea, după caz, a utilizării mecanismului de stabilire a prețurilor de transfer de lichidități (LTP) și opinii privind riscurile în luarea acestor decizii;

e) dovezi ale discuțiilor privind analiza fezabilității planului de finanțare având în vedere (modificările cu privire la) adâncimea și volatilitatea pieței;

f) dovezi ale deciziilor privind acțiuni de gestionare în legătură cu riscul de lichiditate pe parcursul zilei după escaladarea internă ca urmare a unor evenimente pe parcursul zilei legate de lichidități;

g) dovezi ale discuțiilor despre rezultatul simulărilor de criză de lichiditate și ale deciziei privind orice acțiune de gestionare sau lipsă a acțiunii;

h) dovezi ale discuțiilor privind testarea regulată a planului pentru situații neprevăzute privind lichiditatea și ale deciziilor privind adaptarea acțiunilor de gestionare prevăzute în planul pentru situații neprevăzute privind lichiditatea;

i) decizia privind dimensiunea și componența rezervei de active lichide;

j) dovezi ale discuțiilor privind testarea valorii lichidității activelor și momentul vânzării activelor sau încheierii unui acord repo cu activele incluse în rezerva de active lichide;

k) după caz, autoevaluări interne în care instituțiile de credit să poată avea oportunitatea de a justifica nivelul lor de conformitate raportat la criteriile publicate cu privire la administrarea și controlul riscurilor care afectează ILAAP.

5. Concluzii și asigurarea calității în cadrul ICAAP și ILAAP

Concluziile evaluărilor privind adecvarea capitalului și a lichidității interne și cu privire la impactul acestora asupra administrării riscurilor și a administrării generale a instituției de credit, inclusiv:

a) un rezumat al principalelor concluzii cu privire la ICAAP și ILAAP pentru formarea unei opinii concise asupra poziției actuale a capitalului și lichidității instituției de credit, capacitatea acesteia de a acoperi riscurile la care este sau ar putea fi expusă, și orice măsuri prevăzute de aceasta pentru a garanta că lichiditatea și capitalul rămân sau sunt readuse la niveluri adecvate în viitorul apropiat;

b) schimbări semnificative (realizate sau planificate) asupra cadrului de administrare a riscurilor pe baza rezultatelor ICAAP și ILAAP;

c) schimbări semnificative (realizate sau planificate) asupra modelelor de afaceri, strategiilor sau cadrelor de apetit la risc pe baza rezultatelor ICAAP și ILAAP, inclusiv acțiuni de gestionare (de exemplu, schimbarea pozițiilor de risc);

d) schimbări semnificative (realizate sau planificate) asupra cadrelor ICAAP și ILAAP, inclusiv îmbunătățiri care să fie aduse în urma respectării validărilor interne, a rapoartelor de audit interne și rezultatele dialogului cu Banca Națională a României — Direcția supraveghere;

e) explicații adecvate cu privire la modul în care instituțiile de credit garantează că respectivele cadre și modele ICAAP și ILAAP utilizate asigură rezultate fiabile (de exemplu, concepte de validare, rapoarte de validare) și o descriere atât a metodei de validare la nivel intern (proces, frecvență), cât și a conținutului validării, dacă există;

f) toate rezultatele disponibile ale validărilor/revizuirilor interne ale metodologiilor ICAAP și ILAAP și rezultate ale calculului efectuate de către funcția de validare independentă;

g) rapoartele de audit intern având drept obiect ICAAP și ILAAP.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

C I R C U L A R Ă
privind lansarea în circuitul numismatic a unei monede din aur cu tema
160 de ani de la nașterea generalului Ioan Dragalina

Art. 1. — În conformitate cu prevederile Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, începând cu data de 28 decembrie 2020, Banca Națională a României va lansa în circuitul numismatic o monedă din aur cu tema *160 de ani de la nașterea generalului Ioan Dragalina*.

Art. 2. — Caracteristicile monedei sunt următoarele:

Metal	aur
Valoare nominală	100 lei
Titlu	900‰
Formă	rotundă
Diametru	21 mm
Greutate	6,452 g
Calitate	proof
Cant	zimțat

Aversul monedei redă monumentul dedicat generalului Ioan Dragalina de la Caransebeș, locul de naștere al generalului,

inscripția în arc de cerc „ROMANIA”, valoarea nominală „100 LEI”, stema României și anul de emisiune „2020”.

Reversul monedei prezintă portretul și numele generalului Ioan Dragalina și anii între care a trăit acesta „1860—1916”.

Art. 3. — Monedele din aur vor fi ambalate separat, în capsule de metacrilat transparent. Monedele din aur vor fi însoțite de broșuri de prezentare redactate în limbile română, engleză și franceză. Broșurile includ certificatul de autenticitate al emisiunii, pe care se găsesc semnăturile guvernatorului Băncii Naționale a României și casierului central.

Art. 4. — Monedele din aur cu tema *160 de ani de la nașterea generalului Ioan Dragalina* au putere circulatorie pe teritoriul României.

Art. 5. — Lansarea în circuitul numismatic a monedelor din aur cu tema *160 de ani de la nașterea generalului Ioan Dragalina* se realizează prin sucursalele regionale București, Cluj, Constanța, Dolj, Iași și Timiș ale Băncii Naționale a României.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 22 decembrie 2020.
 Nr. 29.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

